

Od 1. nov. dalje
naročnina mesečno
80 din, za inozem-
stvo 60 din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 din, za
inozemstvo 120 din.
Uredništvo:
Kopitarjeva ul. 6/III.
Tel. 40-01 do 40-05

SLOVENE

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Ček. rač. Ljubljana
št. 10.650 za naroč-
nine in št. 10.849
za inzerate.
Uprava: Kopitar-
jeva ulica 6
Tel. 40-01 do 40-05
Podruž.: Maribor,
Celje, Ptuj, Jesenice,
Kranj, Novo mesto,
Trbovlja

Naša pot

V celjskem, mariborskem in ljubljanskem govoru je nanizal predsednik dr. Kulovec osnovne temelje in glavne smernice slovenske notranje politične dejavnosti, kakor tudi splošna načela naše državne notranje in zunanje politike. Poudaril je, da moramo v teh kritičnih časih bolj kot kdaj gledati na hierarhijo vrednot, da se ne zgubimo v malenkostih osebnega in strankarskega prerakanja. Velika načelna ter življenjska vprašanja morajo danes stati na čelu vsega našega političnega prizadevanja ter hotenja. Vsa naša javnost naj mirno preloži položaj, odbija vse ostrine političnega boja ter se izogiblje vsemu, kar bi našo narodno ali državno skupnost spravljalo na ozki tir malenkostnih strankarskih zadev. Če je predsednik dr. Kulovec podarjal, da moramo služiti splošno narodnim in splošno državnim vrednotam, je s tem hotel reči — tako je dejal v Mariboru — da te dolžnosti ni nikdo odvezan, niti poedinec, še manj posamezne politične skupine in organizacije. Če je tako, ali ni potem naravno, da se morajo potem tudi manjše skupine dvigniti nad ozke strankarske politične spore na raven splošno narodnih razgledov ter pomagati ustvarjati splošne narodne in državne vrednote? V teh besedah pa čitamo poziv, naj se vsi, ki resnično čutijo za narod in državo, pa še morda hodijo svojo pot, zgrnejo okrog edino legitimiranega slovenskega narodnega vodstva, ki govori v imenu slovenskih narodnih množic in se zlijejo vanj v plodnem sodelovanju, ako nočejo kot suha veja odpasti od živega slovenskega narodnega telesa.

V vseh svojih govorih je dr. Kulovec jasno povedal, da je zahteva njegove politike slovenska avtonomija, ki jo bomo v novi državni ureditvi prej ali slej tudi dobili. V Mariboru je izrecno rekel, da slovenski narod ne bo prenehal s svojim političnim bojem za banovino Slovenijo. Pri tem pa je razločeval tudi svoje globoko umevanje za splošne državne koristi, ki so Slovence nad vse, ki je dejal, da poudarja, da smo Slovenci vedno imeli razumevanje za prednost in nujnost neodložljivih splošnih državnih problemov. Če smo tako delali v rednih časih, toliko bolj bomo tako delali v današnjih časih evropske in svetovne vojne.

V ljubljanskem govoru je predsednik doktor Kulovec poudaril važnost sporazuma, ki je na znotraj in na zunan utrdil našo državo. Pred sporazumom so nasprotniki naše države govorili, kako je naša država slaba zaradi strankarskih sporov, pa so se zelo prevarili, ker niso vedeli, da nam je bila — Srbom, Hrvatom in Slovincem — zmerom pri srcu aloga in skupnost kraljevine Jugoslavije. Za se oglašajo želje raznih političnih skupin, ki bi rade prišle do oblasti in ki zato govorijo o neki koncentraciji. Vlada narodnega sporazuma je najboljša koncentracija, ker predstavlja ogromno večino našega ljudstva.

Zunanje politično delo vlade narodnega sporazuma je v tem, da v dostojanstvu ohrani naš mir. Vsakomur je razumljivo, da se moramo boriti tu z velikimi težavami. Toda prebrodili jih bomo. Največja korist je zdaj korist države, ki ji moramo vsi služiti in zato podpreti vodstvo države.

Ima imamo našo odlično in junaško narodno vojsko, ki je ščit naše svobode, naše največje orožje miru, pa tudi obramba miru. Zato bomo radi žrtvovali za našo vojsko in ji zvesto služili. Imamo narodno dinastijo Karadjordjevičev, katere največja želja je, da bi Jugoslavija bila trajno velika, složna in močna in da bi v njej vsi Slovenci, Hrvati in Srbi bili popolnoma zadovoljni.

Razumljivo je, da nam vojni požar okrog nas prizadeva resne skrbi. Sedanja vojna je v veliki meri živčna vojna in ta tudi nam ne prizanaša. Samomorilci bi bili, če bi nam ne bilo mar za lastno usodo. To je jasno. Vendar pa moramo budno paziti, da ne bo naša zaskrbljenost domovini prej v kvar kakor v korist. Ravno v velikih časih pokažemo svojo veličino najbolje s tem, da ostanemo popolnoma hladnokrvni in mirni. Naši cilji so vendar iz govorov dr. Kulovca in drugih vodilnih političnih osebnosti popolnoma jasni: na znotraj nadaljnja preureditev države, na zunan prijateljstvo s sosedi, nevtralnost, časten mir, naša popolna neodvisnost ter ozemeljska nedotakljivost. Če bi nam skušal kdo ograziti ali odvzeti te najvišje vrednote, potem je zopet jasno, da bomo vsi Srbi, Hrvati in Slovenci kot en moč branili svojo svobodo in čast ker vemo ceniti te dobrine in jih za vsako ceno moramo ohraniti sebi ter našim potomcem. Za varnost našega miru, kakor tudi za varnost in nadaljnje neovirano življenje teh za vsako narodno bit in samostojno življenje tako neobhodnih vrednot, da jih mora vsak narod s krvjo braniti, če hoče kot narod še častno in dostojanstveno živeti, skrbi naša narodna vojska, skrbimo mi vsi, ki smo člani naše narodne vojske. Usodno je pri tem za vsak narod vprašanje, kdaj bi utegnili nastopiti nevarnost za njegov obstoj in ponos in z njo združena potreba zgrabiti za obrambo. Tu lahko nastane velika zmeda in sovražnik tedaj najlažje zaseje med mirne ljudi seme nemira z izmišljenimi vznemirjačimi novicami. Če kje, so tedaj v teh najkočljivejših zadevah na mestu hladni in trdni živci ter zdrava pamet. Zdrava pamet nam pravi, da imamo modro in previdno državno vodstvo, ki budno bdi nad našim mirom, našo svobodo in našo usodo. To vodstvo dobro pozna želje vseh treh jugoslovanskih narodov, ima najboljša obvestila o vsem, kar se po svetu dogaja in zlasti o tem, kar je važno za naš ljubljani dom. Zaupajmo zato modremu jugoslovanskemu državnemu vodstvu, ki hoče ohraniti nevtralnost in mir Jugoslavije vse do poslednjih modrih meja. Brezpogojno verjemimo in se zanesimo na izjave odgovornih vladnih mož, da je naš položaj trden, da bo državno vodstvo storilo vse za naš mir po dpogojem državne neodvisnosti ter ozemeljske nedotakljivosti, da so lažna in zlonamerna nekatera tuja poročila o položaju Jugoslavije itd. Zato bomo črpali vsa potrebna obvestila iz edino merodajnih virov in ne njim verjeli, napovedali pa boj malodušnosti in črno-

Rušilni letalski napadi na zahodu Obsežen zažigalni in rušilni nemški napad na številna angleška mesta Angleški bombniki so bombardirali industrijo v Porurju

Napadi na Anglijo

Nemška poročila

Berlin, 15. marca. AA. DNB. Nemško vrhovno poveljstvo sporoča: Preteklo noč so nemška letala nadaljevala z nezmanjšano silovitostjo z napadi na Anglijo. Močni oddelki nemških bombnikov so izvedli napad ob lepem vremenu na Glasgow. Napad je bil zelo uspešen. Povzročeni so bili več požarov v pristanišču in pristaniških napravah. Posadke nemških letal so opazile velike oblake dima, ki se je dvigal iz pristanišča. Poleg tega napada so oddelki nemških letal naredili močan napad na Sheffield. Vržene so bile bombe velikega in največjega kalibra, ki so zadele več livarn in še nekatere tovarne. Pojavili so se požari. Prav tako so bili storjeni uspešni napadi na doke v Tilburyju pri Londonu. Izvedeni so bili razen tega napadi na Plymouth in Southampton. Vrženih je bilo veliko zažigalnih bomb in močno eksplozivnih bomb na razne vojaške objekte.

Pri napadu na angleški konvoj v bližini vzhodne angleške obale so nemška letala potopila dve trgovski ladji, s skupno tonažo 11.000 ton, tretja ladja pa je bila težko poškodovana.

Berlin, 15. marca. DNB. Cela pokrajina na obeh straneh reke Clyde je bila včeraj dopoldne v plamenih in gasilci iz Glasgowa očitno niso mogli omejiti tega ogromnega požara. To se vidi iz poročil izvidnikov, ki so snoči prispevala na poveljstvo nemškega letalstva. Zlasti hudo so bile zadete ladjedelnice in pristaniške naprave. V plamenih je tudi cela vrsta skladišč za surovine in živila, prav tako pa je cela vrsta neposrednih zasvetkov padla na tovarno orožja v bližini Glasgowa, kar je povzročilo velike požare in močne eksplozije. V nekem domu je začel goriti neki veliki parnik, ki je tam razkladal tovor.

Prav tako katastrofalne so bile posledice nemških bombnih napadov na Liverpool-Birkenhead, ki so tudi trajali celo noč. Poleg prejšnjih požarov, ki so v noči od 12. do 13. marca pustili, so se razvili še novi veliki požari, ki so zajeli važne naprave, ki so namenjene preskrbi z živila za Anglijo, prav tako pa je požar zajel tudi neko električno centralo. Izvidniška letala so tudi ugotovila, da je bil izvršen uspešni napad na Hull in sicer tako kakor na Liverpool-Birkenhead, kjer so bile težko zadete naprave, ki so namenjene angleški industriji za prehrano in skladišča za živila. (AA)

Angleška poročila

London, 15. marca. Reuter. Letalsko ministrstvo poroča:

Sovražno letalstvo je ponoči delovalo nad velikimi predeli države. Ponovno je bila napadena dolina reke Clyde (Glasgow), toda snočnji napad je bil po obsegu in po učinkih manjši kakor napad prejšnje noči. Na trgovskih zgradbah in zasebnih hišah je bila storjena precejšnja škoda. Mnogo ljudi je ranjenih, ubitih pa manj. Največ ranjenecv je bilo, ko se je podrl stanovanjski blok. Drugi napad je veljal nekemu mestu v severovzhodni Angliji (Hull ali Newcastle), kjer je bilo porušenih mnogo hiš ter so nastali številni požari, ki pa so bili do jutra že obvladani. Število človeških žrtev v tem mestu ni visoko. Bombe so bile vržene tudi na mnoga druga naselja po vsej Angliji in je bilo mnogo hiš porušenih. Stvarna škoda pa je majhna in človeških žrtev doslej ni bilo mnogo javljenih.

Do zjutraj je bilo ugotovljeno, da so bila 4 sovražna letala sestreljena. V zadnjih 4 dneh je bilo torej skupno sestreljenih 39 nemških letal. Reuterjev dopisnik pripominja, da glavni napad ni bil na Clyde, marveč na London in na Plymouth. Plymouth je bil napaden v zgodnjih večernih urah in je trajal napad več ur. Bombe so zadele zgradbe, ki so bile že pri prejšnjih napadih zadete. Mnogo novih hiš je bilo porušenih. V Londonu je napad trajal do pol 4 zjutraj z nezmanjšano srditostjo. Škoda, kakor se da ugotoviti, v Londonu ni velika in požari so bili do jutra pogušeni. Še vedno ne imenujemo imena tistega mesta v severovzhodni Angliji, ki je ponoči imelo svoj dozdaj najhujši napad (najbrž Newcastle). Podrobnosti podatki o učinkih tega napada še niso bili objavljeni, le toliko je znano, da je bil zelo hud in dolg.

Reuterjev poročevalec pripominja nadalje, da imajo nemški bombniki namen uničevati skladišča živeža in surovin.

London, 15. marca. Reuter. Admiral sir Percy Noble je bil imenovan za vrhovnega poveljnika novo ustanovljenega vojnega brodograjskega in zaščitno atlantskih pomorskih potov in za obrambo zagledosti ter smešnemu kavarniškem šepetanju in že na prvi pogled smešnim prerokbam. Naj nam bo za vzgled slovenski kmet, ki mora tudi doprinašati velike žrtve zlasti za našo varnost, ko mu je odtegnjena morda delovna moč ali vprega, pa razume te žrtve, jih rad prenaša in se prav nič ne vznemirja, marveč mirno čaka pripravljn na vse, kar nam bo prinesel čas.

Tarnanje in razburjanje bomo prepuščali šlevam. Vse naše tvorne moči bomo postavili v službo krepitve narodne in državljanske zavesti, ki morata v vsakem našem človeku do zadnje globerke vasice prikipeči do vrhunca. V srcih slovenskega slovenskega in jugoslovanskega človeka naj gromko zadoni zvok visoko petih in pravilno po hierarhični lestvici razvrščenih vrednot vere, naroda, države, jezika, zemlje, časti in narodnega ponosa.

V dvajsetem političnem življenju naše države je bilo zagrešenih več napak, ki bi se nam utegnile kdaj maščevati. Moramo jo ob

hodnih obal in morij. Njegova naloga bo, da vodi borbo proti nemškim podmornicam, kadar bodo začele svojo ofenzivo proti angleški plovlbi.

Napovedi ministra Alexandra

London, 15. marca. Reuter. Prvi lord admiralite Alexander je imel danes v Torquayu govor. Ko je govoril o sedanjem položaju, je dejal: Stalno imamo pred očmi tri glavne činile. Prvi je v tem, da bomo v teku tega leta doživeli dan, ko bo zelo močan sovražnik izvršil na nas enega najbolj neizprosni napadov. Ta napad bo prišel po kopnem, po zraku in po morju in zato se moramo skleniti v krog že zato, ker bo ta napad povzročil škodo, izgube in stisko. Toda smatram, da se bomo hrabro in močno upirali tej odločilni dobi zaradi drugih dveh činiteljev. Drugi činilec je ta, da smo mi v zadnjih desetih mesecih utrdili našo domovinsko obrambo, ponovno opremili vojsko iz Dunkerqua in izurili novo veličastno silo domovinske obrambe, odbili smo dnevene napade sovražnega letalstva v množicah in v veliki meri povečali število naših letal, pilotov in mehanikov ter ojačili našo mornarico z novim številom velikih in majhnih vojnih ladij. Istočasno smo zavarovali naše sile na srednjem vzhodu, jih ojačili z moštvom, topovi, tanki in letali ter prisilili na pomoč hrabrim Grkom. Britanska mornarica je odigrala v Sredozemskem morju eno največjih vlog. Največji činilec pa je, da so Združene države — ne da bi nas puščale v najmanjšem dvomu — jasno objavile, da ne bodo pod vodstvom eminentnega državnika Roosevelta niti za trenutek jemale v posest možnosti našega poraza po sovražnem letu. Z obeh strani Atlantskega oceana so prispele že velike količine streliva, letal, topov in 50 rušilcev, po sprejetju zakona o pomoči demokratijam pa lahko pričakujemo ojačitve proizvodnje vojnega orožja, ki nam bo potrebno za vse naše sile. Alexander je na koncu rekel: Če upoštevamo obseg tega prispevka povrh velike pomoči, ki se hitro dviga in prihaja iz dominionov, sem prepričan, da bo to naš narod ohrabilo in spodbodilo, da bo kljuboval vsem tem težavam in surovostim prihodnjih mesecev z nemajhnim upanjem, da bomo izvojevali zmago in ohranili svoje običaje. (AA.)

Položaj Irske

Amsterdam, 15. marca. DNB. Kakor je objavil radio v Dublinu, je predsednik Irske De Valera včeraj izjavil sledeče:

Irska je popolnoma odsekana od uvoza. O irškem trgovskem brodogrju je de Valera izjavil, da se je Irska pred izbruhom vojne posluževala angleških trgovskih parnikov. Sedaj pa je Angliji potrebno njeno trgovsko brodogrje. Zaradi tega so pri irškem uvozu nastale težkoe, ki jih je še povečala zamera. Stanje zalog živil ni zadovoljivo, toda irska svobodna vlada bo storila vse, da prepreči lakoto. Treba bo uporabiti vsako ped zemlje za setev najpotrebnejših živilskih potrebščin. Prav tako pa bodo

Sredozemsko bojišče

V Afriki

Italijanska poročila

Nekje v Italiji, 15. marca. Stefani. Poročilo št. 271 glavnega stana italijanske oborožene sile o operacijah v Afriki se glasi:

Sev. Afrika: Sovražnikov napad na Džarabub je bil odbit. V Cirenaiki so 13. t. m. letala nemškega letalskega zbora bombardirala in streljala s strojinicami na sovražnikova mehanizirana sredstva.

Vzh. Afrika: Na severnem bojišču sovražnikovo letalsko delovanje proti Kerenu in drugim krajem v Eritreji. Na zahodnem bojišču je bil odbit sovražnikov napad. Na južnem bojišču so naši bombniki obmetavali z manjšimi bombami in obstreljevali s strojinicami angleške motorizirane čete vzdolž ceste Gorahej—Dagahbur.

Angleška poročila

Kairo, 15. marca. Reuter. Vrhovno poveljstvo angleške vzhodne armade poroča:

Nič novega iz Libije in Eritreje. V Abesiniji se operacije abesinskih četnikov, s katerimi sodelujejo imperialne čete, uspešno razvijajo v srednjem, zahodnem in južnem predelu Abesinije.

Montreal, 15. marca. Associated Press. Tajnik združenja Italijanov v Kanadi, Antonio Spada, je objavil izjavo, v kateri pravi, da bodo začeli organizirati »legijo svobodnih Italijanov«, ki bodo šli na bojišča ob strani Anglije.

pravem času odpraviti. Ena taka napaka je bilo integralno jugoslovanstvo, ki je bilo prepričano, da bo lahko zgradilo močno državo na razvalinah treh samostojnih narodnosti. — Hvala Bogu so na odločilnih mestih to napako pravočasno sprevideli in jo začeli odpravljati. Sedaj je že v glavnem porušena v pesek zgrajena ideologija integralnega jugoslovanstva, ki je bila medla, brez osnov in je v času preizkušnje popolnoma odpovedala. Trije jugoslovanski narodi so dobili priznanje, svobodno so zadihali in si podali roke. Sproščena narodna samozavest pa je postala najtrdnjša državna vez. Slovenci in Hrvati in Srbi brez pridržka in z vsem srcem ljubimo svojo skupno državo, ker vemo, da nam je dobra mati in ščit naše narodne samobitnosti.

Te misli naj nas vodijo v sedanjih težkih dneh. Če bomo hodili po pravilnih potih, bomo z božjo pomočjo prebrodili sedanje in še večje težave, zanamcem pa ohranili dobro urejeno in ponosno domovino.

zgradili v državi skladišča, v katerih bodo hranili živila. Irska industrija je prišla v zelo težak položaj zaradi pomanjkanja surovin in je zaradi tega narastlo število brezposelnih. Vlada je sklenila, da bo z vsemi silami pobijala brezposelnost. Izjavo je podal tudi finančni minister svobodne Irske, ki je rekel da se je preteklo finančno leto zaključilo z velikim primanjkljajem. Finančni minister je izjavil, da bo treba urediti vse sile, da se primanjkljaj krije (AA)

Napadi na Nemčijo

Nemška poročila

Berlin, 15. marca. DNB. Nemško vrhovno poveljstvo poroča o angleških napadih na nemško ozemlje:

Preteklo noč so enote angleškega letalstva izvedle napade na razne kraje v zahodni Nemčiji. Vrženih je bilo več zažigalnih in močno eksplozivnih bomb. Povzročena ni bila nobena škoda na industrijskih napravah. Ubitih je bilo več civilistov, mnogo pa ranjenih. Ponoči je pilot-lovce Hauptmann dosegel svojo deseto zmago.

Angleška poročila

London, 15. marca. AA. (Reuter.) Letalsko ministrstvo sporoča:

Poruhrje je bil glavni cilj napadov angleških bombnikov v pretekli noči, pa čeprav vremenske razmere niso bile tako ugodne kakor prejšnje noči. Doseženi so bili odlični rezultati. Velik napad, ki je bil kronan z izrednim uspehom, je bil storjen na velike naprave v Gelsenkirchenu, kjer pridobivajo iz premoga bencin in petrolej. Prav tako je bil izveden napad na industrijsko področje Düsseldorf, kamor je bilo zmetano ogromno bomb. Razen tega so bile v drugih krajih Poruhrja bombardirane tovarne, prometne poti in drugi cilji. V Rotterdamu je bil izveden zelo učinkovit, sicer manjšega obsega, napad na posamezna skladišča. Letala obrežnega poveljstva so ponoči izvedla napade na ladje, letališča in doke v določenih krajih na obrežju, katerega je zasedel sovražnik. Napad teh letal je dosegel področje, ki se razteza od Bresta do Norveške. Angleška lovška letala so izvedla ponoči ogledniške polete nad več sovražnimi letališči. Pri tej priliki je bilo zažgano eno sovražnikovo letalo, druga pa poškodovana. Angleška lovška letala so izvedla napade s strojinicami na sovražnikove postojanke na tleh, žaromete in postlopa. Z vseh teh operacij se dve angleški letali nista vrnila, in sicer en bombnik in eno letalo obrežnega poveljstva.

Berlin, 15. marca. DNB. V pretekli noči so edince angleških letalskih sil izvedle napade na mesta v zahodni Nemčiji. Kakor je DNB izvedel, so požare, ki so jih povzročile sovražne zažigalne bombe, hitro pogasili. Sestreljeno je bilo eno sovražno letalo. (AA.)

Sredozemsko bojišče

Vprašanje 10.000 italijanskih naseljencev v Libiji

Kairo, 15. marca. Reuterjev dopisnik omenja v svojem poročilu tudi položaj okrog 10.000 italijanskih naseljencev, ki se nahajajo po 1765 novih naselbinah, kamor so bili v zadnjih letih naseljeni s pomočjo italijanske vlade. Vsi so sedaj prišli pod angleško vojaško upravo, ki je ustanovljena v osvojeni Libiji. Reuterjev dopisnik je ta naselja obiskal in pravi o njih, da so »prijazna, z vrtni obdana kmetijska naselja, kjer zorijo bogata žitna polja in se razprostirajo lepi vinogradi«. Dopisnik pravi, da je maršal Graziani pustil v Libiji neko pismo, naslovljeno na generala Wavella, v katerem ga prosi, naj se pobriga za te naseljenice in naj jih pusti na naselbinah, kjer so začeli živeti. Istočasno poziva maršal Graziani naseljenice same, naj svojih kmetij ne zapuščajo, marveč naj zaupajo plemenitosti nasprotnika. V tem ni nobene težave, pravi dopisnik, ker Anglija izvaja vojne pravice, ki ne preganjajo civilnega prebivalstva. Težave so v tem, da so ti naseljenici uživai vsakoletno državno podporo Italije. Kdo naj jim sedaj denarno pomaga, ko je postala Anglija gospodar dežele? Ali naj Anglija te naseljenice enostavno pošlje nazaj v Italijo — kar ni mogoče — ali pa naj namesto Italije prevzame tudi denarno podpiranje teh ljudi. Letni stroški bodo znašali okroglo 800.000 funtov (okroglo 200 milijonov din). Treba je prevzeti tudi okrog 200 uradnikov, ki so vodili naseljevanje in so ga v imenu Italije nadzorovali. Angleška vlada se še ni odločila, kaj bo storila.

V Albaniji

Italijanska poročila

Nekje v Italiji, 15. marca. AA. Stefani. Službeno poročilo 286 glavnega stana italijanskih oboroženih sil se glasi:

Grško bojišče: Akcije krajevnega značaja na odseku 11. armade. V noči od 13. na 14. marec in včeraj so naši letalski odeliki izvedli več napadov (Nadaljevanje na 2. strani)

Zemun. Vremenska napoved. Vedro v zahodnih krajih in na Primorju. Pretežno oblačno v ostalih delih države. Lahen dež ali sneg utegne padati v planinskih krajih. Toplota se bo malo dvignila.

Zagrebska vremenska napoved: Vedro v zahodnem delu države in na Primorju, večji del oblačno v ostalem delu Jugoslavije. V hribih lahden dež ali sneg. Toplota bo narasla.

Politični zapiski

Svoboda, neodvisnost in mir

»Vreme« piše v svojem uvodniku: »Naš narod ne teži za ničemer drugim, kakor za svobodo, neodvisnostjo in mirom. Mi ljubimo svojo domovino in svoj mir. Mi želimo mir z vsemi, ki to žele, mi smo prijatelji miru in bomo prijatelji vsakogar, ki nam mir pušča in mir ljubi. Skozi dolgi niz suženjstva in vojne smo se naučili, ceniti svobodo, neodvisnost in mir in to so naši narodni ideali. V današnjem političnem položaju, ko je svet tako sprt kot nikdar prej in bo zmeda še večja ter strašnejša, mi ostajamo zvesti svojim narodnim idealom in svojim težnjam, istočasno pa moramo biti pripravljeni, braniti te svoje ideale in ta svoj mir. Mi hočemo še dalje ostati izven vojne v spopadu med velikimi, toda ta naš mir mora biti oborožen samo za primer napada. Prijatelji, naši pravi prijatelji, oni ki nam žele mir, se zaradi našega oboroženega miru ne bodo vznemirjali, tisti pa, ki žele, da bi mi za vsako ceno šli v vojno, naj vedo, da smo oboroženi samo zaradi našega miru in da bo naše orožje branilo samo našo svobodo in neodvisnost. Za tuje račune pa mi ne moremo žrtvovati svoje svobode in svoje neodvisnosti.«

Dr. Krizman o položaju

Dr. Hinko Krizman, bivši minister in prvak SDS, je napisal uvodnik za »Primorske novice«, v katerem pravi: »Mi poznamo našo pot, ki je ravna in do vsakogar poštena. Naša država in naš narod sta se že v začetku te vojne odločila, njuna jasna in določna odločitev je, biti varuh miru na Balkanu in v Podonavju ter biti prijatelj z vsakim, ki spoštuje naše meje in našo neodvisnost. Doslej so nam to vsi priznavali ter imeli korist od omejitve in zrte ki jih je naša miroljubna naloga naložila. Neutralski smo strogo varovali, obveže smo popolnoma izpolnjevali ter se zavoljo njih odrekli lastnemu kruhu. Z mirom na naših tleh in na Balkanu hočemo doprinesiti naš delež k splošnemu miru in k obnovi z vojsko uničene ter izkrvavele Evrope. Po vojni bomo sodelovali v novem redu kot miroljuben in mirljiv kmečki narod, ki v tuje ne dreza in svoje varuje. Taka je naša stalna odločitev, katere ne more spremeniti nikakoli nova politika ali vojaški položaj. Komur ta odločitev ne zadošča, ta nam ne želi dobrega. Nobene politične in vojaške koristi niso za nas več vredne kakor naš mir in naše narodne koristi. Narod, ki od nikogar nič ne zahteva, ne more drugemu služiti, niti se ne boče za drugega vojskovati. Ako bi nesreča in tuja zlobnost hotela, da bi se morali vojskovati, potem more biti to samo naša vojna, obramba naših narodnih meja pred tujo silo in zavojevanjem. Usodne povezanosti Hrvatov, Srbov in Slovencev ter njihovega svobodnega skupnega življenja ne more omajati nikakoli tuja zvižaja ali sila. Samo tej narodni slogi se moramo zahvaliti, da smo doslej ostali izven vojne in samo po njej lahko pričakujemo boljšo bodočnost v tem svetovnem vrtilcu. Novi dogodki na Balkanu tudi v naši neposredni soseski nam bodo prinesli težkoče, pa bomo tudi v njih ostali zvesti svoji odločitvi, da hočemo biti samo varuhi svojega miru in nezavisnosti. Na Balkanu se razmere zapletajo. Toda mi kot mali narod ne moremo in ne bomo nikomur ne sodnik in ne pomočnik. Hladnokrvno in hrabro, v narodni slogi in disciplini moramo pričakovati vse nezgode, ki jih morda nosijo pomladanski dnevi. Samo tako jih bomo obvladali ter pred vsem svetom pokazali, da smo vredni življenja svobodnega in častnega naroda.«

Izven Jugoslavije ni življenja

»Varaždinske novice« imajo uvodnik z naslovom: »Još Hrvatska nij' propadla, iz katerega posnemamo: »V Jugoslaviji je dosegel hrvatski narod po dvajsetletni borbi tisto, česar v preteklosti skozi stoletja ni dosegel. To so zgodovinska dejstva. Borba hrvatskega naroda res še tudi danes ni dokončana, mnogo še bo treba popraviti, urediti in popoboljšati, toda najodločnejši korak je že storjen, nazaj pa ni več mogoče. Vse to je lahko hrvatski narod dosegel v taki državi kot je Jugoslavija, v kateri predstavlja po svoji številni moči takšen faktor, mimo katerega ni mogoče iti. Zato je hrvatski narod dosegel vsaj v glavnem oživotvoritev svojih stoletnih idealov, katerih ni mogel doseči v tuji državi, kjer je predstavljal le petnajstino celokupnega prebivalstva. Zato ne varajmo sami sebe z neko pomočjo od zunaj. Naša rešitev je s nas samih. — Extra Jugoslaviam non est vita — si est, non est ital (Izven Jugoslavije ni življenja, če pa je, ni tako, kot v njej).«

Kulturni boljševizem

Dijaški list »Straža v viharju« je objavil daljše poročilo o lepo uspelem študijskem dnevu slovenskih akademikov na god sv. Tomaža Akvinca. V listu so objavili zanimivi govori iz tega dne; na uvodnem mestu je govor dr. Gregorija Rožmana o nalogah katoliškega akademika. Naslednje posnemamo iz govora o kulturnem boljševizmu: »Vsi ga dobro poznamo, vsi vemo, da je kulturni boljševizem ena najuspešnejših oblik za razširjanje komunizma. Služijo mu vsi, od zavednih komunistov pa do tistih širokosrčnih, ki na vsej črti zagovarjajo svobodo in so mnjenja, naj ima tudi misel iz Kremlja prostor pod božjim soncem. In tako res tudi pri nas plava rdeča misel v vsem tistem vzdušju, v katerem žive njeni zavedni ali nezavedni nosilci. Vihotaplja se v javno mnenje, danes jo že lahko srečamo na vsakem oglu. Na ulici ti bo verna spremljevalka, sledila ti bo v univerzo, v predavalnice in seminarje, tudi v srednjo šolo te bo peljala, v uredništvih starih častiljivih in novjših revij se počuti bolje kakor doma, kajti tu ji vsaj pred GPU ni treba trepetati, z zanimanjem ji boš lahko sledil v uredništva mnogih listov in lističev, povsod ti bo lahko pokazala zelo zanimive reči. Ko greš po ulici, te rdeča misel prijazno podravlja na reklamnih deskah kinematograf in te prijazno vabi. V trafikah boš videl polno knjig, ozima knjižice, ki so njeni otroci; pomešaj se med mancipirane in videl boš, kako jo povsod spoštljivo pozdravljajo. V gostilne pojdi, tudi tam boš naj kmalu srečal staro znanko. In v našem podevlu, ali te ne sreča tudi tam? Le prislusni, pozveduj, pojdi v nekdanja, po imenu še danes liberalna društva, pa jo boš takoj našel.«

Belgrajske novice

Belgrad, 15. marca. Kakor smo že poročali, se mudi v Belgradu vseuč. prof. g. inž. Feliks Lobe, ki je v zadevah strojnega inštituta znova obiskal g. predsednika dr. Kulovca, kateremu je poročal o svojih posredovanjih v različnih ministrstvih in na ostalih merodajnih mestih, ki se zanimajo za razvoj strojnega inštituta v Ljubljani.

Belgrad, 15. marca. Na predlog vojnega ministra so upokojeni po službeni potrebi: armijski general Jovan Naumović, divizijski general Aleksander Stanković, Peter Aratič, pehotni brigadni general Svetozar Hadžić.

Temelj sporazuma naše države s sosedi

»Vreme« je nakazalo smer sedanjih važnih političnih pogajanj

Belgrad, 15. marca. m. V jutrišnjem zunanje-političnem pregledu piše ravnatelj »Vremena« dr. Gregorij o položaju posameznih balkanskih držav, predvsem naše države. Med drugim pravi:

»Od vseh držav tega področja je Jugoslavija ostala najdoslednejša političnim načelom, ki jih je razglasila za vodilna svojih stremeljenj. Branila se je jamstev, ki so jih ponujale države daleč od nje. Toda za svoje neodvisno in odločno stališče je imela polno moralne moči med našim ljudstvom in v naši vojski, na katero se je državno vodstvo lahko vedno v polni meri naslonilo. Tako je Jugoslavija omogočena istočasno ter aktivna prilagoditev položaju, ki je nesporenjivo dejstvo. Prilagoditev jugoslovanske politične stvarnosti je proizvod lastne in samostojne odločitve ter se prav zato lahko vrši, ker je Jugoslavija zadosti močna, da izvršuje naravno prilagoditev splošnemu položaju, a da ji pri tem ni treba žrtvovati niti drobca teh osnovnih pridobitev, na katerih je zasnovana narodna in državna samostojnost.«

In danes, ko se vrše vojaške priprave za tuja obračunavanja na Balkanu, ki ne bodo dosegla našega področja, Jugoslavija lahko mirno nadaljuje in dopolnjuje svojo samostojno in nesporenjivo politično smer. Dogodki okrog nas ustvarjajo nove predpostavke, ki skupaj tvorijo določeno politično stanje. Jugoslavija spravlja svoj lastni položaj sedaj v sklad z okolnostmi okrog sebe. Kakor vedno doslej, izhajajo iz nesporenjivih in trdnih temeljev, ki jih daje integriteta države, njene popolne svobode in njene samostojnosti, Jugoslavija stoji v času razgovorov, ki imajo za cilj, da na podlagi polne ohranitve vseh teh pridobitev ohranijo državo še nadalje v popolnem miru. Vedno daleč od vsake misli na pustošenje ali nepremišljenosti, Jugoslavija prav te dni dovršuje veliko delo, ki ima za nalogo, da popolnoma zavaruje vse to, kar je za to državo najvažnejše, da zavaruje interese naroda, države do konca velikega svetovnega obračuna.

Poglobitev odnošajev z nemško državo, ki je v znaku vzajemnega razumevanja in medsebojnega priznavanja nedotakljivosti važnih in večnih nacionalnih interesov, daje možnost za močno delo, da se bo moralni razvoj jugoslovanske konsolidacije v vseh pravih nemoteno nadaljeval. Jasno je, da je osnova za te razgovore sprejeta obojestransko brez vsake nadaljnje razprave o podožnostih, prav isto, kar je bilo obeleženo v nedavni izjavi dveh najodgovornejših jugoslovanskih državnikov.

Bilo bi naivno, če bi kdorkoli mogel predpostavljati, da je Jugoslavija stopila v kakršno koli razpravo v drugem svojstvu in ne kot enakopraven in močan faktor. Propaganda, danes razširjena v nekem delu jugoslovanske javnosti, je prav za prav žalitev za to državo in dvomimo v njeno moralno in stvarno moč. Zato so tudi vse vznemirljive vesti dejansko posledice poskusa, da se z ustvaritvijo zmede in zbegavanju nepoučenih izkovejo gotove reakcije, ki niso v interesu naroda in njegove modre politike. Samo slab narod ali pa tisti, ki so neiskreni, imajo razlog, da se boje velikih in odločnih političnih potez ter neomajne odločnosti v izvajanju svojih ciljev. Jugoslavija je močna, Jugoslavija je lahko odločna in tudi je odločna. Jugoslavija bo še enkrat doprinesla s svojim odkritim, poštenim in odločnim, razdruženjem svoj delež za udrnitev svoje lastne narodne usode in svojega lastnega narodnega miru. Preko tega bo pa narodna politika prispevala tudi k miru in ureditvi razmer na Balkanu.

Italijanski listi o politiki

Jugoslavije do držav trozveze

Rim, 15. marca. m. Tukajšnji politični in diplomatski krogi spremljajo zadnje dni z veliko pozornostjo razvoj položaja na evropskem jugovzhodu, predvsem pa v Jugoslaviji. Pozornost vseh teh krogov privlači posebno dopisi italijanskih dnevnikov iz Belgrada, ki predvidevajo, da se bo mir na tem področju kmalu pojaval. Po teh poročilih sklepajo v Rimu, da bodo morda že prihodnje dni sistematizirana na miren način zadnja odprta vprašanja v jugovzhodni Evropi. Znak za to razvedritev so po zahtevanju italijanskega časopisa vsakokrat tudi prisrčni diplomatski razgovori, ki se te dni vodijo. Tem razgovorom pridajajo v Rimu velik pomen ter od njih pričakujejo, da bodo definitivno odstranili z Balkana sleherni možnost za razširitev konflikta in osigurali mir celemu jugovzhodnemu evropskemu področju.

Sveti misijon se je začel

Po vseh ljubljanskih župnijah so bile nocoj zelo dobro obiskane uvodne pobožnosti

Nocoj, na predvečer Gospodovega dne, so ob tri četrti na osem zavzornili vsi zvonovi ljubljanskih cerkva in opozorili vse, da se je začel sveti misijon. Predpostav je za nami, brezglavo in nepotrebnost veselje, je minilo, živimo v postnem času. Sedanjí postni čas ima dvojno resnobo. Svet živi v vrtilcu negotovosti in strahu. Če nam že postni čas ob urejenih razmerah priključ v spomin dolžnost, da naj vsaj enkrat v letu napravimo račun o svojem življenju, tedaj nas sedanjí čas še mnogo glasneje opozarja na to. Naj vsakogar predramijo zvonovi, katerih ubrani glasovi preletavajo mesto in naj ga spomnijo, da še ni položil svojega vsakoletnega obračuna pred Najvišjim.

Ze nocoj so velike množice vernikov prihiteli k začetku svetega misijona v cerkve. V vseh cerkvah so se začele ob tričetrti na osem litanije z blagoslovom, nato so verniki pomolili k svetemu Duhu, naj jih milostno spremlja pri svetem misijonu. Povsod so imeli govorniki lepe uvodne misijonske govore. V stolnici, ki je bila nabito polna, je imel uvodni misijonski govor prevzvišeni škof ljubljanski dr. Gregorij Rožman. V izklesanem govoru je obrazložil vernikom pomen sv. misijona in dal navodila, kako naj se ga udeležujejo. Namen sv. misijona je verska in pravna obnova posameznika in po posameznikih tudi družbe. Če hočemo svoje versko in pravno življenje obnoviti, moramo izločiti vse škodljive vplive in moramo pregledati, ali smo zgradbo svojega življenja zidali na skalo ali na pesek. Modri gospodar je postavil na skalo, kdor pa jo je zidal na pesek, ta je doživel, da so mu hišo izpodkopalne plohe, vode in podrlj viharji. V našem duhovnem življenju so plohe slika skušnjav, ki prihajajo iz naše narave same. Vode, ki vdirajo od vsepovsod in ki nas tako rekoč obdajajo, je svet in naša okolica, ki se je Bogu odtujila. Vihar, ki podira zgradbo našega življenja, je zli duh, ki razpihuje naša slaba

Glede Jugoslavije, v zvezi z diplomatskimi potezami zadnjih dni v raznih balkanskih prestolnicah, poroča italijanski časopisje, da jih je Jugoslavija sprejela hladno in s prezirjem, medtem, ko so odgovorni činitelji Jugoslavije gledali na te dogodke samo z državnih interesov.

Tuja propaganda v Jugoslaviji, se je po zahtevanju italijanskega časopisja, posluževala vseh razpoložljivih sredstev, samo da bi zbegala jugoslovansko javnost. Toda, pokazalo se je, da javnost v Jugoslaviji ne verjame več raznim alarmantnim in tendencioznim vestem. Današnja rimska »Tribuna« piše, da je Jugoslavija s ponosom odgovorila na vse ponudbe, ki so ji bile stavljene. Ob tej priliki ponatiskuje isti časopis izvajanja glasila dr. Mačka in pravi: Prijateljstvo Jugoslavije z njenimi sosedi je ostalo nespremenjeno ter obstaja upanje, da bo tako ostalo tudi v bodoče, ker je to interes obeh strani. Kdor spoštuje neodvisnost in državno integriteto Jugoslavije, lahko z gotovostjo računa na njeno prijateljstvo in dobro voljo.

List »Lavoro fascista« objavlja v zvezi s tem daljši dopis iz Berlina, v katerem poudarja, da vsak, ki pozna ponosni duh neodvisnosti jugoslovanskega naroda, si lahko zamisli negativen efekt, ki ga lahko napravijo tisti, ki so hoteli to zemljo pategniti v avanturo.

Rodoljubni sklepi rezervnih častnikov

Ljubljana, 15. marca. Danes zvečer se je vršil občni zbor ljubljanskega pododborja rezervnih častnikov, kateremu je prisostvoval tudi zastopnik poveljnika dravske divizije brigadni general g. Ferdo Janež. Na obnem zboru so bila podana poročila uprave in nadzorstva, nato je bil sprejet poročila za leto 1941. in določena je bila tudi članarina. Na obnem zboru so bili izvoljeni delegati za kongres združenja rezervnih častnikov, ki bo 23. marca v Belgradu. Končno je bila na skupščini sprejeta naslednja resolucija:

Rezervni častniki, zbrani na rednem letnem zboru ljubljanskega pododborja združenja rezervnih častnikov so sklenili tole: Dasi posledice vojne tudi Jugoslavija teško obditi, uživa naš narod blagodat miru, zahvaljujoč se modri politiki najvišjega državnega vodstva in — kakor smo globoko prepričani — uvaževanju in spoštovanju, ki so nam ga priborili kot neusahljiv moralni kapital nešteti junaki iz časov borbe za osvoboditev in zedinjenje. Zgledu njihove dejavne domovinske ljubezni in požrtvovanja mora slediti z njenim idealizmom sedanje pokolenje, na katerega pada zgodovinsko poslanstvo ohraniti to, kar so nam priborili s krvjo naših junakaš prednikov pod vodstvom velikega vodje Karadjordja kralja Petra I. Osvoboditelja, in viškega kralja Aleksandra Zedinitelja.

Po tolikih žrtvah prelite krvi naš narod ve

Osebnosti

Belgrad, 15. marca. m. S kraljevim ukazom so napredovali v 6. skupino naslednji profesorji: v Ljubljani: Miroslav Adlešič na I. m. real. gimn., Ciril Arko na III. m. real. gimn., Emilija Branc na II. ž. real. gimn., Franc Ahlin na I. m. real. gimn., Anica Kosovel na II. m. real. gimn., Diva Kuljiš na II. ž. real. gimn., Filip Perić na I. ž. real. gimn., Radmila Kalin na II. ž. real. gimn., Lojze Žužek na klas. gimn. v Mariboru, Marija Konec na I. real. gimn. v Mariboru, Milica Ostrovšek na II. real. gimn. v Mariboru, Andrej Kocijan na real. gimn. v Kranju.

Upokojeni so: Amalija Duh, učiteljica pri Sv. Trojici v Slov. goricah, Leopold Reja, učitelj v Mariboru, Albina Rupnik, Katarina Smerdu, učiteljica v Mariboru, Alma Resman, Grahova, Albina Zavojnik v Ljubljani, Lampret Fortunat v Ljubljani, Ferdo Šparger v Beltinju, Vinko Okorn v Ljubljani.

Z odlokom predsednika ministrskega sveta je premeščen Anton Uršič, pristav 8. skup. iz uprave policije v Celju na upravo policije v Ljubljani.

Z odlokom prometnega ministra so napredovali pri ravnateljstvu drž. žel. v Ljubljani v 8. skupino za prometne uradnike: Ferdinand Šajna, Franc Ližoh; za administr. uradnika Rudolf Čarnan, za oficila Edvard Kuntner, za vlakovodja Franc Bežjak, Rudolf Kamper, za strojevodjo An-

Seja okrajne organizacije JRZ Ljubljana-okolice

Ljubljana, 15. marca.

Danes je bila seja okrajne organizacije JRZ Ljubljana-okolice. Seje so se polnoštevilno udeležili zastopniki vseh občin. Vodil jo je predsednik prosvetni minister g. dr. Miha Krek, ki je podal obširno in izčrpno poročilo o našem notranjem in zunanjem položaju. Po govoru gospoda ministra se je razvila živahna debata, v katero so posegli mnogi udeleženci. Vsi so odšli na svoje domove s prepričanjem, da naši zastopniki v vladi in naše državno vodstvo sploh stori vse, kar je v danih razmerah mogoče, da se v naši državi na znotraj ohrani red in zagotovitev najnujnejših potrebščin, ki jih rabimo v vsakdanjem življenju, na zunaj pa mir in svoboda ter nedotakljivost naše države.

Deputacija Slomškove družbe pri ministru dr. Kreku

Ljubljana, 15. marca.

Danes je bila sprejeta pri prosvetnem ministru dr. Mihi Kreku deputacija Slomškove družbe. Razložila mu je svoje kulturne poglede, ki jih ima glede prosvete v državi in banovini. Po pripombi g. ministra se je videlo, da se družbine in njegove težnje strinjajo bodisi v državnem ali narodnem pogledu.

ceniti mir ter se zato v mednarodni politiki ravna po načelu lojalnega sodelovanja. Miru doprinese silno velike žrtve, ali ni voljan, da si ga odkupi z žrtvovanjem svoje svobode in časti. V sedanjih resnih trenutkih zgodovinskih odločitev mora ves narod posvetiti vse misli in moči ohranitvi svobodne in neodvisne Jugoslavije, ki nam edina jamči pristo in nemoteno narodno individualistično izživljanje in daje vse pogoje za duhovno in gmočno blagostanje. Zavedajoč se svojih dolžnosti za časa miru: krepiti narodno in državljansko zavest, pozdravljamo in podpiramo rezervni častniki, na katerih ramena padajo najtežje naloge in odgovornost za obrambo domovine, vse stremenje za okrepitev in združitve rodoljubnih sil, ki naj plemenito tekmujejo v nesebičnem delu in požrtvovanju za kralja in Jugoslavijo.

Pripravljeni na največje žrtve in zvesti dani prisegi na znamenje naših bojnih zastav obnavljamo svojo zaoblubo, da hočemo, zbrani v neomajljivi vdanosti okrog svojega vrhovnega poveljnika Nj. Vel. kralja Petra II. zjekleniti svoje duhove in svoje mišice, da bo vojska, zaupana našemu vodstvu, uspešno sredstvo državne obrambe in ostvaritev večnih narodnih idealov.

Z zborovanja so poslali brzoglavni pozdrav Nj. Vel. kralju Petru II. kot vrhovnemu poveljniku naše vojske.

ton Sluga, Ciril Fukil, za oficila Jožef Repina, za prometnike Bogo Retinger, Ivan Pavel, Karel Zabkar, za blagajnika Viktor Belič, Franc Fišer za vlakovodjo Franc Šaledar, Franc Ivačič, za telegrafista Rudolf Marek, za strojevodjo Franjo Škoflek, Franc Oman, Franc Matuš, Jože Smrkar, Lojze Kremžar, Peter Pižet, Ivan Kocjančič, Karel Vihovšek, Franc Pesjak, Jože Operčak, Franc Černe, Francišek Černe, Karel Moljk, Kovač Leopold, za nadzornika proge Francišek Černivec, Henrik Jordan, Ivan Varoga.

(Nadaljevanje s 1. strani)

na sovražnikove postojanke, na baterije in čete. V letalskih spopadih so bila zbita štiri sovražnikova letala, dve naši lovski letali pa se nista vrnila domov.

Rim, 15. marca. Stefani. Italijanski listi v svojih današnjih poročilih poudarjajo delovanje italijanskega letalstva na grškem bojišču, ki se je povečalo, neuspeh napada angleških torpednih letal na italijanske parnike v Valoni in neuspeh neke grške divizije, ki se je skušala prebiti skozi italijanske črte, in bombardiranje grških postojank. V okviru nemškega delovanja se podpira bombardiranje grških tovarnih in skladišč v Glasgowu, ki je trajalo vsa noč. Kar se tiče političnih pobud, se listi dotikajo poskusov angleške diplomacije in pišejo o neuspehu osebnih Rooseveltovih pobud na Balkanu.

Nemci poročajo o angleškem izkrcanju

Berlin, 15. marca. b. Obveščeni krogi trdijo, da so dobili poročila o izkrcanju angleških čet v južni Grčiji. Tem vestem se v Berlinu pripisuje največja važnost, čeprav niso še potrjene. Zato je tudi prerano govoriti o nemški reakciji. Tudi so zabeležili vest iz Tangera, po kateri nameravajo Angličji zasedi Azorske otoke in se izkrcati v Portugalu. Nemci trdijo, da je za to dal pobudo Washington. Te akcije spadajo po nemškem mišljenju v isto vrsto operacij, katere imajo za cilj osvojitve irskih oporišč z ameriško pomočjo. London računa, da bo na ta način lažje preprečiti delovanje nemških podmornic in letal na onem delu Atlantika, ki je za angleške zveze najvažnejši.

Zürich, 15. marca. b. O diplomatskem položaju na Balkanu poroča berlinski dopisnik NZZ, da konec tedna ni prinesel nobene diplomatske odločitve, kakršne so pričakovali. V nemško-grških odnosih se na zunaj ni ničesar spremenilo, vendar pa je treba omeniti, da so v Berlinu pripravili verjeti poročilo o izkrcanju angleških čet na jugu Grčije.

Grška poročila

Atene, 15. marca. Atenska agencija poroča: Poročilo šteje 139 grškega generalnega štaba se glasi: Sovražnik je večer napadal na 30 km dolgi fronti. Napad pehote in oklepnih oddelkov je pripravo topništvo, podpiralo pa ga je sridito delovanje bombnih letal in lovcev, ki so streljali s strojnimi. Toda napadi niso imeli nobenega uspeha in je sovražnik imel velike izgube. Grške čete so nato napravile protinapade in nabrale nekaj ujetnikov. Sovražno letalstvo ni napadalo grškega ozemlja.

Vladni tolmač je snoči razlagal časnikarjem, da so Grki zaradi slabega vremena in zaradi zelo trdovratnega odpora Italijanov svojo ofenzivo pri Tepelenju ustavili. Nato je vladni tolmač navedel službene podatke grškega generalnega štaba, iz katerih sledi, da je nasprotnik v zadnjih bojih izgubil najmanj polovico petih divizij, ki so postavljene na srednjem odseku bojišča. Med ujetniki so vojaki, ki so šele pravkar prišli iz Italije in Albanijo.

Sv. Družine v Mostah

Stanovski govori: 19. marca ob 16 za žene. — 20. marca ob 20 za dekleta. — 21. marca ob 20 za fante. — 22. marca ob 20 za može

Nov japonski umik na Kitajskem

Cunking, 15. marca. United Press. Glavni stan maršala Cankajša objavila poročilo, da se je za Kitajce uspešno končala 4 dnevna bitka na južnem bregu reke Jangce. Japonci so bili premagani in kitajske čete podjelo sedaj pred seboj armado 20.000 Japoncev, ki se umikajo proti Sečuenu, sledeč južnemu bregu reke Kitajci so pričakovali, da se bodo Japonci skušali vrniti proti Cunkingu, toda ni jim uspelo. Sedaj se umikajo na vsej črti. Poročila pravijo tudi, da se japonske čete umikajo iz Cungcangja severovzhodno od Lčanga, toda potrdil še ni.

Cunking, 15. marca. Reuter. Listi objavljajo danes na vidnem mestu poročila o uspehih kitajskih čet v predelu zahodno od Lčanga, kjer so kitajske čete po štiridnevni ofor-

čeni borbi zavrnile 20.000 japonskih vojakov, ki so napredovali na zapad proti meji pokrajine Sečuan, ob južni obali Jangceja. Smatrajo, da je bila ta bitka pomembna, ker bi japonska vojska utegnla poskušati z obupnim prodiranjem priti do Cunkinga ob desni obali Jangceja. Dejstvo, da je bil ta japonski napad odbit, razlagajo tukaj kot znak, da so kitajske obrambne zmoglosti v tem predelu zelo velike. Po nepotrjenih poročilih se Japonci umikajo tudi proti Cungciangu, severovzhodno od Lčanga. Kitajci uradno poročajo, da so pri včerajšnji letalski bitki nad Cengtungom zbili šest japonskih lovskih letal od 13, kolikor jih je sodelovalo v spopadu. (AA)

Sodbe o ameriški pomoči Angliji

Kakor vemo, je ameriško narodno zastopstvo končno javno sprejelo Rooseveltov predlog o vojni pomoči Ameriki brez vsakih omejitev. O tej stvari se je zelo dolgo debatiralo in nasprotniki pomoči Angliji, ki vidijo v tem zakonu nevarnost, da bi tudi Amerika zapletena v vojno, so delali Rooseveltu velike težave. Pokazalo pa se je, da je velika večina ameriškega javnega mnenja na strani predsednika. Ker nikakor ni verjetno, da bi mogla ameriška pomoč že v primeroma kratkem času zagotoviti Veliki Britaniji zmago, ampak se bo vojna, v kateri bodo države osi napele vse sile, da bi Anglijo porazile prej, kakor bi se ameriška pomoč s polnim učinkom izdejstvovala, le še podaljšala, bo Amerika neizogibno morala Angliji pomagati z vsemi svojimi pomorskimi silami in mogoče bo tudi morala misliti na izkrcavanje svoje vojske v Evropi. Tudi kaže obisk japonskega zunanjega ministra Macuoka v Berlinu, da bo skušala trojezve Ameriko prisiliti, da se bori tudi na Tihem oceanu, kar je seveda veliko odvisno od tega, ali bodo Sovjeti dali Japoncem v Aziji v ta namen proste roke ali ne. Amerika bi bila v tem primeru primorana polovico svojih vojni sil vreči na azijski pomorski in kopni prostor.

Glavno vprašanje pa, ki svetovno javnost v tem trenutku zanima, je to, kako se bo čutila ameriška pomoč v mesecih, ki neposredno sledijo za sprejetjem zakona. Glede tega se bomo držali nevtralnih virov, ki to za leto sodijo več ali manj stvarno, kolikor imajo sploh na razpolago podatkov, ki jih je treba za pravilno presojo jemati v račun. Vzemimo na primer švicarski »Basler Volksblatt«.

Ta list piše o tej stvari v uvodniku: »Ali bo Amerika prišla pravočasno? Zaenkrat dela ameriška oboroževalna industrija samo s polovično silo. Vojne dobave pridejo že vedno daleč pod dejansko potrebo Anglije. Opozicija, štrajki in drugi odpori še niso izginili. Seveda si bo Roosevelt, ki ima sedaj proste roke, prizadeval, da podžge vso Ameriko oziroma njeno industrijo do najvišjih storitev, za kar pa je potrebna še velikih priprav, ki nikakor še niso končane in v nekaterih panogah sploh še niso načete. Gotovo bo čez eno leto Amerika največja gospodarska sila sveta, kaj pa se bo v tem letu zgodilo na evropskem bojišču, tega ne vemo. Treba bo torej še potrpežljivo čakati.«

»Journal de Genève« istotako v uvodniku meni takole: »Amerika je izgubila veliko časa. Po 18 mesecih vojske bo treba šele organizirati njeno industrijo za vojne namene. Pospešitev proizvodnje zadeva na tržave, posebno pri delavstvu, ki zahteva višje plače in boljše delovne pogoje, če naj vloži v produkcijo vojnih potrebščin vse svoje sile. Amerika bo morala napeti vse svoje moralne in materialne sile, da na eni strani sebe zadostno oboroži, na drugi strani pa pomaga Angliji do zmage, v katero neomajno upa. Največ je zavisno od Roosevelta samega, ker tako ogromno delo zahteva velike osebe, ki ga bo vodila. Te lastnosti Roosevelt gotovo ima.«

»La Suisse« objavlja istega dne uvodnik, v katerem pravi, da »zakon o pomoči Veliki Britaniji predpostavlja izreden napor ameriške industrije, ki v nekaj mesecih še ne bo tekla z vso paro. Treba bo zgraditi nove delavnice, obstoječe povečati in preurediti in ustvariti predvsem orodje za izdelavo vojnih strojev, kakor tudi mobilizirati vse delavstvo ter premagati njegovo odpor, oziroma njegovo težnjo izbiti iz nastalega položaja čim večjo socialno korist zase.«

V »Pester Lloyd« od 13. marca je objavljen članek generala v p. Mierka, ki je seveda glede na stališče Madžarske glede ameriške pomoči bolj skeptičen. Tudi on seveda poudarja, da ameriška industrija še ne teče s potrebno hitrostjo. Priznava, da je ta industrija ena najmočnejših na svetu in da se bo zdaj še bolj dvigala. Ni pa bila doslej organizirana v vojne namene, razen za potrebščine ameriške mornarice in za dobavljanje vojnega materiala za razne male države. Angleška industrija jo je v tem pogledu daleč prekašala, oziroma jo je še, dokler se ni začelo razrušilno delo nasprotnikovega letalstva. Zato je treba ameriško vojno industrijo, če naj neprenehoma oskrbuje Anglijo z zadostnim in prvovrstnim materialom, še organi-

zirati. V ta namen je Roosevelt postavil industrijski načrtni urad. Tovarne in delavnice, potrebne za produkcijo vojnega materiala, še niso vseskozi gotove. Po poročilu generalnega »kvartirmajstra« ameriške armade je v smislu načrta pripravljenih za potrebno višino produkcije zaenkrat samo še 23% tovarn. Če to spomlad Amerika ne bo mogla Angliji dobavljati zadostnega materiala in bo dobila le vojni material, ki ga ameriška armada ne potrebuje nujno, in sicer bo znašala njegova vrednost 500 milijonov dolarjev. Kar je Amerika doslej Angliji dobavljala, posebno letal, je bilo nezadostno. Ali bodo vojna sredstva, ki bodo poslana Angliji, že sedaj iz inventarja ameriške vojske in mornarice, ki ta material lahko pogreša, zadostna in zadosti učinkovita, je vprašanje. Na vsak način meni general Mierka, da bo treba najmanj eno leto, preden bomo videli, kakšen bo učinek ameriške bodisi posredne, bodisi neposredne pomoči. Do takrat pa se lahko še marsikaj zgodi v borbi za čimprejšnjo odločitev vojske.

Poslanstvo Harrimana

London, 15. marca. Reuter. Osební predstavnik Roosevelta Harriman, ki ima dolžnost vzporediti priprave v ameriški pomoči Angliji, je prišel danes iz Lizbone z letalom na neko angleško letališče.

London, 15. marca. AA. (Reuter.) Po svojem prihodu v Anglijo je Harriman izjavil zastopnikom listov sledeče: Prišel sem kot poseben odposlanec predsednika Roosevelta, da bi olajšal prihajanje vsakovrstne pomoči v materialu, ki je namenjen angleškemu imperiju. Ta pomoč bo obsegala tako ladje kakor tudi živila. V odgovoru na neko vprašanje je Harriman izjavil, da bo ostal v Angliji ves čas vojne, ne vstevši obiske, ki jih bo od časa do časa naredil v USA v zvezi s svojim delovanjem. Prihodni teden pričakuje prihod ostalih članov Harrimanovega spremstva.

Washington, 15. marca. b. UP. Na včerajšnji časniskarski konferenci je izjavil predsednik Roosevelt, da bodo USA pomagale na podlagi zakona o pomoči vsakemu narodu, ki bi se boril proti napadalcu. Poimensko ni omenil nobene države. Rekel je tudi, da lahko računa vsak narod, ki bi se postavil na branik demokracije na ameriško pomoč, prav tako kakor Anglija, Grčija in Kitajska. Neki dopisnik je s tem v zvezi vprašal Roosevelta, če ne pomeni morda taka ponudba hrabrenje nekaterih držav, naj se ne priključijo osi. Roosevelt je odgovoril, da o tem še nima nobenega poročila. Tako na primer Turčija še ni zaprosila za ameriško pomoč, kakor tudi ne Irski, čeprav se irski minister za obrambo nahaja na poti v Ameriko, da si zagotovi nabavo orožja.

Macuoka na poti v Evropo

Poročajo, da se bo sestal z Rooseveltom?

Tokio, 15. marca. DNB: Zjutraj zgodaj je japonski zunanji minister Macuoka na parniku dopotoval v korejsko pristanišče Fusan. Macuoka je takoj z vlakom nadaljeval pot v Taiiki, odkoder bo z letalom odpotoval v Hanking. (AA)

Tokio, 15. marca. Havas. Iz Cunkinga javljajo, da je japonski zunanji minister Matsuka prispel danes v Harbin, odkoder bo takoj nadaljeval pot s transsibirskim ekspresom. (AA)

Curih, 15. marca. b. »Neue Zürcher Zeitung« poroča iz Tokia. V razgovoru, ki ga je dal Macuoka pred odhodom iz Tokia in ki je bil

BABYMIRA krema

se uspešno uporablja zoper spuščanje, rane, praske, opekline, hraste, lišaje in vse nečistosti kože pri otrocih in odraslih, Naglo suši od potu ali seči vneto in odrgneno kožo.

Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah po ceni din 12.— za škatlico

Francija in njene kolonije

Lyon, v marcu.

Te dni je bil v Vichyju general Weygand, ki je svoji vladi poročal o tem, kakšen je položaj v severni Afriki. Weygand je bil v Afriki pet mesecev in je lahko zato podal podatke pregledno in razsežno poročilo. Po teh posvetovanjih je bilo v Vichyju objavljeno uradno poročilo, ki pravi, da bo Francija branila z lastnimi sredstvi svojo kolonialno posest in to na učinkovit način. Vključ porazu se Francija čuti dovolj močno, da lahko zagotovi obrambo svojih posesti zlasti v Afriki.

Sicer pa Francija doslej še ni mnogo izgubila od svojega kolonialnega imperija. Generalu Gaulleu se je priključila Nova Kaledonija in francoske posesti v Indijskem oceanu. Toda te posesti so v območju nadzorstva avstralske vlade in je bila Francija preveč oddaljena, da bi jih mogla braniti. Tudi Ekvatorialna Afrika se je priključila generalu de Gaulleu in sedaj je morala Francija zaradi japonskega pritiska odstopiti še nekaj pokrajin Tajski in v Indokini sami je morala dovoliti, da si je Japonska zgradila in napravila svoja oporišča v tonkinskem zalivu. Toda te žrtve so bile tako rekoč neizbežne.

Toda Francija si je ohranila še ogromen imperij. Njeni so še Francoski Antili, Madagaskar, Sirija, Alžirija in Maroko, del Ekvatorialne Afrike zaradi odpora Dakarja in kolonije na obali Južne Amerike. Kolonije doslej zaradi angleške zapore

še niso mogle podpirati Francije toliko v gospodarskem pogledu, pač pa je Petainov režim moralno podprlo dejstvo, da je Francija še ohranila svoj imperij. Toda sedaj prihaja vedno več francoskih parnikov v pristanišče v Marseille in iz kolonij pošiljajo veliko denarja za maršalove dobrodelne ustanove. Toda Francija je še bolj potolažilo dejstvo, da se nobeno plemo v kolonijah tokrat ni uprlo, dasi je bilo nekaj takih primerov med prejšnjo vojno. Ta lojalizem v kolonijah je zelo podprl lojalno mišljenje doma v Franciji.

Pa še nekaj je važno: premirje je doletelo, da sme Francija imeti doma samo 100.000 mož vojske, toda te določbe se ne nanašajo na njeno vojsko v kolonijah. Vlada mora torej in lahko brani svoje kolonije in to se je videlo v Dakarju. Prav tako hoče varovati Maroko, Alžirijo in Tunizijo. V Franciji vodi vse delo Petain, v Afriki pa Weygand. Tako ima general Weygand v severni Afriki armado, ki šteje nad 300.000 mož in ki je dobro oborožena in opremljena. Prav tako ima general Weygand v Afriki letalstvo, ki ga je danes že več, kakor pa ga je bilo v Franciji, ko je v letu 1939. šla v vojno. Prav tako brani kolonije brodom, ki sicer nima več najlepših in največjih edinic, vendar pa je zelo močno in številno. Po mnenju mednarodnih opazovalcev ima Francija v severni Afriki karte, s katerimi se bo lahko vedno postavila, kadar se bodo sovražnosti bližale koncu in naj bo njihov konec tak ali tak.

K eksploziji v Sevilli

Sevilla, 15. marca. DNB: O včerajšnji eksploziji v smodniščni v predmestju Sevillu so izvedeli naslednje podrobnosti:

Eksplozija je bila tako močna, da se je zemlja tresla nekaj sekund in so ljudje mislili, da je nastal potres. V bližini smodnišnice ni nobenega poslopja, ki ne bi bilo poškodovano. Večina poslopj je popolnoma razdejanih. Poslopja, ki so bila deloma poškodovana, se bodo najbrž zrušila. Bolnišnice in prezimovališča so polna ranjenecov. Mnogo ljudi, ki so brez strehe, so nastanili po raznih poslopjih in samo v klavnic je 500 oseb, ki so ostale brez strehe. Vso noč so člani falange in strokovnih zvez nudili pomoč ranjenecem in jih prevajali v bolnišnice, ali pa razkopavali razvaline. Istočasno je bila organizirana tudi služba za oskrbo žrtev z živili. Število ranjenih in mrtvih je zelo veliko.

Po zadnjih poročilih je bilo pri včerajšnji eksploziji v Sevilli ubitih 50 oseb, ranjenih pa čez 250. Razdejanih ali pa zelo poškodovanih je 300 poslopj. Večina ljudi, ki so ostali brez strehe, je začasno nastanjena v sevillski klavnici.

Sevilla, 15. marca. Havas. Strašen prizor opustošenja nudijo tržni del in ulici Galicia in Jeros Toledo, ki so v bližini ulice Juan Arpa, v kateri je prišlo do strašne eksplozije smodnišnice. Večina poslopj v tem delu mesta je porušena, zidovi tistih hiš, ki so zdržale sunek eksplozije, pa so počili od strehe do tal. Telegrafski drogovi so prevrnjeni in na mnogih mestih je raztrgan tudi pločnik.

Zdi se, kakor da bi mesto pretrpelo silno močan potres. Po podatkih, ki so jih do zjutraj dobili, sega število ranjenec na 700. Število mrtvih ni tako veliko, kakor so sprva mislili. Vojaške, civilne in cerkvene oblasti so izdale vse potrebne ukrepe.

Velika železniška nesreča pri Varni v Bolgariji

Sofija, 15. marca. Listi objavljajo sporocilo o veliki železniški nesreči, ki se je dogodila včeraj ob 15.40 v bližini Varne na progi med postajama Oboristi in General Kiselovo. Na nekem ovinku te proge sta iztrili dve lokomotivi tovrnega vlača, ki je vozil z veliko brzino. Z njima je padlo s tirov tudi več vagonov. Vlak je imel 38 tovrnih vagonov. 17 vagonov se je prekuenilo drug na drugega čez padli lokomotivi, medtem ko je 18 vagonov ostalo nepoškodovanih. Ker pa je bilo med tovrnimi vagoni tudi precej cistern z nafto in več vagonov, natovljenih z drugim vnetljivim materialom, je prišlo do močne eksplozije in nastal je požar. Prvi so pritekli na pomoč kmetje iz bližnje vasi General Kiselovo, ki so zaradi pomanjkanja vode gasili požar z zemljo. Kmalu je iz Varne na kraj nesreče prispel vlak z gasilci, delavci, zdravniki in sanitnim materialom. Z letalom je priletel iz Sofije tudi železniški direktor Polzev. Po dosedanjih poročilih se je pri tej nesreči ubilo 10 ljudi, 14 pa je bilo ranjenih. Ranjence s osnoči prenesli v Varno. Danes je na kraj nesreče dopotoval tudi železniški minister Goradov in spremstvu načelnika preskrbovalnega oddelka v vojnem ministrstvu. (AA.)

Vatikanska država

Vatikan, 15. marca. Stefani: Za 720 prebivalcev Vatikana, vstevši tu tudi papeža in 23 kardinalov, so včeraj prvokrat uvedli omejitve živl. Začeni od 14. t. m. so uvedene karte, na podlagi katerih bo vsak prebivalec lahko dobil 90 gramov mesa in 300 gramov kruha dnevno, 100 gramov masla tedensko in pol kilograma sladkorja mesečno. Neki visoki prelaj je izjavil časniskarjem, da sv. oče sam želi, da se podredi temu splošnemu načinu prehrane. (AA)

Spomenik carju Lazarju na Madžarskem

Budimpešta, 15. marca. MTI. »Budapesti Eritac« poroča, da je predsednik budimpeštanske občine dr. Jene Kafalyjat v spremstvu dveh ravnateljev narodnega muzeja in ravnatelja za tujski promet obiskal slavno pravoslavno cerkev sv. Andreja v Sentendru. Pri pregledu je bilo sklenjeno, da bo občinska uprava v sodelovanju z madžarsko-jugoslovanskim društvom v Budimpešti postavila v tej cerkvi spominsko ploščo carju Lazarju, čigar posmrtni ostanki so nekaj časa počivali v tej cerkvi. Pri preseljevanju Srbov so namreč v letu 1690 te posmrtno ostanke prenesli in shranili v tej cerkvi, okoli leta 1697 pa so posmrtno ostanke carja Lazarja prenesli v Vrdnik. Spominsko ploščo v srbski pravoslavni cerkvi v Sentendru bodo odkrili na slovesen način. (AA.)

Drobne novice

Madrid, 15. marca. DNB: Gradbeni odbor madridske občinske uprave je sklenil sprejeti načrt za obnovo in izpopolnitev Madrida. Ulice in trge bodo na številnih krajih zboljšali, prav tako pa bodo zgradili številne stanovanjske hiše. Izvedba tega načrta bo veljala 25.000.000 pezet; kmalu pa bodo začeli z deli, za katere je odobren kredit v višini 11.000.000 pezet. (AA)

Berlin, 15. marca. DNB: Včeraj je v dvorani berlinske filharmonije dirigiral ravnatelj belgrajske opere na koncertu pred številno publiko, ki ga je pozdravila z navdušenim poslušanjem. Jugoslovanski poslanik v Berlinu je priredil danes kosilo, na katerem so bili poleg Mačičiča tudi predstavniki tukajšnjega glasbenega sveta. Prihodno nedeljo priredi v Berlinu koncert Musulin, Gotovac pa bo dirigiral na tukajšnji operi svojo opero »Ero z onega sveta«. Pri tej priliki bo jugoslovanski poslanik priredil sprejem v prostorih jugoslovanskega poslaštva. (AA.)

Praga, 15. marca. DNB: Drugo obletnico češko-moravskega protektorata so slovesno proslavili. V večjih mestih so bile vojaške parade. V Pragi so v muzeju odprli razstavo »Velikancov Nemčije«. Ob 11 je bila parada četi, pri kateri sta bila navzoča tudi nemški protektor v Neurath in predsednik dr. Hacha. (AA)

šano. Nadalje poročajo iz Washingtona o nalogu ameriške vlade, da se blokirajo madžarski krediti v USA, istotako kot romunski in bolgarski

Paul Claudel: Krížev pot

3. postaja.

Na poti! Žrtv in rablji obenem proti Kalvariji gredó.

Bog, ki s sabo Ga vlečejo, opoteče se v hipu in pade na zemljo.

Kaj, Gospod, pri tem prvem padcu Tvoje srce občuti?

In ker si občutil, kaj misliš sedaj v tej minuti, Ko padeš, ko pod težkim bremenom se moraš zgruditi?

Kakšna se zemlja, ki ustvaril si Ti jo, zdaj ti zdi?

Ah, to ni pot dobrega, ki je samo nekoliko raskáva.

Ne, to zlega je pot, zavrtna in vrtoglaval Naravnost iti je treba, vsak korak je premisliti treba do kraja.

In če zmanjka stopinja — srce tedaj vztraja.

Ah, Gospod, po teh svetih kolenih, ki v hipu so ti ošibela,

Po studu nenadnem in padcu na strašni tej poti, ki se je šele komaj začela.

Po oviri, na kateri si se spotaknil, po zemlji, ki Te je spoznala na poti,

Reši nas prvega greha, s katerim nas zvijača premoti!

Nemško-turška pogajanja

Rim, 15. marca. Tukajšnji listi poročajo, da so trenutno v razvoju pogajanja med Nemčijo in Turčijo v zvezi s pismom, ki ga je pisal predsedniku Turčije voditelj Nemčije Hitler. Pogajanja vodi sedaj nemški poslanik von Papen. Predsednik Turčije je na to pismo že odgovoril in se nadaljnja pogajanja razvijajo sedaj na podlagi predlogov, ki jih je stavila Turčija. Ker so pogajanja v teku, tudi govor predsednika vlade Sajdama v turškem parlamentu ni bil objavljen, da ne bi motil ozračja, v katerem dozorevajo sklepi glede bodočih odnosov med Nemčijo in Turčijo.

Kairo, 15. marca. m. UP: Z merodajne strani poročajo, da so v francoskem Levantu izbruhnili resni nemiri, kateri bi lahko imeli večje posledice. Med ljudstvom se opaža nenaklonjenost vladi v Vichyju, katero smatrajo za odgovorno za slab položaj v Siriji in Libanonu. Pod takimi okoliščinami so tla za pokret generala de Gaulle zelo ugodna, čeprav oblasti zelo strogo pazijo, da se to ne bi dogodilo.

Dr. Göbbels o Balkanu

Berlin, 15. marca. AA GNB V tedniku »Das Reich« se propagandni minister dr. Göbbels bavi z angleškimi zgornjimi sloji, s tistimi starimi ciniki, ki so z dolgoletno vajo tako spretno zabrisali meje med resnico in lažjo, da že sami več ne vedo, kaj je laž in kaj je resnica. Na Balkanu pravi člank, katerega se nekoč imenovali »Smodniško Evrope« in v katerega prestolnicah so se Angleži udomacili, so sedaj dobili Angleži navodilo, naj oddidejo. Tam nimajo več posla. Prisiljeni so prepustiti zastopstvo svojih interesov, diplomatom svojih bratov na oni strani velikega močvirja, ki se potem trudijo, da po svojih najboljših močeh, po solifskih barih pojejo pesem »Typerary«, da bi sem pa tja dobili tudi zaslužen odgovor. Sicer pa se tam doli ne dogaja nič, kar bi moglo vzradostiti Angleže. Vkorakanje nemških čet v Bolgarijo je

Pooblastila za poseg države v gospodarstvo

OD NEDELJE DO NEDELJE

V večerajšnji drugi izdaji smo poročali o treh novih uredbah, ki so bile izdane v zvezi s delom ministrstva preskrbe in prehrane. Minister tega resorja je v zvezi s tem dal tudi posebno izjavo, katero smo tudi že večeraj objavili.

Uredba o pooblastilu ministra preskrbe in prehrane ter hrvaškega bana

To uredbo so predpisali kraljevski namestniki na predlog ministrskega sveta, dočim je naslednji dve uredbi predpisali ministrski svet. Uredba pravi:

Čl. 1. Minister preskrbe in prehrane in ban banovine Hrvaške sta pooblaščenca v svrhu preskrbe prebivalstva in vojne sile sporazumno predpisovati uredbi, s katerimi se bo delalo tole:

1. urejati ves notranji promet surovin in ostalega blaga in nje razdelitev na obrate, ki ga predelujejo oziroma prodajajo, posebno pa: ustanovljati ali ukinjati izključno pravico trgovanja s posameznimi proizvodi v državi, prepovedovati ali omejevati nakupe, prodajo in potrošnja posameznih predmetov, predpisovati pogoje odkupa posameznih predmetov, predpisovati obvezne ponudbe posameznih proizvodov na odkup državi, oziroma od nje pooblaščenim ustanovam, kakor tudi prisilni odkup posameznih proizvodov po maksimiranih cenah, predpisovati obvezne prijave zalog blaga, obvezne ustvaritve zalog blaga in nadzorstva nad zalozami in odrediti kraj za shranjevanje teh predmetov, predpisovati nadzorstvo prevoza za posamezne proizvode in uvesti zanje prevozna dovoljenja.

2. Predpisovati, kateri proizvodi se morejo izdelovati iz posameznih surovin in prepovedovati, da se od razpoložljivih surovin izdelujejo posamezne vrste blaga, oziroma omejevati količine blaga, ki se morejo iz njih izdelovati.

3. Predpisovati način izdelave posameznih proizvodov, zameno njih sestavin s surogati in način mešanja posameznih sestavin za izdelave proizvodov oziroma fabrikatov.

Uredbe po tej osnovi določijo obvezno moč z objavo v »Službenih novinah«, če se ne odredi drugače.

Čl. 2. predpisuje, da se morejo v uredbah določiti tudi stroge kazni. Dana pa je meja, do katere smejo. Poleg kazni pa se lahko izreka tudi: odvzem imovine, ki je predmet kaz. dela, prepoved opravljanja obrata za nekaj časa ali sploh, začasni odvzem uprave podjetja ali obrta in nadaljevanje dela v režiji države ali za nje račun in drugi varnostni ukrepi, določeni v kazenskem zakoniku.

Za progon del bodo merodajna delno tudi upravna oblastva.

Čl. 3. določa, da se morajo za nakup in prodajo posameznih vrst blaga ustanoviti plovne centrale za vso državo, katerih ureditev predpisuje minister preskrbe in hrvaški ban. Poslovne centrale se organizirajo kot samostojna državna podjetja. Vodi jih poslovni odbor, katerega postavlja minister preskrbe in hrvaški ban. Poslovni odbor vodi v poslovne odbore pridejo tudi zastopniki drugih ministrstev. Nadzorstvo pa vrši komisar, ki lahko sili sile sklepe.

Poslovne centrale morejo za blago, ki ga prodajajo za režijske stroške, vterjavati 2 odstotka nabavne cene, za odprema dovoljenja, ki jih izdajajo od 1 odstotka fakturne vrednosti blaga.

Poslovne centrale se lahko tudi zadolže. Poslovanje pa ne spada pod zakon o državnem računovodstvu in glavni kontroli, vendar jih lahko kontrolira minister financ v denarnem poslovanju.

V podjetja, ki se ne bodo držala predpisov na osnovi te uredbe izdanih, se lahko postavi komisar, katerega odredbe so za osebe podjetja obvezne. Pritožba ne zadružuje izvršitve. O tem bodo predpisane še podrobna navodila. Denarne kazni, izrečene na osnovi te uredbe, pridejo v sklad z nadzorstvo cen in notranjega prometa blaga, ki se osnujeta pri ministrstvu preskrbe in banski oblasti banovine Hrvaške. Sredstva so iz državnega sklada pri Drž. hip. banki, iz hrvaškega sklada pri banovinski hranilnici v Zagrebu.

Cene morajo ostati nespremenjene do 1. avgusta

Čl. 1. Od dne uveljavitve te uredbe pa do 1. avgusta 1941 je prepovedano v notranjem prometu vsako zvišanje cen kakor tudi cen za prevoz potnikov in prtljage. V kolikor so za posamezne vrste blaga na dan uveljavitve uredbe veljale maksimalne cene ali cene predpisane z zakonitimi predpisi ali določene po pristojnih oblastvih, ne morejo biti cene takega blaga višje od teh maksimalnih cen.

Čl. 2. Minister preskrbe in prehrane lahko za posamezne vrste blaga s svojo naredbo določi najvišje cene, ki so lahko tudi nižje kot cene, ki so veljale na dan uveljavitve uredbe. Ravno tako more minister odrediti tudi najvišji brutozasluzek za posamezne vrste blaga. Lahko tudi pooblasti svoje podrejene organe in obča upravna oblastva, da odredijo najvišje cene za posamezne vrste blaga in da odredijo najvišji bruto zaslužek.

Možnost za zvišanje cen

Višje cene od onih po čl. 1 uredbe more minister, odn. njegovi pooblaščenim organi odrediti samo, če se na osnovi stvarnih dokazov ugotovi njih upravičenost.

Naredbe teh odstavkov stopajo v veljavo tri dni po objavi. Naredbe ministra za preskrbo in prehrano morajo biti objavljene v »Službenih novinah«, naredbe podrejenih organov in občin upravnih oblastev na način, kot se redno objavljajo naredbe občin upravnih oblastev.

Čl. 3. Minister za preskrbo in prehrano more z naredbo, s katero določa za neko vrsto blaga višje cene od onih po čl. 1, predpisati, da mu lastniki obstoječih zaloz oziroma blaga, namenjenega prodaji ali predelavi, morajo v določenem roku prijaviti obstoječe zaloge tega blaga in vplačajo v sklad za izenačenje cen prispevek največ v višini razlike med cenami, ki so veljale za časa nabave teh zaloz in na novo odredjenimi najvišjimi cenami tega blaga. Sklad za izenačenje cen obstoja pri ministrstvu preskrbe in prehrane in služi izenačenju cen blaga v državi in zmanjšanju cen uvoženega blaga.

Sredstva tega sklada bodo vložena pri Drž. hip.

banki. Sklad upravlja minister za preskrbo in prehrano. Podrobne odredbe o tem skladu bodo še predpisane v sporazumu z finančnim ministrom in v soglasju s predsednikom ministrskega sveta.

Čl. 4. Za čas, označen v čl. 1 uredbe, se ne bo zvišala cena monopolističnih predmetov, ki ne služijo za prehrano, cene državnih in samoupravnih podjetij za prevoz blaga kakor tudi ne državne in samoupravne trošarine na predmete za prehrano in kurjavo.

Čl. 5. Prodajalci blaga morajo o vsaki izvršeni prodaji izdati producentom (predelovalcem), trgovcem in ostalim posrednikom račun, v katerem se mora jasno označiti vrsta, količina, kakovost in cena blaga.

Osebe, ki kupujejo blago v namen predelave, odn. preprodaje, morajo shraniti račun o kupljenem blagu še leto dni, potem ko so odnosno blago v celoti prodali. Te osebe morajo pri prodaji blaga izdati kupcem, ki kupujejo blago za neposredno porabo, na njihovo zahtevo račun o prodanem blagu.

Producenti (predelovalci), trgovci in ostali posredniki morajo pooblaščenim kontrolnim organom dovoliti pristop v svoje poslovne prostore in jim na zahtevo dati vpogled v vse svoje poslovne knjige in korespondenco in dati vsa potrebna obvestila o svojem poslovanju. Kontrolni organi imajo pravico ugotoviti tudi količino odnosa blaga, s katerim producent (predelovalec), trgovec ali ostali posredniki razpolagajo. Kontrolni organi morajo varovati kot službeno tajnost vse podatke, za katere so zvedeli pri izvrševanju svoje dolžnosti.

Sodelovanje javnih organov

Čl. 6. Vsi organi prvostopnih splošnih upravnih oblastev, državna krajevna policijska oblastva in orožniški organi kakor tudi organi finančnih kontrol, državni in samoupravni trošarinski uslužbenci in tržni nadzorniki morajo izvrševati nadzorstvo nad izvrševanjem predpisov te uredbe in predlagati pristojnim oblastvom prijave proti osebam, ki se pregreše proti predpisom te uredbe in proti odredbam naredb, ki bodo izdane na osnovi čl. 2 in 3 te uredbe.

Našteti organi zagreše disciplinski prestop, če ne predlože prijave proti osebi, ki se pregreši proti navedenim predpisom.

Prijavo pa lahko vložijo tudi vsak zasebnik.

Ureditev ministrstva preskrbe in prehrane

Obenem je bil izdelana in podpisana tudi uredba o ureditvi ministrstva preskrbe in prehrane. V delokrog tega ministrstva spadajo vsi posli preskrbe in prehrane. Minister si je ustanovil tudi mesto svojega pomočnika. Nadalje bo v ministrstvu kabinet s potrebnim številom osebja in šefom na čelu. Pomočnik ministra ima pa tajništvo s potrebnim številom osebja.

Ministrstvo ima naslednje oddelke:

1. Splošni oddelki, ki ima štiri oddelke: personalni, administrativno-pravni, statistični in ekonomsko-računski.

2. Oddelki za prehrano ima tri oddelke: odsek za prehrano, komercialni in finančni.

3. Oddelki za nadzorstvo cen s dvema oddelki: odsek za preizkušnje in določanje cen in odsek za nadzorstvo cen.

4. Oddelki za preskrbo in notranji promet blaga ima štiri oddelke: za surovine domačega izvora, za surovine inozemskega izvora, za razdelitev surovin in notranji promet blaga in za evidenco in kontrolo dela industrije, ki izdeluje predmete za prehrano.

Skupno ima novo ministrstvo v štirih oddelkih 13 oseb.

Nadalje določa uredba, da se lahko pri vsakem okrajnem načelstvu postavi referent za promet blaga in nadzorstvo cen. To delo lahko izvršuje tudi kdo od uradnikov ali uradniških pripravnikov okr. načelstva. Tudi lahko minister postavi svojega referenta v mestnih občinah, ki je neposredno podrejen banu. Temu referentu morajo dati mestne občine na razpolago prostore, pisarniški material,

Ustanovni občni zbor Zdrženja hmelnjarjev za Slovenijo

Ban dr. Marko Natlačen je sklical za 25. marca ob 9 dopoldne v dvorano Ljudske posojilnice v Celju ustanovni občni zbor Zdrženja hmelnjarjev. Na dnevnem redu je sklepanje o sprejetju pravil združenja, volitev upravnega in nadzorstvenega odbora, sklepanje o postavitvi poverjenikov in poverjenistev združenja, volitev poverjenikov in poverjenistev, sklepanje o letnem proračunu dohodkov in izdatkov in končno določitev časopisov za objavo vabil na občne zbornice združenja.

Ustanovnega občnega zbora se more udeležiti vsak hmelnjar, t. j. vsaka fizična ali pravna oseba, ki prideluje v naši banovini hmelj za svoj račun, mora pa se izkazati s potrdilom tiste občine, kjer ima svoj hmeljski nasad, da prideluje hmelj na svoj račun. Brez tega potrdila ne bo nihče pripuščten k obnemu zboru. Zastopanje po pooblaščenih ni mogoče razen v naslednjem primeru: Mladolletni, kakor tudi hmelnjarji, ki so pod skrbstvom, se morejo občnega zbora udeležiti samo po svojih zakonitih zastopnikih, pravne osebe pa po osebah, ki jih zato pooblastijo. Oseba v svojstvu zakonitih zastopnikov se mora o tem izkazati s potrdilom pristojne občine, pooblaščenici pa s pisnim pooblastilom.

Plačilni promet z Italijo. Iz Belgrada poročajo, da se je tja vrnil že g. dr. Ivo Belin, viceguverner Narodne banke, ki je sodeloval pri naših trgovinskih pogajanjih z Italijo. Ta pogajanja trenutno še niso zaključena. Po vseh iz Belgrada ni pričakovati nobenih sprememb v plačilnem prometu z Italijo, ki se bo razvijal še naprej na dosedanj način.

Izvoz krompirja. Iz Belgrada poročajo, da so pristojna oblastva dovolila izvoz 150 vagonov krompirja v Švico. Krompir bodo izvažali Prižad, Pogod in Prevoda. Plačan nam bo s kompenzacijami.

Dispariteti notranjih cen. Pričakovati je, da bo ravnateljstvo za zun. trgovino sklicalo v najkrajšem času posebno konferenco, na kateri se bo razpravljalo o dispariteti cen predmetov, ki so namenjeni izvozu, in predmetov, ki so namenjeni domači potrošnji.

Razveljavljenje nove uredbe o zavarovanju državnega prometnega osebja. Izšla je uredba, s katero se razveljavlja uredba o zavarovanju državnega prometnega osebja kr. Jugoslavije za primer bolezni, poroda, pogreba in nesreč. Ta uredba je bila sprejeta dne 10. septembra 1940, objavljena pa 25. decembra 1940, vendar

Predložitelji prijave, na osnovi katere bo izrečena pravomočna obsodba, pripada denarna nagrada. Ta nagrada je odredjena v odstotkih izrečene denarne kazni.

Kazenske sankcije

Čl. 7. Predelovalci trgovci in ostali posredniki kakor tudi producenti, razen producentov kmetijskih pridelkov, ki za posamezne vrste blaga ali za prevoz potnikov ali blaga zahtevajo višjo ceno od one, ki je bila na dan uveljavitve te uredbe ali višjo ceno kot je maksimalna cena ali višjo ceno, kot jo odrede pristojna oblastva, ali se pregreše proti predpisom čl. 5 ali izdajo neresnične račune o prodanem blagu, bodo kaznovani v prodaji na veliko s stroгим zaporom najmanj tri mesece in z denarno kaznijo od 50.000 do 1 milijona din, v prodaji na malo pa z zaporom najmanj 15 dni in z denarno kaznijo od 5000 do 100.000 din.

S to kaznijo bodo kaznovani tudi oni, ki ne prijavijo v določenem roku ali pa nepravilno prijavijo svoje zaloge.

Poleg tega je možno v težjih primerih, da sodišče izreče tudi odvzem imovine, ki je predmet kazenskega dejanja.

Čl. 8. Producenti kmetijskih proizvodov, ki za posamezne vrste svojih proizvodov zahtevajo višje cene od najvišje cene, predpisane z zakonitimi predpisi ali odredene po pristojnih oblastvih, ali višjo ceno od one, ki jo odredijo pristojna oblastva, se kaznujejo z zaporom do leta dni ali denarno do 100.000 din, v težjih primerih pa z obojno kaznijo.

Čl. 9. V kolikor je z drugimi predpisi določena strožja kazen za kakšno dejanje iz te uredbe, velja predpisi s strožjo kaznijo.

Čl. 10. Pri pravnih osebah ali ustanovah odgovarjajo za dejanja iz čl. 7. in 8. osebe, katerim je poverjeno vodstvo poslov. Za dejanja pa odgovarjajo tudi nameščenci fizičnih in pravnih oseb, če store dejanje. Za denarno kazen pa odgovarja tudi lastnik podjetja.

Čl. 11. Za preganjanje dejanj iz čl. 7 in 8 so pristojna redna sodišča. Proti osebam, ki odgovarjajo za ta dejanja, se porablja splošni del kazenskega zakonika.

Čl. 12. Denarne kazni, izrečene zaradi kazenskih dejanj po tej uredbi, kakor tudi dohodek od imovine, odvzete po teh predpisih, pridejo v sklad z nadzorstvo cen notranjega prometa blaga.

kurjavo in razsvetljavo. Po potrebi morejo vsi referenti dobiti dodeljeno pomožno osebo.

Nove ustanove

Minister lahko pri oddelku za nadzorstvo cen ustanovi svet za preizkuševanje in nadzorstvo cen. Istotak svet lahko ustanovi tudi pri oddelkih za preskrbo in prehrano pri banskih upravah in pri oblastvih, pri katerih so referenti za promet in nadzorstvo cen.

V samem ministrstvu se ustanovi odbor za izdelavo in izvedbo gospodarskega načrta. V ta odbor pridejo zastopniki ministrstev, znanstveniki in strokovnjaki. Ta odbor ima svoje tajništvo, ki vodi administrativne posle tega odbora. Izdatki za ta odbor pridejo v proračun ministrstva preskrbe in prehrane. Podrobna navodila bodo še izdana.

Končno se ustanovi pri ministrstvu vrhovni svet za preskrbo in prehrano, katerega tvorijo: pomočnik ministra preskrbe, načelniki tega ministrstva (4), ravnatelj ravnateljstva za zunanjo trgovino, načelnik oddelka za industrijo in obrt iz trg. ministrstva, dva predstavnika banske oblasti banovine Hrvaške, predsedniki in glavni ravnatelji: Prižada, Pogoda in Prevoda. Razen uradnikov ministrstva za prehrano imajo vsi člani svoje namestnike. Naloga tega vrhovnega sveta je dati mnenja o razdelitvi vseh važnih proizvodov in surovin v državi in v drugih vprašanjih, kjer zahteva mnenje minister.

Nadalje je pooblaščen minister preskrbe in prehrane, da more postaviti svoje predstavnike v razne svete in odbore.

Pri prenosu poslov ravnateljstva za proučevanje prehrane se nekateri posli ne prenesejo na ministrstvo prehrane, temveč se vrnejo kmetijskega ministrstvu. To so: oddelki za statistiko, za delovno moč in proučevanje ter preizkuševanje.

je doživela mnogo kritike v strokovnih krogih. Minister za promet je pooblaščen uveljaviti uredbo o zavarovanju osebja drž. prometnih ustanov v smislu čl. 6 zakona o zavarovanju delavstva. Do uveljavitve nove uredbe se bo postopalo po stari naredbi iz leta 1922 in po ostalih predpisih, ki so veljali do 23. januarja 1941. To prinašajo »Službene novine« z dne 14. marca 1941.

Nova zadruga. V zadrugni register so bile vpisane naslednje zadruge: Nabavna in prodajna zadruga v Novi Štifti, zadr. z om. jamstvom (prvi član uprave Gluk Rafael), Gospodarska zadruga z om. jamstvom, Ptuj (predsednik Grobler Franc), Nabavljalna zadruga papirničarjev, zadr. z om. jamstvom, Sladki vrh, p. št. 11 v Slov. gorah (prvi član uprave Reberšak Konrad), Električarska zadruga Sv. Marko in okolica, zadr. z om. jamstvom v Trbovljah (prvi član uprave Rinaldo Venčeslav) in Strojna zadruga v Vasenem pri Tuhinju, zadr. z om. jamstvom (prvi član uprave Cevec Jožef).

Konkurz je razglašen o imovini Kornača Ivana, čevljarkega mojstra v Trzinu, Ljubeljska cesta, sedaj začasno v Ljubljani, Pod gozdom št. 6, oglašiti se je do 10. aprila v Trzinu, ugotovljeni narok v Trzinu 22. aprila.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Zajca Janka in Grčarja Franca, kot lastnikov trdnice Jajc & Grčar, pohištveno mizarstvo v Domžalah, Kolodvorska ulica 32, narok za sklepanje poravnave: 10. aprila, oglašiti se je do 30. marca 1941 v Kamniku.

Trgovska banka, Zagreb. Glavnica 5.0, bilančna vsota 35.35 (37.16), bruto donos 3.9 (3.9), čist dobiček brez prenosa 0.55 (0.8), skupno s prenosom 1.13 (0.78) milj. din.

Domača tvornica perila, Zagreb. Glavnica 1.25, bilančna vsota 8.3 (9.94), čist dobiček 0.282 (0.198) milj. din.

Društvo industrijecev in veletrgovceev v Ljubljani ima 15. redni občni zbor 27. marca ob 10 dopoldne v društveni sejni dvorani v palači Ljubljanske kreditne banke, Tiševa cesta 1b/II.

Borze

Dne, 15. marca 1941.

Denar

Ta teden je značil devizni promet na ljubljanski borzi 24.817 milj. din v primeri s 24.599, 15.299 in 14.399 milj. din v prejšnjih tednih.

Zivinski sejm

Na svinjski sejm v Mariboru dne 14. marea je bilo pripeljanih 117 svinj. Cene so bile nasled-

Zunanji pregled

Pretekli teden bi mogli na kratko orisati takole: Naraščanje bojev na vseh frontah, razširjanje jugovzhodnega in ameriškega prostora.

Na bojiščih so se na zahodu pričeli spet veliki letalski napadi. Oba nasprotnika sta napadala drug drugega z velikimi silami, Nemci Liverpool, Glasgow in Hull, Angleži Berlin, Kiel, Hamburg in Bremen. V Albaniji so štiri dni zaporedno Italijani napadali. Mussolinijev obisk na albanski fronti je znamenje, da so tu bili uvodni boji za večjo italijansko ofenzivo. V Afriki so severna bojišča mirovala, živahno pa je bilo v vzhodni Afriki, kjer je Somalija od Angležev zasedena, prodiranje v Abesinijo pa se razvija od treh strani.

V politiki sta stala v ospredju jugovzhodna Evropa in ameriški prostor.

Po nemški zasedbi Bolgarije bi moralo slediti razčiščenje grško-italijanske vojne, toda ne prej, preden stališče jugovzhodnih nevtralnih držav ni popolnoma pojasnjeno. V tej zvezi so bila obsežna diplomatska posvetovanja, v sredini katerih sta bili Jugoslavija in Turčija. Glede Jugoslavije so bila objavljena službena poročila, ki pravijo, da vlada pri urejevanju svojih odnosaev z drugimi državami brezpogovorno vztraja pri nedotakljivosti državne neodvisnosti in državnega ozemlja. To načelo velja proti vsakomur brez izjeme. V tem okviru Jugoslavija sodeluje z vsakomur za ohranitev miru. Glede Turčije odločitev ni padla in bo Turčija poslala Nemčiji odgovor šele v tem tednu. Na splošno pa se lahko trdi, da je proti koncu tedna na jugovzhodu nastopil pomirjenje.

Na ameriškem prostoru se je zgodil važen dogodek s tem, da je ameriški parlament sprejel, Roosevelt pa podpisal (dne 11. marca) zakon o neomejeni ameriški pomoči napadenim demokratičnim državam. Takoj po podpisu zakona je bilo razglašeno, da zahteva Roosevelt vsoto 7 milijard dolarjev (550 milijard din) za nabavo vseh vrst orožja in municije za Anglijo in njene zaveznike. Amerika je s tem dejansko že vstopila v vojno na strani Anglije. V zvezi s to ameriško odločitvijo je tudi potovanje japonskega zunanjega ministra Macuoke v Nemčijo, Italijo in Sovjetsko Rusijo. Japonska kot zaveznica trojne zveze bo najbrže pozvala, da pri bodočem napadu na Anglijo sodeluje na Tihem morju in to neglede na rizik, da se vplete v vojno tudi z Združenimi državami severne Amerike. Kajti Japonska bi vezala veliko angleških in ameriških sil na Tihomorje, da bi se ne moge udeležiti bojev v Evropi. Storjeni bodo brez dvoma poskusi, da pride med Japonsko in Sovjeti do nenapadnega sporazuma, čeprav bi morala Japonska takšen sporazum tudi drago plačati na Kitajskem in v Mongoliji.

Pretekli teden bo torej zgodovinski dan v razvoju sedanje vojne.

Notranji pregled

V spomin 25 letnice ustanovitve prve naše prostovoljske divizije v Dobruži, je bila v nedeljo v ljubljanskem opernem gledališču lepa prireditev, na kateri sta govorila tudi divizijski general Ljubo mir Stefanovič in ban dr. M. Natlačen. »Dane Jugoslavija razpolaga s svojo oboroženo silo: vojsko, letalstvom in mornarico — je dejal general Stefanovič in nadaljeval: »Moč naše vojske z razliko od mnogih drugih tvori moč našega ljudstva ter njegov sklep, da bo branilo svojo svobodo. Čeprav smo sorazmerno majhni po številu, pa vendar ni niti en narod v Evropi večji od nas po ljubezni do rodne grude in do njene svobode. To je največja moč naše vojske. Naj nam usoda da kakršno koli bodočnost, ponosni na preteklost in svesti si svojih pravic in sedanjih dolžnosti gremo mi vojski vedrega čela in dvignjene glave dogodkom nasproti. Naše geslo je: vse za blagor kralja in domovine! — Na kulturno-prosvetnem koncertu »Jugorasa« v Belgradu je govoril delavcem predsednik vlade Dragiša Cvetković, ki je rekel, da jugoslovanski delavec ljubi svojo domovino in ima na svoji zemlji, v svoji domovini pravico do boljšega življenja. V interesu našega narodnega gospodarstva naj se doseže sodelovanje med delom in kapitalom, pri čemer bo država ščitila delavce s socialno zakonodajo. Nato je govoril o potrebni okrepitvi delavskega gibanja, v katerem naj bo delavstvo močno in trdno združeno. Posebno je poudaril pomen delavskega združništva in organiziranja prostega časa našega delavstva. — Ministrski svet je izdal nekaj važnih uredb, med katerimi omenjamo zlasti: uredbo o ureditvi cen in notranjega prometa, uredbo o celokupni proizvodnji surovin in o državnih poslovnih centralah, ter uredbo o organizaciji novoustanovljenega ministrstva za prehrano. Uredba o cenah vsebuje važno določilo, po katerem je do 1. avgusta prepovedano vsako povišanje cen blaga kakor tudi cen za prevoz potnikov in blaga v notranjem prometu. Minister za prehrano dr. Protiš je ob tej priložnosti sprejel domače častnike in jim dal daljšo izjavo, v kateri je obrazložil vzroke in pomen teh novih uredb, ki so nam jih prinesle sedanje vojne razmere in jih čutimo tudi mi, čeprav smo tako srečni, da nismo neposredno zapleteni v vojni metej. Zato se minister za prehrano obrača na vse državljane naše kraljevine in jih poziva, da v svoji delavnosti ne preokrajajo meja, ki se v današnjih razmerah morajo postaviti v gospodarskem življenju. Tudi v proizvodnji in potrošnji sta danes neobhodno potrebna red in disciplina.

Pretekli teden bo torej zgodovinski dan v razvoju sedanje vojne.

Notranji pregled

V spomin 25 letnice ustanovitve prve naše prostovoljske divizije v Dobruži, je bila v nedeljo v ljubljanskem opernem gledališču lepa prireditev, na kateri sta govorila tudi divizijski general Ljubo mir Stefanovič in ban dr. M. Natlačen. »Dane Jugoslavija razpolaga s svojo oboroženo silo: vojsko, letalstvom in mornarico — je dejal general Stefanovič in nadaljeval: »Moč naše vojske z razliko od mnogih drugih tvori moč našega ljudstva ter njegov sklep, da bo branilo svojo svobodo. Čeprav smo sorazmerno majhni po številu, pa vendar ni niti en narod v Evropi večji od nas po ljubezni do rodne grude in do njene svobode. To je največja moč naše vojske. Naj nam usoda da kakršno koli bodočnost, ponosni na preteklost in svesti si svojih pravic in sedanjih dolžnosti gremo mi vojski vedrega čela in dvignjene glave dogodkom nasproti. Naše geslo je: vse za blagor kralja in domovine! — Na kulturno-prosvetnem koncertu »Jugorasa« v Belgradu je govoril delavcem predsednik vlade Dragiša Cvetković, ki je rekel, da jugoslovanski delavec ljubi svojo domovino in ima na svoji zemlji, v svoji domovini pravico do boljšega življenja. V interesu našega narodnega gospodarstva naj se doseže sodelovanje med delom in kapitalom, pri čemer bo država ščitila delavce s socialno zakonodajo. Nato je govoril o potrebni okrepitvi delavskega gibanja, v katerem naj bo delavstvo močno in trdno združeno. Posebno je poudaril pomen delavskega združništva in organiziranja prostega časa našega delavstva. — Ministrski svet je izdal nekaj važnih uredb, med katerimi omenjamo zlasti: uredbo o ureditvi cen in notranjega prometa, uredbo o celokupni proizvodnji surovin in o državnih poslovnih centralah, ter uredbo o organizaciji novoustanovljenega ministrstva za prehrano. Uredba o cenah vsebuje važno določilo, po katerem je do 1. avgusta prepovedano vsako povišanje cen blaga kakor tudi cen za prevoz potnikov in blaga v notranjem prometu. Minister za prehrano dr. Protiš je ob tej priložnosti sprejel domače častnike in jim dal daljšo izjavo, v kateri je obrazložil vzroke in pomen teh novih uredb, ki so nam jih prinesle sedanje vojne razmere in jih čutimo tudi mi, čeprav smo tako srečni, da nismo neposredno zapleteni v vojni metej. Zato se minister za prehrano obrača na vse državljane naše kraljevine in jih poziva, da v svoji delavnosti ne preokrajajo meja, ki se v današnjih razmerah morajo postaviti v gospodarskem življenju. Tudi v proizvodnji in potrošnji sta danes neobhodno potrebna red in disciplina.

Pretekli teden bo torej zgodovinski dan v razvoju sedanje vojne.

Notranji pregled

V spomin 25 letnice ustanovitve prve naše prostovoljske divizije v Dobruži, je bila v nedeljo v ljubljanskem opernem gledališču lepa prireditev, na kateri sta govorila tudi divizijski general Ljubo mir Stefanovič in ban dr. M. Natlačen. »Dane Jugoslavija razpolaga s svojo oboroženo silo: vojsko, letalstvom in mornarico — je dejal general Stefanovič in nadaljeval: »Moč naše vojske z razliko od mnogih drugih tvori moč našega ljudstva ter njegov sklep, da bo branilo svojo svobodo. Čeprav smo sorazmerno majhni po številu, pa vendar ni niti en narod v Evropi večji od nas po ljubezni do rodne grude in do njene svobode. To je največja moč naše vojske. Naj nam usoda da kakršno koli bodočnost, ponosni na preteklost in svesti si svojih pravic in sedanjih dolžnosti gremo mi vojski vedrega čela in dvignjene glave dogodkom nasproti. Naše geslo je: vse za blagor kralja in domovine! — Na kulturno-prosvetnem koncertu »Jugorasa« v Belgradu je govoril delavcem predsednik vlade Dragiša Cvetković, ki je rekel, da jugoslovanski delavec ljubi svojo domovino in ima na svoji zemlji, v svoji domovini pravico do boljšega življenja. V interesu našega narodnega gospodarstva naj se doseže sodelovanje med delom in kapitalom, pri čemer bo država ščitila delavce s socialno zakonodajo. Nato je govoril o potrebni okrep

Dr. Anton Korošec - stalni obiskovalec največje slovenske božje poti

V nobenem izmed sinov slovenske matere se ni še toliko govorilo in pisalo kot o našem nepozabnem voditelju. Od vseh strani so že skušali osvetliti njegovo veliko osebnost in nenavadne vrline. Med plemenitimi potezami njegovega značaja pa je brez dvoma ena najlepših — njegova pristrana pobožnost in otroška ljubezen do Matere božje. Ta ljubezen se je prav posebno kazala v njegovih nešteti obiskih, ki jih je v svojem življenju napravil pri Kraljici Slovencev na Brezjah. Kolikokrat je prišel na Brezje ob priliki raznih taborov in shodov, še večkrat pa sam, čisto zasebno, dostikrat skoraj neopažen. Zgodovina njegovim romanj k naši brezjanski Materi sega v dobo daleč pred začetkom svetovne vojne. Že leta 1904., ko je bil julija meseca na Brezjah vseslovenski shod mož in fantov, je bil navzoč tudi dr. Korošec. Na tem veličastnem shodu, ki se je vršil pred cerkvijo na prostem, je bilo zbranih nad deset tisoč mož in fantov iz vse Slovenije. Samo s Štajerskega se jih je pripeljalo več posebnih vlakov. Na tem velikem zborovanju je naš pokojni voditelj imel velik politični govor. Poleg njega so ob tej priliki govorili tudi še dr. Sušteršič, dr. Krek, dr. Lampe in drugi. Od tedaj naprej so Štajerci vsako drugo leto, do leta 1914., prirejali velika romanja na Brezje in teh romanj se je skoraj vselej udeležil tudi dr. Korošec, ki je ob takih prilikah imel velikokrat tudi verski govor v cerkvi. Pa tudi med svetovno vojno, ko je bil veliki pokojnik poslanec v dunajskem parlamentu, je ob vsaki možni priliki pohitel na Brezje prositi Njo za svoj ljubljani ter tako hudo preizkušeni slovenski narod. In prav tukaj, pred milostno podobo, je črpal moč za svoje nadaljnje delo, tako uspešno za slovenski narod. Tudi po svetovni vojni, ko je kot minister sodeloval v raznih vladah, ni pozabil svoje brezjanske Matere; kadar koli je potoval na Bled, ali kamor koli na Gorenjsko, je vselej, če mu je bilo le kolikoli mogoče, napravil vsaj kratek obisk pri Mariji Pomagaj. Dostikrat je ob taki priliki prišla z njim tudi kakšna odlična osebnost iz vladnih ali pa tudi iz vojaških krogov. Skratka: ob sončnih in temnih dneh življenja, vselej se je naš pokojni voditelj rad zatekal k Njej po pomoč in tolažbo. Zlasti v dneh, ko je zapihala po naši slovenski domovini ostra JNSarska sapa, ko je bil pokojni dr. Korošec oklevetan celo kot protidržavni element, in so mu bili oblastni organi vedno za petami, prav v tistih težkih dneh so bili njegovi obiski na Brezjah še posebno pogosti. In zgodilo se je, da je naš nepozabni voditelj moral s svojimi ožjimi sodelavci celo v prenosno. Nismo se pozabili tistih težkih časov in neznosnega vzdušja, ki je tedaj dušilo slovenski narod. Ena in dvajset mesecev tedaj dr. Korošec ni smel svoje Slovenice; in ko je končno prišel, se je podal takoj na Brezje. Prišel je čisto sam, in med tistimi, ki so bili takrat navzoči, je zašušljalo: »Dr. Korošec je tu, dr. Korošec se je vrnil.« On pa je ves resen pokleknil v Marijini kapelici pred milostno podobo in dolgo molil. Gotovo je bila to iskrena zahvala za rešitev ter prošnja za nadaljnje varstvo in pomoč.

Kakor se v življenju posameznega človeka menjavajo mračni in sončni dnevi, tako tudi v življenju naroda. Tudi naš slovenski narod je bolj svobodno zadiral, ko so mu izpuščili iz internacije njegovega očeta. Dr. Korošec je zopet stopil v

vlado in s tem se je začela nova doba njegovega dela za blagor slovenskega naroda in vse naše države. Kot bi hotel nadomestiti tisti, kar je v prisilni odsotnosti moral opustiti, se je odslej njegov avto še bolj pogosto ustavljal pred Marijinim svetiščem na Brezjah, zlasti poleti, kadar je bival na počitnicah v Begunjah. Ob takih prilikah so bili njegovi obiski navadno nekoliko daljši; z njim so prišli večkrat tudi njegovi osebni in politični prijatelji. Včasih so se z njim pripeljale tudi šolske sestre, njegove nadvse skrbne strežnice v Begunjah. Ko je opravil svojo »avdienco« v Marijini kapelici, je navadno povabil sestre h kaki stojnici, kjer jim je nakupil spominkov. Pa tudi, če je prišel sam na Brezje, je večkrat stopil k najbližji Gabrijelčičevi uti ter nakupil lepih spominkov s pristavkom: »To bo pa za dobre zemunske sestre.«

Dr. Korošec se je tudi drugače zelo zanimal za Brezje, posebno zadnja leta, ko so preurejevali prostore zunaj cerkve. Na žalost mu ni bilo usojeno, da bi doživel tudi tisti čas, ko bo na preurejenem prostoru poleg cerkve stal spomenik vseh slovenskih mož in fantov, ki so v svetovni vojni prelili svojo kri za boljšo bodočnost naroda. Tudi za načrte tega spomenika — ki so že izvršeni — se je pokojni dr. Korošec živo zanimal. Prav tako

Spominčica na grob očeta Slovenije

Kako je pač to? Kadar smo vodilnih mož najbolj potrebni, tedaj nam jih nebo vzame iz naše srede. Menda dela tako božja Previdnost vedno, kadar hoče narod preizkusiti. In res! Težko smo preiškušeni v dno slovenske duše je odjeknil klic 14. decembra lanskega leta: »Dr. Korošec je mrtev.« Tiha bol nas je zajela in nas napravila močne. Klonili nismo in ne smemo. Saj to je bila parola našega voditelja: Dvignite svoje glave...

Kot preprost železničar, ki sem prišel večkrat v stik z velikim pokojnikom, naj v znak hvaležnosti javnosti zaupam neizbrisne spomine na velikega dobrotnika železničarjev, dobrosrčnega prijatelja malega človeka in nepozabnega voditelja slovenskega naroda.

Prvič sem ga imel čast spoznati ob priliki odkritja spominčice plošče našemu Evangelistu dr. Janzu Kreku leta 1917 v St. Janžu na Dolenjskem. Star sem bil takrat 17 let. Njegova slika se mi je vtisnila globoko v spomin in srce. Ne vem, ali je bil magnet, da me je tako vlekel v njegovo bližino. Pač človeško srce čuti, kdo mu je dober, kdo ga razumeva. Ko je imela leta 1920 mladina svoj prvi tabor po svetovni vojni v Mariboru, sem bil navzoč. Kako se mi je oko zaiskrilo, ko sem zagledal tam tudi njega, prijatelja nas mladih. Bil je takrat prometni minister. In še tretjič sva se srečala. Bilo je to o priliki, ko je blagopokojni kralj Aleksander I. Zedinitelj kot regent obiskal Slovenijo leta 1921. Bil sem takrat uslužben na postaji Zidani most kot svetilničar. V tem svojstvu sem se pobliže seznanil z našim velikim voditeljem. Lahko rečem, da od takrat dalje traja najino pristrano prijateljstvo. Postal sem na Zidanem mostu osebni vozač njegove priljage. Ko je bil v Belgradu v opoziciji, sem neštelo krat, ko je romal skozi Zidani most ali v Slovenijo ali obratno v Belgrad, prenašal njegove stvari in mu skrbel tudi za dnevno časopisje. Vedno me je že od daleč zagledal ter me klical. V tem času sem šele spoznal njegovo veliko, preprosto in dobro srce in dušo. Nikdar ni gledal in šel dinarjev, ki bi jih moral dati nosaču priljage. Kar mu je roka zagrabila, ko je segel v žep, to je stisnil presenečenemu nosaču v roko.

Kako se mi je srce ogrelo ob njegovi besedi, ko je hotel, da se sprehajava po peronu. Ni ga bilo sram govoriti in se sprehajati s preprostimi železničarjem. Takrat me je spraševal o osebnih stvareh in tudi o mladinski ter železničarski organizaciji, ker je vedel, da se v njih udeležujem. Nič se ni oziral na nasprotnike, ki so naju opazovali. Neizbrisni spomini!

S kakim navdušenjem sem ga spremljal po raznih shodih in ga poslušal v Smartnem pri Litiji, pri Mariji Pomagaj na Brezjah in še in še širom naše lepe Slovenije.

Ali so pljučne bolezni ozdravljive?

To nad vse važno vprašanje zanima vse, ki boleha jo na astmi, katerja, na pljučih, zastarelem kašlju, celiuzenju, dolgotrajni hrupavosti in hrupu, pa doslej niso našli zdravlila. Vsi taki bolniki dobe od nas popolnoma brezplačno knjigo s slikami, izpod peresa gospoda dr. med. Guttmana. Treba je pisati samo dopisnico (frankirano z Din 2-) s točnim naslovom na:

PUNLMANN & Co., BERLIN 619, Müggelstrasse 25-25-a
Oglas reg. od ministrstva socialne politike, sanitarne oddelneje S. br. 2416 od 12. XII. 1933.

pa je pozorno in z zanimanjem spremljal gibanje Zveze bojevnikov ter se nekajkrat udeležil tudi bojevnikiških shodov na Brezjah. Ne smemo pa pozabiti tudi drugih večjih prireditvev istotam, pri katerih je bil naš voditelj, vedno burno pozdravljen, tudi navzoč. Naj omenim samo tabor Kmečke zveze ter dekliski tabor, oba leta 1938. Ze njegova prisotnost je vselej zbudila silen val navdušenja, zlasti pa vsak njegov govor, čigar odmev je šel navadno po vsej državi. Kdo bi mislil, da nas bo ta naš slovenski Mozes, ki je ob takih prilikah kazal še toliko življenjske moči in mladostne svežosti, tako kmalu zapustil. Nihče ni pričakoval, da bo obisk, ki ga je napravil na Brezjah pri Mariji Pomagaj zadnje dni v novembru leta 1940., njegov zadnji. Štirinajst dni pozneje se je že Slovenija ter z njo vsa država, zavila v črno. V najtežjih dneh nas je moral zapustiti. Odsel je po plačilo k Njej, ki jo je tako ljubil. Nam pa je naročil, naj se v vseh hudih in grenkih dneh, ki morda pridejo, zatekamo po pomoč in tolažbo k brezjanski Mariji, Kraljici Slovencev.

Letošnje birmovanje v ljubljanski škofiji

Prevzvišeni gospod knezoškof dr. Gregorij Rožman bo letos opravil kanonično vizitacijo in delil zakrament sv. birmo v sledečem redu:

I. Dekanija škofja Loka.

Stara Loka, v nedeljo, 27. aprila; Selca, v ponedeljek, 28. aprila; Dražgoše, v torek, 29. aprila; Zeleniki, v sredo, 30. aprila; Zalilog, v četrtek, 1. maja; Sorica, v petek, 2. maja; Davča, v soboto, 3. maja; Reteče, v torek, 6. maja; Zabcica, v sredo, 7. maja; Sv. Lenart, v četrtek, 8. maja; Bukovšica, v petek, 9. maja; Poljane, v soboto, 10. maja; Ziri, v nedeljo, 11. maja; Nova Oselica, v ponedeljek, 12. maja; Stara Oselica, v torek, 13. maja; Leskovića, v sredo, 14. maja; Trata, v četrtek, 15. maja; Lucine, v petek, 16. maja; Javorje, v soboto, 17. maja; škofja Loka, v nedeljo, 18. maja.

II. Dekanija žužemberk.

Žužemberk, v četrtek, 22. maja; Ajdovec, v petek, 23. maja; Šmihel, v soboto, 24. maja; Zagradec, v nedeljo, 25. maja; Ambrus, v ponedeljek, 26. maja; Krka, v torek, 27. maja; Sela, v sredo, 28. maja; Dobrič, v četrtek, 29. maja. Hinja birma bo združena s posvetitvijo novega oltarja; dan se bo pozneje določil.

III. Dekanija Moravče.

Blagovica, v nedeljo, 8. junija; Krašnja, v ponedeljek, 9. junija; St. Ožalt, v torek, 10. junija; St. Gotard, v sredo, 11. junija; Moravče, v nedeljo, 15. junija; Vrhpolje, v ponedeljek, 16. junija; Peče, v torek, 17. junija; Čemnice, v soboto, 21. junija; Brdo, v nedeljo, 22. junija; St. Vid, v ponedeljek, 23. junija; Zlatopolje, v torek, 24. junija; Vače, v četrtek, 26. junija.

IV. Dekanija Zagorje.

Kolovrat, v sredo, 18. junija; Llake, v četrtek, 19. junija; Čemšenik, v petek, 20. junija.

V. Dekanija Litija.

Sv. Gora, v petek, 27. junija.

Zdravilno delovanje Rogaške mineralne vode:

Pri kostobolju in sladkorni bolezni se dosega zelo dobri rezultati z vrelcem Donat.

Izreden dar mešč. šoli v Kamniku

Vodja banovinske šole za glasbila, g. Miha Mušič, je podaril naši meščanski šoli izreden dar: krasno violino z vsemi pripadajočimi približniki. Violina je bila izdelana na banovinski šoli za glasbila v Ljubljani. Izdelal jo je učenec Orešnik iz Duplice pri Kamniku pod strokovnim vodstvom g. Mušiča. Na to šolo smo lahko upravičeno ponosni, kajti violina je tako oblikovno kakor tudi glasovno na višku. Fina, mehka politura, intarzirani robek in brezhiben material, že na zunaj kaže skrbno izdelavo. Glas violine je v vseh niansah, tako v pianissimu kakor v fortissimu vedno plemenit, nikdar kričav in zmožen vseh modulacij v glasovih. Vsi registri so izenačeni. Vrednost violine je gotovo okrog 4000 do 5000 din. G. Mušič je podaril ta izredni instrument naši šoli kot rojen Kamničan, kjer se je tudi šolal. Za izdelavo takega instrumenta pri nas v Ljubljani mu lahko čestitamo kot voditelju šole, saj bi enak instrument izdelali komaj v inozemstvu. Enako se mu zahvaljuje vodstvo meščanske šole za izredno plemeniti dar in ga bo ohranilo vedno v spominu.

Poko ni dr. Korošec v anekdotah

Veliki možje ostanejo po svoji smrti večni zaradi svojih velikih del. Značilno je, da oživijo po njih smrti njih velika dela. Je že tako, da se šele tedaj zavedamo, kaj nimamo, ko tisto šele — pogrešimo! Posebnost posmrtnega življenja na tem svetu teh velikanov so anekdote, ki pričnejo krožiti med ljudstvom. Iz teh anekdot si lahko ustvarimo šele celotni duševni lik, zlasti o njih zasebnem življenju.

Pokojni dr. Anton Korošec je dosti hodil po moravški dolini. Priljubljena izletna točka mu je bila Limbarska gora. Navadno se je pripeljal do Krašnje ter se povzpел od tukaj na Limbarsko. Vračal se je pa v Moravče ter se od tu odpeljal domov. Nekoč se je po izletu ustavil v Moravčah, kjer se je tudi podal k brivcu. Brivec ga ni poznal, posebno, ker je hodil oblečen kot priprost turist z razpeto srajco in v okovankah. Ko je bilo britje končano, mu je pokojni dr. Korošec plačal s stodinarskim bankovcem, iz katerega pa ni hotel vrnjenega drobiža ter je vse podaril brivcu. Brivec se mu je z običajno brivsko frazo zahvalil: »Sluga sem, hvala lepa.« Dr. Korošec ga zavrne: »Vi niste moj sluga, vi ste moj brat.« Šele sedaj je zaslutil brivec, da mora biti to več, kot povprečni izvedel je pa, koga je bil, šele pozneje.

Drugič je zopet dr. Korošec sprejel v svojem kabinetu v Belgradu nekega hudomušnega novinarja, ki pa je tudi poznal mestoma hudomušnega dr. Korošca, zato si je dovolil pri tem sprejemu malo več humorja, čeprav je prvič govoril z dr. Korošcem. Vajko po prvih besedah mu je dr. Korošec ponudil škaflo s smotkami, češ, naj si izvoli eno prigrizati. Novinar pa seže z roko v škaflo ter si jih vzame kar celo pest. Dr. Korošec pa nedolžno pripomni: »Vsaj eno mi prosim pustite!« Pozneje je dobil novinar po pošti na svoj naslov tri škafle smotk s pripombo: Da boste drugič malo bolj skromni! Bilo je brez vsakega podpisu, pa je vseeno novinar dobro vedel, odkod so smotke.

Dr. Korošec je nekoč na nekem izletu pripovedoval sledeče dogodivščino: Dobil je po pošti pismo, v katerem mu nekdo grozi, da če bi imel dovolj denarja, bi kupil dr. Korošcu krasen avto, pod avto bi pa montiral razstrelilno bombo. Čim bi se dr. Korošec odpeljal v tem novem avtomobilu na cesto, bi bomba eksplodirala ter tako usmrtila dr. Korošca. Na to grozljivo pismo je dr. Korošec veselo pripomnil: »Vidite, kako je prav, da nima vsak človek dovolj denarja, sicer bi bil jaz že zdavnaj mrtev!«

Nekoč je hodil dr. Korošec po nekaj poplavljenih krajih na Dolenjskem. Prejšnji dan mu je izročil nekdo malo na lističu napisano beležko. Dr. Korošec je listič epravlil v žep. Drugi dan se je spomnil na to beležko ter jo pričel iskati po žepih. Ni je pa mogel takoj najti. Nekoč iz njegova spremstva je pa pripomnil rekoč: »Mogoče ste jo pa dali v žep kakšne druge suknje?« Dr. Korošec ga zavrne: »Ja prijatelj moj dragi, koliko suknj pa mislite, da jaz imam?«

Zanimivo bi bilo zbrati vse take in slične anekdote iz življenja pokojnega dr. Korošca ter jih prikazati v čisti luči vsem ljubiteljem velikega pokojnika.

F. S. Finžgar:

Pod svobodnim soncem

Povest davnih dedov

(16)

(18)

(17)

(16)

Iztok je svoje lokostrelce skril v gosto grmičevje.

(17)

Sam se je postavil v ospredje ter si začel ameno: »O, d. mi Svetovit pošlje Hilbudija tako blizu, da ga dosežem s svojo strelco! Izpolni mi to željo, Svetovit!«

(18)

Medtem ko so Sloveni pripravljali zasedo, je Iztokova sestra Ljubica s svojimi tovarišicami prinesla jagne na tvenik Perunu in prosila za zmago Slovencev.

Droline novice

Koledar

Nedelja, 16. marca: 8. postna; Hilarij in Tacijan, mučenca; Heribert, škof.

Ponedeljek, 17. marca: Janez Sarkander, mučenec; Jedert Nivelka, devica.

Torek, 18. marca: Ciril Jeruzalemski, škof in cerkveni učitelj; Narcis, škof in mučenec; Edvard, kralj.

Letopis

16. marca 87. leta po Kr. je umrl prvi naslednik Avgusta cesar Tiberij. Ob nastopu njegove vlade so se uprle panonske legije; upor je izbruhnil v Nauportusu (Vrhnikl). Vojaki so zahtevali skrajšanje skrajšanje službe in izboljšanje svojih življenjskih papper. Vendar se je cesarju posrečilo, da je upor hitro zatrl.

16. marca 1935. leta je narodno-socialistična Nemčija zopet uvedla splošno vojaško dolžnost. Versajska mirovna pogodba jo je namreč odpravila v upanju, da tako razorožena Nemčija ne bo motila evropskega mira. Nemčiji so zmagovale dovolili vzdrževati le pokleno vojsko, ki pa ni smela šteti nad 100.000 mož. Z znižanjem in končnim odpustom vojne odškodnine in z nastopom Hitlerja pa se je izvršil nagel preobrat. Nemčija je začela hitro vežbati svojo armado, vojna industrija je delala s polno paro in v nekaj letih je bila že najboljša oborožena država na svetu, in to v času, ko so na zahodu razni Chamberlaini še vedno sanjali o ljubelem miru; saj so Angleži vpeljali splošno vojno dolžnost šele tik pred začetkom sedanje vojne v marcu 1939. leta, torej četrta leta za Nemčijo.

16. marca 1939. leta je bil objavljen zakon o češko-moravskem protektoratu. Slovaška se je sama podala pod varstvo Hitlerja, karpatsko-ukrajinska vlada pa pobegnila v Romunijo, medtem ko je madžarska vojska ob sodelovanju Poljske zasedla to malo deželico.

17. marca 1813. leta je pruski kralj Friderik Viljem III. potem ko so ruske armade in še bolj ruska zima uničile Napoleonovo armado, pozval svoj narod in vojsko v boj proti nasilnemu tujcu, osnoval je pruske domobrance in najvišje vojaško odlikovanje železni križec.

17. marca 1861. leta je narodna skupščina v Turinu proglasila sardinskega kralja Viktorija Emanuela za »kralja Italije«, potem ko se je Camouris posrečilo, da je s francosko in angleško pomočjo združil vse italijanske države v enoto. Le papežev Rimi je ostal pod varstvom francoskih čet izven meje združene Italije. Kar čez noč je nastala v Evropi nova država z okoli četrt milijona kvadratnih kilometrov in skoraj 22 milijoni prebivalcev. Njen stvaritelj Camouris pa je čez nekaj mesecev na višku slave in uspehov umrl.

17. marca 1939. leta je govoril angleški ministrski predsednik Chamberlain o dogodkih na Češkoslovaškem in njihovih posledicah.

HIŠNA GOBA

naveti in sredstva pri:
Ing. Prezelj, Ljubljana, Wolfova ulica 3, tel. 34-73

Novi grobovi

+ V Ljubljani je včeraj umrl gospod Josip Supan, carinski uslužbenec v pokopju. Pogreb bo v ponedeljek ob 4 popoldne iz hiše žalosti. Ribniška ulica 25 na pokopališču k Sv. Križu. Blag mu spomin! Žalujočim naše iskreno sožalje!

+ V Mostah v Ljubljani je umrl g. Ludvik Zorman, črkoslikar, star šele 24 let. Pogreb bo danes ob 5 pri Sv. križu. Naj v miru počiva.

Dobrodelnost je treba preurediti in spopolniti

K članku pod gornjim naslovom, ki smo ga objavili 12. marca, smo prejeli:

Ker je uredništvo »Slovenca« povabilo, da lahko vsak glede na objavljeni članek izrazi svoje mnenje, si tudi jaz dovoljujem nekaj pripomb.

Ni dvoma, da naša socialna ureditev še ni dosegla stopnje, ki jo mora imeti v kulturni državi. Socialni položaj, kakršen je danes, je v marsičem ostal isti, kakor pred prvo svetovno vojno. Zlasti kar se tiče preskrbe siromakov in siromašnih družin se nismo pomaknili z mesta. In prav ta problem tako kriči po rešitvi in je najmanj tako potreben ureditve, kakor jo je bilo potrebno obvezno delavsko zavarovanje.

Na naša vrata trkata dve vrsti beračev, kakor je že pisec zgoraj omenjenega članka pisal. To so resnični siromaki in delomirni potepuhi. Mislim, da siromakom s to opombo ne delam nikake krivice. To so ljudje, ki so jih nemara na to pot spravile težke razmere v letih svetovne krize. Dela ni bilo, živeti pa je bilo treba kljub temu, tako ali tako. Polagoma pa je čut časti v njih umrl, navadili so se brezdomstva in tavanja po svetu. Danes nudijo žalostno sliko, ob kateri se mora vsak izobraženec, pa tudi vsak količnik socialno čuteči človek z žalostjo zamisliti. Zakaj mi vsi smo krivi, da so ti ljudje na svetu. Mi vsiljeden več, drugi manj. Ker pa vsa človeška družba nosi odgovornost zanje, bi se morala potruditi, da jih spet napravi koristne človeški družbi. S čim? S tem, da jih primerno zaposli. Če pa nečeto delati? Morajo! Prvi dan sicer ne bodo in marsikdo sploh ne bo hotel, večina se bo pa le spreobrnila. To je prvo. Proč s podeljevanjem podpor brezposelnim! Dela jim je treba dati in kdor neče delati, tak ne zasluži usmiljenja in mu ni treba dajati miloščine.

Zdaj pa pridejo na vrsto pravi, resnični reveži. Ni imel vsak sreče, da bi si v življenju postal lastno ognjišče in se vsaj nekoliko preskrbel za starost. Koliko je bilo in še bo ljudi, ki zaslužio komaj toliko, da se prežive. Kdo jih more obsojati, če so primorani na stara leta vzeti v roko beraško palico in trkati na vrata in srca svojih soljudi? Grenak je priberačen kruhek, trikrat grenak, če vsak dar zabelimo z ostro besedo, nejevoljo in godrnjanjem. Skrb za take, pa samo za take reveže, bi morale imeti razne dobrodelne ustanove in društva. To pa samo dotle, dokler bi se ta pereči problem ne rešil dokončno. Kako pa? Ljudi bi bilo treba prisiliti, da preskrbe siromake z najpotrebnejšim. Ko sem potovala po švici, nisem na vsem dolgem potovanju videla niti enega

Osebnosti

— Dr. Borut Vrščaj, sekundarni zdravnik dr. zdravilišča v Topolšici, specialist za fiziologijo, je te dni opravil pred pristojno komisijo v Ljubljani asistentski izpit. — Cestitamo!

— Poroka. V podružni cerkvi na Mamolu, župnija Polšnik, se je poročil g. Petrič Martin, iz ugledne katoliške slovenske družine »Zon-tov« iz Podzemlja, z gđ. Kos Marijo iz Spodnjih Tep, predsednico dekliškega krožka na Polšniku. Poročal je ženinov brat g. Petrič Anton, župnik v Mirni peči. Vrlima delavcema v katoliških organizacijah želimo na novi življenjski poti obilo sreče in božjega blagoslova.

Zobozdravnik

DR. AVGUST SCHWEIGER

v Kočevju

do 25. marca 1941 ne ordinira

— Gospod ban bo ter desetemu otroku. V Rovtuh nad Logatcem smo imeli dne 13. marca t. l. vesel in sončen dan. Še več veselja in sonca pa je bilo v naših srcih. Točno ob 3 se je pripeljal gospod ban. Pred šolo ga je čakala naša mladina in obsula njegov avto z nešteti šopki cvetja naših sončnih bregov. Po pozdravih pred šolo se je gospod ban podal v župno cerkev, kjer je botroval desetemu otroku družine Križaja Franca. Otroku je pri krstu dobil ime Marko. Družina je to častno botrovstvo vsakakor zaslužila; saj spada med najbolj trezne, delavne in krščanske v naši župniji. S tem botrovstvom so bile odklopane in dobile svojo častno priznanje tudi druge poštene, dobre in zglede družine, ki jih med nami ni malo. G. ban je pokazal izredno zanimanje za našo šolsko poslojpe, ki nikakor ni več zadostna za šestrazrednico. Izrazil je željo, naj bi lokalni činitelji dali zato svojo pobudo, oblasti pa bodo gotovo storile svojo dolžnost.

— Strojeopisni tečaji — novi (dnevni in večerni) prične 17. marca. Prijave sprejema »Christofov učni zavod«, Ljubljana, Domobranska 15. Dnevni in večerni ure po želji obiskovalcev. — Največja strojeopisna — 60 pisalnih strojev! Prospekt na razpolago!

L. MAV:

„Naše orgle“ NOVO!

25 skladb za orgle. — Din 32—

— Društvo desinfektorjev dravske banovine je poklonilo mesto venca v počastitev spomina blagopokojnega narodnega voditelja in dobrotnika Slovencev gosp. dr. Antona Korošca znesek 500 din odobru za postavitev Slovenskega doma v Ljubljani.

— Novi znaki ZFO. Naša mladina gre za svojimi vzorniki. Poleg dosedanjega znaka, ki bo tudi v bodoče uradni članski znak, je uvedlo predststvo ZFO za člane, podporne člane in prijatelje ZFO nov znak v umetniški izdelavi podan lik pokojnega voditelja dr. Korošca. Znak velja 5 din. Za mladece so v enaki izdelavi znaki z reliefom nadškofa Jegliča, za naraščajnike pa znaki z likom škofa Slomška. Naraščajnika znaka sta po 4 din. Dosele v Sloveniji še ni bilo znaka, ki bi na tako majhni plošvi tako umetniško dovršeno in dobro podal obraz. Značke pošilja po povzetju Društva nabavna zadruga, Miklošičeva 7/L ter jih lahko dobavi poljubno količino. Naj ne bo prijatelja naše mladine brez Koroščevega znaka!

— Slovaški notranji minister častni predsednik Mednarodnega tovarištva Turistika, iz Bratislave poroča, da je namestnik in notranji minister Sano Mach prevzel ponudeno mu častno predststvo Mednarodnega tovarištva Turistike (Inter-

Vzemite dopisnico in

naročite „SLOVENCA“ takoj!

F. S. Finžgarjev roman

„POD SVOBODNIM SONCEM“ v slikah

lahko dobite od začetka. Če naročite

„Slovenca“, Vam bomo poslali vse že izišle številke!

nationalne Kameradschaft Turistik) IKT. Minister Mach je istočasno prevzel častno predststvo novoustanovljenega Slovenskega tovarištva Turistika (SKT). V IKT in njegovih tovarištvih v posameznih državah so združene vodilne osebnosti mednarodnega tujkega prometa.

— Slovenska straža je za letošnje veliko noč založila umetniške razglednice, za katere so nam osnutke napravili naši slovenski slikarji M. Gaspari, T. Kralj, St. Kregar in M. Maleš. Ponazorili so v njih pristne slovenske narodne noše, ki so v navadi med našim ljudstvom v velikonočni dobi, n. pr. sekanje pirov, umivanje ob vračanju zvonov, strašenje Boga pred cerkvijo, procesija. Razglednice imajo veliki umetniški format, ki doseje pri nas še ni bil v navadi, in so barvaste; cena je 1.50 din. Opazujemo našo slovensko zavedno javnost, da o praznikih pridno sega po teh razglednicah, ki imajo umetniško in narodopisno vrednost. Z razširjanjem razglednic Slovenske straže bomo pomagali buditi med našim ljudstvom smisel in zanimanje za naše narodne običaje, ki nam morejo biti naš najdragocenejši zaklad; pomagali bomo seznaniti najširšo javnost z domačimi umetniki, ki podpirajo naše narodno delo; končno bomo s tem tudi podprli narodnovzgojno in narodnoobrambno delo Slovenske straže, ki mora v današnjih dneh vršiti prvenstveno poslanstvo med slovenskim narodom.

Vrtnice

nizke in visokodebelne, nudim v najrazličnejših vrstah.

Cene solidne! **FRANC JENKO**

sedlar in trg. usnja, Medvode

— Kmetijska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani vabi vse one vlagatelje, ki se še niso zglasili radi dogovora o izplačilih hranilnih vlog, da se čim prej zglasijo s hranilno knjižico v njeni poslovalnici ali pa da ji sporočijo svoj naslov in številko hranilne vloge.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim srca, ledvic, želodca, jeter, žolča, raznim katarom, normalizira notranje žile in živce ter čisti kri in organizem raznih strupov.

— Za materinski dan primerna igra je »Vrtnice« M. A. Končeve, ki je izšla v III. zvezku Mladinskega odra pri Mladinski založbi v Ljubljani.

Za doma kuhano mlo

prodaja lužni kamen in ostale dodatke

drogerija Kanc, Ljubljana, Židovska ulica 1

Preizkušeno navodilo na razpolago

— Gradnja hiše na obroke. Zadruga za gradnjo stanovanjskih hišic na obroke z o. j. v Ljubljani sporoča vsem zainteresiranim, da se vrše sedaj formalnosti glede prijave, registracije čekov, računa, vsled česar naj se vsak resen interesent obrne razen sobote, nedelje ali praznika med 13 in 14 uro popoldne na tajniko zadruga g. Jamška Marijana v Ljubljani, Vrtača št. 5/II. veža pritl. desno (palača sklada banov. uslužb.), ki sprejema in vpisuje pristopne člane. Vsi zainteresirani, tudi dosedaj prijavljeni, ki so le z dosedanjim prijavo postali člani društva stanovanjskih najemnikov, naj se v navedenem času prijavijo osebno, ter bodo podpisali deleže, ki znašajo po 1000 din, plačljivi v 10 mesečnih obrokih najkasneje do 31. decembra 1941. Pri vpisu se plača na vsak delež 50 din, za uprav. stroške takoj v roke tajniku. Deleže bodo vplačali po čekov. položnici, čim jih zadruga prejme. Opazarja se obenem vsa javnost, ki ima za naš pokret zanimanje, da je delokrog za vso dravsko banovino, ter se sprejemajo tudi člani izven Ljubljane. Pravila bomo dali v tisk, ko bodo od oblasti odobrena, ter bo vsakdo ista naknadno prejel proti povračilu stvarnih stroškov. Vabimo ponovno vse interesente brez razlike stanu k pristopu k naši zadrugi. — Zadruga za gradnjo stanovanjskih hišic na obroke z o. j. v Ljubljani.

NOGAVICE ZA KRČNE ŽILE ter PASOVE ZA KILO

DOBITE

V DROGERIJI EMONA

IV. KANC, LJUBLJANA, NEBOTICNIK

— Občni zbor »UNION«, hotelske in stavbinske d. d. v Ljubljani, bo v petek 28. marca t. l. ob 17. Delnice je položiti do 18. t. m.

— Mati vzgojiteljica — nova dinarska knjižica.

— Če niste v Ljubljani, pa nam po pošti pošljite Vaše fotografije v izdelavo. Boste videli kako lepo in po stari ceni Vam jih bomo izdelali. Kr. dvorni dobavitelj drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica 5.

All ste že naročili letošnje Mohorjeve knjige?

— V lastnem interesu vsakega bolnika, ki hoče ozdraviti nadubo, pljučne in njim podobne bolezni, je, da se okoristi s ponudbo trdke Puhman & Co., Berlin, 619 Müggelstrasse 25/25a, ki posluje že več let in brezplačno pošilja poučno brošuro s slikami. Pazite na oglas na strani 5.

— Čudežno dete! Shirley Temple je bila čudežno dete. Tisoče in tisoče ljudi je navdušila s svojim igranjem. Dobro negovano dete ni noben čudež, če se uporablja preskušena krema BABYMIRA proti opeklinam, krastam, lišajem, pršicem, ranam, razpokani koži, praskam in vsem ostalim kožnim nečistostim.

— Na šepno tativno se je specializiral neki Marko F., ki je bil že večkrat obsojen pred sodiščem. Na sejmu na Stari gori je Mariji Rakuški izmaknil iz žepa denarnico z 200 din, Julijani Lahovi pa 40 din. Pred sodoškim okrožnim sodiščem je bil obsojen na 6 mesecev strogega zaporja in na izgubo častnih pravic za dobo dveh let.

Ljubljana, 16. marca

Gledališče

Drama. Nedelja, 16. marca, ob 15: »Mali lord«. Mlad. predstava po globoko znanih cenah od 14 din navzdol. Ob 20: »Krog s kredom«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Ponedeljek, 17. marca: Zaprt. — Torek, 18. marca: »Protekcija«. Red Torek. — Sreda, 19. marca: »Romeo in Julija«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

Opera. Nedelja, 16. marca, ob 15: »Angel z avtom«. Mladinska opereta po globoko znanih cenah od 24 din navzdol. Ob 20: »Rusalka«. Izven. Gostovanje tenorista Josipa Gostiča, člana zagrebske Opere. Znižane cene od 30 din navzdol. — Ponedeljek, 17. marca: Zaprt. — Torek, 18. marca: Zaprt. — Sreda, 19. marca ob 15: »Hlapec Jerneje«. Izven. Globoko znižane cene od 24 din navzdol. — Ob 20 Ples v maskah. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol.

Radio Ljubljana

Nedelja, 16. marca: 8 Jutranji pozdrav. — 8.15 Instrumentalni dueti: Hlavor in harmonij. — 9 Napovedi, poročila. — 9.20 Prenos cerkv. glasbe iz trnovske cerkve. — 9.50 Verski govor (g. dr. Gvido Rant). — 10.05 V razvedrilo (plošče). — 11 Nedeljski koncert. Sodelujejo: g. Pavle Stojkovič (violoncello), g. prof. M. Lipovšek (klavirska spremljava) in Radijski orkester. — 12.30 Objave poročila. — 13 Napovedi. — 13.02 Otroški zbor »Zvonček«. — 13.30 Kar želite, to dobite (plošče po željah). — 17 Kmetijska ura: Vinarstvo in prehrana prebivalstva (g. Konrad Pečovnik). 17.30 Domači koncert. Sodeluje: Zbor drž. policijske straže in Rad. ork.). — 19 Napovedi, poročila. 19.30 Ura slovenske pesmi in besede: Pevsko društvo »Sava«; svoje pesmi bere g. Mile Klopčič. — 20.30 Moja tri violine (plošče). — 21.15 Pesmi in šlagerje poje gđ. Tea Laboš, članica Nar. gledališča v Ljubljani, pri klavirju g. prof. M. Lipovšek. — 22 Napovedi, poročila.

Ponedeljek, 17. marca: 7 Jutranji pozdrav. — 7.05 Napovedi, poročila. — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) do 7.45. — 12 Citraši igrajo (plošče). — 12.30 Poročila, objave. — 13 Napovedi. — 13.02 g. Boris Popov, član ljubljanske opere s spremljevanjem Radijskega orkestra. — 14 Poročila. — 17.30 Radijski orkester. — 18.10 Duševno zdravstvo (g. dr. Anton Breclj). — 18.30 Plošče. — 18.40 Sestav in gibanje prebivalstva Slovenije (g. dr. Svetozar Hlešč). — 19 Napovedi, poročila, objave. — 19.40 Plošče. — 19.50 10 minut zabave. — 20 Rezervirano za prenos. — 21.30 Nekaj za ples (plošče). — 22 Napovedi, poročila.

Drugi programi

Nedelja, 16. marca: Belgrad: 22.50 Plesna glasba. — Zagreb: 21 Dalmatinske narodne. — Praga: 19.35 Beethovenova III. simfonija. — Sofija: 20 Zbor. — Beromünster: 19.18 Pisan koncert. — Budimpešta: 21.15 Violina. — Bukarešta: 19.45 Leharjeve skladbe. — Italijanske postaje: 21 Violina. — Sottens: 21.15 Beethovenova sonata. — Švedske postaje: 20.30 Orkestralni koncert.

Belgrajska kratkovalov. postaja: YUA, YUB (49.18 m): 19.40 Poročila v slovenščini. — YUF (16.69 m): 0.30 Poročila v slovenščini za Južno Ameriko. — YUG (19.69 m): Poročila v slovenščini za Severno Ameriko.

Ponedeljek, 17. marca: Belgrad: 22 Vokalni koncert. — Zagreb: 20 Filh. koncert. — Praga: 22.30 Češka glasba. — Sofija: 20 Simfonični koncert. — Beromünster: 20.45 Orkestralni koncert. — Budimpešta: 20.10 Operni koncert. — Bukarešta: 19.20 Flauta. — Italijanske postaje: 20.30 Filmska glasba. — Sottens: 20.25 Klavir. — Švedske postaje: 19.30 Vojaška godba.

Prireditve in zabave

Koncert Poltronierijevega kvarteta s sporedom: Haydn, Verdi, Dvofak, bo jurti ob 20 v Filharmoniji.

Predavanja

Opozarjamo na današnje glasbeno predavanje v Filharmoniji. Vstop 3 din.

Sestanki

Občni zbor ribarskega društva v Ljubljani bo v soboto, 22. marca ob 20 v »Lovski dvorani« hotela Miklič z običajnim dnevnim redom.

Cerkveni vestnik

Kongregacija učiteljic in kongregacija gosposdičen pri Sv. Jožefu v Ljubljani. V ponedeljek, 17. marca odpade kongr. shod, na praznik sv. Jožefa bo skupno sv. obhajilo ob pol 7 v cerkvi, popoldne ob tri četrti na 3 do tri četrti na 4 molitvena ura. Prihodnji kongregacijski shod bo 31. marca ob pol 7 zvečer.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: v nedeljo: dr. Piccoli, Dunajska cesta 6; mr. Hočevar, Celovška cesta 62; mr. Gartus, Moste, Zaloška c. 47; v ponedeljek: dr. Kmet, Dunajska cesta 43; mr. Trnkovec ded., Mestni trg 4; mr. Ustar, Se-lenbovcova ulica 7.

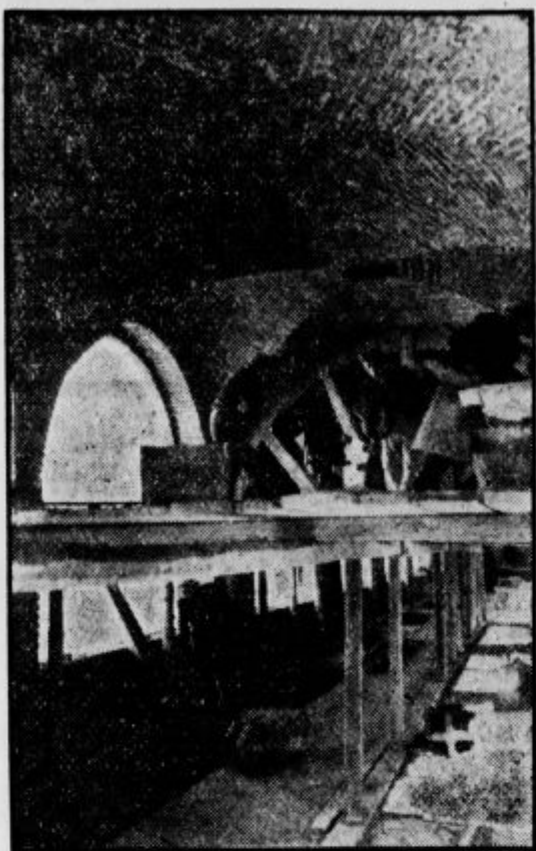
Poizvedovanja

Damska rokavica, črna, usnjata, je bila najdena v nedeljo popoldne pri franciskanski cerkvi. Dobi se v upravi »Slovenca«.

Izgubil se je v aredo popoldne prstan v beli kovini s temnomodrim kamnom in sicer od glavne pošte do glavnega kolodvora. V kamen je vrezan rodbinski grb z napisom: Ego pro east. — Prstan je drag osebni spomin, zato ga naj najditelj proti lepi nagradi odda v upravi »Slovenca«.

LJUBLJANA

Mesarske tržnice pokrite

Križni oboki v tržnicah.

Pred nedavnim so postavili delavci stavbenega podjetja Matko Curk, ki gradi nove tržnice ob Ljubljani, na krajnih vogalih tržnic mlaje. Lepo okrašene smreke so opozorile mimoidoče, da so gradbena dela v surovem v glavnem končane. In v resnici so zadnji teden začeli pokrivati že zadnjo skupino tržnic ob Zmajskem mostu. V soboto popoldne so zadnjo skupino tržnic tudi že pokrili. S tem so na zmagaj tržnice v glavnem končane. Treba bo še urediti njihovo notranjost ter vstaviti okna in vrata.

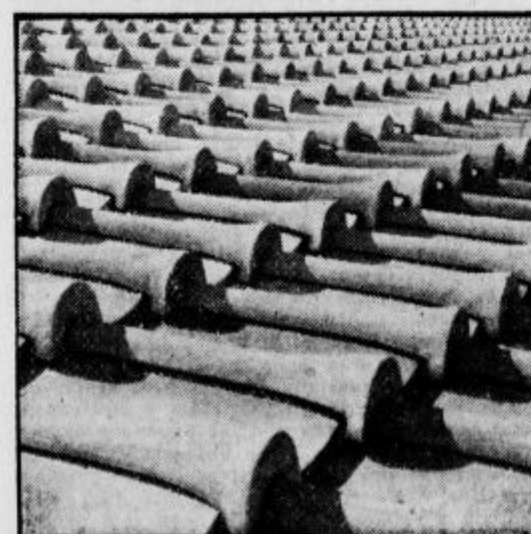
Tržnicam gradijo sedaj strepe, zakaj streha sama sloni le na lesenem ostrešju, medtem ko lokali še nimajo svojega stropa. V prvi skupini tržnic pri Kresiji so strepe že dogradili. So to močno in lepi križni oboki iz opeke. Sedaj gradijo križne oboke v drugi skupini tržnic za semeniščem, kmalu pa bosta prišli na vrsto tudi tretja in četrta skupina. Križni oboki bodo dali tržnicam prav svojevrsno lice. Škoda je le, da bo vsaka tržnica ločena od druge z zidom. Mnogo lepše in mnogo bolj zanimivo bi bilo, če bi v vsaki skupini tržnic ne bilo vmesnih sten, tako da bi vsaka skupina v svoji notranjosti napravljala vtis dolgega hodnika s križnimi oboki. Zanimivo je nadalje, da so krožni oboki iz opeke cenejši, kakor pa bi bil navaden železobetonski strop. Pri sedanjih gradbenih delih ima podjetje Matko Curk zaposlenih okrog 60 delavcev.

Kakor je znano, bodo v sredi med tržnicami zgradili most čez Ljubljanico. Za tega so sicer načrti že pripravljeni, kdaj bodo pa začeli z graditvijo, še ni znano. Zunanje skupine tržnic pa ločijo od notranje skupine tržnic še posebni presledki, v katerih bodo zgradili lična stebrišča. Ta stebrišča so v glavnem že dograjena in sedaj pripravljajo opaž, v katerem bodo zabetonirali nosilne železobetonske preklade, ki bodo nosile ostrešje stebrišč. S teh stebrišč, ki bodo izredno poživljala zunanost tržnic tako proti Ljubljani kakor tudi proti trgu, bo lep razgled na drugi breg Ljubljane.

Najbolj zanimiva pri do sedaj zgrajenih tržnicah pa je vsekakor streha, ki je pokrita z velikimi

Streha nad notranjimi skupinami tržnic. Strešniki z roglji ob spodnjih vogalih mečejo kaj zanimive sence.

Taka je streha na obeh zunanjih skupinah tržnic. Ukrivljene velike strešnike prekrivajo ob stikih trobentam podobni korci.

betonskimi strešniki. Zunanji dve skupini tržnic pa sta pokriti s precej drugačnimi, a vendar nič manj zanimivimi betonskimi strešniki. Take betonske strešnike, s katerimi so prekrili zunanji skupini tržnic, so porabili prvič pri cerkvi sv. Mihaela na Barju. Tam so se ti strešniki prav dobro obnesli, njihova največja prednost pa je v tem, da so še nekoliko cenejši, kakor bi bila streha, pokrita z navadno pločevino. Da pa tako strešniki vzdrže neprimerno dalj kakor streha iz pločevine, ni treba posebej poudarjati. Velika prednost teh strešnikov je še v tem, da dajo strehi izredno živahno in lepo zunanost.

Zunanji skupini tržnic sta pokriti z nekoliko ukrivljenimi betonskimi strešniki, ki jih ob stiku prekrivajo nekakšni betonski korci, podobni trobentam. Strešniki so zelo veliki in že štirje strešniki pokrijejo več kakor kvadratni meter. Kadar posije sonce na streho, nastajajo za korci prav zanimive sence, tako da je pogled na tako streho zviška nadvse zanimiv. Tudi s Poljanskega nasipa je nekoliko videti zanimivo streho, ki se kaže gledalcu, ki gre po nasipu, ves čas v drugačni sliki, v kateri se prelivajo črte druga v drugo. Nič manj nista zanimivi strehi, ki križata notranji skupini tržnic. Tudi ti strehi imata dve vrsti različnih strešnikov. Eni so ravne in gladke betonske plošče, drugi pa imajo na dveh vogalih betonska roglja, ki štrlija v zrak. Na strehi so položeni strešniki tako, da tečejo vrste gladkih strešnikov od vrha do žleba, med njimi pa je prazen prostor, ki ga prekrijejo z vrsto strešnikov, ki imajo roglje, in ki leže ob strani na spodnjih gladkih strešnikih. Tudi ta streha je izredno slikovita.

V prvi skupini tržnic ob Kresiji so sedaj začeli že vzdavati okvire iz umetnega kamna za okna, ki gledajo na Ljubljanico. V te okvire bodo vstavljena nato prava okna tako, da bo vsaka tržnica imela več kot dovolj svetlobe. Notranjost tržnic bo prav tako lično urejena. Ko bodo tržnice dograjene, jih ne bodo veselili samo mesarji, ampak vsa Ljubljana, ki bo z njimi pridobila mnogo prav v osrčju mesta.

Sv. misijon v Trnovem

Čas misijonjskih pobožnosti bo kot po vseh drugih ljubljanskih cerkvah. Stanovski govori pa bodo po sledečem redu: V torek zvečer ob 8 za žene in matere, v sredo zvečer ob 8 za moške in očete, v četrtek zvečer ob 8 za fante, v petek zvečer ob 8 za dekleta. — V ponedeljek ob 9 popoldne bo poseben nauk za otroke ljudskih šol, ki spadajo pod trnovski zvon. — Sv. misijon vodijo očetje frančiškani.

HOTEL »BELLEVUE«

Obveščam svoje cenjene goste, da je restavracija zopet redno odprta. S toplim priporočilom — P. ŠTERK.

Proslava 50 letnega peyskega udejstvovanja Janeza Završana

Pevski zbor ljubljanske Glasbene Matice je priredil v Trgovskem domu časten večer svojemu po »službenih letih« najstarejšemu članu, znanemu odličnemu pevcu Janezu Završanu. Obisk je bil rekorden — dokaz, koliko simpatij uživa jubilar ne le zaradi svojega 50 letnega sodelovanja v matičnem zboru, temveč tudi zaradi svojih ostalih pevskih nastopov v radioudstajni postaji, za Rdeči križ in ob drugih prilikah. Slavljenca so navzoči simpatično pozdravili takoj pri vstopu v dvorano, nakar se je pričel koncertni del, ki so ga izvajali priznani Slovenski vokalni kvintet, ki je dovršeno zapel nekaj pesmi, nadalje trboveljski Jazz-kvintet, ki je žel obilo pohvale s svojimi originalnimi jazzovskiimi popevki, saj so bile za Ljubljano novost. Burno pozdravljeni pa je nastopil jubilar sam v svojem kvartetu, v katerem sodelujejo še Pelan Vlado, Završan Dušan (jubilarov sin) in Skalar Josip. Završanov pevski kvartet je krepko in dovršeno zapel Hajdrihovo »Slava Slovincem«, Försterjev »Venček slovenskih narodnih« in Mirko »Kolo«. S svojim nastopom je dokazal, da še vedno postavi svojega moža na pravo mesto in je naravno, da je bil deležen prav izkrenih dokazov simpatij najširšega občinstva. Končno je Matični zbor zapel Premrlovo »Zdravico« in Mokranjčev rukovet »Osuse«.

Po koncertnem delu je imel na slavljenca lep nagovor predsednik Matičnega zbora g. Pečenko, ki je naslikal slavljenčovo življenjsko pot s posebnim ozir na njegovo povezanost s petjem in Matičnim zborom. Izrekel mu je najiskrenejše čestitke in mu v imenu zbora poklonil lepo spominsko darilo. Čestitali so še nadalje dr. Ravnihar za društvo »Glasbena Matica«, dr. Švigelj za »Jugoslovensko pevsko zvezo« in »Hubadovo župo«, skladatelj Vasilij Mirk in Maribora za »Ipavčovo župo«, ravnatelj Mirko Polič kot dirigent »Matičnega zbora«, višji svetnik Skalar v imenu vseh ostalih članov kvarteta in sploh vseh navzočih in nenavzočih pevskih tovarišev, Mirko Kragelj za svojega očeta — »kvartetista« in končno v imenu občinstva, t. j. poslušalcev veletrogovcev Albin Smrkolič. Ginjen se je zahvalil Janez Završan vsem govornikom, naglašajoč, da velja priznanje slovenski psi in ne njemu, in obljublja, da bo do konca svojih življenjskih dni ostal zvest svoji ljubici — petju.

Tudi po oficijelnem delu je bilo mnogo petja ter so vsi navzoči pevci zapeli »Bodi zdrava domovina«, pri kateri sta se odlikovala kot solista Pelan Vlado in jubilar sam, pa Adamičevega »Vasovalca«, pri katerem se je Janez Završan spet lahko izkazal kot solist. Bil je prav lep večer, ki bo ostal vsem udeležencem v najlepšem spominu.

I Pevski koncert ljubljanske srednje- in meštanskošolske mladine bo v soboto 22. in nedeljo 23. marca v naši operi, in sicer v soboto ob 3 za šolsko mladino, v nedeljo ob 11 pa za javnost, ob izredno znižani vstopnini. Pri koncertu bo so-

delovalo okoli 650 učencev in učenk srednjih in meštanskih šol. Peli bodo posamezni zbori posamič v moškem, ženskem, deškem in mešanem zboru, kar bo gotovo redkost za Ljubljano. Na sporedu so naše priznane pesmi, ki so krepke po vsebini in dovršene po obliki, mladini primerne, ki so jih zložili naši najboljši skladatelji. Čisti dobriček bo šel za zimsko pomoč naših bednih revežev. Opozarjamo na ta zanimivi koncert že danes in vabimo k udeležbi.

ŽIMO

IZ LASTNE PREDILNICE KUPITE NAJČENEJE PRI »ŽIMA«. GOSPODSTVA C. I.

I Literarni klub v Ljubljani bo priredil jutri, v ponedeljek, dne 17. t. m. ob 20 v dvorani Delavske zbornice svoj drugi bralni večer. Na sporedu je uvodna beseda, ki jo bo govoril Jože Kastelic. Iz svojih del pa bodo brali Cene Vipotnik, Jože Dular, Severin Šali (zani bo brala Mihaela Tavčarjeva), France Novšak, Jože Brejc, Cene Kranjc, Joža Vombregar in Jože Kastelic.

I Društvo inženirjev v Ljubljani vabi svoje člane in prijavitelje goste k ogledu gradnje novih velesejskih paviljonov v Ljubljani ter gradnje železobetonske brvi čez Grubarjev prekop koncem Strelške ulice. Ogled obeh gradbenih del bo v ponedeljek, 17. marca 1941, s sestankom udeležencev ob 15. uri pred velesejskom na Celovški cesti.

I Dobro trajno v salonu Kosce, Miklošičeva 18. I Zvezdo so zasadili. Pred nedavnim so začeli v Zvezdi saditi mlado drevje, večinoma platane. Zanimivo je, da so drevje posadili približno v enakem redu, kakor so svoj čas stali kostanji, nekaj dreves so vsadili tudi kar na pota. Letos bo Zvezda še bolj prazna, v nekaj letih pa se bo drevje gotovo že toliko razraslo, da bomo imeli v Zvezdi zopet dovolj zelenja. Če je nasaditev Zvezde v resnici potrebna, je seveda drugo vprašanje, mnogim je kar žal velikega trga, ki ga bo drevje zopet zakrilo.

I Zahvala. Podpisana se prav iskreno zahvalim vsem in vsakemu posebej za velikodušno pomoč ob smrti mojega dobrega soproga in očeta

88 pomladi Vapove mame

Dob pri Domžalah, 15. marca.

Poglejte danes Vapovo mamol — 88 pomladi je že odhiteklo mimo njih, a ne čutijo njihove teže. Saj jih je utrdilo življenje, ki jim nikdar ni bilo posuto s cvetjem. O koliko lepih spominov nam vedo povedati.

Komaj 18 letna se je brhka in vesela Jerca poročila s Francom Podbevškom. V revščini sta začela skupno življenjsko pot, s prid-

nostjo sta si kmalu postavila lično hišico, v kateri je štirinajstkrat prišlo na svet. Vse otroke sta sprejela res kot blagoslov, četudi je bilo marsikaj hudo za ljubi kruhek. Sedem jih je Bog že v najnežnejši dobi iztrgal iz njenega naročja, edinega sina je ubila krogla v svetovni vojni. Tri hčere so odšle v Ameriko, ena pa v Nemčijo, kjer so si ustanovile lastne družine. Tudi mož že trideset let počiva v hladnem grobu tam pri sv. Martinu. Najmlajša hči Metka je poročena doma in njeni otroci sladkajo zdaj ljubljani stari mami jesen življenja. Vse hčere, vnuki in tudi ljubke pravnučkinje pa kar tekmujejo v ljubezni do mame.

Rad jo ima pa prav gotovo vsak, kdor jo pozna. Saj ima vedno za vsakega odprto srce in če ne more pomagati drugače — brez vedrega nasmeha in bodrilne besede nihče ne gre od nje. Prav posebno so ji hvaležne še mnoge matere, saj jim je bila — mladim in neizkušnim — nešteto krat najboljša svetovalka, da — prava mati.

Zato pa danes mi vsi, ki imamo Vapovo mamol radi, prav iz srca kličemo: »Bog nam jo ohrani tako zdravo in veselo do skrajnih mej človeškega življenja, našemu narodu pa daj še mnogo takih mater!«

Mekine

Danes ob pol štirih popoldne priredi tukajšnji fantovski odsek krasno igro »Mlinci pod zemljo«. Vabljeni!

Jesenice

Krekova prosvetna družina na Jesenicah proslavi društveni praznik na sv. Jožefa dan v sredo, 19. marca. Zjutraj ob 7 bo v mestni župni cerkvi sv. maša, med katero bo skupno sv. obhajilo. Nato bo v veliki dvorani v Domu kratka proslava. — Udeležba članstva obvezna.

Na občini Jesenice bodo z jutrišnjim dnem začeli uradovati že ob 7 zjutraj do 12 in od 3 do 6 popoldne. Sprememba uradovanja velja do preklica.

Občno društvo na Jesenicah si je nabavilo nov prapor, katerega blagoslovitev bo na praznik sv. Jožefa po osmi sv. maši v farni cerkvi.

Agilni dekliski krožek že danes vabi prijatelje lepe drame »Roksana« v šestih slikah, katero bodo uprizorili v sredo, 2 aprila ob 8 zvečer na odru Katoliškega prosvetnega doma.

Podružnica ZZZ Jesenice pripravlja za članstvo delavske prosvetne večere.

Bloke

Fantovski odsek in Dekliski krožek sta pripravila za praznik sv. Jožefa II. telovadno akademijo. Izvajali bodo proste in simbolične vaje s petjem. Z lepimi vajami nastopijo tudi naši najmlajši, zato priteite in s svojo udeležbo podprite mladino k delu za narod in vero.

Preserje pri Ljubljani

Dramski odsek Prosvetnega društva iz Brezovice, uprizori danes 16. marca ob 3. uri popoldne v Prosvetnem domu v Preserju Finžgarjevo ljudsko igro »Razvalina življenja«. Omenjena igra je pri prvi predstavi v Brezovici pri popolnoma raz-

Zahvala

Šefu in primariju II. kirurg. oddelka drž. bolnišnice, gospodu dr. Vladimirju Guzelju v Ljubljani, se iskreno zahvaljujem za njegovo skrb in trud, ki ga je pokazal pri težki operaciji moje žene in ji tako rešil življenje.

Prav tako se zahvaljujem ostalim gospodom zdravnikom, zlasti gg. dr. Francu Dergancu, dr. Miru Jamšku in dr. Ludviku Poharju, ki so sodelovali pri operaciji, ter čč. sestram za izkazano požrtvovalnost.

Ljubljana, dne 15. marca 1941.

Salehar Franc, upravnik glavne pošte.

Jagra Alojzija. Iskrena zahvala posebno predsedniku krojaških mojstrov g. Možetu in vsem gg. odbornikom za velikodušno pomoč. Vsem sostanovalec in vsem, ki so mi na kateri koli način prispevali na pomoč, naj tisočero povrne Gospod. — Hvaležna Antonija Jager z otroki.

I Prošnja dobrim srcem! Oče osmih nepreskrbljenih otrok, katerim je mati umrla pred leti, ki se s težavo prebija v današnjih časih — breposeln je, otroci slabo oblečeni, brez prave obutve, stanujejo 4 km daleč od šole, tudi najstarejši je šoloobvezen — prosim nujne pomoči v denarju, pa tudi v obleki ali obutvi itd. — Darila pošljite na upravo »Slovenec« pod »Oče osmih otrok«.

I Preprečen gozdni požar. Včeraj ob treh popoldne so bili ljubljanski gasilci obveščeni, da je začelo goreti v gozdu na grajskem pobočju za hišo na Karloviški cesti 13. Vnele so se veje najbrž od ogorka cigarete. Gasilci so hitro odpeljali na kraj ognja motoriko in ogenj, ki je tedaj zajel šele nekaj kvadratnih metrov, hitro pogasili. Če ne bi bili gasilci pravočasno opozorjeni, bi lahko nastal velik gozdni požar, ki bi napravil med gozdom na Grajskem pobočju mnogo škode. Gorelo je na mestnem svetu in ker je bil požar pravočasno zadušeno, tudi škoda ni omenbe vredna.

prodani dvorani, dosegla najboljši uspeh. Zato tudi vabimo vse na naše gostovanje, da v obilnem številu pridite v preserski Prosvetni dom. Vstopnice bodo v predprodaji na dan predstave od 12. ure dalje v Prosvetnem domu. — Bog živil

Grosuplje

V nedeljo 9. t. m. ob 10 popoldne je bil ustanovni občni zbor fantovskega odseka na Grosupljem. Navzoča sta bila tudi kot zastopnika barjanskega okrožja predsednik g. profesor Farkaš in tajnik g. Masnec. Fantov je bilo kar lepo število. Z navdušenjem so fantje prišli za delo v novi organizaciji, ki je bila tako potrebna v našem kraju.

Krka

Prosvetno društvo na Krki priredi v nedeljo, dne 16. marca v društveni dvorani veseligr »Matijev Matijac«. Vabimo zlasti vsa okoliška Prosvetna društva ter vse naše somišljenike. Igra bo ob 3 popoldne ob vsakem vremenu.

Dobrepolje

Na praznik Sv. Jožefa, 19. marca, bodo naši fantje pokazali sadove svojega dela. Fantovski odsek bo namreč priredil ob 3 pop. v Jakličevem domu telovadno akademijo. Pevski zbor bo vmes zapel nekaj pesmi: Fantje na vasi. Vabimo vse!

Zahvala

Podpisani se javno zahvaljujem primariju drju. Vladimirju Guzelju za njegovo izredno požrtvovalnost ob priliki zelo težke operacije, s katero sem bil rešen sigurne smrti. Prav tako se zahvaljujem vsem gg. zdravnikom asistentom ter vsem čč. uslužbenkam sanatorija »Emona«.

Lož pri Rakeku, 15. marca 1941.

Rudolf Zabukovec, mesar in posestnik.

Litija

Zdravstveni tečaj II. del, ki ga prireja ženski krožek v Litiji, bo v nedeljo, 16. t. m. ob 3. pop. v Ljudskem domu. Predavanje »O higieni žene in negi dojenčaka« bo za vse žene in matere, kakor tudi za dekleta, zelo poučno in zanimivo, zato vse najljubše vabljene.

Sv. Križ pri Litiji

Tukajšnji FO in DK bosta priredila na praznik sv. Jožefa, 19. marca t. l. akademijo in sicer ob 15 pop. v dvorani. Ker je pripravljeno 15 prav izbranih točk, vabimo na akademijo vse domačine in vse okoliške bratske odseke in krožke, da s svojo navzočnostjo dajo novih pobud našim mladim organizacijam, sebi pa preskrbe prijetno popoldne!

Trebnje

Na praznik Sv. Jožefa priredi Fantovski odsek pod okriljem Prosvetnega društva v Trebnjem ob 3 popoldne v dvorani Prosvetnega doma akademijo s krasno igro »Krvava Španija« in telovadnimi točkami.

Odbor za zimsko pomoč je v četrtek obdaril z nabavnimi prispevki, v gotovini in naravi nad 60 najubožnejših občanov, predvsem one s številnimi družinami. Poleg darov v naravi je bilo nabrane še v gotovini 400 din. V imenu obdarovancev odbor tem potom izreka darovalcem najpriskrnejšo zahvalo.

Preskrbovalni urad bo razdeljeval nakaznice za moko in kruh v torek in petek v občinski posvetovalnici v Trebnjem od 8—12 popoldne in 2—6 popoldne. Stranke naj se držijo vrstnega reda.

Okrajno načelstvo v Novem mestu je za ves okraj odredilo najstrožje pasjo zaporo zaradi stekline, ki se je pojavila v Mirni in Toplicah. Vsi psi in mačke brez razlike starosti morajo biti podnevi in ponoči priklenjeni oziroma zaprti. Vsako sumljivo obolenje psov in mačk je takoj javiti občini. Prepovedano je jemati pse v javne prostore.

Producenti drv, ki v svojo lastno škodo še do sedaj niso prijavili razpoložljive zaloge drv Centrali za kurivo v Belgradu, se opozarjajo, da v svojo lastno korist store, ker za neprijavljene zaloge Centrala ne bo izdajala izvoznice.

KINO KODELJEVO — Telefon 41-64

Danes ob 14.30, 17.30 in 20.30 — Največji zgodovinski vefilm iz najhujšnje drbe mehičanskega naroda Nesrečna usoda cesarja Maksimilijana in njegove žene Charlotte

JUAREZ

V glavnih vlogah neprekosljiva umetnika Paul Muni in Bette Davis. Fdinstvena filmska umetnina s prekrasno romanco »La Paloma«. Za dodatek: Papež Pij XII. in še dva kratka filma.

MARIBOR

20 let Protituberkulozne lige

Maribor, 15. marca.

Včeraj je aglina mariborska človekoljubna organizacija Protituberkulozna liga brez hrupa in šuma obhajala z 20. rednim letnim obširnimi zborom 20 letnico svojega delovanja, ki na zunaj sicer ni tako vidno, je pa zato toliko bolj uspešno.

Obširni zbor je vodil društveni predsednik sanitetni inšpektor dr. Jurečko, ki je v svojem uvodnem nagovoru poudaril, da se je delo lige vključevalo in izrednim razmerom uspešno razvijalo, da je liga uživala razumevanje in podporo vseh merodajnih faktorjev. Izrekel je zahvalo zlasti mariborske mestni občini, mariborski industriji in njegovemu delavstvu, cerkvenim oblastem in šolam, zlasti pa številnim dobrotnikom, ki so z rednimi in izrednimi podporami omogočili ligino delo, zlasti pa podprli akcijo za gradnjo azila jetičnim bolnikom.

Tajniško poročilo je podal strokovni učitelj g. Ravter. Liga je zbrani denar za mariborski azil v znesku 420.000 dinarjev varno naložila v hišo, ki jo je kupila v Frankopani ulici. Lanski protituberkulozni teden je vključeval časom dobro uspel, saj je dal 74.000 dinarjev. Liga je tudi v preteklem letu poslala revne in slabotne otroke na letovanje na morje. Mnogo bolnikov je podprla z živili in zdravili. Ligin ambulatorij v Koroševi ulici 8 je imel v preteklem letu opraviti mnogo dela. Pregledanih je bilo 8700 oseb in izvršenih 2106 rentgenskih slik. Ambulatorij je vodil zdravnik dr. Varl.

Iz blagajniških poročil je razvidno, da je fond za azil v lanskem letu porasel skoraj za 100.000 dinarjev in znaša sedaj 688.000 dinarjev.

Po poročilu nadzornega odbora, ki ga je podal ravatelj J. Stabel, je bila odboru izrečena razrešnica, nakar so se vršile volitve, pri katerih je bil zopet izvoljen dosedanj odbor s predsednikom dr. Jurečkom.

Pri slučajnosti se je razvila živahna debata o pobijanju tuberkuloze, ki v Mariboru še vedno zelo močno razsaja. Dragocene nasvete v tem pogledu je dal upravnik mariborske bolnišnice in specialist za pljučne bolezni dr. Radšel.

Obširna zbornica sta se udeležila tudi okrajni glavar dr. Šiška in zastopnik mestnega župana Brandner.

Stavbenik Josip Nekrep 70-letnik

Jutri bo v krogu svoje družine in svojih sorodnikov obhajal 70 letnico svojega življenja ugledni mariborski posestnik in stavbenik gospod Josip Nekrep, s katerega imenom je zvezan lep del gradbenega napredka mariborskega mesta.

Gospod Nekrep ima pol stoletja trdega dela za seboj. Iz revne kmečke hiše je izšel brez vsakega premoženja. Zelo poročen in oče se je podal v svet s ciljem, da se izpopolni v svoji stroki. Vrnil se je kot samostojen mojster. Zavijal je rokave in v Mariboru prišel z delom, s katerim si je kmalu priboril sloves odličnega stavbenika, ki ima za gradbeni razvoj mariborskega mesta velike zasluge.

K lepemu jubileju g. Nekrepu kot svojem dolgoletnemu naročniku tudi naš list iskreno čestita in mu želi, da bi si okrepil zdravje in da bi užil še mnogo veselih let!

m Mariborski mestni proračun potrjen. Včeraj se je vrnil iz Beograda mestni župan g. dr. Alojzij Juvan, kjer je interveniral na pristojnih mestih zaradi mariborskega proračuna. Finančni minister je mariborski proračun v celoti potrdil, kakor je bil sprejet od občinskega sveta.

m V počastitev spomina dr. A. Korošca je Hranilnica dravstvenih banovine v Mariboru darovala za mestno zimsko pomoč v Mariboru 5000 din.

m Obrtniška proslava praznika sv. Jožefa. Mariborsko slovensko obrtniško društvo bo proslavilo tudi letos praznik sv. Jožefa s sv. mašo, ki bo ob 9 v cerkvi sv. Barbare na Kalvariji. Slovesnost bo ob vsakem vremenu. Vabljeni mojstri, pomočniki in vajenci.

m Ljudski oder. Občinstvo naprošamo, da pri uprizoritvi misterija »Lazarjeva smrt«, ki bo igran danes ob 17. med odmoru ne ploska. Igro spremlja med odmor harmonij.

m Prešernova proslava v Narodnem gledališču bo v torek, 18. marca ob 8 zvečer.

m FO Maribor II ima v ponedeljek svoj redni sestanek s predavanjem prof. Sedivja. Udeležba obvezna za člane in starešine.

m Protituberkulozni list je rodbina dr. Stoparja darovala 100 din namesto venca na grob pokojni Olgi Pošev.

m Na Ljudski univerzi predava v ponedeljek ob 8 dr. Stevan Pataki, univ. docent v Zagrebu, o psihologiji mladeniške dobe.

m Pri telovadbi si je zlomil nogo 18-letni gojenec žel. obrtne šole Rudi Bibijanko. Zdravilo ga v mariborski bolnišnici.

m Tihotapec hotel utajiti 2300 din. Oblastem je Muharem Dugopoljac-Lajč prijavil Fr. Mravljaka, sina najemnika iz Selnice ob Dravi, ker da mu je utajil 2300 din, katere mu je dal za nakup saharina Muharem je Mravljaku izročil denar in v njegovem stanovanju čakal, kdaj se bo vrnil iz Nemčije, kjer naj bi kupil tihotapsko blago. Zjutraj je Mravljakova mati Muharemu sporočila, da se sin ni vrnil iz Nemčije, ker so obmejni organi nanj streljali, ko je hotel prekoračiti mejo. Muharem je ob tej novici takoj stulil prevaro in je vso zadevo prijavil. Mravljaka so še istega dne videli po Selnici. Mravljaka so aretirali, preiskava pa bo morala še ugotoviti vse podrobnosti tega dogodka.

m Najprej poveril, potem pa hotel pobegniti v Nemčijo. Orožniška postaja v Gonoplji v somborskem okraju je vsem jugoslovanskim oblastem poslala brzojavko, v kateri sporoča, da je Josip Amstaj iz Krnjaja v družbi s Stefanom Ricem poveril 17.000 din. Orožniki so bili pozorni in tako se je posrečilo, da so Amstaj prišli v Selnici, odkoder je hotel skrivaj preko meje v Nemčijo. Oddan je bil v zapore mariborskega sodišča, ki bo sedaj stopilo v stik s somborskim sodiščem in tamšnjimi orožniki.

m Poročali smo v naši notici o smrtni nesreči v železniškem trikotu, da se je ponesrečen Gobec Zdravko pripeljal s koroškim vlakom. To poročilo popravljamo v toliko, da se je Gobec v Maribor pripeljal z ljubljanskim vlakom.

m Radi navajanja h krivemu pričevanju. V nedeljski številki našega lista smo poročali o velikem hudodelstvu, ki se je dogodilo pri Sv. Antonu v Slov. goricah. Umorjena je bila posestnica Stefanija Rojs. V zvezi s tem zločinom in z navajanjem nekaterih prič h krivemu pričevanju je bil oblastem prijavljen neki po-

sestnik iz Cagone v občini Sv. Anton v Slov. goricah. Odkritje tega navajanja h krivemu pričevanju bo bržkone pripomoglo k hitrejši razjasnitvi tega zločina.

m V gostilni so mu iz žepa ukradli listnico. Ključavničarju Antonu Pinetrijju je neznan zlikovec v neki gostilni v Mlinski ulici iz hlačnega žepa ukradel listnico s sto dinarjev gotovine in raznimi legitimacijami.

m Racija. V petek je mariborska policija izvršila običajno racijo, pri kateri je aretirala 14 oseb, med njimi nekaj žensk, ki so bile za daljšo dobo izgnane iz Maribora. V nekem prenočišču na Koroški cesti so zasuli 4 Dalmatince, ki so imeli pri sebi večjo vsoto nemških mark. S seboj so imeli tudi kovčke z obleko in jestvinami. Bržkone so hoteli skrivaj preko meje.

m Zaradi prestopka proti obstoju države je bila od mariborskega sodišča obsojena 45 letna Teofil Klampfer, ki se je rodila v Budimpešti, stanuje pa sedaj na Pobrežju. Dobil je 4 mesece strogega zapore, pogojno 2 leti. Državni pravdnik je prijavil priziv zbog prenizko odmerjene kazni.

Gledališče

Nedelja, 16. marca, ob 15: »Habakuka«. — Ob 20: »Brez tretjega«. Red A.
Ponedeljek, 17. marca. Zaprt.
Torek, 18. marca, ob 20: Prešernov večer. Izven.

CELJE

Prireditev naše mladine

Fantovski odsek in Dekliški krožek prireditelja na praznik sv. Jožefa telovadno akademijo, na katero vabita vse svoje prijatelje! Spored: državna himna, gibalne vaje, mladi, rajanje gojenk, konj (člani), proste vaje (naraščaj), janičari (dijaki), rajanje (gojenke), govor, fantovska himna, brdja (člani), slovensko dekle govori in poje (članice), simbolizma vaja (člani), na Gorenjskem je fletno (najmlajši), drog (člani), na gredi (mladi), mladi vojaki (naraščaj). Akademijo bo ob 4 popoldne v veliki dvorani Ljudske posojilnice. Občinstvo prosimo, da si nabavi vstopnice v predprodaji v Prosvetnem tajništvu. Opozorjamo, da se akademija prične točno ob 4 popoldne!

c Praznik sv. Jožefa v Celju. V sredo bodo obhajali pri Sv. Jožefa nad Celjem praznik svojega zavetnika. Ze v torek bo ob 6 zvečer pridiga, nato pa litanije sv. Jožefa z blagoslovom. Na praznik bo prva sv. maša ob 5, druga ob 6 z blagoslovom in pridigo ter darovanjem, tretja ob 8, ob 10 pa bo pridiga, nato pa slovesna sv. maša. Ob lepem vremenu bo pridiga in sv. maša tudi na prostem. Ob 4 popoldne bo na praznik slovesna zaključitev z večernicami.

c Slovensko obrtno društvo bo tudi letos praznovalo praznik sv. Jožefa. Ob 8 bo služba božja v cerkvi sv. Danijela, h kateri vabimo obrtnike. — Zaradi izrednih razmer običajnega zborovanja po sv. maši letos ne bo.

c Odklopanje. V vojašnici Kralja Petra je bila včeraj popoldne lepa slovesnost. Ob igranju vojaške godbe je polkovnik g. Stefanovič izročil pred garnizijo podporočniku g. Diehl T. zlato kolajno. Čestitamo!

c Sobotni trg je bil dobro založen in so prodajalci zaradi tega tudi nekoliko popustili pri cenah. Zaradi vedno večjega donosa regrata in motovilca so bili branjevi primorani znižati ceno iz juga uvoženi solati, in sicer povprečno nad 2 din pri kg. Krožnik regrata in motovilca si lahko kupil za 1,50 do 2 dinarja. Cena kompirju je znižana. 1 kg velja sedaj 2,65—2,75 din, dočim so ga hoteli v prejšnjem tednu nekateri prodajati že po 3 din. Pričakovati je, da se bodo cene kompirju znižale, ker ga je za saditev več kot dovolj na razpolago in bodo morali kmetje ostale zaloge prodati. Mleka, mlečnih izdelkov je bilo dovolj na trgu. Cene so v glavnem iste. Jajca, in to prilično lepa, so po 1 din. — Na svinjiskem trgu so pa cene prašičem močno porasle. Tako so včeraj prodajali na pr. 7—8 tednov stare prašičke po 240—250 din, dočim si lahko kupil v letu 1939 enako stare prašičke za 90—100 din. Dovo je bil srednji, kupčija pa zelo živahna.

c Moški zbor Celjskega zvonca ima jutri, v ponedeljek, zvečer redno pevsko vajo.

c Na praznik Marijinega oznanjenja bo v Celju materska proslava. Ob tej priliki bodo uprizorili igralci iz Ljubljane pravilnico igro »Snežurica in sedem škrtavov«.

c Odboru za zimsko pomoč so darovali: ga. Petka Pinter Majdičeva 1000 din, ga. Milena Dohm Majdičeva 1000 din in ga. Desa Palgaja Majdičeva 1000 din ter ga. Anica dr. Robičeva 100 din. — Iskrena hvala!

c Danes ob 4 popoldne bo v opatiji občni zbor Katoliškega gospejnega društva dobrotelnosti v Celju. Članice, udeležite se občnega zbora polnoštevilno in povabite še svoje znanke!

c Davčna in Katastrska uprava naj dobita vidna napis! V Cankarjevi ulici imata svoje prostore Davčna in Katastrska uprava. Mnogokrat se dogaja, da kmetje, ki prihajajo v mesto, iščejo ob upravi ter jih po dolgem iskanju in povpraševanju komaj najdejo. Obe upravi namreč nimata jasnega in vidnega napisa na ulico. Prosimo v imenu prebivalstva, da obe upravi čimprej poskrbita za vidne napise na obeh poslopih, kjer uradujeta.

c Zrtve davice. V celjski bolnišnici je umrl za davico 13 letni sin posestnika Špeh Ivan iz Skal pri Velenju. Naj počiva v miru!

c Ljudsko vseučilišče priredi jutri, v ponedeljek, ob 8 zvečer predavanje o potovanju po Turčiji. Predaval bo časnikar in publicist g. Božidar Borko.

c Celjske trgovine bodo na praznik sv. Jožefa ves dan zaprte.

c Na Mozirski koči na Golteh so ugodne snežne razmere. Snežna plast je še vedno 170 cm visoka. Divna smuka je po pobočjih Medvedjaka. Petelinjaka, Boskovca ali po širokih planjavah Starih Stanov.

c Sredpostni sejem bo v Celju 22. marca.

c Mezdno gibanje čevljarjskih pomočnikov v Celju. Čevljarjski pomočniki, organizirani v Zvezi združenih delavcev, so pričeli z mezdinim gibanjem. V ta namen je sklicana tarifna komisija, predvidena v kolektivni pogodbi za čevljarstvo stroko, ki bo začela delovati danes v Delavski zbornici v Celju. Pričakujemo, da bodo mojstri in pomočniki našli sporazumno rešitev v zvezi s sklepi tarifne komisije, da ne bodo morale posegati vmes oblasti in da ne bodo nastale motnje, kakršne so imeli krojači v jesenski sezoni. Smatramo, da ZZZ vodi mezdna gibanja preudarno z vso potrebno resnostjo ter pričakujemo uvidenosti tako od strani delodajalcev kakor delojemalcev.

Vransko

Smrtna kosa je pretrgala nit življenja uglednemu posestniku in vzornemu družinskemu očetu Francu Pečovniku p. d. Španu iz Tešove. Rajni je bil skrben družinski oče, ki je v strogo katoliškem duhu vzgojil svoje otroke. Bog je obilno blagoslovil njegov zakon. Saj je ob njegovem grobu žalovalo 7 sinov in 2 hčerki, dočim ga je en sin že pričakoval v večnosti skupno z materjo, ki je umrla že pred 14 leti. Vsi otroci so marljivi delavci v naših prosvetnih organizacijah. Sin Dori je predsednik FO in hčerka Micka je načelnica DK na Vranskem. Z velikim veseljem pa je rajni pričakoval tistega trenutka, ko bo njegov sin Karol, ki je zdaj bogoslovec tretjega letnika v Mariboru, stopil kot duhovnik pred Gospodov oltar. Toda božja volja je sklenila drugače. In tako bosta oba, oče in mati, pri Bogu prešla za sina-novomajnika. Rajnemu Španovemu ateju, ki je potrpežljivo prenašal svojo dolgo bolezen in ji končno podlegel v 70. letu starosti, naj bo dobri Bog bogat plačnik za njegova dobra dela. Naj počiva v miru!

Sv. Marija v Pušcavi

Pred Veliko nočjo praznujemo tri romarske shode. Prvi na praznik sv. Jožefa, dne 19. marca, drugi na praznik Oznanjenja Device Marije, dne 25. marca, tretji na sopraznik Marije sedem žalosti, dne 4. aprila. Vse tri dni se prične spovedovanje ob 6 zjutraj in traja do opoldan. Prva sv. maša s pridigo bo ob 7 zjutraj po prihodu vlakov; druga sv. maša bo ob 10 popoldne. Romarji, lepo priložnost imate, da opravite velikonočno spoved! Cerkevno predstojništvo.

c Šahovski turnir za prvenstvo Celja. V petek zvečer se je pričel v Celju pod pokroviteljstvom senatorja g. Alojzija Miheličiča prvi šahovski turnir za prvenstvo Celja. Prišel je predsednik ČSK in turnirskega odbora Josip Grašar. V svojem govoru je poudaril pomen tega turnirja, katerega bodo odigrali v bodoče vsako leto in ki bo združil pri kraljevi igri vse najboljše igralce v borbi za prvenstvo Celja. Po pozdravnih besedah je bilo žrebanje, takoj nato pa se je pričelo prvo kolo, katerega rezultati so naslednji: Lorček—Golja 1:0, Csörgő E.—Tavčar 1:0, inž. Salovic—Grašar 1:0, Rupar—F. Schneider 1:0, J. Schneider—Mirnik 1:0, Fajš—Modic prekinjeno. Drugo kolo se prične v sredo zvečer.

c Smučarski izlet na Stenico prirede frankolovski mladi danes. Ob pol 1 bodo šli mimo Podgorškega jezera Lindek in vabijo vse prijatelje belega športa na snežišča na severnem pobočju razsežne, nad 1000 m visoke gore. Tu so krasna snežišča, kjer leži še 20 cm starega snega, tega pa pokriva 3 cm pršča, tako da je smuka idealna.

c Prepovedi hreščatih zvočnih signalov pri motornih vozilih v nočnem času v območju mesta Celja. Službeni list banske uprave z dne 15. marca prinaša naredbo predstojništva mestne policije v Celju o prepovedi nekaterih zvočnih signalov v nočnem času na območju mesta Celja. Prepovedana je uporaba sirene na električni ali zračni pogon, ki jih imajo motorna vozila, od 22 do 6 zjutraj. V tem času se označuje smer vožnje s svetlobnimi signali, t. j. s svetlobnimi puščicami ali žarometi na isti način kot je to določeno za zvočne signale. Na vozilih, križiščih in povsod drugod, kjer se menja smer vožnje, morajo motorna vozila voziti z minimalno brzino. Prekrški te naredbe se kaznujejo z denarno kaznijo od 10 do 500 din, če pa se globa ne plača v določenem roku, pa z zaporom od 1 do 10 dni. Naredba je dobila obvezno moč z dnem objave v Službenem listu.

c Rebra si je polomil 48 letni delavec Janežič Franc iz Celja, ko je pri nakladanju moke padel v mestnem mlinu na tračnice. Pri delu v gozdu je padel v Olobokem pri Šmarju 15 letni Gojtan Josip in si zlomil desno roko v zapestju. V Brezju pri Humu ob Sotli je padel 43 letni Krošlin in si zlomil desno roko v zapestju.

c Aktivko, ki je bila ukradena iz predsobe nekega stanovanja v Cankarjevi ulici, je tat, ko je ugotovil, da ni odnesel nič posebnega, razen nekaj »tuge učenosti«, prislil ob steno palače Pokojninskega zavoda, kjer je aktivko našla neka gospa in jo vrnila lastnici.

Slovenska Krajina

.. Gluha ciganka pod avtomobilom. Iz Sobote je v lepem spomladanskem popoldnevu krenil po cesti proti Črnelavcem avtomobilist, ki je znan po svoji previdnosti pri vožnji. Po cesti pred njim je šla stara ciganka, ki se sprva ni zmenila za hupanje, ko pa je avto privozil do nje, je namesto v stran skočila naravnost pod avto, ki jo je podrl, kolo pa ji je zlomilo nogo. Avtomobilist je odpeljal žensko v soboško bolnišnico in se ni prav nič žudil, da se mu je kljub znani previdnosti pripetila neljuba nezgoda: stara ciganka je namreč popolnoma gluha.

— Nezvest hlapec je Franc K. iz okolice Gederovec. Služil je onstran meje pri neki posestnici in je v njeni odsotnosti pobral šila in kopita zraven pa še 100 mark in odšel na svoj dom v našo državo. Dejanje pa je prišlo na dan in nezvest hlapec je bil pred okrajnim sodiščem v Soboti obsojen na 4 mesece strogega zapore.

.. Huda sosed. Soseda Jožef in Mihael sta že dalj časa živela v svaštstvu, pred nedavnim pa je prišlo med njima do dejanskega obračunavanja. Jožef je bil oborožen s kolom, Mihael pa z nožem. Prvi je bil podjetnejši in je svojega nasprotnika s krepkim zamahom podrl po tleh in razbil Mihaelu nosno kost, da je moral iskati zdravniške pomoči. Jožef je bil obsojen pred okrajnim sodiščem v Soboti na 5 mesecev strogega zapore, Mihael pa samo na 500 din denarne kazni.

.. Vse imetje mu je zgorelo. Posestnik Stefan Buzeti v Bakovih v Prekmurju je imel skromno leseno hišo, ob kateri je bilo gospodarsko poslopje s svinjakom. Ko je žena vprav molzla kravo v hlevu, so sosedje zagnali krik, da ji gori hiša. Res je plamen prodrl streho in kmalu objel celo leseno poslopje. Sosedje so bili v velikem strahu, da se bo ogenj razširil proti sredini vasi, ker so lesene in s slamo krite hiše zgrajene tesno druga poleg druge. K sreči pa je veter vlek v nasprotni smeri in se je ogenj preselil samo na gospodarsko poslopje, iz katerega so komaj rešili živino. Domači gasilci so bili takoj na mestu, vendar pa niso mogli več rešiti žita iz shrambe, ki je pogorela do tal. Zgorela je tudi vsa krma za živino in oprava v hiši. Posestnik Buzeti je v eni uri izgubil vse svoje imetje. Dognano je bilo, da je požar nastal zaradi slabega lesenega dimnika, iz katerega je šinila iskra v leseno podstrešje. V peči je goril veliki ogenj, ker so domači sušili koruza.

Prošnja za pomoč akademikom

Teden za tednom prihaja Vincencijevi konferenci za akademike kakih 80 prošenj. Prošnje se ponavljajo: stanarine ne morem plačati, zajutrnika nimam, prošnja za kosilo ali večerjo, pomagajte mi plačati vpisnino in takse, potrebujem čevlje in obleko, perilo itd., kupil bi si rad knjige in skripta.

Skrbno prelistamo prošnje, tehtamo potrebe, a blagajnik pravi: »Danes je samo 500 din na razpolago, prošnji pa 80.«

Koliko akademikov je zaradi teh dnevnih skrbi zaostalo v študiju, zgubilo pogum do življenja, izhiral v pomanjkanju, ali vsaj ne doseglo diplome o pravem času.

Vincencijeva konferenca prosi blaga in plemenita srca za pomoč.

Kdo bi vzel akademika na kosilo? Kdo ima kako obleko? Kdo perila? Kdo bi poslal kaj podpore? »Odprti srce, odprti roke!« Za vsakim revnim akademikom stoji Kristus sam, ki pravi: »Bil sem lačen in ste me nasitili!«

Dobrodošel je vsak dar, bodisi v denarju, perilu, obleki ali obuvalo.

Vlomilska tolpa spet na delu

Sv. Lenart pri Vel. Nedelji, 14. marca.

V nedeljo smo poročali o vlomilcu, ki je napravil na tisoče dinarjev škodo in ki so ga orožniki končno sedaj razkrinkali. Ni se še poleglo razburjenje, že smo nocojčno noč zopet doživeli novi tatinski pohod, skozi celo župnijo. Danes okrog pol 1 zjutraj je zaslišal trgovec Kavčič Rudolf na Breznici sumljiv ropot. Pogledal skozi okno ter opazi, da je trgovina odprta. Prestrašen začne kričati. Vlomilci, ki so ena vrata že odprli, so skočili ter oddali na trgovca tri strele, ki pa k sreči niso zadeli. Tako je s kričanjem preprečil, da mu niso oplenili trgovine. Nato je najbrž ista tolpa poskušala vdreti v trgovino ge. Bombek Marije v Podgorcih. Pa tudi tukaj so jo pregnali. Potem so se oglašili pri Ozmecu Jakobu, posestniku v Podgorcih, pa tudi tukaj so imeli smolo, da so odšli praznih rok, ker je Ozmecova žena zaslišala ropot ter sta jih z možem napodila. Potem so vdrl v vinsko klet Ozmeca, ki je oddaljena od Ozmeca četrte ure, ter mu odnesli 50 litrov vina. Posestniku Hebarju Francu v Podgorcih so pa odnesli 20 l vina, 2 l žganja, 2 l bučnega olja i. dr. Poskušali so vlomiti pri posestniku Mešku v Sodinih, pa so jih pregnali.

Ptuj

V nedeljo 16. t. m. vodi po razstavi moderne slov. likovne umetnosti ob 11 g. prof. dr. Š. Janec. Gospod profesor bo v kratkem razložil posamezne slike razstavljalcev. Vabljeni.

Izpod Boča

Iz Studenice. Zelo smo veseli, da smo dobili še enega dušnega pastirja, g. Pankracija Poteko od Sv. Magdalene v Mariboru, da bo pomagal našem blagemu g. župniku, ki je še vedno rahlega zdravlja. — Cela fara se že pripravlja na dan sv. birne, ko nas spet obišče naš nadpastir in nam potrdi naše najmlajše v Kristusove borbe. Prvi teden meseca maja bo oni veliki dan!

Iz Makol. Na Jožefovo priredimo pri nas fantovsko akademijo. Pripravljamo jo sicer v težkih razmerah, ko mnogih ni več doma, a izpodbuja nas soglasen sklop naše mladine, da hoče ves čisti dohodek od nje izročiti najpotrebnejšim revnejšem v fari. Poleg telovadnih in pevskih točk in igrskega nastopa bo kot srečka dneva sprejem in zaobljuba Mladcev. Začetek točno ob štirih!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju

S kolesa je padel na vožnji z dela proti domu delavec majšperške tovarne Stanko Fideršek, brat našega bogoslovca. Poškodoval si je roko.

Na skupnem farnem sestanku v petek zvečer je od duše do duše govoril našim fantom jezuit p. Laura iz Maribora.

Cirkovce

Na praznik sv. Jožefa po večernicah pridite na igro: Podrti križ. Igra Fantovski odsek.

Sv. Peter pri Mariboru

Občni zbor Prosvetnega društva je pred tednom bil številno obiskan, zlasti od mladine. Iz poročil posnemamo vsestransko delavnost društvenega odbora, kažejo pa tudi pravo zavednost članstva. V prošlem letu je bil v okviru društva obnovljen tamburaški in moški pevski zbor. Predavanja so vsa prav lepo uspeša. Poročilo knjižničarke kaže, da šentpeterčani radi segajo po knjigah. Pri volitvah je prejel dosedanj odbor, ki mu predseduje župnik g. A. Zalar in njegov namestnik šol. upravitelj g. A. Korban, ki vodi tamburaški in pevski zbor, z ostalimi odborniki popolno zaupanje. V lepih besedah je ravnatelj g. J. Richter iz Maribora orisal lik pokojnega voditelja Slovenec dr. A. Korošca in tako znova prikazal poslušalcem vso njegovo veličino. V počastitev 70 letnice pisatelja Fr. Finžgarja se pripravila njegova igra: Veriga.

Odhod orožnikov. Te dni je bila pri nas uknjena podružnica orožniške postaje Košaki. V interesu javne varnosti bi bilo, da se postaja čimprej obnovi. Krajevni činitelji so že započeli akcijo za vrnitev orožnikov.

Polzela

Na praznik sv. Jožefa bomo imeli pri nas mladinski dan. Naša mladina bo priredila v Prosv. domu ob 3 popoldne lepo akademijo, na kateri bodo nastopili prvi domači fanfaristi.

Središče ob Dravi

Sklep gospodinjstva tečaja. Preteklo soboto smo zaključili gospodinjstvi tečaj, ki je bil pri šolskih sestrah v Obrežu. Udeleževalo se ga je 17 gojenk. Pod vodstvom sester mr. Karmen in Sikste so udeležence dobro napredovale in zaključek je tudi pokazal, koliko more učenka pridobiti tekom treh mesecev praktičnega in teoretičnega znanja, če se učiteljica potrudila in če so seveda — srca prijemljiva. Starši so z uspehom tega tečaja zelo zadovoljni in želijo, da bi podobne gospodinjstve tečaje pri nas še imele redovnice.

Telovadna akademija. Na Jožefovo zvečer ob pol osmih bosta priredila FO in DK v društvenem domu že dolga leta sem vpeljano telovadno akademijo. Za to prireditelje, ki bo obsegala 22 točk, se vršijo izredne priprave. Ljudstvo, ki rado obiskuje prireditve v našem domu, bo gotovo tudi sedaj prihitelo z veliko ljubeznijo k imenovani akademiji, deloma zato, da pokaže svojo naklonjenost do katoliškega društva, še bolj pa — vsaj nekateri iz radovednosti. Na tem nastopu hočejo namreč naši fantje in dekleta podati pravičnosten obracun o svojem zimskem delu.

Na črnem kontinentu

Afriški spomini slovenskega popotnika

Iz Port Saïda v Kairo poteka železnica do bršen del pota po nasipu ob Sueškem prekopu, ki meri do južnega izhoda v Rdeče morje pri Suezu 160 km dolžine. Sueški prekop, orjaško delo človeških rok, reže puščavo prav po sredini, loči Azijo od Afrike, obenem pa spaja oba kontinenta. Na azijski strani opaziš široke soline tik za njimi se začnejo arabske puščave. Po prekopu neslišno drsijo na mirni vodni gladini manjše in večje ladje. Vodijo jih skozi kanal, od uprave Sueškega prekopa nalašč za to določeni piloti, med njimi mnogo Dalmatincev, ki si služijo s takimi vozniki velike denarje. Ob prekopu potekata poleg železniškega nasipa še asfaltirana široka cesta in kanal za namakanje. Za brzi vlak 3. razreda od Port Saïda do Kaira je veljala vožnja 29 piastrov, po našem okrog 70 dinarjev. Pri mestu Ismailieh, ki je priljubljeno in zelo obiskovano kopališče imovitejših Kaircev, zapusti železnica sosesčino Sueškega prekopa, zavije v ostrom loku na desno in krene naravnost v puščavo.

Skozi pustinjo in puščavo

Daleke, velikanske, široke planjave se raztezajo vse naokoli. Tu čutiš in slutiš čar neizmernosti. Vse linije peščenih tal so mehke, valovite, ustvarjene od vetrov kakor morski valovi. Neizmerno, brezbrežno morje, ocean, tako spada tudi puščava v objem in kraljestvo nesmrtnosti. Čudovite so v svoji mavrični pestrosti puščavske barve: svetlovijoličasta barva se preliva s sinjo, oranžna se spaja z rdečo, lila sta se meša z žolto in snežnobelo. Vse ta barvni čar uprizarja vroče afriško sonce z refleksom na puščavski pesek.

Slike se menjavajo. Vsa pokrajina je preprežena z manjšimi in večjimi kanali za namakanje puščave. Stojič ob oknu vagona in opaziš rjave šotore, domove beduinov. Ob progi gledaš njihove visoke, stasite postave, med njimi marsikateri izrazit obraz, vredni slikarskega čopla. Na postajah vstopajo Arabci, zamorci. »Es-salāmu aleikum!« (blagoslov nad teboj!) je njihov pozdrav. Ženske na noč ne potujejo. Čudna zmes je prebivalstvo Egipta. Tu so pred vsem Felahi, kmetje. K tem pripadajo v zgornjem Egiptu Kopti, ki se smatrajo za najbolj direktne potomce starih Egipčanov. Na čelu ortodoksne koptske cerkve je patriarh s sedežem v Kairu. Kopti so obrtniki, zlasti zlatarji in draguljarji; so pa tudi uradniki, pisarji, notarji, knjigovodje v zasebni in državni službi in trgovci. Beduini so kot nomadi priseljeni Arabci. Prebivajo v šotorih, napravljenih iz kozjih in kamelijah kož. Berberi so nubijsko prebivalstvo v dolini zgornjega Nila od Assuana do 4. katarakta. Njihove telesne pa tudi umstvene sile so manjše od ostalih Egipčanov in so zelo praznoverni, kar dokazujejo številni amuleti na prsih in okrog vratu. So pa po večini zelo čisti. Sudanski zamorci opravljajo najnižje poste. Turki, Perzijci in Judi so trgovci in zastopniki umetnih obrti. Levantinci in Sirijci so nameščeni v velikih trgovinah kot prodajalci in skladiščniki, zmožni navadno več jezikov in je med njimi mnogo bogatašev. V tej pestri mešanici raznih narodov so še Armenci in Jidje. Evropejci je samo v Kairu okrog 150.000, največ Grkov, Italijanov, Angležev in Francozov; manjše število je tudi Špancev, Belgijcev, Holandcev, Skandinavcev in Švicarjev. Grki so zaposleni zlasti v trgovini. Slovencev je v Kairu okrog 1000, v Aleksandriji nad 2000. Naši rojaki se nahajajo v Egiptu večji del v prav dobrih službah. Ženske, kot zelo vpoštevane gospodinjske pomočnice, zlasti zaradi čistoče in redoljubnosti, so navajale visoke mesečne plače, po pet do sedem egiptovskih funtov, t. j. 1200—1700 din poleg popolne oskrbe. Moški so zaposleni največ kot obrtniki kamnoseki, tesarji, pleskarji, pa tudi v trgovini. Njihove plače so se gibale od 5000—7000 dinarjev na mesec v naši valuti. Vendar jih kljub ugodnim razmeram mori domotožje in so presrečni, kadar dobijo kak obisk iz domovine, zlasti pa še, ko se vračajo na svoja rodna tla.

Na bregovih zelenega Nila

Usmiljena, blagodejna noč je padla na začrno egiptsko zemljo, na mah, skoraj brez prehoda in daljšega mraka. Trepetajoče zvezde, svetle in za čuda jasne in velike so zagorele tam visoko na nebu, neverjetno visoko, dozdevno višje kakor v domovini. Da, zares čudovito čarobno so te egiptovske noči! Po štirih urah pospešene brze vožnje se je ustavil vlak v glavnem mestu egiptskega kraljestva, v Kairu. Na centralnem kolodvoru je razodeval nepopisen hrušč in trušč milijonsko vlemesto. »Zi-

vijo, slovenski fantje!«, je zadonel pozdrav kairskih Slovencev in Slovenk, ki so prihiteli k sprejemu ljubljanskega Akademskega pevskega zbora pod mojstrskim vodstvom Franceta Marolta. Kakor bi mignil, so bili vsi pevci okrašeni z bujnimi rožami. Ljubljanski akademiki pa so se jim zahvalili s slovensko pesmijo, ki se je komaj kdaj glasila v prostornem vestibulu kairskega glavnega kolodvora. Domačini so spremljali pevski zbor do elegantnega hotela Ritz, kjer so bila udobna, komfortna prenočišča po 25—30 din za noč. Naši kairski rojaki so se čudili, da prihaja pevski zbor v tropični julijski vročini, pač pa so pravili, da stanejo take hotelske sobe v dobi egiptске sezone, v pomladanskih mesecih, po 200 in več dinarjev na dan.

Rano se zbujajo Kairo, a že v jutranjih zgodnjih urah obseva pekoče sonce velikomestne avenije in široke trge, prodira v ozke vijugaste ulice in nesnažna, skrita zakotja, obžarja klobučaste kupole in vitke minarete, luksuzne avtomobile in ekipaže, dvokolnice, kamele, osle ter čiste in nesnažne ljudi vseh vrst, ras, plemen in veroizpovedi. Moderna sedanost se tu rukuje s starodavno konservativno preteklostjo. Za Kairo, nekdanjo prestolnico Memphis, so se borili Perzijci, Kambizes, Macedonci, Aleksander Veliki, kalif Omar, sultan Selim. Napoleon I. in slednji Angleži. Kairo je bil skozi veke torišče največjega krvoprelitja, pa tudi najneizmernejšega bogastva in najbednejše revščine.

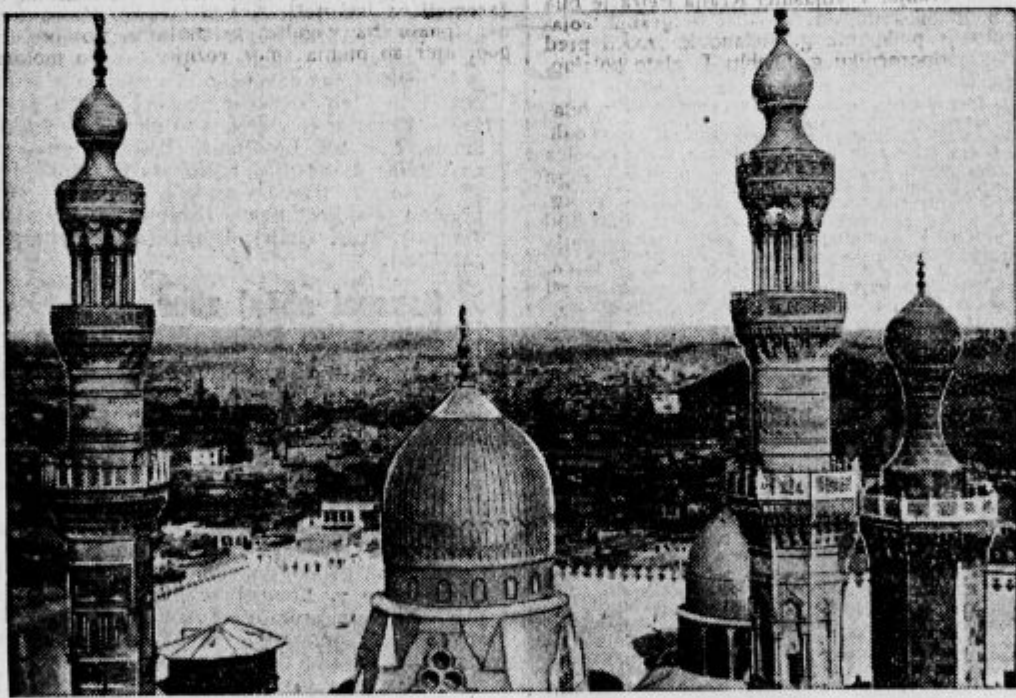
Na zahodni strani Kaira, blizu Nila, je evropsko središče, Esbekieh s prekrasnimi palačami, trgovskimi hišami in vilami. Tu so razkošni hoteli z redkim luksuzom in eleganco, široki bulvarji, opera, francoski in angleški kino, velikomestni promet. Dva prekopa Nila ustvarjata otoka, Dscheisire in Roda. Skozi mestni del Bulak ob Nilu vodi g. Merljak, predsednik kairskega Slovenskega društva, svoje goste k vletoku. Jadrnice drsijo kakor bele golobice po vodni gladini. Veličasten je pogled na neizmerno reko, ki jo Egipčani imenujejo El Bahr t. j. morje. Če ne bi Nil napajal Egipta, ki nima trajnega dežja, bi kmalu izumrlo vsako večje življenje in bi bila vsa dežela enaka Sahari. Podnebje je tako milo in suho, da ima Kairo samo 4—6 deževnih dni v letu. Daljina je pot egiptskega vletoka od Chartuma. Na abesinski visoki planoti trajno dežuje od junija do septembra. Nil naraste do ogromnih dimenzij, nosi velikanske količine blata s seboj in jih odlaga v spodnjem Egiptu. Nilove poplave nadomeščajo poljedelcem, ki so v množicah zelo siromašni, oranje in gnojenje že skozi tisočletja in tako bo ostalo tudi v prihodnje. Sredi septembra začne voda upadati in ostavlja blagoslovljeno, poznano zemljo. Pet mesecev je treba, da se Nil prebije od Abesinije do Kaira, saj pa je ta pot skozi pragozdove in puščavo dolga 6000 kilometrov, rodovitno zemljo pa nosi s seboj še daleč naprej v delto. Nil je Egipčanom sveta reka, večna, ne usahne niti pod

pekočimi žarki žgočega afriškega sonca. V starih časih je bila žetev v Egiptu aprila in maja, nato od maja do julija obdelavanje zemlje, ki je bila v bližini reke. Že nad sto let pa se vrši umetno namakanje Egipta s prekopi. V ta namen so zgradili velikanske jeze, ki zadržujejo odvisno vodo. Take naprave se vedno bolj širijo in izpopolnjujejo. Dvajset kilometrov severno od Kaira se razčlenja vletok v delto, z glavnima rokavoma, Rosette in Damiette.

Kairo, pravilčno mesto

Kairo, arabsko: Masr el Kahira, spaja minulo zasnajano romantiko s praktično realno sedanostjo. Srednjeveški arabski mestni deli so tu v najožji sosesčini z modernimi evropskimi in ustvarjajo tako mogoče najbolj privlačno sliko na svetu. V tem pogledu se ne da primerjati nobeno mesto na svetu. Kairo ima poleg državne egiptске univerze še islamsko in ameriško univerzo. Svetovna posebnost je kairski zoološki vrt, kjer vidiš poleg levov, tigrov, slonov, tudi krokodile, povodne konje in redko specialiteto, najbolj strupene puščavske kače. Središče Kaira je trg Ataba el Chadra s prelepo opero, izhodišče vseh prog cestne železnice. V mestnem delu el Ismailija so razna državna poslopja, ministrstva in kraljeva palača, razni znanstveni zavodi, med njimi angleški, francoski in nemški institut za egiptsko in orientalsko arheologijo. Izmed raznih monumentalnih spomenikov sta najlepša spomenik Ibrahim paše na konju na Opernem trgu in spomenik Vstajajočega Egipta. Državna kraljeva biblioteka hrani 150.000 zvezkov in nad 24.000 rokopisov. V Kairu je posebna klinika za očesne bolezni, ki nam je znana kot egiptska očesna bolezen in v naših krajih razširjena zlasti v Prekmurju. Tu je tudi mednarodno sodišče za Egipt (Mixed Tribunal). Skoraj vse evropske države imajo v Kairu svoje lastne šole. Nad 500 mošaj šteje mesto, nekatere od teh še iz 7. stoletja, pa tudi nekaj cerkva raznih drugih veroizpovedi. Kairo ima silno razvito trgovino, zlasti z bombažem, žitom, lesom in poljedelskimi stroji, vendar pa razmeroma malo industrije. Domača trgovina se razvija v arabski četrti v bazarjih; največji bazar, mnogo obiskan od tujcev je Chan el Chalili.

Samobitnost in posebnost domačega okolja in pristnosti egiptске narave občutiš, če namestiš korak v skrite ulice in slikovite kote starega Kaira. V premnogih bežnicah se udajajo orientalskemu mamilu, hašišu. V mračnih zagatah se prepeajo razcapani, na pol goli otroci ter nadlegujejo z dosledno vztrajnostjo in nesramnostjo tuja za bakšiš. Na ulicah sedijo ali spe arabski trgovci, srebajo črno kavo in žide mrkega lica stoječo mirno črdvse. V bazarjih pod temnimi oboki, v ozkih ulicah, komaj po dva do tri metre širokih, se prebivajo skozi pestro gnečo kupci in kričijo vsevprek. Prodajalci pa sede z izklesanimi obrazi vzhodnih modrijanov in prekrizanih nog sredi nakopičenega raznovrstnega blaga, preprog, svile,

Pogled na Kairo.

zlatnine, srebrnine in arabskih dišav. Neizmerno je bogastvo Egipta. Črno zastrte muslimanke se neslišno smukajo kakor čarovnice skozi ulični vrvež. Nadzidki haremov se preko ulic skoraj dotikajo, za lesenimi omrežji prebivajo hanume, muslimanske ženske. V te ulice nista še prodrla niti evropski modernizem niti Kemal paša s svojimi reformami; razen očeta in moža noben moški ne sme videti obraza muslimanke. V mesnicah visijo kosi jagnjetine, oblegani od tisočev mušjih rojev. Neznosni hrušč dopolnjujejo še prodajalci vode, kruha, zelenjave in slaščic, ki klopečejo z medenastimi posodami. Molčeče ženske nosijo gole dojenčke na prsih in preko ramen. O čistoči ne moremo govoriti niti v večjih arabskih ulicah, gorje pa, če te zanesne pot v stranske ulice, kjer je nesnaga na kupe.

Vzhodno od Kaira zapira pogled ob arabske puščave nizko gričevje, Dschebel, ki je utrjeno s forti. Na citadelji je angleško vojaštvo, trdnjaviški topovi so namenjeni dol v mesto, kjer srečavaš vedno po dva angleška vojaka skupaj. Na citadelji spreletavajo sence davne in krvave egiptске preteklosti. Semkaj je Mohamed Ali zvičajno povabil na slavnost 470 mamelukov, ki so vzpostavili v Egiptu svojo dinastijo, nato pa jih je dal vse po vrsti zahrbtno poklati. Takih krvavih strani je v razvoju egiptске zgodovine vse polno. Citadela krvavi v žarkih zahajajočega sonca in molči. Na bližnjem Mukattamu so širna pokopališča, grobovi mamelukov in kalifov. Iz severnega predmestja, Heliopolis, se odraža od večernega neba prekrasen hotel v mavriškem slogu. Pri citadelji pa ima Mohamed Ali čudovito lepo in belo mošejo, eno izmed najlepših na svetu, zidano iz alabastra sredi prejšnjega stoletja. Čudovit je pogled s citadele zvečer na pravilčno mesto, na kraljestvo Tisoč in ene noči. Pod teboj se kopljejo ob sončnem zahodu stotine vitkih minaretov v večerni zarji. Tam daleč se svetlika srebrni pas večnega Nila, v daljavi se razgrinja puščava, ki jo bolj slutiš, kakor vidiš. Nad mestnimi strehami se spreletavajo puščavski jastrebi kot zlovesči znanilci. Nato pa pada orientalska mehka noč nad Kairo, namah, kakor zastor na odru.

Krško

Iz občinskega gospodarstva, ki zanima občane. Pod takimi in podobnimi naslovi se je pred leti pisalo in govorilo o nekih krivdah in nekrivdah za škodo, ki zadene občino zaradi tega, ker neki občinski namestenev in obenem vpokojenec ni bil gladko preveden ter se mu ni priznalo vseh službenih let in podobno. Blateni so bili poimen-sko možje iz občinske uprave celo na način, ki bi se dal sodno preganjati, če bi bili pisni in raznašali teh govorice pozornosti vredni. — Sled-njič je na zgodovinski seji obč. odbora začetkom leta 1940, ki je zaveden v zmoto priznal temu nameščencu 20.000 din razlike za nazaj in znatno povišanje obstoječih prejemkov. — Odstopila uprava in večina odbora, ker se ni strinjala s takim tolmačenjem zakonskih predpisov in s tem načinom gospodarstva. Demagogija je bila na višku, ko se je podtikalo upravi, da je ona kriva teh stroškov, kljub temu, da je glasovala proti njim. — Po razsodu bivšega obč. odbora je bila imenovana sedanja začasna uprava iz vrst odst-opljivih odbornikov, ki je nad tri leta trajalo ne-znosne razmere v kratki dobi nekaj mesecev likvidirala, nameščenca prevedla v skladu s pred-pisi in s prejemki, ki so brez ozira na pokoj-nino, ki jo ima, že sami na sebi primerni, preprečila, da bi občina plačala razliko 20.000 din ter 6.000 din povišice. Poleg tega je z dobrih gospodarstvom prihranila kakih 30.000 din in s prihrankom plačala razne zaostale terjatve, med katerimi je bilo najti račune celo iz leta 1937, 1938 in 1939. — Sedaj pa čujemo, da je Pokoj-ninski zavod v Ljubljani na prošnjo obč. uprave izločil iz obveznega zavarovanja nameščenca, za katerega je občina plačevala nad 15 let prispevke za drugo pokojnino, ne da bi imel od tega kakor korist uslužbenec sam, občina pa nad 30.000 din stroškov. Svoj odlok utemeljuje Pokoj-ninski zavod s tem, ker občina leta 1924. (pod županom Joško Pfeiferjem) v svoji prilavi ni na-vedla (!), da je obč. namestenev že vpokojenec, ki prejema državno pokojnino. Želimo, da se občina zanima tudi za povračilo vplačanih premij. — Sedanja uprava je s tem v teku nekaj mesecev obstoja prihranila občini kakih 70.000 din, ki bi bili izgubljeni, ako bi odločali pisni in raznašali svoječasne govorice. — S tem prvič, in naša želja je, da tudi poslednjič posegamo v zgodovino teh nezdruživ razmer iz polpretekle dobe.

Novo mesto

Protituberkulozna liga v Novem mestu ima svoj redni letni občni zbor v četrtek, dne 20. marca 1941 ob pol 20 v mestni posvetovalnici. — Če ob napovedani uri občni zbor ne bi bil sklepčen, se vrši drugi občni zbor pol ure pozneje ob vsaki udeležbi ravno tam. Vljudno vabljeno!

Lov na meteor

Hiša doktorja Haddlesona je bila zelo lepo postavljena. Zaman bi iskali enake v vsem Westonu. Ta krassen dom, stojič med dvoriščem in vrtom, z lepim drevjem in zelenimi gredami, je bil sredi ulice Marice. Imel je prtiličje in prvo nadstropje s sedmimi okni na pročelju. Ob hiši se je na levi strani dvigal trideset metrov visok stolp s teraso na vrhu. Na enem izmed oglov se je dvigal drog, na katerem je ob nedeljah in praznikih vihrala zastava z eno in petdesetimi zvezdami Zedinjenih držav.

Gornja soba v tem stolpu je bila prirejena za posebne posle njenega lastnika. Tu je doktor delal s svojimi teleskopi in daljnogledi, a če je bila lepa noč, jih je prenesel na teraso. Tu je doktor navzlic vsem opominom svoje žene dobival najupornejše prehlade in hripe.

Tako bo oče nazadnje prehladil tudi vse svoje planete, se je šalila mala Lou.

Toda doktor ni slisal ni in je preстал tudi mraz sedem do osem stopinj pod ničlo, kadar se je nebo nudilo v vsej svoji krasoti.

Z zvezdarne v ulici Morris se je lepo videl stolp Forsyteove hiše, ki je bila oddaljena le pol milje.

Z dobrim daljnogledom so se lahko opazovali s terase na teraso. Toda Dean Forsyte je imel druge posele, kot da bi gledal svojega sosedo in tudi doktor Haddleson ni izgubljal časa s takimi stvarmi. Njuna opazovanja so merila mnogo višje. Toda Francis in Jana sta se mnogokrat pogovarjala z očmi skozi daljnogled. Teža jima menda ne morete zameriti.

Tega popoldneva, ko je dobra ali srdita Mica pokazala čitatelju primer svoje krasne govorice, je prišel Francis obiskat gospo Had-

dlesonovo in njeni hčeri. Sprejeli so ga kot ljubljena hiše. Ni še bil Janin mož, vendar je Lou na vsak način hotela, da ji je brat, in kar je prišlo v njene možgane, to se je tam trdno zadržalo.

Doktor Haddleson se je bil zaprl v stolp že ob štirih jutraj. Kot Forsyte je prišel prepozno k zajtrku in takoj stekel v stolp, ko se je sonce znova pojavilo. Nič manj zbehan od svojega tekmeča, ni bil voljan, da se vrne.

Medtem pa so spodaj pretresali veliko vprašanje, ki ga brez njega niso mogli rešiti.

»Glej, je vzkliknila Lou, ko se je Francis pojavil na pragu, »samo on je prišel!«

Ta je zapretel dekletu s prstom in ko je sedel, se je pričel neprilicni prijateljski razgovor. Videti je, kot da se večeraj niti niso posloviili, in res sta bila zaročenca v mislih vedno drug pri drugem.

Tega dne sta se pogovarjala kot vedno. Jana je poslušala Francisovo resno, vendar ji to ni nič odvzemalo od njene ljubkosti. Gledala sta se in delala načrte za bodočnost, katerih uresničenje pa ni moglo biti več daleč. Čemu bi tudi odlagali? Francis je bil že našel hišo, ki je ugajala zaročencema. Bila je v zapadnem delu mesta z razgledom na reko Potomak. Gospa Haddlesonova je obljubila, da si jo bo ogledala in če bo ugajala bodočim gospodinjam, jo bo že čez teden dni kupil. Tudi Lou je hotela zraven, ker ni dopustila, da bi kaj sklepali brez nje.

»Res, je zdaj vzkliknila, »a gospod Forsyte?« Mar ne bo prišel?

»Stric pride ob štirih, je odgovoril Francis. »Njegova navzočnost je potrebna, je pri-pomnila gospa Haddlesonova.

»To ve in ne bo izostal.«

»Če izostane, je dejala Lou in dvignila preteče ročico, »bo imel posla z menoj in ne bo se mu godilo dobro.«

»A gospod Haddleson?« je vprašal Francis. »On je prav tako potreben kot moj stric.«

»Oče je v stolpu, je dejala Jana. »Tako bo prišel, čim ga pokličemo.«

Gospoda Forsyte in Haddleson sta bila res potrebna. Treba je bilo določiti dan poroke, vendar je bilo treba pustiti dovolj časa, da se napravijo dekliške obleke, ki jih bodo na ta dan prvič oblekle.

»Toda če obleka ne bo pravočasno gotova?« se je pošalil Francis.

»Ta odgovor je spremljan s takim smehom, da ga je doktor gotovo moral slišati na stolpu.

Medtem je čas mineval, a gospoda Forsytea ni bilo. Zaman se je Lou ozirala skozi okno na vhodna vrata. Morala se je obroziti s potrpljenjem, z orožjem, ki ga pa Lou ni znala upravljal.

»Stric mi je vendar obljubil, je govoril Francis, »toda že nekaj dni ne vem, kaj mu je.«

»Ali je bolan?« je vprašala Jana.

»Ne, le nekaj vznemirjen in zaskrbljen je. Ne moreš mu izvleči niti deset besed. Nekaj ima v glavi.«

»Kak kos zvezde!« je vzkliknilo dete.

»Tudi z mojim možem je tako, je rekla gospa Haddlesonova. »Ta teden se mi zdi nekoliko bolj zamišljen kot drugače. Ne moreš ga ločiti od njegove zvezdarne. Mogoče se na nebu dogaja kaj nenavadnega.«

»Boža mi, nekaj mora biti, če sodim po vedenju svojega strica. Ne pride več na svetlo, ne spi več, je malo, pozablja, kdaj je zajtrk in kdaj večerja.«

»To mora Mici ugajati!« je vzkliknila Lou.

»Besni, je dejal Francis, »toda nič ne pomaga. Moj stric se je doslej opominov stare služabnice bal, zdaj jih pa niti ne posluša.«

Prav tako je pri nas, je rekla Jana smehljaje. »Moja sestra izgublja svoj vpliv nad očetom, ki je bil velik.«

»Mar je to mogoče, gospodična Lou?« je vprašal Francis šaljivo.

»Res je, je odgovorilo dekle, »toda potrpljenje, potrpljenje. Jaz in Mica bova končno obvladali očeta in strica.«

»Kaj se jima je zgodilo?« je vprašala Jana.

»Mogoče sta izgubila kak važen planet, je vzkliknila Lou. »Samo da Bog da, da ga najdeta pred svatbo!«

»Šalimo se, je prekinila gospa Haddlesonova, »a gospoda Forsytea še ni.«

»In pol pet je že odbilo, je dodala Jana.

»Če ne bo strica čez pet minut, ga pojdem iskat, je dejal Francis.

V tem trenutku je zazvonil zvonec pri vratih.

»To je gospod Forsyte, je dejala Lou.

»Se vedno zvoni... Stavim, da gleda komet, ko drvi preko neba in ne sliši, da zvoni.

Res je bil Forsyte. Kmalu zatem je vstopil v sobo, kjer ga je pričakala Lou z ostro grajo:

»Zamudili ste, zamudili. Ali hočete, da vas pokaramo?«

»Dobro dan, je pozdravil Forsyte, podal roko gospe Haddlesonovi, poljubil Jano in po-bolal Lou po licih. Bil je videti raztresen in Lou je imela prav, ko je dejala, da ima »glavo na drugem mestu.«

»Stric, je dejal Francis, »ko sem videl, da vas ni, sem mislil, da ste pozabili na ta se-stanek.«

»Malo sem, priznam in prosim, da mi to oprostite. Na žalost me je Mica dobro spom-nila.«

»Dobro je storila, je rekla Lou.

»Ne mučite me, gospodična, mnogo skrbi imam. Videti je, da bom nekaj važnega odkril.«

»Kot moj oče, je dejala Lou.

»Kaj, je vzkliknil Dean Forsyte in skočil s stola, »pravite, da doktor...«

Izid žrebanja za reševalce križank v »Slovenčevem koledarju«

Sreča je med tisoče onih, ki so križanke v »Slovenčevem koledarju« pravilno rešili, nagrade razdelila takole:

Pet nagrad: »Slovenca« za celo leto so dobili:

1. Frane Piber, bančni uradnik, Ljubljana, Dolenjska cesta 10. — 2. Kozma Janko, krojač, Skrajnovo, Radomlje pri Kamniku. — 3. Arh Franciška, Bohinjska Bistrica 85. — 4. Trček Rado, dijak, p. Brezovica pri Ljubljani št. 80. — 5. Elza Golež, šol. tajnica, Maribor, Puskina 9.

Deset nagrad: »Slovenski dome« za celo leto so dobili:

1. Balkovec Rudolf, krojač, Zilje 41, p. Vinica pri Cramolju. — 2. Polach Janka, Ljubljana, Mestni trg 9. — 3. Vidmar Rihard, dijak, v. v. št. 62, p. Petrovce. — 4. Basaj Vladimir, arja, Ljubljana, Pražakova 3. — 5. Kolarik Frane, Nova vas 11, p. Ptuj. — 6. Frane Vučan, orož. narednik v. v. Vitanje. — 7. Bezjak Ivan, Zamušnik št. 2. — 8. Sv. Marjeta nize Ptuja. — 9. Rozika Straka, Lipovec 85, p. Beltinci. — 10. Alojz Mak, Planina pri Rakeku št. 34. — 11. Frane Skofic, postrešček, Ljubljana-Moste, Bezenkova 26.

Sto nagrad: »Domoljuba« za celo leto so dobili:

1. Sikavce Rudolf, Loke št. 150, p. Trbovlje II. — 2. Kos Marija, poštna uradnica, p. Javornik na Gorenjskem. — 3. Meucin Josip, Mali Ločnik 15, p. Turjak. — 4. Novak Anton, Celje, Razlagova ulica 8. — 5. Bohine Matija, Mače 11, p. Predvorje. — 6. Ramsak Ivan, rudar, Hrastnik. — 7. Heven Frane, Vrhnika, Idrijska c. 3. — 8. Span Vida, dijakinja, Drašiči, p. Metlika. — 9. Fakin Just, Novo mesto, Franciskanska ulica 1. — 10. Rupnik Frane, Sladka gora, p. Šmarje pri Jelšah. — 11. P. Alfons Kšela, prefekt, konvikt sv. Josipa, Varaždin. — 12. Glonar Ivan, dijak, Celje, Gosposka ulica 3-II. — 13. Klembas Drago, Ljubljana VII, Vodnikova 14. — 14. Bačnik Jožef, žel. uradnik, Maribor, Kolarjeva 1. — 15. Družina Luder, čuvajnica 7, p. Ortnik. — 16. Zupane Jožef, dijak, Dol. Logatec 169. — 17. Jamnik Ana, Stara cerkev pri Koceljcu. — 18. Milavce Ela, učiteljica, p. Sv. Miklavž pri Ormožu. — 19. Vrančič Rudolf, Murško Središče. — 20. Klinaar, Slov. Javornik št. 11. — 21. Benčina Ivan, žel. v. p. Čakovce, Prešernova 40. — 22. Resnik Rudolf, krojač, Medvedova c. 2, Sostanj. — 23. Flis Slavko, dijak, Poljane št. 25. — 24. Praznik Florijan, St. Vid nad Ljubljano št. 95. — 25. Vergelj Kati, Brežice ob Savi, postaja. — 26. Bitene Jože, prometni uradnik, Cramolje. — 27. Polane Drago, dr. rudnik Kakanj, Bosna. — 28. Vodeb Ivan, kpl., Sv. Lenart pri Slov. gor. — 29. Bohine Silva, Ziganova vas št. 30, p. Krize na Gor. — 30. Kozma Ivan, Čakalec, p. Sv. Jurij ob Ščavnici. — 31. Strazišar Tone, Košiči št. 13, p. Begunje pri Cerknici. — 32. Zupane Josip, Znojile 7, p. Krka pri Stični. — 33. Zagar Ferdinand, Planinska vas 7, p. Trbovlje II. — 34. Zakrajšek Matver, škufec 2, p. Nova vas pri Rakeku. — 35. Horvat Frane, pos. sin, Gabernik 32, p. Jursinci pri Ptuj. — 36. Ciglar Alojz, žup. upr., Sv. Jurij pri Plesnici, p. Gor. Sv. Kungota. — 37. Jožef P. Kostrove, žand. stana. — 38. Lipič (Slovenija) — 39. Dečko Drago, dijak, Celje, Cesta na Grad 49. — 40. Grman Stanislav, žel. postaja Sava pri Litiji. — 41. Kováč Ivan, Dol. Ponikve 11, Ponikva-Trebnje. — 42. Dr. Ceplak Slavko, sod. pripravnik, Ljubljana, Vošnjakova ulica 10-I. — 43. Novak Zdravko, obš. tajnik, Krize na Gorenjskem. — 44. Erman Jože, bogoslovec, Ljubljana, Semeniška ulica 4. — 45. Plazi Ivan, Pesje 9, p. Velenje. — 46. Bajuk Jože, Drašiči 8, p. Metlika. — 47. Lovec Frane, Senčak št. 14, p. Jursinci pri Ptuj. — 48. Klobasa Stanko, Podgradje 7, p. Ljutomer. — 49. Karkovica Ciril, fotografski vajenec, Dev. Mar. Polje 150. — 50. Draskler Mirko, Druvoška 13, p. Strazišče pri Kranju. — 51. Jakopič Ožbalt, Griblje 9, p. Gradac v Beli Krajini. — 52. Jaušnik Frane, Maribor, Tvorinska cesta 1 (čuvajnica). — 53. Mandelj Frane, Farski Kal, p. St. Vid pri Stični. — 54. Ulagava Avgust, organist, Sv. Jurij ob Taboru. — 55. Debeljak Jože, Gora — Kračali št. 2, So. dravica. — 56. Cernogorac Ignac, Dol. Skopje 44, p. Krška vas. — 57. Dravina Iliada, Sola, Dol. p. St. Vid pri Novem mestu. — 58. Jerič Mihel, eksportir, Kuzma, p. Gor. Lendava. — 59. Burja Anton, dijak, Redica 99, p. Bled II. — 60. Adlešič Mihel, cestar, p. Adlešič 28 pri Cramolju. — 61. Rakun Josip, p. Radmirje 36. — 62. Sohar Martin, Dobindol 7, p. Uršna sela. — 63. Vitrih Frane, klepar, p. Lož pri Rakeku. — 64. Vrečko Frano, Varaždin, Seličarska 4. — 65. Struclki Milan, dijak, Borovnica 12. — 66. Franek Martin, krojač, Novo Celje, p. Zalece. — 67. Kolar Rado, rudar, Velenje 26. — 68. Vavpotič Franciška, vdova žel. zvan. Maribor, Smetanova 74. — 69. Juvan Kristina, dijakinja, Kresnice 38. — 70. Pajžlar Anton, posestnik, Petanjci, p. Rankovec, Prekmurje. — 71. Dobeljak Maki, Prelazko 7, p. Podčetrtek. — 72. Tončič Janko, dijak II. razr. dr. real. gimnazije, Niš, Mor. banovina. — 73. Gasparič Fejka, Nova vas 26, p. Ptuj. — 74. Kos Marica in Nežka, Cerknica 236. — 75. Gorenčan Vinko, Črskova, p. Soška pri Celju. — 76. Gorše Franc, dijak, Smartno pri Litiji. — 77. Štef. Jožef, Gor. Karteljevo št. 14, p. Mirna. — 78. Lamut Anton, Sela 2, p. Dragatini. — 79. Mihel Amalija, Zagreb, Maksimir, Lenučjeva 21. — 80. Pucelj Stane, mornariški vodnik, 21. hidropl. eskadr. Kumbor, Boka Kotorska. — 81. Wolbang Karlo, bogoslovec, Osiček II. Kat. župni urad. — 82. Šuster Koloman, Dolenja Bistrica, p. Crenosvelj. — 83. Hladen Matija, progovni delavec, železniška postaja Veržej. — 84. Solar Valentin, Topolice 4, p. Sela nad Skofjo Loko. — 85. Murn Pavla, Lašče 8, p. Dvor pri Zuzemberku. — 86. Vidrič Frane, rudar, Dol. Logatec, Maribor, Cvetičeva 25. — 87. Bieda Janez, Ulik št. 31, p. Podlase nad Ljubljano. — 88. Maček Frane, Čevica 41, p. Dol. Logatec. — 89. Kotnik Vinko, promet. zvan. Dvoze, p. Mislinje. — 90. Vagner Roza, pogod. postarica, Dobrna pri Celju. — 91. Dermovšek Miloš, učence V. b. razreda, Sevnica ob Savi. — 92. Eršte Julijana, soproga nadz. proge, Smihel 16 pri Novem mestu. — 93. Kapucinski dijaški zavod sv. Cirila in Metoda, Celje. — 94. Kralj Dora, predilnica, Trčič. — 95. Hrovat Janec, dijak, Zavod sv. Stanislava, St. Vid nad Ljubljano. — 96. Klemen Anton, orožniška postaja, Sv. Barbara pri Mariboru. — 97. Kalan Milan, sodnik v pok. Radovljica. — 98. Vrabl Frano, gradbeni podjetnik, Maribor, Radovljanska cesta 24. — 99. Stupica Pavlina, Sodražica 112. — 100. Palež Janez, dijak, Orehova vas št. 26, p. Silivnica pri Mariboru.

Pet in dvajset nagrad: »Slovenca« za en mesec so dobili:

1. Seme Janez, suplent, Domžale. — 2. Novak Antonija, Ljubljana, Gosposka ulica 8. — 3. Božič Jože, Igenj 9, p. Stične pri Novem mestu. — 4. Praznik Marija, Čirilova knjižarna, Trbovlje I. — 5. Marinko Gene, Ljubljana, Lužičko-Srbska 64. — 6. Sitar Peter, p. Krize 22, Gorenjsko. — 7. Burjek Luka, Črni vrh 28, p. Polhov Gradec. — 8. Kroflič Ivan, čuvaj tobakne tovarne, Kozarje 35, p. Dobrova pri Ljubljani. — 9. Pirnat Jakob, Gradac v Beli Krajini. — 10. Gasperlin Rozalija, Zg. Siska, Pod hrusko 1, p. Ljubljana VII. — 11. Silar Ivanka, Vrba 19, p. Zirovnica. — 12. Vincelič Ciril, zavarov. pot. uradnik »Kapitas«, Petrovce 13. — 13. Gasparič Marija, Ljubljana, Zolgerjeva ulica 6. — 14. Zemljica Julka, postarica, Vrba 19, p. Zirovnica. — 15. Korun Julija, Vič, Trzaska cesta 69. — 16. Onušič Frane, Stari trg pri Rakeku 25. — 17. Petrič Celestina, Videm ob Savi. — 18. Zumer Karel, Polje 21, p. Vodic. — 19. Lavrič Janez, delavec, Čevčice 18, p. Dobrunje. — 20. Zumer Stanko, bogoslovec, Zagreb, Sv. Duh 29. — 21. Jerška Janez, viš. prometnik, Rožna dolina II-26, p. Vič. — 22. Kurnik Rok, Srednja vas 35, p. Senčur pri Kranju. — 23. Oberstar Drago, duhovnik, Maribor, Jereškova 61. — 24. Pirnovar Alojzij, Ljubljana, Gledališka ulica 4. — 25. Kolšek Frano, geometer, Naklo pri Kranju.

Dobova

Poverjeništvu kluba železničarjev JRZ v Dobovi je imelo preteklo nedeljo svoj ustanovni občni zbor ob jako lepi udeležbi železničarjev. Na občnem zboru sta bila delegata iz Ljubljane predsednik g. Pavle Masič in tajnik g. Viktor Cimperman. Navzoči številni železničarji so z zanimanjem sledili govoru predsednika g. Pavle Masiča. Tako je tudi dobova dobila postojanko kluba železničarjev JRZ.

Sotla je zopet prestopila svojo strugo in se razlila po travnikih. Sedaj ni napravila velike škode, vendar kliče Sotla vedno po regulaciji.

Ob slabem vremenu se na železnici postavi v Dobovi res ne vemo kam dati. Maksimalaj se je govorilo, da dobimo že letos novo lepo postajno poslopje, a danes že čujemo tolažbo: ko bo položen drugi trt od Zagreba do Zidanega mosta, takrat se bo zidalo tudi novo postajno poslopje. To pa se ne bo letos in tudi drugo leto najbrž ne.

Petdeset nagrad: »Slovenski dome« za en mesec so dobili:

1. Vizler Frane, Velika vas 31, p. Leskovec pri Krškem. — 2. Hönigman Marija, dijakinja, Trzice, Ulica Ahacica Frana 3. — 3. Kresal Frane, posestnik, Vel. Sevnica 19, p. Trebnje na Dol. — 4. Malaj Frano, Ljubljana, Opekarska cesta 12. — 5. Dr. Kramberger Ludvik, zdravnik, p. Sv. Lenart v Slov. gor. — 6. Breznik Peregrin, Ratošice 3, p. Lukovica pri Domžalah. — 7. Pahulje Frane, kaplan, Cramolje. — 8. Gril Ivan, žand. narednik, Loke 100, p. Trbovlje I. — 9. Vodišek Jože, Jesenice, Fuzine. — 10. Gasperič Janez, Sv. Valburga 6, p. Smlednik. — 11. Kveder Kamila, Ljubljana, Hradečkova cesta 64. — 12. Kerzan Ivan, učitelj, Mengoš. — 13. Vodišek Valentin, Ljubljana, Galjeva 14. — 14. Kovarč Marja, Kamnje 29, p. St. Rupert pri Mokronogu. — 15. Grahek Jože, Petrova vas 13, p. Cramolje. — 16. Ostrož Franciška, Volavije 9, p. Litija. — 17. Gorenc Ignacij, Mengoš 35. — 18. Gestar Martin, Ljubljana, Cigaletova ulica 4. — 19. Zabkar Alojzij, posestnik, Mikote 3, p. Raka pri Krškem. — 20. Grebene Ivanka, okr. sodišče, Vel. Lašče. — 21. Skubie Frane, mlinar, Peščenjak 22, p. Vinjska gora. — 22. Molk Ivan, dijak, Dol. Logatec 108. — 23. Čerar Frane, Moravče 64. — 24. Pekolič Alojzij, Dobričice 27. — 25. Mozetič Frane, Dobrova pri Ljubljani. — 26. Skrlj Janez, Konec 4, p. Stara Cerkev pri Koceljcu. — 27. Rojček Frane, Cepič 11, p. Vransko. — 28. Prešern Gabriel, železostrovarski vajenec, Lesce-Bled 37. — 29. Banšič Janez, Dolenja vas 21 pri Ribnici. — 30. Jeretina Drago, šol. upravitelj, Skofja Loka. — 31. Bregar Alojz, posestnik, Dule 6, p. Bučka na Dolenjskem. — 32. Rozman Lovro, posestnik, Naklo 36 pri Kranju. — 33. Skarjan Milan, žel. uradnik, Borovnica 34. — 34. Lederer Jožef, žand. podporočnik, Slov. Konjice 100. — 35. Zalokar Barica, Ljubljana, Trzaska cesta 44. — 36. Dolinar Jože, višji svetnik dr. žel. v. p. Rateče-Planina. — 37. Malý Stefan, Maribor, Meljska cesta 67. — 38. Lesjak Drago, provizor, Sv. Jošt na Kozjaku, p. Dobrna pri Celju. — 39. Smid Ivan, uradnik banke »Slavije«, Ljubljana, Gajeva ulica 2. — 40. Susman Marija, Mirke 3, p. Vrhnika. — 41. Pranjek Peter, Celje, Prešernova ul. 10. — 42. Bergant Frane, poštni uradnik, Novo mesto. — 43. Skufca Frane, Vel. Dobrova 6, p. Stična. — 44. Razpotnik Bernard, kmet, Semnik 39, p. Medija-Izlake. — 45. Nela inž. Bajžljiva, Petrovgrad, Hajduk Veljkova št. 7. — 46. Kolenc Frane, župnik, p. Hinje. — 47. Zidan Alojzij, Ljubljana, Vodmatski trg 7. — 48. Skaza Ludvik, Sostanj, Davčna uprava. — 49. Vengar Anton, dijak, Ljubljana, Sv. Petra cesta 91-I. — 50. Borec Anica, soproga uradnika, Rožna dolina, Predjamska ulica 7, Ljubljana.

Sto nagrad: »Domoljuba« za pol leta so dobili:

1. Bolšič Jože, Vodic 134. — 2. Vimer Lojze, tešarski mojster, Brez 13, p. Ptuj. — 3. Puntar Janez, krojač, Ulice 97, p. Rakek. — 4. Zupančič Anton, ig. 190. — 5. Simončič Anton, krojač, Boštanj ob Savi. — 6. Savič Milan, Sv. Jurij ob juž. žel. — 7. Krašovec Josipina, grad Boštanj, p. Grosuplje. — 8. Grdin Milan, dijak, Mariborske, Poljanska cesta 30, Ljubljana. — 9. Zidar Marija, Kamenjak 26, Bohinjska Bistrica. — 10. Sušnik Majda, učiteljica, Hrušice, p. Ivanjki v pri Ormožu. — 11. Rebolj Amalija, Primskovo 110, p. Kranj. — 12. Simončič Ivan, profesor dr. r. gimnazije, Koceljce. — 13. Babin Ignacij, strojni delavec, Stanežiča 24, p. St. Vid nad Ljubljano. — 14. Novšak Janez, Konjsko 3, p. Boštanj ob Savi. — 15. Molk Martin, dijak, Dolenji Logatec 112. — 16. Hafner Frane, mizar, pomočnik, Lada 18, p. Medvedovo. — 17. Sinkovec Alojzij, gost. Konova 18. — 18. Nemeš Frane, Črkanova 133, p. Marjanec. — 19. Dežman Anton, Sadina vas 37, p. Dobrunje. — 20. Burger Jazet, tov. del. Smarča 34, p. Kamnik. — 21. Anko Ivan, Jezersko. — 22. Vogrinčič Joško, abs. kmet, Sela, Sebebovec 87, p. Martjance. — 23. Ogrin Nace, Rogarska Slatina. — 24. Bernik Jože, Puštal 38, p. Skofja Loka. — 25. Benkovič Ciril, akademik, Kamnik, Novi trg 12. — 26. Zaplotnik Janez, usnar, Pristava 28, p. Krize na Gorenjskem. — 27. P. Alojzij Horvat, kaplan, Minoritski samostan, Ptuj. — 28. Zmitek Anton, žup. n. v. p. Slahovca. — 29. Vrblič Alojzij, čevljar, Lohček 47, p. Grosuplje. — 30. Zidaršič Josipina, Rob 2 na Dolenjskem. — 31. Dr. Ivan Lininger, sek. upr. sod. v. p. Ljubljana, Vidovdanova cesta 9. — 32. Arnek Frane, Cretek 2, p. Krško. — 33. Zupančič Mirko, Sp. Hotič 22, p. Litija. — 34. Močnik Emil, dijak, Mengoš 156. — 35. Novak Karel, obš. tajnik, Molnik 22. — 36. Plaznik Martin, železničar, Hrastnik. — 37. Ziga Stefan, orož. narednik, Murska Sobota, Radgona 34. — 38. Berzant Anton, Črnanec 7, p. Jesica. — 39. Sattler, Tončka kmeti, Št. Stavenčevci 4, p. Ivanjki. — 40. Jakič Ludvik, II. let. zadr. šole, Ljubljana, Tyrseva cesta 29. — 41. Kosmač Stefa, Hobešev 16, p. Gorenja vas nad Skofjo Loko. — 42. Demšar Valter, Celje, Hrib sv. Jožefa 13. — 43. Šporer Martin, krojač, Sv. Jurij ob juž. žel. — 44. Selan Frane, Mali Ločnik 5, p. Turjak. — 45. Rojo Frane, Zuzemberk 117. — 46. Javornik Frane, Luče 39, p. Vinjska gora. — 47. Avsee Vincenc, posestnik, Dol. Boštanj št. 44, p. Boštanj ob Savi. — 48. Rus Jožica, Dol. Laze 35, p. Ribnica na Dol. — 49. Ažbe Karel, posestnik, Dolenje 2, p. Poljane nad Skofjo Loko. — 50. Bračun Anton, posestnik, Golobinski 22, p. Podčetrtek. — 51. Gruskovjak Davorin, davčna uprava, Dol. Lendava, Prekmurje. — 52. Urh Vinko, Borovnica 53. — 53. Holeman Vinko, Sv. Duh na Ostr. vrhu, p. Selica ob Dravi. — 54. Torkar Ivan, mizar, Poljska 9, p. Gorje pri Bledu. — 55. Prosaveto društvo, Stična na Dolenji. — 56. Mandl Henrik, rud. paznik v pok. — 57. Boje Pavle, dijak, Niska vas 10, p. Ribnica na Dolenji. — 58. Kršinič Blaž, čevljarstvo, Forme, p. Skofja Loka. — 59. Perovšek Frane, Krnce 4, Sv. Gregor, p. Ortnik. — 60. Močnik Matija, Ljubljana VII, Podlimbarskega ul. št. 39. — 61. Zmitek Jože, Čevčice 58, p. Srednja vas v Bohinju. — 62. Virant Milan, dentist, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 7/I. — 63. Grandošek Lojzka, prodajalka, Tiskarska sv. Cirila, Ptuj. — 64. Fende Franciška, gostilničarka, Orehovlje 12, p. Kranj. — 65. Urh Andrej, Frane, posestnik, Rakek 23, p. Dobrova pri Ljubljani. — 66. Ožbek Peter, dijak, Vrčice 24, p. Zg. sv. Kungota. — 67. Bole Slavko, tovarnar, Zapuže, p. Lesce. — 68. Peterlin Jože, Rakovnik 6, Ljubljana. — 69. Reya Frane, podprežl. fin. kontr. železniki 85. — 70. Fras Ivan, tkalski mojster, Maribor, Smoletova 10/I. — 71. Habjan Ivan, krojač, Sv. Jurij ob Taboru 11. — 72. Matkovič Režika, žel. posest. Čurle 15, p. Metlika. — 73. Senica Josip, Dobričice pri Trebnju. — 74. Jožekovec Janez, Gmajna 32, p. Raka pri Krškem. — 75. Boštan Anton, kaplan, Metlika 12, p. Dol. Logatec. — 76. Boštan Anton, kaplan, Metlika 12, p. Dol. Logatec. — 77. Cerar Franciška, Domžale, Ljubljanska cesta 22. — 78. Strojnik Rudi, zastopnik Vzajemne zavarovalnice, Prevalje. — 79. Megušar Joško, Dolenja vas 11, p. Sela n. Skofjo Loko. — 80. Sitar Frane, Solska ul. 54, Murska Sobota. — 81. Ropret Marija, Dvorje, p. Cerkije pri Kranju. — 82. Krmelj Leopold, Smolno 4, p. Poljane nad Skofjo Loko. — 83. Zupar Frano, žand. podnarednik, Planina pri Sevnici. — 84. Borak Hadrijan, kaplan, pri smoln. Skofja Loka. — 85. Glavič Frane, Javornik 149, Gorenjsko. — 86. Stefančič Janez, Orehovce 49, p. Koprivnica na Krki. — 87. Turšič Peter, Prišleje 3, p. Vel. Lašče. — 88. Čekuta Alojzij, Drča 11, p. St. Jernej na Dol. — 89. Virant Vladimir, dijak, Ostrožno 1, p. Celje. — 90. Flister Jožef, Gor. Karteljevo 14, p. Mirna peč. — 91. Gregorič Ignac, pismonoska, Novo mesto, Kasteleva ul. 5. — 92. Perko Ivana, Zalog 9, p. Golnik. — 93. Kuba Marjetka, Ormož 25. — 94. Lah Jože, Strucljeva vas 4. — 95. Glavič Frane, Cerknica. — 96. Vilčnik Anton, gostilničar, Mezgovec 33, p. Moškanjci. — 97. Savič Ignac, Podtabor 27, p. Podbrze. — 98. Frlan Majda, Kovaska ulica 1, Trzice. — 99. Strazišar M., Matena 19, p. Ig pri Ljubljani. — 100. Jernejčič Vera, dijakinja, Sli-vica 4, p. Rakek. — 100. Prezelj Peter, delavec, Studeno 6, p. Zelezniki.

Sto nagrad: »Bogoljuba« za celo leto so dobili:

1. Zorko Zefka, kuharica, Kolenčeva 6, Celje. — 2. Gorenc Ladislav, križanec, Napoleonov trg 1, Ljubljana.

Tako bomo zopet tam, kakor smo bili leta 1919. Dobova je obmejna točka Slovenije, letoviški kraj, kopalski kraj in bi pač zaslužila več pozornosti na merodajnih mestih.

Rajhenburg

Zaželeni vodovod bo naš trg le dobil. Delo hitro napreduje in je večina glavnih cevi že položena.

Krušno in bele moke še nismo za mesec mar pravič ni dobili. Ljudstvo z dneva v dan nestrpno pričakuje posebno enotne moke ter hodi venomer prosit trgovce, ki jim pa ne morejo ustreči niti ne na krušno nakaznice. Zeleti je, da pride moka vsaj v drugi polovici meseca.

Sireno na gas. domu si misli nabaviti tuk. gasilska četa, kar vsi počito pozdravljamo. Sirena je v našem kraju nujno potrebna, posebno ob nastalih požarih. Gasilec bo v veliko pomoč, saj bodo lahko mnogi prej odhiteli na požarišče.

Iljana. — 3. Planinšek Jakob, Dol. Kamence 16, p. Novo mesto. — 4. Forte Marija, Kotreda 14, p. Zagorje ob Savi. — 5. Vrbšek Ana, Petrova vas 16, p. Cramolje. — 6. Pustavnik Nežka, Skarčeva 30 pri Ljubljani. — 7. Zupančič Frane, Gor. Ponikve 15, p. Trebnje na Dol. — 8. Habjan Michael, Dražgoše 7, p. Zelezniki. — 9. Bergant Peter, Ljubljana, Vodovodna 4. — 10. Gospodarič Ferdo, zaslop. Vazaj, zavarov. St. Rupert na Dol. — 11. Škerjanc Jakob, Matena 15, p. Ig. — 12. Boljtar Franciška, Koprivnik 40, p. Boh. Bistrica. — 13. Učar Frane, Stob 26, p. Domžale. — 14. Lamovec Marija, Orehovica 41, p. St. Janž na Dol. — 15. Rakuša Tone, Ljubljana, Borštnikov trg 1. — 16. Strupen Anton, Slepšek 5, p. Mokronog. — 17. Zaplotnik Marija, Milno 35, p. Bled. — 18. Tomšič Anton, Vrhpolje 2, p. Kamnik. — 19. Skale Ivan, dijak, Celje, Masarykovo nabrežje 9. — 20. Martelane Milan, Tovarniška ul. 4, Ljubljana. — Moste. — 21. Rihtar Marija, Zupkov dol št. 22, p. Sevnica ob Savi. — 22. Počivalšek Josip, trgovec, Krško. — 23. Zigon Karl, Studenci pri Mariboru. — 24. Bider Jožef, Ulik 2, p. Vodic nad Ljubljano. — 25. Mrak Anton, Zg. Prišleje, p. Medvoje. — 26. Petrič Maksimilijan, Novo mesto, Cerkvena 2. — 27. Poglar Ivan, Vel. Kostrevnica 21, p. Smartno pri Litiji. — 28. Hočevar Jože, Ambrus 30, p. Zagradec na Dol. — 29. Peternejc Julka, Sela nad Skofjo Loko 60. — 30. Rom Peter, Stična 1. — 31. Blagne Gustelj, dijak III. razr., Rakovnik 8, Ljubljana. — 32. Kočar Jože, Bogojina 130, Prekmurje. — 33. Ramsak F. L. Vrh, p. Kovča. — 34. Arko Vlasia, Razhor pri Slovemlem Gradcu. — 35. Vospnerik Jakob, žel. v pok. Novo mesto, Dilačeva ul. 6. — 36. Pavlič Jože, krojaški mojster, Klanec 12, p. Kranj. — 37. Perhace Ivana, Kamnik, Prešernova ulica 13. — 38. Vodnik Alojz, Lom 2, p. Poljane nad Skofjo Loko. — 39. Novak Frane, Brezovica pri Ljubljani št. 60. — 40. Varbek Frane, Dob. pri Domžalah. — 41. Romih Jožef, Sela 17, p. Planina pri Sevnici. — 42. Osoinik Martin, Hruševka št. 7, p. Smartno v Tuhinju. — 43. Mikšič Jožef, Bojšak. — 44. St. Daniel nad Prevaljami. — 45. Urh Leopold, Log. Zaplana 32, p. Dol. Logatec. — 46. Stankovič Lojze, Drašiči 52, p. Metlika. — 47. Mozetič Minka, Ljubljana, Verstovškova ul. 7. — 48. Grajzar Frane, Vikre 7, p. Medvedovo. — 49. Kamušič Sonja, dijakinja, Ljubljana, Bleiweisova c. 9/II. — 49. Kastelec Frane (pri kapelici) št. 99, p. Stična. — 50. Lončar Matilda, Smilkašt. št. 8, p. Sv. Jurij ob Taboru. — 51. Drusinek Amalija, Bohinjska Bela. — 52. Napon Anton, učitelj, Stoperce, p. Rogatec. — 53. Končar Majda, Koroska 18, Ljubljana. — 54. Žan Ivo, meš. mojster, Bohoričeva 11, Ljubljana. — 55. Tratar Jože, Dol. Boštanj 40, p. Boštanj. — 56. Cijan Josip, viš. kontr. dr. žel. v. p. Maribor.

Vzavzo ul. 6/II. — 57. Mohar Marija, Voklo 21, p. Senčur pri Kranju. — 58. Lužnik Franjo, Stična 1, Dolenjsko. — 59. Vakselj Miro, Ljubljana, Vrhovčeva ulica 12/L. — 60. Malenšek Just, St. Rupert na Dol. — 61. Božič Franciška, Ribičev laz, p. Sv. Janez ob Boh. jezuru. — 62. Murnik Stanko, Velestovo 17, p. Cerkije pri Kranju. — 63. Anka Čepinova, učit. v pok. Ljubljana, Klunova 7. — 64. Hrovat Terezija, šivilja, Beounje pri Lesach 197. — 65. Kalan Andrej, Britof, p. Kranj. — 66. Gril Vikica, dijakinja, Ljubljana, Križevniška 11/I. — 67. Seme Jože, Zalna pri Višnji gori. — 68. Kogovšek Janko, zasebnik, Ljubljana, Vidovdanova cesta 9. — 69. Družina inž. P. Krtl, Ljubljana, Sv. Florijana ulica 21. — 70. Vaso Tersekaj, uradnik KID, Jesenice-Fuzine, Prosvetna c. 3. — 71. Lavtinar Josip, posestnik, Trzaska gora 44. — 72. Ramovš Janko, Ljubljana, Koroska 4. — 73. Šušteršič Jože, Mengoš št. 19. — 74. Janežič Franja, Depala vas 20, p. Trzin. — 75. Novak Lovro, viš. davčni kontrolor v pok. Ljubljana VII, Celovška c. 24. — 76. Mešanaka šola pri uršulankah v Ljubljani. — 77. Fink Oton, šol. upravitelj, Bukovica, p. Sela nad Skofjo Loko. — 78. Vreček Ivan, Visoko 7, p. Senčur nad Kranjem. — 79. Fefer Terezija, Križevci v Prekmurju. — 80. Macev Anton, Rakovnik št. 18, p. St. Rupert na Dol. — 81. Selak Janez, Konjsko, p. Boštanj ob Savi. — 82. Semrov Leon, Maribor, Zitna ulica 13. — 83. Drole Stefa, Maribor, Delavška ulica 23. — 84. Markič Martin, mlinar, Srednjavsa 59, Bohinj. — 85. Bolka Frane, postajni načelnik, Sv. Jurij pri Celju. — 86. Peve Neža, Kržišče, p. Raka pri Krškem. — 87. Mate Alojzij, krojač, Gorica na 64, p. Ribnica na Dol. — 88. Jesenko Jožef, Pobrežje, Delavška ulica 3, p. Maribor. — 89. Golobli Ivan, Jurka vas 12, p. Strazja pri Novem mestu. — 90. Balas, Jelka, dijakinja, Zalog X, p. Dev. Mar. v Polju. — 91. Peneš Mija, Kranj, Poljska pot. — 92. Gorenc Marija, Raka pri Krškem. — 93. Medved Jan, Mar. žand. nared. Zg. Cmupek, p. Marija Snežna. — 94. Novak Marija, sluzkinja v župnišči, Boh. Bela. — 95. Trečk Andrej, p. Rovte št. 168. — 96. Smon Marija, Domžale, Bistriška ul. 4. — 97. Kordiš Alojzij, posestnik, Hrib 13, p. Loški potok. — 98. Ruter Ljudmila, šivilja, Liza 7, p. Log. Mar. — 99. dijakinja, Ljubljana VII, Tukomirjeva 17. — 100. Mohar Ivan, Senčur pri Kranju 53.

Ujajmo, da bo prihodnje leto reševalcev križank najmanj toliko kot letos in da bo sreča lahko delila še večje število nagrad med naročnike velikega »Slovenčevega koledarja«, katerih število je že letos doseglo 33.000 (tri in trideset tisoč).

ŠPORT

Današnji domači športni spored v LJUBLJANI:

SK Ljubljana : SK Železničar (Maribor) — igrišče Ljubljane, ob 15.30. — Predtekm.: Ljubljana komb. : Grafika komb. ob 14. Jadran : Grafika — igrišče Jadrana v Kodeljizi, ob 10.

DRUGO PO SLOVENIJI:

Nekaj prijateljskih tekem med provincijskimi klubi — za začetek sezone.

SMUCANJE:

V Planici tekme mladine in srednješolcev ter štafeto prvenstvo Slovenske zimske športne zveze. — Na Krvavcu prvenstvo Ljubljanske zimske športne podzveze v alpski kombinaciji. — Na Kofčah prvenstvo Gorenjske zimske športne podzveze v alpski kombinaciji.

Sestava državnih reprezentanc za boji proti Madžarski

Za tri tekme (seniorji, juniorji in moštva B) je najverjetnejša post

Nedeljsko branje

Tomčikovi

Bilo jih je devet, Tomčik, žena in sedem otrok.

Tomčik se je izučil za mlinarja in takoj, ko se je izučil, je opazil, da nima mlina in da ga tudi nikoli ne bo imel. V tej zadregi je naredil mizo, ki je imela štiri noge, zvezane navzkriž s palicami in popisano desko.

To ga je razveselilo. Oprejel se je mizarstva, delal je navadne mize na štirih nogah. In še kakršne so se naredile in kakršne se je izmislil sam! Vsako delo ga je razveselilo dvakrat: prvič, ko je bilo gotovo, drugič pa, ko so mu plačali vsaj pol dogovorjene cene. Tomčik je bil po navadi tak, da se je vsega veselil: tudi ko se je oženil, ko se je deca rodila in tudi, ko je sijalo sonce in ko so imeli otroci kaj jesti.

Bil je oče kakor tisti v pripovedki, ki je zaslužil sedem grošev in vso noč ni spal, računajoč, da toliko denarja v hiši še ni bilo in ga tudi ne bo, ker je vsak otrok, kadar je delil, dobil po en groš. Vso noč ni spal; glasno se je smejal in nazadnje tudi glasno razmišljal, da so se otroci zbudili in slišali, kaj in kako je, in potem takoj zjutraj očeta prosili, da jim kaj podari. Kar je imel, je razdelil, a zvečer ni bilo večerje, ker otroci so hoteli jesti, a ne vračati denarja. Tedaj niso večerjali in se šele zjutraj najedli in tako prištedili eno večerjo.

Tak je bil Tomčik. A žena — ne bi našel boljše, če bi jo z le-šerbo iskal. Bila je ustvarjena za Tomčika.

Zvečer so sedeli okoli svetilke in Tomčik je učil:

»Otroci, vse je treba varovati! Kakor kdo ceni kos kruha, tako mu gre. Predvsem je treba varovati svoje dobro, da ne pride. Bog ne da, v tuje roke, ker bi ti ljudje še kožo ogulili. Iz ust bi ti snedli, ako jih ne odpodiš; prevarili bi te, ako se ne varuješ! Bodite samo do vsega mirni. Ako komu kaj daš, mu pomagaj; a zahvala ne čakaj, še zasmehovali te bodo. To si zapomnite!«

Tomčikova nikdar ni pozabila dodati:

»Zares, otroci, samo tega se držite, kar vam oče govori!«

In ko je v nedeljo zvečer ostalo nekaj kron, ji je prišlo na misel, da so v koledarju prazne strani in na vsako piše ggoraj: »Kdor računa, hišo ima polno!« Pa poišče Tomčikova koledar in vpiše na prvo stran: »Imamo 128 kron spravljene-nega.«

To ji je bilo zelo všeč in je stvar pokazala možu.

In oba sta kimala z glavami in gledala v rumenkasti papir, če res piše 128 celih in trdih, da so se poznale na drugi strani. Tomčik ni hotel niti verovati, da je tako, nego je potikal s kazalcem po papirju in ko se je malo razmazalo, se je videlo, da je 128.

O tem niso več govorili, ker pri Tomčikovih govoriti niso znali.

Prihodnji dan je bil ponedeljek, vesel in dober.

Tomčik je šel na delo, Tomčikova pa je pazila na otroke in prepevala.

Tedaj je začela lupiti krompir, pa je šel mimo okna Halama in bilo je čisto gotovo, da gre k njej. Tomčikova hitro spravi pehar pod omarico in se malo namrdi, čemu prihaja Halama ravno danes. Zasedel bo vse stanovanje — Halama je bil velik in vročkrven človek — in pripovedoval vse do samega obeda, čeprav je ponedeljek in bi bilo treba nekaj delati. Nazadnje hočeš, nočeš, bo morala izveči krompir. Halama bo izbulji oči, kakor da je vsakega škoda, ker jih bodo snedli Tomčikovi in potem bo rekel:

»Koliko lepega krompirja imate! A kje je že naš! Niti glasu ni za njim!«

Vedela je, da bo tako, in zato ni marala Halama.

On je prišel in pokukal, dolgo časa isto pripovedoval. Tomčikova mu je pritrdjevala, dokler ni naenkrat z dlanmi pritislil kolena in rekel:

»Sosed!« Stanoval je daleč na drugem kraju mesta, toda tako jo je naslovil, kar mu je bila to beseda zaupanja in prikladna; pa ni bilo treba v dušji iskati druge.

»Priznam, nevolja me je sem privedla. Vi niste kakor drugi ljudje, da ne bi človeku pomagali. Drugi ljudje so kakor psi, kakor zveri, niti ne pogledajo na bedo. A kadar človek ne dela, veste, kako je.«

»Ali?« — se je hotela začuditi Tomčikova. —

»Toda včeraj zvečer mi je mož govoril: Halama bi za denar vse svetnike prodal. Danes je nedelja, in on pokriva hišo v Srednji ulici, ker dobro plačajo. A od tega ne bo nič prihranil. Po kosilu bo šel pit in se prav gotovo ne bo ustavil, dokler ne bo vse zapil in dokler ne bodo gostilne zaprle.«

A Tomčikova ni nič rekla, samo zardela je. Vedela je, da bi se morala izgovarjati, ako bi mu to res rekla in potem sama ne bi vedela, kaj bi dala; ali bi gledala nanj malomarno, ali bi se mu takoj opravičila.

In ni rekla nič, a Halama je nastavil: »Težko je z delom, toda vi ste vsaj človeški ljudje, ker veste, kako je potrebno, če so otroci. Slišim, da bi lahko tudi pomagali, pa sem rekel, da mi ne bo nerodno iti sem, kadar bom moral.«

Tomčikova se je prestrašila, ali strah ji ne pomaga. Posodila je Halamu štirideset kron. Po tem je utihnila, ni prepevala, otroke je stalno kregala in krompirja je manj očistila, kakor je mislila in bila je zelo jezna sama na sebe.

Tomčiku pa je bil ves dan pred očmi rumenkasti papir v koledarju. Pred večerom mu je potajalo vroče in je nekaj prej ustavil delo. Ko je zaprl delavnico, je stal pred vrati.

Razmišljal je, kje so najmekkejši ljudje, ki so mu dolžni za delo. Potem je odhitel in pri najmekkejših predsedel celotno uro in pol, dokler se ni upal reči, da je prišel po denar.

Toda niso imeli, niso hoteli imeti ali kaj drugega in mu niso dali.

Skušal je dalje. Doma so že čakali kakor na trnju. Tomčikovi se je že vsa večerja osušila in potem je le prišel vesel domov.

Prinesel je dvajset kron.

Tomčikova se je prestrašila.

Zaman je vsak Tomčikov nasmeš in vsaka kretinja zodevala.

»Danes bova zopet zapisovala. Samo, da otroci zaspe!«

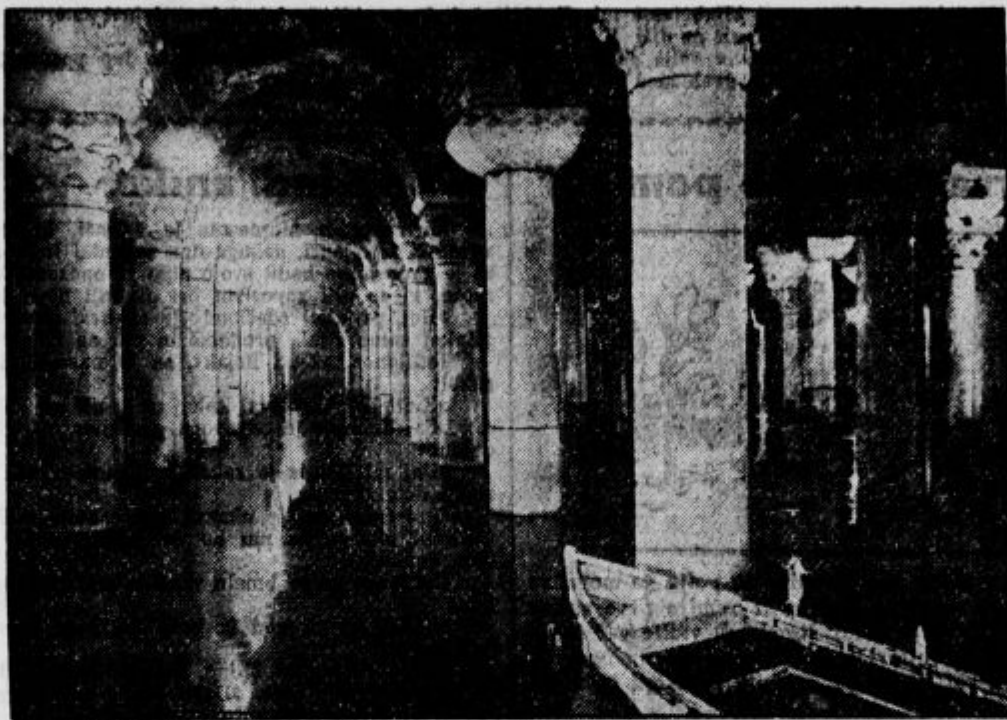
In močno sta se tisti ponedeljek skregala, ko sta sedela pri koledarju in se nagibala nad praznim rumenkastim listom, kjer je bilo tudi sedaj zapisano 128, a ni bila resnica.

»Jaz se mučim, letam po hišah kakor neumen, a tu ti kak tat, brezsrčnež, odnese tvoje trpljenje! Kakšna si? Kakor da nimaš pamet!« In prepirla sta se, kakor sta znala.

Tomčik ni mogel niti sedeti. Kimal je z glavo, kakor da ga bole zobje in dolgo je trajalo, preden se je umiril.

Ko je tako razmišljal o svojih dosedanjih skušnjah, kao je tu in tam, prosil svoj denar, je prišlo vanj neko zaupanje in se je razjari:

»E, našel ga bom jaz, znesel se bom nad njim. Ne boj se, ne bo mu lahko! Ne bom mu oprostil. Vrne naj! Jaz vem, kako je treba s takimi postopati. E, da bi bil doma! A ti si tako ustvarjena, uh, škoda govoriti! Toda sreča se-«

Letalsko zavetišče v Carigradu je posebnost svoje vrste. V starem delu Carigrada so pod zemljo veliki hodniki, ki jih ljudstvo imenuje »Tisoč in en steber«. V njih teče voda. Vanje so se stari Bizantinci hodili skrivati, kadar je sovražnik napadal Carigrad. Zdaj bodo te podzemne hodnike porabili za letalsko zavetišče, če bo treba. Vanje spravljajo čolne; brez njih je tam nemogoče biti.

bom z njim! Stopil mu bom jaz na prste!«

Hudo je pretil Tomčik.

In prepirla sta se, kakor sta znala. Šla sta pozno spat in ko bi morala že leči, je vzkripela iz Tomčika poslednja jeza. Rekel je ženi razsodro, nekako mehko:

»Ko si že zapravila, ko si že dala, pa zapiši! Da, zapiši, netri naj bo!«

Zalostna Tomčikova ni mnogo videla zaradi solz in dramavosti. A vseeno je odšla k svetilki in dala tudi to vsoto med glavne račune: »Halamu sva dala 40 kron.«

Tomčik jo je preko rame gledal in moral se je zopet razjeziti:

»Pa kaj je to? Kako to? Sem jaz dal? Sem mar jaz kaj Halamu dal? Kaj to pišeš? Morala bi napisati: Halamu sem dala štirideset kron. Tako je.«

Tomčikova žena je priznala. Nepremišljeno je stala pred napisom, ker ni znala, kako bi stvar popravila.

Tretji dan je šel Tomčik Halamu nasproti. Srečal ga bi, toda ko ga je opazil, je hitro smuknil za vogal, da se ne bi srečala.

»Kaj bi mu rekel? Se nisem prav premislil, kaj bi mu rekel. Kadar človek ne premisli dobro, je bolje, da se tudi ne sreča. Ja, žena bo tudi danes vprašala: »Ali nisi srečal Halama?« Bogme, da ga nisem! Kje bi ga srečal? Kako? Prav

njega boš sedaj srečal! Pazi se, skril se bo. Da, tako se to uredile!«

In Tomčiku je bilo čisto prav, da se nista srečala. Ceito se mu je od zadovoljstva razvedrilo. Napačno je bilo, da je pozabil zopet razmišljati o srečanju s Halamom. Ko bi se mogla drugi dan srečati, se je moral zopet skriti med ljudmi. Znoj mu je zalil čelo, ker je malo manjkalo, da se nista dobila.

»Tudi danes ga nisi srečal.«

»Ali si čudna! Kako si to zamišljaš? Gotovo hodi zunaj mesta.«

»Najbolje bi bilo, če bi šel k njim.«

»Se tega se manjka!« je mislil Tomčik. »Ali ga boš našel, ali ne; če ga najdeš, še huje; imel bi kaj v glavi in te zgrabil s onimi šapami... e, dale!«

»Najbolje bi se bilo skregati.«

Tomčik je hitro okrenil razgovor, da ima na vratu bulico in da kdo ve, če ga zaradi te zopet ne bo napadlo kakor pred petimi leti, ko je moral vso jesen držati glavo postrani.

Ne, ni ga ta bulica skrbela.

Prihodnji dan, ko je nesel domov denar od Ferenčika in ko se je na trgu razgovarjal, ga je nekdo ostro udaril po rami in ga prekinil.

Grenkoba je legla v njegovo dušo, a je molčal, dokler se ni spomnil:

»Kaj jaz? Jaz sem samo deset, a ti?«

»A kaj jaz? Jaz sem žena, toda ti — ti bi moral vedeti, kako se z ljudmi dela...«

Tomčik je začel računati in tretji večer, ko bi moral zaspati, mu je prišlo vse pred oči. Takole je mislil:

»Im, Petrašu smo enkrat posodili in... pa ni vrnil. Prav tako tudi Zvodi in... pozabilo se je. Žena je dala Hrtovim in... pa sem se sedaj isto spomnil.«

Spomnil se je tudi vseh ostalih. Sedel je na posteljo in zbudil ženo:

»Ne spi, poslušaj!«

»Ne spim, to samo ti misliš.«

»Že vem, zakaj nimamo miru.«

»Zakaj?«

»Zakaj? Zaradi denarja.«

»Aha... Zakaj?«

»Zato ni miru, ker si začela s koledarjem. Kaj nam bo koledar? Kaj je treba zapisovati? Mar nimamo glave in pameti? Imamo! Naše vso-«

te si je lahko zapomniti. Kaj hočemo pisati, risati? Zjutraj kar list iztrgaš... ja! In nič ne piše!«

Tomčikova se je jezila, da leži tistih nesrečnih štirideset kron tam vpisanih na njeni duši in je pristala:

»Pa...«

Niso več zapisovali, niti računali. Pa niso pridobili niti mrvice.

Toda zdi se, da jim ni bilo hudo. Tomčik, izučeni mlinar, ki je delal razne mize, je bil moj oče. A jaz sem njegov sin.

Često delam čisto nekaj drugega, kakor sem se izučil.

Tudi oženil sem se že in dobro mi je. Sicer ne nimam sedem otrok, ali kdo ve? Na srečo v Banjski Bistrici ne tiskajo več onega koledarja z gotskimi črkami, v katerem je bila ona modra rubrika: »Kdor računa...« in zato ne bo pri nas nobenega prepira.

Resnica je, da tudi ne bomo nič pridobili. Ali sem jaz za to kriv? Sem kriv?

Pa jaz sem Tomčikov sin!

(Slovaško: J. C. Hronský.)

Ijeni. Najbolje bo, da vzmete svoje kovčge in izstopite.« Liana je ogorčeno odvrnila:

»Prav. Toda opozarjam vas, da moram biti ob štirih v Rimu. Jaz tvegam osem tisoč lir! Čez dve minuti se odpelje vlak.«

Uradnik ji je obžalovaje dejal:

»To se ne da predrugačiti. Gospa vas je obtožila in je seveda ona odgovorna za škodo, če se bo izkazalo, da niste krivi.«

Liana je izstopila.

Stara gospa jo je razburjena sledila. Za njo se je odpeljal vlak.

Uradnik je odvedel obe v majhno sobo.

»Poročajte mi natančno, kako se je snoči vse to zgodilo,« je začel. »Gospodična vam je ponudila usipavalni prašek, vi ste ga vzeli, se slekli in potem?«

»Vzela sem biserno verižico z vratu in jo položila v mali, zeleni kovčeg.«

»Ni res!«

»Toda!«

»Ni res!« je ponovila Liana, »kje pa je bila vaša spalna obleka, ko ste se preoblekli?«

»V skatli za klobuke.«

»Tako je! Videla sem, ko ste jo vzeli ven. In videla sem tudi, kako ste položili vanjo verižico.«

»Nemogoče! Kadar sem na potovanju, dam svoj nakit zmeraj v zeleni kovčeg.«

Uradnik je vprašal Liano:

»Zakaj pa niste tega prej povedali?«

Ker nisem nič vedela o zelenem kovčegu. Vedela sem le, da je verižica ukradena.

Odprli so skatlo za klobuke. Verižica je bila kaj na vrhu.

»Kakšna lahkomišelnost!« je pripomnil uradnik. »Kako boste popravili to hudo žalitev gospodične?«

»Pa saj bi se bilo to lahko zgodilo! Saj je kaj takega vsak dan v časopisih!«

Uradnik jo je nahuilil:

»To so prazne marnje! Vi ste gospodično brezobzirno osumili. Opozarjam vas, da vas gospodična lahko toži!«

»Saj jo tudi bom!« se je razvnela Liana. »In kdo mi bo povrnil izgubljeno gažo?«

Stara gospa se je zresnila, rekoč: »Ali ni več mogoče, da bi se še pravočasno pripeljala?«

»Nič več. To je bil edini vlak.«

Liana je vzela brzokavko iz svojega kovčega in jo pokazala uradniku.

Ko jo je prebral, je dejal.

»Svetujem vam, da se pobotate z gospo.«

»Koliko zahtevate?«

»Osem tisoč lir.« je Liana brž odgovorila, »potem bi odstopila od drugih zahtev, dasi ne vem, kako bo zdaj z mojo nastavitvijo in pa, da bo najbrž moje udeistvovanje kot umetnica omadeževano, ker nisem prišla točno k predstavi.«

Gospa se ni mogla izviti; po daljšem prekanju je odšla Liana zahtevano vsoto.

Drugo jutro se je Liana pripeljala v Rim. Neki gospod jo je pričakoval na peronu.

Hvala ti za brzokavko! ga je Liana pozdravila.

»Kako je s starši?«

»Izvrstno. Oče bo sedel le še tri tedne zaradi vploma. Mati se bo še malo pokorila zaradi tiste tatvine, a brat je že prost.«

»No — in ti? Ali je šlo vse po sreči?«

Liana se je zasmejala:

»Prekrasno! Tvoja zvijača je bila naravnost čudovita. Nobena živa duša ni zdvajala o pristnosti brzokavke. Zamenjava verižice se je v nekaj minutah izvršila in ženska se je ujela ko nič. Ko bi vedela, da ne znam niti glasu zapeti!«

(Jo Hans Rösler.)

Tatvina v vlaku

Brzokavka je prišla: »Če pridete v Rim v sredo ob 16, je pogodba veljavna. Garancija osem tisoč lir. Opera Costanzi Rim.«

Liana je brzokavko skrbno zganila in jo dala v svoj rdeči kovčeg. Z avtom se je odpeljala na kolodvor.

Ura v spalnem vozu je kazala polnoči.

»Ali vam smem ponuditi prašek za spanje, gospa?«

»Prejubeznivi ste!«

»Saj ni tako nesebično, kot se dozdeva,« je odgovorila Liana, »če je človek primoran biti s kom skupaj v spalnem vagonu, je spanec sopotnika zmeraj nekaj vreden. Ali se peljete v Rim, gospa?«

»Ne, le v Firence. Pa vi?«

»Jaz se peljem v Rim. Pevka sem. Naročili so me za jutrišnjo predstavo »Tosce.«

»Ali se veselite?«

»To je moja velika šansa. Mimo tega pa dobim osem tisoč lir.« Liana je vzela pogodbo iz kovčega.

»Prosim — če vas zanima...«

Starejša gospa, ki njen bogati nakit ni prav nič pristajal njenemu preprostemu obrazu, je brala: »Če pridete v Rim v sredo ob 16, je pogodba veljavna. Garancija osem tisoč lir. Opera Costanzi Rim.«

»Čestitam, gospodična!«

»Hvala! Ali hočete prašek?«

»Preveč ste prijazni! Prav lepa hvala!«

»O, prosim!«

V Veroni se je vlak sunkovito ustavil. Li-

ana je ležala odprtih oči. Tiho se je sklonila čez rob postelje in je opazovala svojo sopotnico. Ta je trdno in mirno spala. Liana se je dvignila in je previdno posegla v mali, zeleni kovčeg pri njenih nogah. Ključavnica se je hitro odprla.

»Ali so lahkomišelnosti te gospe!« si je mislila Liana in je potegnila dragoceno, težko biserno verižico iz kovčega, tako premoženje — pa nezaklenjeno, pa še usipavalni prašek...«

Kovčeg je spet zaprla in ga postavila na prejšnji prostor. Še enkrat je potegnala verižico. Nato je odprla gospojino skatlo za klobuke.

Vlak se je ustavil v Firenci. Liana je globoko in trdno spala. Mahoma je bila roka na njenem.

»Kaj pa je?«

»Železniška policija.«

»Za božjo voljo! Najbrž kaka pomota?«

»Nobena pomota!« je zahreščala stara gospa, »okradena sem, prav nesramno okradena!«

Liana si je pomencala oči.

»Jaz nič ne razumem...«

»Ta gospa tule pravi, da ji je bila ukradena dragocena biserna verižica. Včeraj, preden je legla, jo je dala v kovčeg, a davi je ni bilo več. Pa še usipavalni prašek ste dali gospe. Ali je res?«

»Sama si ga je želela.«

»Torej je res?«

»Seveda.«

»Priznati morate, da ste zaradi tega osum-

MLADI SLOVENE

Mirko Kunčič:

Planinam

Planine, ve sončne planine
v naročju slovenskih gor,
ve čudež lepote in zdravja,
svet pravičnih sanj in želja! —

Kot orlovska gnezda pripete
k mogočnim, ponosnim pečem,
ste svojemu Stvarniku blizu
in daleč na zemlji ljudem.

Neskáljeno srečo uživa
v samotnem zatišju naš rod;
naj lakomnost krokarjev tujih
ne skrni teh krajev, Gospod!

Planine, ve sončne planine,
ve zibelka moja, moj dom,
srce korenini v tej zemlji —
nikdar vas zapustil ne bom.

Zvončka v snegu

Dva bela popka na zelenih steblih sta poku-
kala iz zemlje in se dvignila še višje iznad snega.
Južni veter ju je narahlo pozibaval; od bližnjega
potoka pa je ljubka pomladanska otročiča veselo
pozdravil droben ptiček:

»Le kvišku, prišel je naš čas!«

Popkas ta se odprla in zvončka sta z vedrimi
očmi pogledala v svet.

Ko pa se je približala noč, je prvi zvonček
potožil svojemu bratcu:

»Spet postaja hladno. Kar tresem se od mra-
za.«

Bratec ga je bodril:

»Vzdržati morava! Nemara nama veter pošlje
kak listič ali stebelca, da se bova vanje zavila.«
Mraz je pritiskal zmerom huje. Proti jutru je
ledena skorja pokrila vse kotanje.

Prvi zvonček je zavaljal:

»Joj, bratec, umreti morava! Zakaj sva tako
zgodaj pogledala iz zemlje? Pod zemljo nama je
bilo tako toplo...«

»Potrpi, potrpi, pomoč bo gotovo pravočasno
prišla!« ga je spet bodril in tolažil pogumni bratec.
Zdnilo se je. Nebo je bilo zakrito s sivimi
oblaki. Iz njih so začele padati na zemljo redke
snežinke.

»Joj, kako me teži ta bela odeja!« je zavaljal
prvi zvonček. »In veter veje tako ostro — prav
gotovo naju hoče umoriti!«

»Le obupavati nikar!« mu je prigovarjal bra-
tec. »Sama si ne moreva pomagati, pomoč bo pri-
šla od drugod. Potrpi!«

Tako sta minila dva dneva. Ptiček nad bliž-
njim potokom je zaklical:

»Le kaj bo iz tega? Že se je bil škrjanček
oglasil nad poljem — zdaj ne poje več.«

Nenadoma pa je zavla vlažna, topla sapica.
Rahel dež se je vsul z neba. Ledena skorja je
začela pokati, sneg je kar na lepem izginil. Popol-
dne je posijalo sonce.

»Rešena sva!« je ves srečen zaklical prvi zvon-
ček. »Joj, kako sem vesel! Kar zarajal bi, če ne bi
imel nožice pritrjene k zemlji...«

»Bratec je odgovoril: »Kaj ti je?«
»Saj sem ti rekel, da bo pomoč prišla ob
pravem času! Potrpljenje je močnejše od vseh
nadlog tega sveta!«

UGANKA

Priletelo so ptičke brez perja, sedle so na
drevo brez lista, prihitel je mladeč brez ust, po-
hrustal je ptičke brez perja... Kaj je to?
(»aunos uj žaus«)

Spomin je izgubil

Metka: »Mama, hitro pojdi z menoj v kuh-
njo!«

Mama: »Kaj pa se je zgodilo?«

Metka: »Janeček je izgubil spomin!«

Mama: »Kako to misliš?«

Metka: »Že vdrug si umiva vrat!«

Čudna reč

Neki Španec je potoval po Rusiji. Ko je šel
skozi neko vas, so ga začeli preganjati psi. Španec
se je naslonil, da bi pobral kamen in z njim od-
gnal pse. Kamen pa se je tako trdno držal zemlje,
da ga ni mogel premakniti.

»To je pa res čudna dežela!« se je razjezil
Španec. »Kamne privležejo k tlom, pse pa pustijo,
da svobodno preganjajo ljudi.«

Ljubezen zapuščene starke

1.

Barbara je bila že stara, zelo stara ženica.
Redki sivi lasje so se ji vsipali po zgrbančenem
licu, globoko sključeno je bilo njeno telo. Tako
betežna je bila, tako uboga, da bi se zasmilila
kamnu na cesti — le vaškim otrokom se ni. Kadar
je krevsala skozi vas, so razposajeni dečki prid-
velji iz hiš, jo zmerjali in se norčevali iz nje. Ta
ali oni se je celo sklonil, pobral kamen in ga za-
lučal za njo. Barbara se je plašno ozrla in pospe-
šila korake. Trde besede pa kljub temu ni bilo
slišati iz njenih ust. Sprti je odpuščala hudobnim
dečkom vse, kar so ji žalega storili.

Med vaškimi razposajenci, ki so se tako kruto
norčevali iz nje, sta bili tudi dva nerazdružljiva
prijatelja — Lojzek in Markec.

Nekega dne je Lojzek rekel Markcu:

»Ali se ti ne zdi čudno, da hodi stara Barbara
vsak dan na pokopališče? Hoj ve, kaj dela? Ne-
mara izkopava grobove in pobira kosti. Zadnjič mi
je mama pripovedovala pravljico o čarovnicah, ki
so se ponoči plazile po pokopališčih in kradle
kosti. Meni se vse tako zdi, da je Barbara takšna
čarovnica!«

Markca je ob teh besedah spreletelo po vsem
telesu. Pa ne bi za nič na svetu priznal, da ga je
strah. Zbral je ves svoj pogum in rekel:

»Veš kaj? Skrijva se na pokopališču, pa bova
videla, kaj dela!«

Lojzku tega ni bilo treba dvakrat reči. Prijel
je Markca za roko in stekel z njim proti pokopa-
lišču, kar so ga nesle noge.

2.

Bil je siv, puščoben dan. Pokopališče je ležalo
zunaj vasi v samotni. Dečka sta stopala mimo gro-
bov, tesno drug ob drugem, in nič kaj prijetno

Dragi Kotičkov striček! — Pišem Ti prvo
pisemce, zato upam, da ga ne vržeš v svoj nena-
stni koš. Zdi se mi, da se iz naše vasice Stane-
žiče še nihče ni oglašil, zato sem se ojunčila jaz.
Hodim v šentviško šolo nad Ljubljano. Vsak
dan premerim tri četrte ure dolgo pot. Prehodim
pa jo z veseljem, ker se v šoli naučim dosti korist-
nega za življenje.

Zdaj Ti moram pa opisati še našo vasico, ki
je gotovo bolj malo poznáš. Šteje nad 50 hiš in
leži nekoliko na gričku pod hribom. Imamo tudi
»Dom onemoglih«. Pridi ga pogledati! Notri pa ne
boš mogel ostati, čeprav si že star, ker nisi iz
šentviške fars. Če že zaradi drugega ne bi hotel
priti, pridí vsaj zaradi varnosti, kadar Ti bo v
Ljubljani trda predla, ker smo v zelo varnem
zavetju pred vojno.

Prav iskreno Te pozdravlja Dora Mrak, učen-
ka III. r. v. l. šole v Št. Vidu nad Ljubljano.

Draga Dora! — Tega edinega pisemca iz Vaše
vasice res ne sme doleteti žalostna usoda na dan
koša. Bog ve, kdaj se bo spet kak defek ali de-
kleca v Stanežičah spomnila, da živi nekeje v svetu
— Kotičkov striček, ki z velikim veseljem prebira
pisemca otrok in jih meče v kotiček ali pa v —
koš! Ze zaradi tega moram Tvoje pisemce ob-
javiti, da boš vsaj Ti zaštopala otročad vaše vasi
v »Mladem Slovincu«. Vsa čast Ti in moj poklon-
ček do tal!

Star sem že res in nahuha me tare — že bolj
pa revmatizem v žepu —, a kljub temu mi »Dom
onemoglih« zaenkrat še prav nič ne diši. V »Domu
onemoglih« sta smeh in židana volja gotovo bolj
redka gosta, jaz pa brez teh dveh med tihimi zi-

dovi zavoda dolgo ne bi mogel vzdržati. Gotovo bi
jo že čez teden dni popihal v zlato prostost in v
božjo naravo... Takih »onemoglih« starčkov pa v
Vašem domu gotovo nič kaj radi ne sprejemajo.
Napravimo torej zaenkrat tež Vaš žalostni dom —
križ in si ga prihranimo za poznejše čase, ko mi
bo še zadnji las na glavi burja odnesla in bo rev-
matizem v mojem žepu tolikšen, da še suhega
kruha ne bom mogel več otepavati.

Da ste v varnem zavetju pred vojno, Vam od
vsega srca privoščim. Vojna je tako divja, tako
krvoločna zver, da so predpotopni zmaji v primeri
z njo krotke domače živalce... Srečen oni, ki je
pred te krvoločno zverino varen! In vi ste, ka-
kor praviš, Blagor vam! Sem bil prvi do zadnjega
prepričan, da ga ni kotička na tej zemlji, kjer bi
bil človek pred vojno varen, kajti vojna-zver se
zna plaziti po zemlji, plavati po vodi in leteti po
zraku. Zaradi tega sem se že resno ukvarjal z
mislijo, da bi jo pobrisal k Požgančevemu očetu na
luno in odondod opazoval vojno na zemlji. Na luni
mora biti lepo! Tam se gotovo dobijo še masleni
kifečki in mlečne žemljice, ki jih moj trebušek
tako iskreno ljubi. Sem se že obrnil na slavnega
stratosfernega letalca profesorja Piccarda s proš-
njo, naj mi kaj kmalu pošlje primerno letalo za
polet v brezračne višave. Upam, da bo ta moja
prošnja rešena nekoliko prej, kakor rešujejo take
in podobne prošnje po nekaterih uradih... Kdaj
bom odletel, Ti bom pravočasno sporočil, da mi
boš lahko prinesla šopek nageljčkov za slovo in
mahala z robčkom, ko se bom dvigal zmerom višje,
zmerom višje pod sinje nebo...

Na veselo svidenje torej in lep pozdrav! —
Kotičkov striček.

Prve znanilke pomladi

Ko pokrivajo travnike in polje še mogočne
záplate snega, pokukajo iz zemlje prve rožice
— znanilke pomladi. Na slikah vidite več takih
zgodnjih cvetic. Dobro si jih ogledite in uganite,
katere so! Potem pa vzemite peresnik in napi-
šite kaj zanimivega iz življenja teh prvih zna-
nilk pomladi, ki razveseljujejo človeško srce in
mu budijo upe na skorajšnjo pomlad.

Tri najboljše spise iz življenja teh zgodnje-
spomladanskih cvetic bomo nagradili z lepimi
knjigami.

Spise pošljite najpozneje do nedelje, 23. t. m.
na naslov: Kotičkov striček, uredništvo »Slo-
venca« v Ljubljani.

Kolumbovo jajce

Učitelj: »Otroci, če boste pridni, vam bom ju-
tri povedal zgodbo o Kolumbu in jajcu. Da boste
to zgodbo bolje razumeli, prinesite vsak po eno
jajce s seboj. Komur pa mama jajca ne bo dala,
naj prinese klobaso!«

Indijanska

Guverner iz Minnesote je v vasi, ki so jo
zgradili naseljenci, nekega dne zagledal Indijanca,
ki je zadovoljno kadil svojo pipo in opazoval bele
može, ki so bili zaposleni pri gradnji nove hiše.

»Hej, prijatelj rdečkar!« je zaklical guverner.

»Zakaj samo zijala prodajaš in nič ne delaš?«

Indijanec, »Zviti lisjak«, se je nasmehnil in
rekel:

»Zviti lisjak počiva. Zakaj pa ti nič ne delaš?«

»Saj delam,« je odgovoril guverner. »Z glavo
delam.«

»Daj mi delo!« je rekel Indijanec. »Tudi jaz
znam delati.«

Guverner mu je ukazal, naj zakolje telička.
Obljubil mu je, da mu bo dal šiling, kadar bo
delo dokončal.

Indijanec se je kmalu vrnil z zaklanim telič-
kom.

»Zakaj pa ga nisi iz hože dal?« je vprašal
guverner.

»Obljubili ste mi šiling, če zakoljem telička,«
je odgovoril Indijanec. »Dajte mi še en šiling in
potem mu potegnem kožo s telesa.«

Guverner se je vdal. Čez dobre pol ure je
Indijanec spet stopil predenj in mu povedal, da je
bil drugi šiling ponarejen. Guverner je bil pre-
pričan, da ga je Indijanec osleparil, pa mu je vse-
eno dal tretji šiling. Potem je napisal pismo upra-
vitelju jetnišnice pri Sv. Pavlu. Zapečatil ga je in
izročil Indijancu z besedami:

»Nesi to pismo v mesto in ga osebno izroči
upravitelju jetnišnice. Dobil boš za to pol krone.«

»Zviti lisjak« je z žarečim obrazom vzel de-
nar in odrinil na pot. Spotoma je srečal nekega
zamorca, ki je bil guvernerjev sluga in je potoval
v mesto.

Tukaj imam pismo od tvojega gospodarja,« je
rekel Indijanec. »Naročil je, da ga moraš takoj
nesti v jetnišnico!«

In tako se je zgodilo, da je ubogi zamorec
kmalu nato dobil lepo število skelečih udarcev po
grbi. V pismu, ki ga je izročil upravitelju jetniš-
nice, je bilo namreč napisano, naj izročitelju pis-
ma naštejejo 50 batin...

Teden dni nato je guverner spet srečal zvi-
tega Indijanca in ga ves jezen ozmerjal.

Indijanec pa je mirno odgovoril:

»Kakor vidiš, dela tudi »Zviti lisjak« z glavo
kakor ti!«

Tončkov god

Teta: »No, Tonček, kako je bilo včeraj, ko si
imel god?«

Tonček: »Oh, slabo! Mama mi je dovolila, da
pojem vso torto, pa je nisem mogel, ker me je
trebuh bolel!«

»Saj ni coprnica!« je šepnil Lojzek. »Coprnice
ne molijo in ne prižigajo svečk na grobovih. Kar
pojdivale!«

Ze sta hotela oditi, nenadoma pa sta postala
pozorna. Iz starkinih ust se je izvil dolg, tožč
vzdih. Vrgla se je na gomilo, jo objela z obema
rokama in začela glasno jokati.

»Sinko moj! Joj, zakaj si umrl! Zdaj sem
tako sama na svetu...«

Dečka sta obstala kot prikovana in pri srcu
se jima je nekaj zganilo.

»Sina ima pokopane!« je polglasno rekel
Markec in nekaj kakor globok sram ga je obšlo.
»Midva sva pa mislila, da je čarovnica. Hu, ali
sva neumna!«

»Res sva neumna!« je priklimal Lojzek in se
udaril s pestjo po čelu. Zdajci mu je nekaj šinilo
v glavo. Brez besede se je obrnil s pokopa-
lišča. Markce je nekaj časa presenečeno gledal
za njim, potem pa mu je s hitrimi koraki sledil.

A Lojzek je že izginil za prvimi ovinkom zunaj
pokopališča.

Ko je Markce ves zasopljn prišel do hiše
Lojzkovih staršev, je znova ves presenečen obstal
ob ograji vrta in zaklical:

»Hej, Lojzek, kaj pa delaš?«

»Saj vidiš: rože trgam,« je odgovoril Lojzek.

»Rože? Počemu ti bodo rože?« je vprašal
Markce.

»Boš že videl,« je odgovoril Lojzek in ga skriv-
nostno pogledal.

Ko je natrgal lep šop cvetlic, je prihitel iz
vrta in pomignil Lojzku, naj mu sledi. Ubral jo
je po poti nazaj. Markce mu je tovariško sledil,
čeprav si ni mogel razložiti, kaj Lojzek namerava.

Prišla sta do pokopališča.

»Kam pa? Ali nazaj na pokopališče? Meni se
ne ljubi več,« se je uprl Markce.

»Pa pojdem sam,« je odločno rekel Lojzek in
krenil na pokopališče.

Jezero in reka

»Blagor tebi, bistra reka!
V družbi jadrnih valov
kakor blisk ti čas poteka,
svet odpira se ti nov.«

Kaj vse vidiš ti na potil
živ in lahek je tvoj beg.
Jaz pa v tihem gorskem kotu
gledam zmerom isti breg.«

»Jezero, le blagor tebi!
Mir uživa tvoje dno,
mir, ki jaz ga nimam v sebi
in želim si ga takó.«

Vidim res naprave krasne
božjih in človeških rok,
ah, a slišim tudi glasne
zdražbe, kletve, vzdihje, jok.

In ko spem med hrupom mimo,
čutim, kaj nas vse teži:
česar nimamo, želimo,
kar imamo, všeč nam ni.«

MLADA NJIVA

Samotna želja

Na planini rada bi
kot pastir živila,
pesmice veselo bi
s ptičkom žvrgolela.

Svirala bi na piščal
v božjo čast in slavo
in oblačke gledala,
ki hité v daljavo.

Ob veseli pesmici
vse bi pozabila,
kar v mladosti svoji sem
grenkega prebila...

Olga Kuretova, Belgrad.

V moji duši je pomlad

V moji duši je pomlad,
lepa kakor sen morja
in še lepša: kot nebo,
ki se v zvezdah lesketa.

Vsaka cvetka — zdi se mi —
se ljubeče mi smehlja,
vsak grmiček, vsak oblak
v tihí sreči trepetá.

Lepša kakor zvezd lesket
v moji duši je pomlad.
Daleč, daleč je jesen,
zimská žalost in njen hlad...

Olga Kuretova, Belgrad.

Moja pomlad

Pomlad se vrača med ljudi,
že sonce rožice budi,
že ptički radostno žole
Boga sláve in mu drobé
najlepše svoje pesmice.

Pomladi vse se veseli —
a v meni se bridskost budi
potapljam se v spomine črne:
Otožno poje zvon iz lin...

Nikdar se mati ne povrne
iz mrzle zemlje globočin.
Tanja Šilovnik, dijakinja v Mariboru.

Otroci, ali že veste...

...da so prvi telegraf začeli uporabljati
leta 1617?

...da človek napravi vsak dan približno
15.000 korakov?

...da so že stari Egipčani poznali strelodov?

...da slon ne vidi dlje kot 50 metrov?

...da pade na London vsako leto okoli 46.500
ton megle? (Ena tona je 1000 kg.)

...da preplava morski pes približno 1300 km
na dan?

...da ima lev dvakrat toliko krvi kot človek?

...da glista lahko živi deset let?

...da ima električna iskra 4000°C toplote?

...da bi krogla, izstreljena iz topa, potrebo-
vala štiri dni, preden bi dospela na luno?

Iz torbe Kotičkovga strička

O. K. B. — Tvoji dve najnovejši pesmici sta
nekoliko boljše — a kljub temu se mi je zdelo
potrebno, da sem v prvi pesmi zadnji dve kitici
črtal in ju nadomestil s svojimi verzji. V prvotnih
dveh kiticah ponavljáš že nešteto krat povedane
misli o »solzi sreče v očeh« in »tihem smehljaju
v trudem srcu«, torej spet sentimentalno navlako,
ki ne spada v okvir te pesmi. — Pošlji še kaj!

Markce se je nekaj časa obotavljal, potem pa
je le šel za njim.

Naravnost proti Barbari je šel. Ko je prišel
tik do nje, jo je prijel za ramo in rekel:

»Rož sem vam prinesel. Okrasite grobl!
Starka ni mogla verjeti svojim očem. Vsa zbe-
gana je nekaj časa strnela vanj. Ni vedela, ali se
deček šali ali misli resno. Še nikoli se ni zgodilo,
da je pomnila, da bi ji kdo izmed dečkov pri-
voščil prijazno besedo...

»Vzemite, vzemite!« je šilil Lojzek in ji molel
šopek. Ko je bilo tudi to prigovarjanje zaman, je
položil šopek na grob in rekel: »Za vašega sina.«

Starko so obliše so'ze. Zadnje besede so ji raz-
vezale jezik.

»Bog ti poplačaj, dobri fant!« je rekla in ga
hvaležno pogledala.

»Kako dolgo pa je že pokopan?« je vprašal
Lojzek in pokazal s prstom na gomilo.

»Že šestdeset let,« je povedala starka in si
obrisala debelo solzo z lica.

V tem hipu so Lojzkove oči obvisle na skrom-
nem križu, ki je stal ob revnem grobu. Ves za-
čuden je vzkliknil:

»Saj to ne more biti res! Na križu je ime so-
sedovega Jožka, ki je umrl pred tremi leti.«

»Vem,« je rekla starka in povsila glavo. »Ze
petkrat je bil prekopan ta grob. Nisem imela de-
narja, da bi ga odkupila. Pa nič za to. Moj sinko
je v tej zemljici počival, ta zemljica je zame naj-
dražje, kar imam na tem svetu!«

Na te besede je starka spet sklonila glavo niz-
ko nad grobom — in dečka sta tiho in molče odšla.

Velika ljubezen stare Barbare do sina, ki je umrl
že pred šestdesetimi leti, ju je presunila v dno
srca — — —

Poslej je imela stara Barbara mir pred va-
škimi razposajenci. Lojzkove in Markcove pesti so
jih naučile — držati jezik za zobmi.

Družina

Od 4 do 14 let

Da bi mogli ugoditi čim več čitateljicam in njihovim hčerkam, priobčujemo kar več zgledov za različno starost in velikost.

Začnimo s prav majhnimi, ki jim preproste viseče obleke najbolj pristojijo. Na risbi vidimo zgoraj tri posebno lične obleke te vrste, ki jih je moči sešiti iz starih bluz in oblek.

Za punčke od 4-6 let bomo pripravile za sončne spomladanske dni kratko jopico iz križastega volnenega blaga. Žepi in ovrtnik obleke so iz istega blaga.

Za deklice od 8-10 let so primerna krilca z ličnimi bluzicami. Za poletne dni pa preproste platnene obleke z velikimi žepi. Za hladne dneve pa ohlapen plašč z več žepi.

10- do 14-letnim »gospodičnam« pa pristoji lepa volnena ali platnena, prav po modni narejena obleka. Troje takih primerov na sliki bo brez dvoma sleherni všeč.

Kdor pa ima dve hčeri iste starosti, si naj izbere kako obleko z leve v kotu. Vsi navedeni primeri oblek so preprosti in hkrati moderni.

Svetnica katoliške akcije

Mislimo, da je šele moderno žensko gibanje dalo ženskam možnost, da se udeležijo tudi drugod in ne samo v svojih gospodinjstvih. Pri tem pa pozabljamo na veliko število katoliških žensk, ki so že zdavnaj javno delovale izven svojega družinskega kroga.

K tem ženskam spada v prvi vrsti sveta Franciška Romana, »ena največjih svetnic, kar si jih sploh utegnemo misliti, kakor pravi sveti Francisek Saleški o njej. Njeno svetniško življenje (1384-1440) je potekalo v enem od najbolj temnih časov cerkvene zgodovine. Takrat je 70 let niso papeži nič več bivali v Rimu, marveč so živeli v francoskem mestu Avignonu. »Takrat je predstavljal Rim«, piše Pastor v svoji Zgodovini papežev, »dve razkrojeni svetovni dobi, drugo tik druge in sicer poganski stari vek in krščanski srednji vek. Več desetletji dolgo sta bila po dva papeža, celo po trije, ki so se njihovi pristaši borili za posest večnega mesta. Dozdevalo se je, kakor da je Rim zapisan pogubi.

Takrat je Bog poslal na svet to svetnico kot angela rešitve. Že od svoje zgodnje mladosti je hrepenela Franciška po svetniškemu življenju. Zoper njeno voljo so jo starši kot dvanajstletno poročili z bogatim plemičem, Lorenzom de Ponzianijem. Ta zakon je bil zglodan zakon in je trajal 40 let, čeprav Franciška svojega hrepenenja po samostanskem življenju spopetke kar ni mogla brzdati. Privid, ki ga je imela v neki hudi bolezni, ji je pokazal njen resnični poklic: da naj obnovi Rim s svojim vplivanjem na višje sloje in s svojo darežljivostjo med reveži in bolniki.

Začela je pri sebi in svoji družini. Sleherni prosti trenutek je posvetila molitvi. Predvsem pa je bila gospodinja in mati. Njen razumni, iskreno pobožni mož ji je dal popolno svobodo za njene pobožnosti in za dela usmiljenja. Več ko enkrat je bila v Rimu zaradi mnogih vojn huda lakota in divjalo je več nalezljivih bolezni, tako v letu 1402. Palača Ponziani je bila kmalu zbirališče ubogih in bednih meščanov. Dokler je bilo kaj žita, vina in olja, ni Franciška odbila nobene prošnje. Ko so zaloge pošle, je sama kot beračica hodila po Rimu, da je za reveže nabirala miloščino. Pozimi so jo videvali, kako je sama ali z osličem nosila drva s svojega posestva v bolnišnice in v koče revežev. V poletni vročini se je stiska povečala do viška. Franciška je obiskovala bolnike v bolnišnicah in hišah in jim je porazdelila vse, kar je le še imela. Celó sod najboljšega vina, ki ga je njen tast zanjjo skril, je moral za reveže na dan. Ko je stari gospod prišel nekoč v klet, je videl, da je sod prazen. Takoj je osumil Franciško. »Ne bodite hudi,« je rekla z nasmeškom in šepetajoč molitve je odšla v klet in po čudežu se je sod napolnil spet z najboljšim vinom. Odtlej ji ni dal le njen mož, marveč tudi njen tast popolno svobodo v njenem izvrševanju dobrih del. Svoje z zlatom in s srebrom pretkane obleke je razporedila in je porabila izkupiček in tudi vso svojo dobo za reveže. Večkrat se je usedla pred kako cerkev kar med berače, da je prosila miloščine za reveže.

Medtem se je zbrala huda nevihta nad božjo Cerkvijo. Franciška je vnaprej vedela zanj in jo je tudi napovedovala. Papež Martin V. je malo pred svojo smrtjo (1431) oznanil splošni cerkveni zbor v Baselu. Sveta Franciška je papeža po svojem spovedniku večkrat opozarjala na nevarnost, in da v zvezi s cerkvenim zborovanjem grozi Cerkvi razkol. Tedaj je Bogu ponudila svoje življenje v sprajni dar za popteano Cerkev. Žrtev je Bog sprejel in leta 1440 se je Franciška, kakor je bila vnaprej povedala, blaženega izraza v obrazu preselila v nebeški raj. Takrat je bila Cerkev še obvarovana razkola, ki ji je pretil. Preden je bila Franciška pokopana in še po njenem pogrebu se je dogodilo več spreobrnjenj in čudežev. Njeno poveljano truplo počiva v rimski cerkvi Santa Maria Nuova, ki je zdaj po njej imenovana. V Rimu so lani spomlad obhajali 500 letnico smrti svete Franciške Romane.

Skrivalnica

Pošli moška imena, ki so skrita v naslednjih besedah:
Drofenik, Gorgonzola, Ilirijanez, Kanonik, Korajža, Kotoriba, Lucifer, Nostradamus, Toscanini, Trobentar, Vintgar, Zganci.

Prve črke teh pravilno razvrščenih imen povedo ime in priimek slovenskega pisatelja.

»Gospod, kakšna razlika pa je med vašimi sobami po trideset pa po štirideset dinarjev za noč?«
»Deset dinarjev, gospod.«

Sončni žarki proti pozimski utrujenosti

Čim bolj se zima bliža svojemu koncu, tem bolj se večina ljudi polšača tako »vana« pozimske utrujenosti, pa ne le v tem smislu, kakor da smo zime naveličani, marveč občutimo po vsem telesu resnično utrujenost in opešanje vseh moči. Vsakršno delo nam gre težje od rok, podzavestno nas vse sili, da bi bili na zraku, na soncu in da bi se naužili sveže zelenjave — vse to so pa stvari, ki nam vsako pomlad okrepijo telo.

Seveda moramo za zdaj s svežo zelenjavo še potrpeti. Ker zelenjave še nimamo, pa hkrati ne prejemamo najvažnejšega vitamina — in sicer vitamina C. Ker tega vitamina zdaj ni, občutimo utrujenost. Ta prepotrebni vitamin pa deloma prejemamo, če tudi pozimi dobivamo čim več sveže hrane, zakaj v vseh surovih prikuhah je več vitamina C kot v kuhanih, ker se s kuhanjem uniči velik del tega predragocenega vitamina. Pozimi si pomagamo tako, da gospodinja vsaki jedi, če le more, doda kako surovo prikuho, da nastrga surovo korenje ali redkev ali potrese jed s peteršiljem ali doda limonovega soka ali surovo čebulo in podobno ali pride kakor surova solata na mizo.

Važnega pomena pa je za telo tudi vitamin D, ki o njem mnogo ljudi premalo ve. Vitamin D nastane s izžarjevanjem sonca na kožo. Večidel ljudi pa pozimi pogreša sonce — in vitamina D je v našem telesu manj in manj, dokler ga vprav zdaj, v poslednjih zimskih mesecih, nimamo najmanj.

Zatorej ni boljšega sredstva proti pozimski utrujenosti in oslabelosti, kakor da čim bolj izrabimo sončno izžarjevanje. V februarju, posebno pa v drugi polovici marca, imajo sončni žarki precejšnjo moč. Zato moramo čim bolj izrabiti vse te prve »sončne ure« ki se nam nudijo v poznem zimskem času. Športniki dobro vedo, koliko moči in svežosti si pridobijo, kadar koli se športno udeležujejo na zimskem soncu. Izrabimo ves prosti čas, kadar koli sije sonce in pohitimo ven, da nas obise sonce in se iznebimo pozimske utrujenosti! Ne dajmo, da se otroci koj po kosilu uče, ampak naj gredo ven na sonce, saj bodo potem osveženi in boljši za učenje.

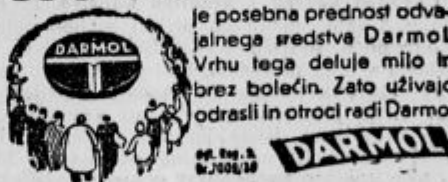
Ali ti je že znano?

Rjaste madeže iz belega perila odpraviš tako, da na madeže kaneš vroče vode in jih potreseš s ščavnjo soljo (nemško Kleesalz — dobiš v drogeriji), nato razobeš perilo za malo časa na sonce; če ni sonca, je tudi zadosti le dnevna svetloba; ali pa položiš del z madežem na vročo cinkovo pločvino, mogoče na cinkovo ogrevalo ali na prazno konzervno skatlo. Tako rjasti madeži prav hitro izginejo. Namesto ščavnje soli lahko kaneš na madež citronovo kislino in navadno sol. Nato pa madež in večji kos perila okrog dobro izperi.

Makeže od tinte odpraviš iz belega perila prav tako s ščavnjo soljo ali pa s citrsko in soljo.

Starejše, porumenelo perilo obeliš, če ga daš pred pranjem za dva ali tri dni v toplo borakovo vodo, nato pa perilo skuhaš in opereš kakor navadno.

Dobro okus

Limone se delj časa obdržijo, če vsako zase trdno zaviješ v časopisni papir in daš tako zavite limone v zabojček, kjer so oblanice ali otrobi; limone naj bodo tesno druga pri drugi.

Če sobne rastline postrani rastejo, ni treba rastlin premikati, ampak daj zadaj za njimi ogledalo. Če sije sonce na okno, se bodo sončni žarki na zrealu odbijali in tako bodo rastline tudi od zadaj obsevane in bodo ravno rastle. Seveda je to le za manjše rastline primerno.

Briketi iz premogovega prahu. Premogovega prahu, ki se ti nabere v kleti, ne smeš suhega pokuriti. Treba ga je prej ovlažiti in ga z lopato dobro premetati, dokler se ne da oblikovati. Nato daš pol lopate tega mokrega prahu na debelejšo plast časopisnega papirja in narediš debelo kroglo. Čim se v peči drva razgorijo, daš več takih briketnih krogel vanjo, ki jako dobro gorijo, vse drugače kot suhi premogov prah.

»Gospod doktor, kaj pa storite, če ste prehlajeni, kol sem jaz?«
»Tisto kot vi: kašljami!«

GLAVAR SV. DRUŽINE

Visoko, Faraon v Egiptu je Jožefu podelil čast. Čez ljudstvo skrb mu je izročil, čez njega dal mu je oblast. — Neskončno bolj je sveti Jožef česčen, povišan od neba: edino on izmed človeštva rednik je Sinu božjega

V naročju nosi rajsko Dete, Ga brani, dela Zanj, trpi; za Njega in za božjo Mater se on žrtvuje in skrbi. Pravičen mož v družini sveti Namestnik božji in glavar. — Zato zastoj zaupna prošnja do njega v raju ni nikdar.

Viharji vseokrog besnijo, na svet trpljenja lega mrak. Pekel naklepe temne kuje. Zastaja v strahu nam korak. V teh stiskah k tebi pribežimo: nas v svoje varstvo sprejmi ti. V okrilju tvojem ves slovenski naj narod raste in živi!

Nedeljski listi

Lepo, ganljivo in primeroma lahko, seveda tudi potrebno, je govoriti in pisati o trpljenju. Toda hudo, zelo težko in večkrat naravnost neizvrljivo je trpljenje samo. Molčča, žalostna Mati božja pod križem je najslajnejši zgled za to. Najslajnejši zgled za Kristusovim zgledom na križu. »Posnemajte torej Boga kot ljubljani otroci in živite v ljubezni...« opominja sveti Pavel.

Le kateri so veliki trpeli, bodo tudi veliki ljubili, če so le tudi prav trpeli. Trpljenje, ki je človeka zagrenilo v njegovem srcu, je zgrešilo svoj namen. Vzporodno s trpljenjem raste tudi ljubezen, seveda le pri tistih, ki trpe z dobrim namenom.

Kristus in njegova mati Marija sta sredi svojega največjega trpljenja izkazala človeštvu svojo najvišjo ljubezen. »Kristus nas je ljubil in se za nas dal v daritev (pri zadnji večerji) in v krvavo žrtev« (na križu). Marija nam je bila, stoječa žalostna pod križem, darovana za mater. Dve veliki žrtvi, dve veliki ljubezni.

Danes je med nami in gotovo še pred nami veliko, zelo veliko trpljenja. Tega ne rečemo, ker tako vsepovsod beremo po listih, temveč ker tako vsepovsod vidimo na lastne oči. Pričakovali bi, da bodo ljudje vzrasli tudi v medsebojni ljubezni. Kristus je svoje ljubil do konca. Do konca, ker jih je res ljubil. Pa med nami v teh časih trpljenja ni tako, kar noče biti tako. »Naj se ljubi«.

Kljub trpljenju, ki ga je vsak tako ali tako, več ali manj deležen, še vseeno ne živimo v ljubezni med seboj, še vedno je toliko nezvestobe po družinah, neiskrenosti med prijatelji, zavisti med sodelavci, škodoželjnosti med brati, sovražstva med stanov. Sredi tolikega naloženega in še pričakovane trpljenja bi mogli biti »Bogu prijeten vonj«. Mogli bi mu pokazati, kako se ljubimo, kako si pomagamo, kako drug drugemu lajšamo breme prave sode, ko so nad nami časi obiskanja. Bog nam ne pošilja trpljenja zaradi trpljenja samega, marveč hoče, da bi v dobrem in plemenitem srcu obrodili sad potrpljenja, ki je: medsebojna ljubezen.

Krasna jopica

iz srednje debele volne (ali pa iz belega bombaža štev. 6)

Jopico pletemo po kroju, ki si ga naredimo iz precej močnega ovojnega papirja. (1 zadnji del ter 2 enaka sprednja dela.) Ko so deli napleteni, jih nategnemo na kraj — lice na znotraj — ter pripnemo z bučkami pokončno na papir ter obe-

nem na likalno mizo. Dole polikamo čez vlažno krpo. — Vzorec: 5 desno, 5 levo. Spodaj napletemo 6 cm visok gladek rob. Desno pletemo tudi skrajni rob spredaj ob gumbičih. Za ta rob doletimo 7 pentelj (2 pentelji sta za živ porobka). Ako hočemo, da bodo črte bolj vidne in čvrste, popletemo desne pentlje od znotraj oziroma — iz sredine. Žepi so pleteni desno. Za rob okoli jopice napletemo poseben trak, ki ga prišijemo s šivalnim strojem, šiv na znotraj! Ta rob nekoliko nategnemo, da se jopica čez boke lepo prilaga. Spredaj ob gumbih rob ne sme biti preveč nategnjen. — Spredaj ob prišitem robu pustimo majhne razpoke za gumbnice, ki jih točno odmerimo ter nekoliko obšijemo.

»Mama, za rojstni dan mi kupi novo punčko!«
»Zakaj pa? Saj tieta, ki jo imaš od Miklavža, še ni nič razbita!«
»Saj tudi jaz nisem nič razbita, pa si ti sebi kupila novo punčko!«

Has domači zdravnik

S. S. sl. v. p. k. Z. V. n.: Vašega pisma nisem prejel, zato vam tudi odgovoriti ne morem. Pišite znova.

I. P. M.: S čem bi bil v zvezi vaš ekcem, ki se vsako leto pojavlja, vam iz vašega pisma ne morem odgovoriti. Svetujem vam, da se obrnete na strokovnjaka za kožne bolezni.

K. F. B. L.: Špajko ali božjastnico nabereite lahko sami. Saj je zelo razširjena rastlina. Če je pa ne poznate, bo seveda težje. V tem primeru si jo kupite v lekarni. Najbolje bo tudi, če si daste zdravila po receptu napraviti v lekarni. O duševnem stanju vašega nečaka si ne morem ustvariti slike. Mislim pa, da služba za njega. V tem primeru dvomim, da bi mu kapljice kaj pomagale. Najbolje bo, če si poiščete drugo, primernejšo službo.

M. J. Sv. J. v. Sl. g.: Iz vašega pisma sklepam, da so nevedčnosti v zvezi z levim jajčnikom. Svetujem vam, da greste znova na pregled k strokovnjaku. Če bo potrebna operacija, se kar odločite za njo.

S. A. Sv. B.: Pojav, ki ste ga opazili, je naraven. Prav je, da niste temu posvečali pozornosti. Vzrok, zakaj je ta pojav izostal, so leta, v kateri stopate. Mislim pa, da to ni ovira za ženitev. To je res, da ste najboljše leta zamudili. Prepozno pa še ni. O ostalih nevednostih pa vam ne morem nič točnega povedati. Ena stran je navadno večja než po naravi. Če pa opazite, da šele v zadnjem času, je treba iskati vzrok kje drugje. Morda je to začetna kila — ali pa vodna kila. V zadnjem primeru je to prav lahko v zvezi s kolosarjenjem. Kaj je resnica, more dognati preiskava.

M. N. T.: Ne mislite več na to, kar je bilo. Upam, da ste uredili tudi s svojo vestjo. Pokore je dovolj. Pustite preteklost in mislite na bodočnost. Iz vašega opisa ne vidim vzroka, da se vam želja ne bi izpolnila. Ko se bo to zgodilo, boste kakor prerojeni.

M. S.: Za ozeblino vam priporočam izmenične kopeli. Držite noge nekaj minut v mrzli in nato nekaj minut v vroči vodi. To ponovite vedno nekajkrat na dan. Nove si pa natirajte s kafirnim mazilom.

Medvedek: 17 let ste stari. Dve hudi telesni napaki imate, ki bi ju radi na vsak način odpravili. Imate silno široke noge oziroma stopala. Nobeni čevlji vam niso dovolj prostorni. Čevljar vam dela čevlje po meri, pa imajo nelepno obliko. Druga napaka vaša pa je, da ste silno porasli — pravi kosmatinec od glave do peti.

Pravni nasveti

Sosedovo okno na dvorišče. J. A. L. V svojem zidu je sosed lahko napravil okno, čeprav vam je sedaj neprijetno, da ima stalen razgled v vaše dvorišče. Ne morete sosedu prisiliti, da bi v svojem oknu dal napraviti šipe z nepreglednim steklom. Pač pa imate vi pravico, da na svoji strani dvorišča napravite planke ali pa zasadite kakšno drevo, ki bo sosedovemu oknu vzelo razgled.

Narofeno, a ne dobavljeno žito. F. F. R. Novembra kupljeno žito bi vam moral trgovec takrat dobaviti. Ker vi niste poslali vozne olajšave, kakor je bilo dogovorjeno, ni bil trgovec v zamudi z dobavo, pač pa ste zamudo zakrili sami. Ker so se med tem razmere na žitnem trgu bistveno spremenile, po našem mnenju ne boste uspeli, da bi vam moral trgovec sedaj dobaviti še v novemburu narofeno žito.

Neplačan dolg. B. E. R. T. Čeprav vas upnik tekom zadnjih štirih let ni torjal na povračilo dolga, s tem dolg še ni zastaral. Zastaranje so le obresti za več kot 3 leta nazaj; obresti za tri leta in celo glavnico pa morate plačati na vsakokratni opomin upnika oziroma njegovega pravnega naslednika.

Solastnina posestva. A. V. Sv. K. Po pooblaščenju ste kupili posestvo, ki ga je prepisal na vas in vašo ženo. Na tem posestvu ste dozdali s

Živinozdravnik

Krava seč krave. B. K. M.: Nedavno ste kupili kravo, pri kateri ste kmalu potem opazili krvavo seč. Krava je bila precej nemirna ter se neprenehoma prestopicala. Seč je prihajala od nje v majhnih curkih, ki jih je le s težavo in z bolečino iztisnila. Po gotovem času se je seč očistila, tako da sedaj izgleda precej normalna, le napenjanje in bolečine pri mokrenju nočejo prenehati. Krava večkrat zelo slabo je, dasi ji nudite najrazličnejše krmo. Zanima vas vzrok opisanih težkoč ter želite navodila, kako bi odpravili omenjene težave. — Vaša krava boleha zelo vnetno na vnetju mehurja — možno bi bilo tudi vnetje nožnice — ki postaja že kronično. Ker je pri vnetju mehurja verjetno sodelovala tudi sečevod, ki je najbrž tudi otečen, je puščanje seči oteženo in združeno z bolečinami. Vnetje mehurja in sečevoda je lahko kužnega značaja, povzročajo ga pa tudi lahko strupene rastline, pomešane med krmo. Za zdravljenje poskušajte kravi temeljito menjati hrano, napačite jo z mehko vodo-kapnico, kuhajte ji peteršilj in zelena ter ji dajte popiti juho od obojega. Najbolj gotovo pa boste uspeli, če zdravljenje prepustite veterinarju, od katerega pa ne smete pričakovati, da bo kravo z enkratnim pregledom ozdravil. — Bolezni mehurja in sorodnih organov so večkrat zelo trdovratne in zahtevajo vztrajnega dela tako veterinarja kakor tudi od lastnika živali.

Tele pije gnojnice. P. V. T.: Opazite, da vaše tele, ki ste ga nekoliko ranjeje odstavili, pije gnojnice. Tele je precej shujšalo. Kako bi tele odvadili, da ne bi pilo gnojnice. — Predvsem morate preprečiti teletu vsak dostop do gnojnice. Dalje morate dajati teletu, vsaj nekaj časa še, mleko, da se organi za prebavo malo opomorejo. Verjetno je v vašem primeru vprav prerano odstavljanje od seska krivo, da tele pije gnojnice. Včasih povzročajo tudi črevesni zajedalci, da teletu dobi poželjenje po gnojnici. Če opazite med blatom teleta gliste, se obrnite čimprej na veterinarja, da vam predpiše sredstva zoper črevesne zajedalce.

ODREZITE

SLOVENEČ SVETOVALEC

odgovarja samo na vprašanja, katerim je priložen tale odrezek

Slovenec, 16. marca 1941

Tako močna rast dilače je ali prirojena ali pa se pojavi v poznejšem življenju, in sicer zaradi motenj, ki nastajajo iz tega ali onega vzroka v delovanju žlez z notranjim izločanjem. Sklepam, da bo pri vas iskati vzrok v drugem pojavu. To potrjujejo tudi vaše široke noge. Koliko pa bi se dalo to uravnati, vam ne morem povedati. Obrnite se na internista.

P. F. a. L.: Očala imate, in sicer — 8 dioptr. Vprašujete, kako je v tem primeru z vojašino? Že očala — 6 dioptr. so vzrok oziroma razlog za stalno nesposobnost. Če bo veljalo to še v teh časih, ne vem.

S. B.: 45 let ste stari. Zdravi na videz, le leva noga vas boli že dve leti, in sicer od križa navzdol. Ne morete se niti pripogniti, dostikrat niti ne stopiti na nogo. Vsa zdravila in toplice nič ne pomagajo. — Znaki, ki jih omenjate, govorijo, da imate ishias. Kje pa tiči vzrok, vam ne morem povedati. Ste dali že rentgenološko pregledati hrbtenico in medenico? Preiskati bi bilo potrebno tudi rodila. Skratka: potrebni ste vestne, smotrne, splošne preiskave. Poskusite še na kliniki.

T. G. B.: Želodčni in črevesni katar imate. Driske so ponehale, pojavila se je zapeka. Kljub dieti hujšate in se ne morete popraviti. Zadržite čase imate tudi stalno temperaturo. — Če je res to samo želodčni katar, ne morem trditi. Prav lahko je to samo znak kake težje bolezni. Za to govori temperatura in pešanje. Kar nič ne odlašajte. Potrebna je preiskava vaših prebavil.

G. A. D. L.: Na vaše vprašanje zaradi zob sem odgovoril. Kaj niste čitali? Če se še niste obrnili na zobozdravnika-strokovnjaka, storite to čimprej.

H. M. N.: Nesite vašo punčko k strokovnjaku za kožne bolezni. Sklepam, da ima neke vrste plesen. Zdravljenje pripada strokovnjaku.

G. I.: Če se prav spominjam, sem vam že dvakrat odgovoril. Nisem pa jaz kriv, če ne berte odgovorov. Povedal sem mvam, da se obrnite na zdravnika ali pa pojdite v bolnišnico, če se stanje ne izboljša.

Cvetka z dežele: Čišča naj vas ne skrbi. Iz vašega opisa ne razberem nič bolezenskega. Niso obdobja pri vseh enaka. Za vas je to obdobje normalno.

A. G. H. p. S.: Težave imate z želodcem. Zlasti, če veliko kadite. Kakor hitro nehate kaditi tudi težave ponehajo. Kaj bi napravili? — Odgovorili ste že večkrat sami sebi, o tem sem prebrisan. Ne poslušajte pa glasu, ki vas opominja. Pustite tobak, pa bo mir.

A. G. H. p. S.: Težave imate z želodcem. Zlasti, če veliko kadite. Kakor hitro nehate kaditi tudi težave ponehajo. Kaj bi napravili? — Odgovorili ste že večkrat sami sebi, o tem sem prebrisan. Ne poslušajte pa glasu, ki vas opominja. Pustite tobak, pa bo mir.

svojim denarjem hišo. Ko je prišlo do sporov med vami in ženo, so se začeli vaši upniki vknjiževati na vašo polovico posestva, ženin upnik pa na njeno. Posestvo je šlo na dražbo in sicer najprej vaša polovica, čez nekaj časa pa še ženina polovica. Vprašate, če so bile nove stavbe tudi skupna last in če morete dražbo izpodbiti, če plačate kupcu svoto, za katero je on zadržal. — Kar se je zboljšalo na posestvu, bodisi, da ste zidali novo hišo, zasadili drevje itd., vse to je šlo v korist obeh solastnikov. Pravočasno bi se morali pobrigati, da bi prišlo na dražbo čim več kupcev, da bi dvignili ceno. Ker je dražba postala pravomočna, ne morete od izdražitelja zahtevati, da vam odstopi na dražbi kupljeno posestvo. Vse skupaj je sicer za vas velika gospodarska škoda, odškodnine pa ne morete od nikogar zahtevati.

Dopisna gimnazija. S. L. V Ljubljani ne obstoji nobena dopisna gimnazija, pač pa dopisna trgovska šola.

Zavarovanje. H. G. S. Dokler ste član zavarovalne zadruge z. o. z. se morate pač podrediti sklepom obnega zbora, oziroma upravnega odbora, v kolikor so ti v skladu z združnimi pravili. Če in kolikokrat boste še morali doplačati deleže, ne vemo.

Ukraden kovčeg s hranilno knjižico. P. F. J. Svetujemo vam, da se ob priliki osebno zgledate pri ohrožnem sodišču v Ljubljani, kjer je bila preiskava v teku in zvedeli boste, kako stvar stoji. Če je kazensko sodišče že obsodilo storilca, oziroma, če je bilo postopanje proti neznanim storilecem ustavljeno, boste pa lahko pred civilnim sodiščem zahtevali odškodnino od tistega, ki je vašo hranilno knjižico pobral v kovčku, baje nadenim na cesti, kajti ta je prišel do denarja popolnoma neopravičeno.

Ustna oporoka? J. J. Stric in teta sta umrla za zastrupljenjem gob. Ker sta bila drug za drugim dedič po dedni pogodbi in vzajemni oporoki, je važno, kdo je prejel umrl, oziroma če sta oba istočasno umrla. Če je teta umrla, čeprav le dve uri pred stricem, je stric podedoval vse po teli, po umrlem stricu pa pridejo v poštev le stricovi najbližji sorodniki kot zakoniti dediči. — Če pa je stric v zadnjem letu pred smrtjo pred 3 pričami izrekel svojo poslednjo voljo, da boste vi po njem njegov dedič, potem je to bila veljavna ustna oporoka. Zato se lahko na podlagi te ustne oporoke prigrisate za dediča. Vsebinske ustne oporoke morajo vse tri priče potrditi, sicer je neveljavna. — Kar ste za življenje zanj zalagali, lahko zahtevate povrnjeno od zapuščine.

Nabornik. S. F. Letos boste morali na nabor, pa bi radi dosegli, da bi se vam nabor odložil do jeseni, ko se zopet vrnete domov. Vprašate, ali bi bila taka prošnja uspešna. — Niste povedali, kam bi radi potovali pred naborom. Glede potovanja v inozemstvo predpisuje zakon o ustroju vojske in mornarice, da se mladeničem, ki niso uredili vojaške obveznosti, ne smejo izdajati potne listine, dokler ne odslužijo obveznega roka v kadru ali dokler ne uredijo vojaške obveznosti. To pa velja le za tiste mladeniče, ki nameravajo odpotovati v inozemstvo na stalno ali začasno bivanje, dalje od šestih mesecev. Dovoljite za odhod na krajše bivanje po osebnem poslu in potrebi se smejo izdajati samo po odobritvi ministra za vojsko in mornarico. Iz tega vidite, da vam bo pred naborom težko doseči dovoljenje za odhod v inozemstvo, ako nameravate tja potovati, oziroma odložitev nabora do vrnitve. Če pa mislite potovati le v drugi kraj naše države, pa kakšna taka prošnja ni potrebna, ker morate svoj odhod itak javiti domači občini in prihod občini, v kateri boste stanovali in od koder boste lahko šli na nabor, kadar vas bodo klicali.

Državna babiška šola. M. S. Babiška šola se začne v začetku septembra. Z vsemi vprašanji se obrnite naravnost na navedeno šolo v Ljubljani ali pa na bansko upravo.

Sklad za prehrano siromakov. E. E. E. Po uredbi o pobijanju draginje se je ustanovil navedeni sklad pri ministru za socialno politiko in ljudsko zdravje. Vanj se stekajo vse denarne kazni in denar od prodanega zaplenjenega blaga po kaznivih dejanjih iz omenjene uredbe. Minister za socialno politiko in ljudsko zdravje razporeja do-

hodke tega sklada zaradi prehrane siromakov po banovinah in upravi mesta Belgrada. Prošnjo za podporo iz tega sklada bi bilo torej vložiti na bansko upravo, ki ima tudi svoj »Bedsnostni sklad«. Kake formalnosti za take in podobne prošnje niso predpisane. Če boste kaj dobili in koliko, pa nam ni znano.

Hranilce žene in otrok. M. Z. C. Če se je vaš mož, ki sedaj služi kadrovski rok, oženil po naboru, ga po zakonu o ustroju vojske in mornarice ni smatrali za »hranilca« in bi bila zato prošnja za oprostitve brezuspešna. Sicer bi pa bilo vložiti prošnjo za oprostitve na poveljstvo vojnega okrožja, pod katero spada vaš mož. Za rešitev prošnje ni predpisan kakšen rok, zato vam ne moremo povedati, če bi bila taka prošnja v enem mesecu rešena. Take prošnje niso oproščene takse.

Trošarinski prestopok. L. F. Napačno ste ravnali, ker niste prijavili vina oddelku finančne kontrole, čeprav ste kupili grozdje in ste ga sami sprešali. Pregrešili ste se vsekakor zoper predpise trošarinskega zakona. Kaj posebnega itak ne morete navesti v obrambo, ko je že finančni organ ugotovil dejanski stan in ste dejanje tudi priznali. Najbolje bo, da vse po pravici poveste.

Kupna pogodba. N. F. Svetujemo vam, da daste napraviti kupno pogodbo za zemljišče pri notarju ali odvjetniku, ker je doma gotovo ne boste znali tako napraviti, da bi bila sposobna za prepis zemljišča v zemljiški knjigi. Kupno pogodbo morate v 15 dneh prijaviti davčni upravi in plačati predpisane takse, drugače bi vas davčna oblast kaznovala. Državna taksa znaša do 200.000 dinarjev vrednosti 6 odstotkov od vrednosti zemljišča, banovinska pa 2 odstotki.

Služba v pisarni. K. F. Vaša šolska kvalifikacija (dovršeni šesti razred višje ljudske šole) odgovarja izobrazbi dveh razredov srednje šole in daje šolsko kvalifikacijo za zvanjsko službo po zakonu o uradnikih. Za takšno, kakor za vsako drugo državno službo je treba vložiti prošnjo na ono oblast, kjer bi bili radi sprejeti.

Odškodninska odgovornost državnega uslužbenca. B. J. Prekm. Po predpisu uradniškega zakona odgovarja državni uslužbenec kot storilec in

Davčni nasveti

A. V. Lj. Ste vdova. Imate hišo in pekarno po možu. Zaradi težkih gospodarskih razmer ste zaostali z davki. Davčnemu izvrševalcu ste ob rubežni predlagali, da zarubi blaginjo, ker le ni hotel, pa meslini stroj. On je odklonil oboje in hotel v stanovanju poiskati primernejših predmetov. Vprašate: Ali sme davčni zavezanec predlagati, kaj naj se zarubi?

Ali sme davčni organ po mili volji iskati po hiši, kaj bi njemu bilo bolj po godu?

Davčni dolжник sme predlagati davčnemu izvrševalcu, kaj naj zarubi. Izvrševalec pa sme zarubiti te predmete le, če ni drugih predmetov, ki bi se dali lažje vnovčiti in če niso ponujeni predmeti po določilih uredbe o izvršbi izvzeti iz rubežni.

Radi točnejše informacije o rubežni vam navedem najvažnejša določila uredbe o izvršnem postopanju glede rubežni:

Izvršilno oblastvo ima pravico izvesti rubežen v osmih dneh po pravilno izvršenem oporoku. Rubežen izvrši za davke davčni izvrševalec vprico cenilca, ki ga odredi občinsko oblastvo, in davčnega dolžnika, če pa ta ni prisoten, pa vprico katerega koli člana njegove rodbine ali njegovega nameščence, starega nad 15 let. Če tudi teh ni, se izvrši rubežen vprico sosedov ali pa priče, ki jo odredi občinsko oblastvo. Izvršilni organi morajo opozoriti dolžnika vnapred in dostojno na namen svojega prihoda, mu priobčiti davčni dolg in ga pozvati, naj ga poravnava. Če pa dolжник neče ali ne more plačati, ga morajo pozvati, naj jim pokaže svoje premočnine. Rubežen sme obsegiati: premočnine telesne stvari, denarne terjatve izvzemši terjatve po knjigah, in pravne terjatve pri tretjih osebah glede premočnin telesnih stvari. Za imovinske predmete določa uredba sledeči vrstni red: 1. gotovina; 2. vrednostni papirji; 3. plače, pokojnine, oskrbine in drugi prejemki v zakonskih mejah; 4. nakit in druge dragocenosti; 5. terjatve v gotovini (izvzemši terjatve po knjigah), zlasti: hišne najemnine, zakupnine, glavnice, vlozene pri denarnih zavodih, glavnice, posojene zasebnikom, in dohodki od teh glavnice kakor tudi druge podobne terjatve; 6. ostale premočnine, izmed njih v prvi vrsti one, ki se dajo lahko vnovčiti.

Za izterjavo državnih in samoupravnih davkov se ne smejo zarubiti kmetovalcu in tudi ne prodati hiša s hišnim okolišem, dvoriščem do 20 arov zemljišča, en par vprežne živine, en voz in en plug.

Davčna izvršba se ne sme voditi:

a) na prejemke oziroma dnevnice narodnih poslancev;

b) na onerodne prejemke državnih in samoupravnih uslužbencev in uslužbenecov drugih javnih služb (n. pr. potne dnevnice in ostali potni stroški);

c) na onerodne prejemke oseb, ki so zaposlene ali nameščene v privatni službi, v višini dejanskih in dokazanih stroškov;

Kmetijski nasveti

Vino v steklenicah kipi. L. D. K. — Meseca oktobra ste nekaj finega, toda še sladkega vina pretočili v steklenice in dobro zamašili. Hranili ste ga v hladnem prostoru. Sedaj ste ga začeli rabiti, pa ste opazili, da močno vre, da skoraj ni pitno. Je-li je tako vino zdravju škodljivo? Je-li se da popraviti? — Če je vino v steklenicah začelo kipi, je znak, da ima še dovolj sladkorja v sebi, da se bile steklenice hranjene v bolj toplem prostoru in najbrž so stale pokonci. Če hočete ohraniti sladko vino v steklenicah, ga morate prej tako pripraviti, da ne bo kipele; torej učititi v njem kipele glivice. To se da napraviti, če se vino sterilizira ali se zamore glivice z nizko toplino ali s kakim žveplevim sredstvom, kar je pa manj priporočljivo. Ti postopki so pa pri vas najbrž težko izvedljivi. Če imate več takega vina v steklenicah, tedaj bo najbolje, da ga pretočite v mal eod in pustite, da sladkor v njem popolnoma pokipi. Ko se potem učiti in ga še parkrat pretočite, da postane popolnoma čisto, bo do jeseni zrelo za steklenice. — Kipeče vino seveda ni za piti, ker povzroča motnje v črevesju in želodcu.

Strojenje zajčjih kož. S. D. M. — Gojite kunce — domače zajce, pa bi radi sami ustrojili njih kože. Kako je pri tem postopki? — Predvsem vas opozarjamo, da sedaj od marca naprej domači kunci izgubljajo zimsko dlako, zato je njih koža kot krzno malovredna. Tudi ne poznamo sredstva, da bi se preprečilo izpadanje dlak iz kože. Strokovnjaško izvrši strojenje kož za kožuho in le kranj, ki ima primerno orodje ter je v svoji stroki izvežban. — Če pa hočete sam poskušati strojiti, vam navedemo

Posebno pazite, kaj bolnik pije!
Pijača ni le za zdravega človeka zelo važna, temveč tudi za bolnika mnogokrat važnejša od hrane!

Zato pijte Vi in Vaš bolnik čim čišče našo najboljšo mineralno vodo, ki je obenem tudi zdravilna **ono z rdečimi srci!**

Prospekte in vsa potrebna navodila za domače zdravljenje Vam pošlje gratis in radevolje Uprava zdravilnega kopališča **SLATINA RADENCI**

država za škodo, ki jo povzroči državni uslužbenec drugim v izvrševanju svoje službe z nezakoniti mali nepravilnim postopanjem. Škoda mora tedaj nastati zaradi nepravilnega ali nezakonitega postopanja državnega uslužbenca. V vašem primeru pa škoda ni nastala zaradi nepravilnega postopanja državnega uslužbenca v službi, ampak očitno zaradi slabih stopnic, ki so se zlomile pri spravljanju sode v klet. Po našem mnenju je odgovoren gospodar, ki ni popravil trhljih stopnic, v kolikor delavci sami niso nerodno ali neprevidno ravnali in s tem povzročili poškodbo.

Absolvent meščanske šole. L. T. V. Tudi za vas velja odgovor, kakor smo ga objavili v nedeljo 26. januarja t. l. pod naslovom »Absolventka meščanske šole« ali pa v nedeljo 23. februarja t. l. pod naslovom »Trgovska učenka«. Dovršeni štirje razredi meščanske šole nadomeščajo v trgovinski obrti učni rok in eno leto pomočniške zaposlitve.

Osumljen tatvine. K. Č. veste, da je tatvino, zaradi katere so vas osumili, zagrešil nekdo drugi, prijavite stvar oročnikom. Imeli ste vendar odvjetnika, ki bi mu morali vse povedati. On bi bil gotovo vse potrebno ukrenil, da se izkaže vaša nedolžnost. Če vam je odvjetnik svetoval poravnavo z delodajalcem, je gotovo uvidel, da se kaj drugega ne da napraviti. Zato bi bili pametni storili, če bi ga bili poslušali. Mi vam kaj drugega ne moremo povedati, ker iz vašega pisma ni jasno razvidno, kako je potekal spor.

č) na dohodek dijakov od poučevanja, štipendij in podpor;

d) na dohodek nekvalificiranih delavcev-dniarjev, ki se najemajo na hitro roko za delo ob izrednih in nučnih javnih potrebah;

e) na dohodek od nesamostalnega dela in poklica, če ne presega 100 din na mesec, 25 din na teden ali 4 din na dan, če nimajo dotične osebe nobenega drugega dohodka;

f) na obloke, perilo, posteljnino, hišne in kuhinjske stvari, ki so davčnemu dolžniku, njegovi rodbini in služabništvu po letnem času neizogibno potrebne;

g) na hrano in kurivo, ki je davčnemu dolžniku in članom njegove rodbine potrebno za prihodnje 14 dni

h) na znanstvene knjige in druge znanstvene pripomočke, ki jih potrebuje davčni dolжник in njegova rodbina v službi;

i) na predmete in orodje, potrebno za izvrševanje zvanja, obrta itd., brez katerih davčni dolжник ne bi mogel služiti vsakdanje vzdrževalnine zase in za rodbino;

j) na eno kravo, potrebno za vzdrževanje davčnega dolžnika in oseb, ki žive skupno z njim, ali na dve kozi ali 3 ovce in na enomesečno krmo, potrebno za njih vzdrževanje;

k) pri zavarovanju na življenje se ne sme zarubiti zavarovana vsota in prav tako ne odškodnina, prejeta za škodo po ognju;

l) na predmete, spravljene v javnih skladiščih na podlagi potrdila o blagu, se ne sme voditi izvršba, potrdilo samo pa se sme zarubiti.

Navedel sem le najvažnejše izjeme rubežni.

Zarubljene stvari se dajo hraniti redoma davčnemu dolžniku, ki jih mora hraniti in jih ne sme prodati, ker bi sicer zaradi poverbe odgovarjal po kazenskem zakonu. Ako pa stvari pri dolžniku niso varne (če obstaja sum, da bi jih mogel poveriti), pa mora dati izvršilni organ takoj hraniti občinskemu oblastvu.

Če dolжник od prodaje poravnava vso terjatve, kakor tudi stroške, prestane veljavnost rubežni. To činjenico vpiše izvršilno oblastvo v zapisnik o rubežni in odredi, da se vrnejo dolžniku zarubljene stvari, ki so mu bile odvzete.

Ako kdo pri rubežni ugovarja rubežni, ker so predmeti, ki jih hoče davčni izvrševalec zarubiti, last drugih oseb, ga mora opozoriti ga mora opozoriti davčni izvrševalec ali oblastvo, ki je odredilo rubežen, da lastnik v 8 dneh dokaže davčni upravi nesporno svojo lastnino z računi, pogodbo in al. Ako pa ne more verjetno dokazati svoje lastnine, ga napoti davčna uprava, da vložijo pri pristojnem sodišču izločitveno tožbo.

Da se v bodoče izognete eksekuciji in nepotrebnim eksekucijskim stroškom, vložite, čim ugotovite, da ne morete pravočasno poravnati svojih davčnih obveznosti, utemeljeno prošnjo za odlog plačila ali plačilo v mesečnih obrokih.

tukaj priproet način strojenja: Kožo razpnite na primerno desko tako, da je s kosmato stranjo obrnjena na znotraj, ter jo nanjo pritrdite z žebli. Notranjo gladko stran ostržite s topim nožem. Nato sušite kožo na deski na sončnem in zravnem kraju tako dolgo, da je označena, vendar pa voljna. Potem jo namažite na njeni gladki notranji strani z nasičeno raztopino galuna. Ko se je skoraj posušila, namažite jo znova. To ponavljajte tako dolgo, dokler ni koža ustrojena. Čim debelejša je, tem dlje jo je treba trojiti. Končno jo temeljito namažite z zmesjo iz enega dela glicerina in enega dela vode. Ko je popolnoma suha, jo enemite z deske. Na ta način boste najlažje ustrojili kunčje kože.

Koliko moke da ajda? A. R. T. — Kupili ste 100 kg ajde, pa bi radi vedeli, koliko moke se dobi iz te količine zrnja. — Ajda da navadno 50 do 55 odstotkov moke. Torej jo lahko dobite iz 100 kg zrnja 50 do 55 kg, seveda le če je zrnje lepo in polno. Drobnejša ajda da tudi samo 45 kg. Mnogo je tudi odvisno od načina mletve. Kmečki mlini dobijo iz nje manj, valjni mlini pa več moke.

Zganje nima probe (muštre). I. H. V. N. — Ze večkrat ste kuhali zganje: tropinovec ali slivovko, ki je bila lepa, čista in jako dobra, pa ni imela »probe, muštre«. Kaj je temu vzrok? — Da nima zganje »probe ali muštre«, pomeni, da ni dovolj močno in da nima izrazitega okusa. Tako vsaj razumejo ta izraz v nekaterih krajih na Stajerskem. Tko zganje treba pač še enkrat previdno prekuhati, tedaj bo postalo dovolj močno in tudi okus bo čistejši.

Zanimivosti o trgovini z demanti

Kralj demantov izgubil dve deželi

Največ demantov najdejo v najdišči Južne Afrike. Dežele, kjer se pečajo s to industrijo, če jo smemo tako imenovati, so organizirane v mednarodnem sindikatu za demante, ki ima svoj sedež v Londonu. Zdaj pa sta dve najvažnejši deželi, kjer dobivajo najlepše in največje demante, odpovedali svoje članstvo v tem sindikatu. To sta Belgijski Kongo in Portugalska Angola. Zdaj bosta ti dve deželi svoje demante prodajali naravnost v Združene države Severne Amerike, medtem ko je doslej London bil središče demantne trgovine.

Demantno trgovino je vodila posebna družba, ki ji načeluje en sam mož, kateri je nadzoroval vso demantno trgovino in ves demantni pridelek na svetu. To je znamenita družba de Beers, njen predsednik pa je sir Ernest Oppenheimer. Ta mož je nekronani kralj Južne Afrike, kjer vodi 35 demantnih družb. Ta bogataš je, kakor pravijo, velik podpornik umetnosti ter ima sam krasno umetniško galerijo.

O njem pripovedujejo razne zgodbe. Pred nekaj leti so blizu Rta Dobre nade našli sloveči demant, ki so ga imenovali »Junkers«. Oppenheimer je ta demant kupil za en milijon funtov sterlingov. Vprašali so ga, kako naj ta dragoceni demant pošljejo v London, kateri sel naj ga nese, da bo bolj varno. Oppenheimer pa je odgovoril: »Dajte mi ga!« Vzel je demant, ga vtaknil v prazno skatljico za vžigalce, jo dobro zavil in zavezal ter ta zavojček oddal na bližnji pošti ko navadni poštni zavitek. Demant, ki je v našem denarju vreden najmanj četrtilijarde dinarjev, je kot navaden

zavojček srečno prišel v London iz Južne Afrike.

Zdaj se je Oppenheimerju prvikrat zgodilo, da sta mu dve demantni deželi obrnili hrbet, njemu, ki je bil vsemogočni kralj demantov. Seveda sta obe ti dve deželi le majhni v primeri z drugimi afriškimi deželami, kjer dobivajo demante. Vsa Afrika namreč pridelala na leto nič manj kakor 4.500.000 karatov demantov, Angola jih pridelala 100.000, Kongo pa 450.000 karatov na leto. Te številke bi tedaj ne bile še tako velike, da bi se Oppenheimer moral bati za svoje gospodarstvo. Vendar pa je ta konkurenca Beerovi družbi in Oppenheimerju nevarna. Glavni kupec demantov so Združene države, ki pokupijo nič manj kot 40% vsega demantnega letnega pridelka. Samo l. 1939 so v Združene države uvozili 11 milijonov karatov, kar v naši teži pomeni 2 tona in 200 kg teh dragih kamnov. Izmed v Ameriko izvoženega demantnega blaga je 160.000 karatov, ki jih morajo draguljarji šele obdelati, 448.000 karatov je že obdelanih, 3.650.000 karatov pa gre za industrijske namene.

Ce sta zdaj dve deželi skočili iz Oppenheimerjeve družbe ter bosta poslej sami prodajali kamne v Ameriko, pomeni to, da Beerova družba ni več edina merodajna. Druga resna konkurenca je pa tihotapstvo. Tihotapci so tudi ustanovili pravega sindikalno organizacijo za trgovino z demanti. Da bi pobijala tihotapstvo, je družba ustanovila posebno detektivsko brigado, ki deluje skupno z zasebnimi detektivi in ameriškimi draguljarskimi družbami. Med tihotapci in temi detektivi pa divja boj na nož, na življenje in smrt noč in dan.

25 gasilcev zasul goreča streha

V mestu Brocton, v državi Massachussets, v Združenih državah severne Amerike je pretekli dne nastal velik požar. Začel je goriti velik tamkajšnji kino. Zgodilo se je to ponoči, ko so obiskovalci že nekaj ur poprej vsi odšli iz kina. Takoj so pribezeli gasilci, kateri so začeli gasiti. Vdrli so v notranjost goreče dvorane ter hoteli tudi od znotraj gasiti. V tem pa se je nad nje udrla goreča streha, ki je pokopala pod seboj 25 gasilcev. Pri tem je bilo 6 gasilcev mrtvih, dveh še pogrešajo, 16 pa jih je bilo huje ali manj ranjenih.

50 let stara švedska jadrnica »Abraham Rydberg«
vozi zdaj blago iz Brazilije za Anglijo, ker primanjkuje drugih ladij

Dijaki sprevodniki

V Berlinu so dobili pred kratki mposebno novost — dijaki so postali sprevodniki na cestni železnici. Ni dolgo tega, kar so se nemški dijaki prometni družbi v Berlinu ponudili za sprevodnike na tistih avtobusnih progah, ki so zdaj med vojno posebno močno zasedene. Ker pa morajo dijaki hoditi tudi v šolo, so jim določili poseben delavni čas. Dijaki morajo priti v službo že ob 5. jutraj ter ostanejo v službi do 7. Med tem časom je tam največ prometa. Ob 7. pa se sprevodniki spet spremenijo v dijakke ter hite v šolo. Nekaj teh dijaških sprevodnikov se je oglasilo za sprevodniško delo tudi ob nedeljah, ko je naval občinstva še večji. Kajpada jim družba za tako službovanje daje posebno nagrado. Nemško poročilo trdi, da mora kontrola v vozovih biti zelo stroga, ker se mnogo ljudi skuša zastopati, zlasti če je velika gneča. Zato so bili ti prostovoljni dijaški sprevodniki z veseljem sprejeti, ker ženske sprevodnice, ki so zdaj v Berlinu v večini, takemu navalu niso kos.

Vojaške skrivnosti Združenih držav niso varne

Tedenski list »Times« prinaša zanimiv članek, kjer opisuje, kako so ameriški vojaški krogi v skrbeh zaradi tega, ker ameriške vojaške skrivnosti niso nobene skrivnosti, marveč jih javnost skoraj vse izve. List med drugim piše:

Ameriški oborožena sila je močno zaskrbljena, ker vojne skrivnosti prihajajo v javnost. To zlasti velja za poveljstvo ameriške vojne mornarice. Odgovorne ameriške kroge zlasti skrbi, da ne bi časopisje, radio in fotografiji odkrili dejstev o ameriški oborožitvi, ki naj bi ostala skrivnost.

Vendar pa, če javnost o vsem tem ni obveščena, oborožene sile ne morejo računati na njeno pomoč, ki je potrebna v tisoč stvareh, od navedenja rekrutov do gradbe bojnih ladij. Zaradi tega tudi nihče ne misli na uvedbo obvezne časopisne cenzure, ki bi nastopila morda še le, ko bi bila vojna napovedana. Pred nekaj tedni je tajnik ameriške vojne mornarice g. Frank Knox ravnatelj 5000 ameriških listov, časopisov, radijskih postaj itd., izdal »zaupno« sporočilo. Teden nato je tista »zaupna« zadeva bila že javna stvar. V Newyorku namreč izhaja list »Uncensored« (Necenzuriran), ki se poteguje za to, da bi se Ame-

Nemško vojaštvo prihaja v Bolgarijo, kjer ga prebivalci pozdravljajo.

Najstarejši globus na svetu

Kakor poročajo nemški listi, je v germanškem narodnem muzeju v Nürnbergu shranjeno takoiimenovano »nürnbergsko jabolko«. Tako so takrat imenovali tisti prvi globus, ki ga je po naročilu mestnega sveta v Nürnbergu leta 1491 napravil Martin Behaim. Ta globus je zdaj torej star svojih 450 let ter je baje najstarejši globus na svetu.

15 milijonov radijskih naročnikov na Nemškem

DV. Dne 1. svečana leta 1941 je število radijskih naročnikov v Nemčiji prvikrat prekorajilo 15 milijonov. S tem se je število poslušalcev radija na Nemškem od začetka sedanje vojne za 2 in pol milijona povečalo. V tej številki pa kajpada niso obsežene številke iz češko-moravskega protektorata, iz poljske generalne gubernije in iz novih dežel na zahodu. Nemčija v tem stalnem napredovanju radijskih poslušalcev vidi dokaz, da radijo v tretji Nemčiji postaja orodje političnega vodstva, vzgoje in povezanosti, s čimer je radio postal tako rekoč nujna življenjska potrebstina.

Je pa še drug izvir, ki iz njega v javnost prihajajo poročila o vojaških skrivnostih. Tega vira pa ameriška vojna mornarica ne bo mogla tako lahko zajeti. Ta vir je ameriški »kongres« — parlament. Ameriška vlada mora namreč kongresu dajati zaupna obvestila, da dobi njihovo dovoljenje za razne ukrepe. Vse pa, kar se v ameriškem kongresu govori o ameriški vojni mornarici, pride v uradno glasilo »Congressional Record«. Ta list pa si vsak ameriški državljani lahko naroči, če plača zanj naročnine poldrugi dolar na mesec. Včasih ta list prinese tako zaupne podatke, da si poveljniki ameriške vojne mornarice kar lase pulijo.

Pred nekaj tedni je pomorski odbor poslanske zbornice dovolil 300 milijonov dolarjev, da se modernizirajo zastarele sistemi protiletalske obrambe v ameriški mornarici. Predsednik tega odbora g. Charles Winslow je imel v žepu polno podatkov o največjih podrobnosti, kako naj se modernizira protiletalska obramba na vsaki ameriški vojni ladiji, na kateri ladjedelnici se bodo popravljale posamezne ladje, kateri tipi novega orožja bodo na novo postavljeni, katere nove vojne ladje zdaj delajo itd.

Nekega dne je predsednik Winslow povedal, da bo v odboru podal poslanecem poročilo o vseh podatkih, ki jih je dobil. Admiral Anderson je nastopil ter prosil, naj bi ne bilo sporočeno vse, kar je tajnega. Časopis pa so za to nazlo izvedeli ter vse prenesli. Ti podatki so bili na tako popolni, da noben tuji špijon ne bi bil bolj natančnih podatkov mogel nikjer dobiti. In resnično je bilo v teh podatkih obseženo vse, kar je važno za prijatelja in sovražnika.

Tu je bilo omenjeno, da se ameriške vojne ladje zdaj grade na 72 zasebnih in 11 državnih ladjedelnicah, in sicer za dve brodogradnji za atlantski in pacifiški. Največji del velikih bojnih ladij (17 linijskih bojnih ladij, 11 nosilk letal, 64 križark) grade na atlantski obali, medtem ko na obeh obalah grade 204 rušilce. V teh podatkih je tudi povedano, da drugod grade spet 1770 drugih manjših ladij od gumijastih čolnov do malih ladij, plavajojih svetilnikov, minolovcev itd. Samo tovarne firme Goodyear grade nič manj kakor 564 gumijastih čolnov, s katerimi naj bi se izkrcavala pomorska pehota.

Tako se glasi poročilo omenjenega lista.

Dolarski milijonarji v ubožnici

Med obalo Tihega oceana in znano univerzo »California« blizu Los Angelesa v Kaliforniji je v velikem parku močno poslopje Satwell, kjer je nekaga ubožnica za starčke, ki si sami ne morejo več pomagati v življenju. Gostje tega zavoda so vsakovrstni.

V tej ubožnici živi med drugimi Jesse Silvester Anderson, ki je zdaj 70 let star, ki pa je v mladih in moških letih bil sloveč risar, ki je začel prvi risati tudi filme z raznimi triki, s katerimi je kasneje Walt Disney zaslužil milijone. Za svoje slovite filme si je Anderson zaslužil veliko priznanje v svetu. Na pariški razstavi leta 1921. je dobil zlato kolajno S premoženjem, ki si ga je bil zaslužil s temi filmi, si je Anderson kupil lepo farmo v New Jerseyu. V svoji lepo urejeni hiši je potem nakopičil svoje najznamenitejše filme te vrste. Toda že leta 1922. je farma pogorela, z njo pa tudi vsi filmi, ki so pomenili zanj velikansko bogastvo. To je bil za umetnika hud udarec. Zdaj je bil siromak, ki je moral znova začeti služiti si kruh. Odšel je v Hollywood, kjer je dobil službo, da je za druge risal filme. Delati pa je moral toliko, da je čez dve leti

dobil krč v rokah, nakar so ga skoraj ohromelega poslali v to ubožnico. Takrat je imel mož v svojem žepu samo še 25 dolarjev.

Dve sobi za njim prebiva drug mož I. K. Bangs, ki je bil nekaj najboljši sloveč časnikiš poročevalec v Ameriki. Ko je njegovo ime najbolj slovelo, je zaslužil že 35.000 dolarjev na mesec, kar je v našem denarju skoro 2 milijona dinarjev na mesec. Nazadnje pa je padel tako daleč, da je mladim poročevalcem popravil njihove spise za 50 centov po kosu. Danes je 73 let star ter si nikakor več ne želi nazaj v veliki svet.

83 let stari sodnik S. F. Taylor živi v tem zavodu že 13 let. Leta 1904 so njegovo premoženje cenili še na en milijon dolarjev. Leta 1905. je postal prvi tajnik velike zavarovalne družbe v Toledu ter je takrat vsak dan zaslužil 2500 dolarjev. 20 let kasneje so ga začele zadevati nesrče. Najprej je izgubil vse svoje premoženje, nakar ga je v Washingtonu povozil še avtomobil, pri čemer je mož izgubil roko in nogo. Sedem mesecev je ležal v bolnišnici. Njegov um je opešal in mož je bil zrel za ubožnico.

V isti sobi leži še drug 80 letnik. Piše se P. T. Etherton, ki je bil nekaj sloveč lovec, kateri je zlasti lovil žive zveri. Okoli leta 1890. je njegovo ime najbolj slovelo po svetu. Peš je prehodil skoro ves svet ter lovil zveri in druge redke živali. Nekega dne je v Afriki med odmorom zaspal. Med spanjem ga je napadel lev ter ga hudo poškodoval. Moža so sicer takrat rešili, izgubil pa je siromak svoj spomin. Ameriški konzul v Daressalamu ga je na državne stroške poslal nazaj v Ameriko, kjer so ga poslali v to ubožnico. Še le eno leto pozneje so ga spoznali, ker prej niso vedeli, kdo je. Tudi sam se je spet zavedel, ni pa več hotel oditi iz tega zavoda.

Njegov najboljši prijatelj v tem zavodu je bivši inženir O'Leary, ki je pred 30 leti bil tako srečen, da je na Aljaski našel ogromno zlato polje, ki spada med največje na vsem svetu. Kmalu bi bil lahko postal stokratni milijonar. Njegova zgovornost pa mu je bila v pogubo. O svoji najdbi je mož rad govoril, med tem ko je iskal denarja, da bi si dal zavarovati svoje pravice na tem zlatem polju. Denar je res dobil. Toda medtem ko je iskal denar, je preveč pripovedoval. Dva moža, ki sta ga poslušala in imela denar, sta se odpeljala na sever, na podlagi njegovega pripovedovanja res našla tisto polje ter si ga zavarovala. Takoj nato sta ona dva za ogromne denarje svoje pravice prodala bogatašem, kar se je zgodilo prav tiste dni, ko je revni inženir dobil denar, da bi si zavaroval svoje pravice na tistem zlatu. Ker ni imel denarja, tudi ni mogel začeti pravde v obrambo svojih ukradenih pravic. Zato je prosil za sprejem v ubožnico, kjer zdaj premišljuje o minljivosti vsega posvetnega.

Mnogo žaloiger se skriva za temi sicer lepimi in prijaznimi zidovi.

Nekaj o Mandžuriji

Dežela pregnancev - postala dežela bogastva

Evropski Slovci si le težko misli, kako veličanske so dežele v Aziji. Navadno pravimo: »Kitajska je zelo velika, Mandžurija pa je ena izmed njenih provinc.« Mandžurija je res bila kitajska provinca, dokler je Japonci niso iztrgali Kitajski leta 1934 ter iz nje ustvarili novo cesarstvo, ki je tako veliko, kakor Nemčija, Francija, Belgija in Nizozemska skupaj. Samo rodovitne zemlje je v tej deželi nič manj kakor 83 milijonov juter.

In vendar je Mandžurija dolga tisočletja bila le redko naseljena dežela. Kitajci so tjakaj pošiljali v pregnanstvo svoje kaznjence. Zgodovina nas uči, da so bili Mandžuri majhen, toda bojevit narod, ki so iz Mandžurije napadali Kitajsko, katero so tudi zavzeli. Leta 1644 je na Kitajskem zavladala mandžurska vladarska rodovina, ki je vladala do leta 1911. Ta rodovina se je docela pokitajila ter se ni več menila za svojo nekdanjo domovino Mandžurijo, ki je bila polna bogastva, gozdov, rud in rodovitne zemlje. Kitajci so svojo kitajsko domovino imenovali »cesarstvo sredine«. To cesarstvo je bilo mnogo bolj kultivirano, obdelano in bogato kakor pa Mandžurija, katero so imenovali »deželo divjakov«. Kitajska je bila res bolj rodovitna ter je prebivalstvu skoraj sama dajala vse, kar je potrebovalo. Podnebje na Kitajskem je mnogo bolj milo, kakor v Mandžuriji, poletja niso tako vroča, zime ne tako mrzle. Tako je tudi za mandžursko vladarsko rodovino Mandžurija postajala vedno bolj postranska dežela, ki so o njej prej ko slej vsi le slabo govorili. Kajpada ima Mandžurija res tudi mnogo puščaj in drugih težav, zaradi česar so Kitajci mislili, da je ta dežela sposobna le za pregnance. Sicer so se pa Kitajci pri vladanju Mandžurije ravnali po modrem izreku svojega velikega modrijana Lsotseja, ki je dejal: »Nikarte premagovati, dajmo le prerasti!« Tako je kitajska kultura začela počasi prerastati Mandžurijo ter bi jo bila s svojim naseljevanjem tudi prerastla, ko bi se bili Kitajci hitreje naseljevali tamkaj. Ko so Kitajci končno začeli z vso silo siliti v Mandžurijo, je bilo pa že prepozno, ker so takrat že Japonci bili na delu ter jih prehiteli. Ko je namreč Japonska leta 1905 premagala Rusijo, je začela svoje delo v Mandžuriji, katero je napolnila s svojimi naseljenici.

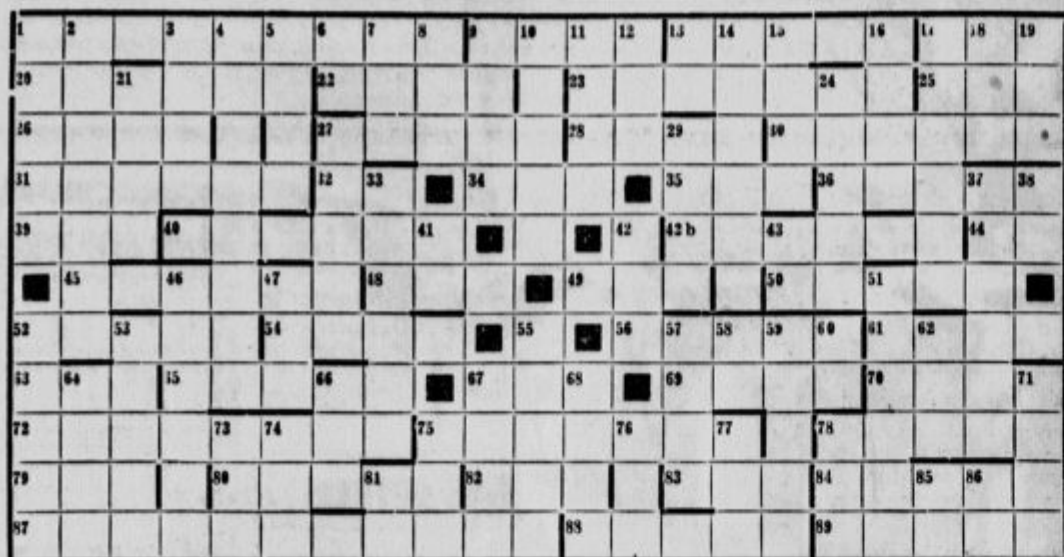
Zdaj se je začela naseljevalna tekma v Mandžuriji. Spočetka je v tej deželi prebivalo zgolj kakih 2 milijona ljudi, ki pa so doslej narasli na

žez 30 milijonov. Kakor pa vedo povedati strokovnjaki, more ta dežela preživljati najmanj 100 milijonov ljudi. Kakor vidimo, je v nekaj desetletjih tukaj bilo izvršeno velikansko ljudsko preseljevanje, največje v zgodovini. In to se zdaj pod Japonci nadaljuje Japonci so sicer Mandžuriji dali za cesarja zadnjega kitajskega cesarja, ki so ga bili Kitajci vrgli in ki je bil iz mandžurske rodovine, vendar so Mandžurijo vzeli za svojo deželo, svojo kolonijo. V prihodnjih letih nameravajo Japonci v Mandžurijo spet poslati najmanj en milijon japonskih družin, katere naj pomagajo, da bo iz nekdanje dežele divjakov in pregnancev postala dežela bogastva.

Italija je razpisala novo državno posojilo, ki so ga ljudje večkratno podpisali. Na sliki vidimo, kako vse dere tja, kjer je treba podpisovati državno posojilo za vojsko.

Križanka

Vodoravno: 1. Zračno prevozno sredstvo. — 9. Druga beseda za škodo. 13. Ni top. 17. Jeza. 20. Vrsta goriskega vina. — 22. Ribje jajčice. — 23. Najsvetejši simbol v oltarju. — 25. Priprava za vezanje, pritrdjevanje. — 26. Svojljni zaimek ženskega spola. — 27. Se nahajajo v ustni duplini. 28. Zitarica. — 30. Gospodarsko orodje. — 31. Domač izraz za pripravljeno hrano. — 32. Ploskovna mera. — 34. Ženska glas. — 35. Priprava za merjenje časa. — 36. Cilj pri streljanju. — 39. Prva številka. — 40. Iste tvarine, zaokrožen, skupen. — 42. b. Šivalno orodje. — 44. Kratica, ki potrdi verodostojnost podpisa. — 45. Lesena posoda za živalsko hrano. — 48. Sova uharica; tudi studenec, vrelec. — 49. Druga beseda za strast. — 50. Previdno, nežno, umerjeno. — 52. Eden izmed prstov. — 54. Stara utežna enota. — 56. Odgovor na vprašanje od kod? — 61. Uboga, siromašna. — 63. Vzklík presenečenja. — 65. Kožna bolezen. — 67. Strelno orožje. — 69. Jutranja padavina. — 70. Ena izmed žitaric. — 72. Vrnitev, zopetni prihod. — 75. Človek, ki mu leviča bolje služi kot desnica. — 78. Prikuha. — 79. Zemlja, prst. — 80. Ustrojena živalska koža. — 82. Druga beseda za zdravilo. — 83. Gozdniček. — 84. Neprijeten na pogled. — 87. Metulj. — 88. Stara domača beseda za pogane. — 89. Postavljeno mnenje o vrednosti kake stvari.

Navpično: 1. Plodovi nekaterih rastlin. — 2. Otroci, član družine, toda tuj. — 3. Gozdna žival z dragoceno krznom. — 4. Oljčno seme. — 5. Domača denarna enota. — 6. Kratka vprašalnica. — 7. Sedež čuta. — 8. Obvodno drevo (2. sklon množ.). — 9. Moška navada, ženska razvada. — 10. Topel izvir, močan studenec. — 11. Drag kamen. — 12. Skupina žuželk. — 13. Del koleca. — 14. Priletna oseba ženskega spola. — 15. Drevo. — 16. Mlinsko korito. — 17. Star, lep izraz za pištalko. — 18. Trije enaki soglasniki. — 19. Stevnik. — 21. Pomanjkanje, roščina. — 24. Organ v človeškem telesu. — 27. Sončni zahod, zapad. — 29. Neumljivi del človeka. — 33. Ubožček, siromakec. — 37. Najrazumnejše bitje. — 38. Ploskovna enota. — 41. Nikalina. — 42. Nesreča, hudobija. — 43. Ploskovna mera. — 46. Užitna spomladanska travniška rastlina. — 47. Divja, bivola podobna žival. — 51. Pohabljeni človek. — 52. Spisek, seznam, poročilo. — 53. Rastlina, s katero se venčajo zmagovalci. — 55. Kos kovanege denarja. — 57. Mil, ljubljn, visokovreden. — 58. Kaz, zaimek. — 59. Senčna, severna stran poboja. — 60. Pritrdilnica. — 62. Drugi človek po svetem pismu. — 64. majhen griček, vzpetina. — 66. Naprava v vodni strugi. — 67. Mlada domača žival. — 68. Najmanjše znamenje, najvažnejše ločilo. — 71. Rahel veter. — 73. Veznik. — 74. Srednjeveliko naselje. — 75. Vrsta športa. — 76. Pijača, ki jo uvažamo in ki se silno podražila. — 77. Bivališče blaženih. — 78. Kazalni zaimek srednjega spola. — 81. Besedica, s katero nudimo. — 85. Besedica, s katero komu prigovarjamo. — 86. Stevnik.

Rešitev nedeljske križanke:

Vodoravno: 1. Planica. — 7. Vid. — 9. Vrbani. — 14. Re. — 15. Rudi Finžgar. — 17. Le. — 19. Ko. — 19. Gobec. — 20. Filov. — 23. Za. — 24. Ime. — 26. Alpa. — 28. Bije. — 29. Ip. (Iperit). — 30. Ogr. — 31. Druid. — Tlo. — 36. Ara. — 37. Ark. — 39. Ural. — 40. Lešnik. — 42. Fisa. — 44. Telo. — 46. Grd. — 47. Alga. — 50. Baku. — 52. Gort. — 53. Mečen. — 54. Siam. — 56. Eden. — 57. Ori. — 58. Sneg. — 60. S. b. — 64. Dan. — 66. Kra. — 67. Robec. — 68. Zor. — 70. Bolgarija. — 74. Mrak. — 78. Voz. — 79. Emir. — 81. Akt. — 83. Avala. — 84. Aroma. — 86. Aloh. — 87. Ro. — 88. Nag. — 89. Irma. — 90. Li. — 91. Gehring. — 92. Novšak. — 93. Ol.

Navpično: 1. Propast. — 2. Legar. — 3. Nubijec. — 4. Ideja. — 5. Cleeron. — 6. Afri. — 7. Vilpuri. — 8. In. — 9. V. g. — 10. Razinger. — 11. Bradl. — 12. Ali. — 13. Ne. — 15. Robat. — 16. Zoga. — 21. Lord. — 22. Vrl. — 25. Mušanon. — 26. Alfonz. — 27. Loire. — 32. Reber. — 33. Ink. — 34. Di. — 35. Ti. — 38. Kg. — 41. Klic. — 43. A. M. S. (Anton Martin Slomšek). — 45. Lea. — 47. A. M. (Anton Medved). — 48. Lok. — 49. Ada. — 51. Urez. — 52. G. S. (Gregorčič Simon). — 54. S. A. — 55. AA. — 57. Oboja. — 59. Gr. — 61. Borah. — 63. Zaton. — 64. Divan. — 65. Naliv. — 68. Oo. — 70. Bile. — 71. Lahr. — 72. Rang. — 73. Jago. — 74. Marš. — 75. Rama. — Arak. — 77. Kolo. — 80. Mag. — 82. Kri. — 85. Mil.

Zlogovnica

Sestavi iz zlogov: a, a, be, ba, gač, i, ja, ka, ko, la, lo, li me, nec, ri, rik, ro, tra, vec, za — besede sledečega pomena: Stajersko vino — žuželka — Celina — Koča — vrsta grozja, ženska ime — gora v Julijskih Alpah — kralj vzhodnih Gotov — Prve črke dobljenih besed ti povedo grško pokrajino, ki jo zahtevajo Bolgari, četrti črke pa slovensko mesto.

Rešitev nedeljske zlogovnice:

Petek — Leros — Atene — Noben — Ibn Saud — Cajna — Ametist
Prve črke: Planica, tretje: Trebnje.

Premenjalnica

So—ja, Pa—vel, Ra—ka, Dri—aa, Po—men, Pe—ko, Ro—sa, A—rak.
Zamenjaj te zloge tako, da dobiš nove besede sledečega pomena: Rano umrli slovenski pesnik, rodom iz Krasa — znamenja pražene kave — sklenitev zakonske zveze — domača denarna enota — sklep, sklenjena volja — vodna žival — poljski pridelek.

Rešitev nedeljske premenjalnice:

Dvor—jan, Le—tar, Be—den, Tar—te, Ko—la, Stri—na, Le—sa; je bilo sestaviti besede: Ko—lo—dvor, Le—den, Stri—tar, Jan—tar, Ce—be—da, Sa—na.

Tečaji nemščine

med njimi tečaj konverzacije in korespondence se vsrjšo v **vektoratu nemške akademije**, Ljubljana, Beethovnova ulica 14/I.

Velekompleks

s poslopljem, izredno primeren za parceliranje, za nad 50 parcel, ali kako veleindustrijo in slično; ob vodi in železnici, na gorenjski strani, 18 km od Ljubljane — ugodno prodamo. Cenj. ponudbe na upr. »Slov.« pod »Teren gramozen«

ZAHTEVAJTE BREZPLACEN KATALOG

BREZPLACEN POUK V IGRANJU!

MEINEL HEROLD
ZALIVORNE GLAZBE
MARIBOR
ŠT. 10 2

Salah

Prva prihodnja prireditel Slovenske šahovske zveze bo monstre-brzturnir v Ljubljani v začetku aprila. Te vrste prireditve so med našimi šahisti zelo priljubljene in se jih običajno udeležuje v velikem številu. Pričakovati je, da bo letos udeležba spet rekordna.

Medklubska tekmovalje za prvenstvo Slovenske šahovske zveze se bliža semifinolu. Tekmovalca v seminu bosta Celjski šahovski klub in Šahovski klub »Vidmar« in Centralni in Ljubljanski šahovski klub kot v lanskem tekmovalju. V tekmovalju v ljubljanski skupini sedaj še ni odločeno prvo in drugo mesto, tretje mesto pa je že zasedel Šahovski klub »Triglava«, četrti Centralni šahovski klub II. in peto Ljubljanski šahovski klub II. Za prvo in drugo mesto bo odločilen končni rezultat tekme med prvima moštvoma Centralnega in Ljubljanskega šahovskega kluba, ki je ostala pri rezultatu 2 : 3 (3) prekinjena in tekma med Centralnim šahovskim klubom I. in Ljubljanskim šahovskim klubom II. Šahovski klub »Triglava« je v tekmi z Ljubljanskim šahovskim klubom II. dosegel visoko zmago in z neodločnim rezultatom v tekmi s Centralnim šahovskim klubom II. dosegel tretje mesto. Ta uspeh je lep in dokazuje stalnost in solidnost Šahovskega kluba »Triglava«. Centralni šahovski klub II. je od lanskega leta napredoval in se ročil za drugo mesto. V drugem razredu sta glavna konkurenta za prvo mesto. Železničarski šahovski klub in mladinska sekcija LSK-a, v tretjem razredu pa imata najboljši izgleda tretji moštvu Centralnega in Ljubljanskega šahovskega kluba.

Mesto matcha med Bondarevskim in Lilienthalom, lanskima zmagovalcema na turnirju v Moskvi, bo za prvenstvo Rusije odigran četverokrožni turnir med sedanjimi najboljšimi ruskimi mojstri: Boleslavskim, Bondarevskim, Botvinnikom, Keresom, Lilienthalom in Smislovim. Turnir se bo pričel še ta mesec in vzbujajo veliko zanimanje.

Iz lanskega nemškega turnirja v Varšavi prinašamo danes partijo, v kateri je ostri nemški igralec mojster Richter lepo premagal mojstra Ahuesa.

Richter — Ahues.

1. e2—e4, e7—e5, 2. Sg1—f3, Sb8—c6, 3. Lf1—b5, a7—a6, 4. Lb5—a4, Sg8—f6, 5. 0—0, Lf8—e7, 6. d2—d4 (normalno nadaljevanje je tukaj Tf1—e1, kar vodi do težke pozicijske igre. Richter preide raje v kombinacijsko igro, čeprav za ceno enega ali dveh kmetov), e3×d4 (možno je tudi b7—b5 ali 0—0 ali celo Sf6×e4), 7. e4—e5, Sf6—e4, 8. e2—c3 (beli nadaljuje v gambitnem stilu), d4×c3, 9. La4×c2 (za hiter razvoj figur ponuja beli še tretjega kmeta), d7—d5 (črni ne sme zanemariti razvoja svojih figur in zato odkloni tretjega kmeta), 10. Sb1×c3, Sc4×c3, 11. b2×c3, Lc8—g4, 12. Tf1—e1, Dd8—d7, 13. Ta1—b1, Sc6—d8, 14. h2—h3, Lg4—eb, 15. Dd1—d3 (beli ima za žrtvovanje kmeta lepo napadalno pozicijo. Z igrano potezo prepreči črnu 0—0 in izvaža nadaljni pritisk na črno pozicijo), c7—c5, 16. Sf3—h2, h7—h5 (grozilo je f2—f4 in g3—g6 g2—g4), 17. Dd3—g8, Sd8—c6, 18. Lc1—e3 (ni šlo D—g7 zaradi 0—0—0 in Td8—g8), b7—b5, 19. Sh2—f3, Ke8—f8 (črni hoče kriti točko g7 in priti s kraljem iz diagonale a4—e8), 20. Sf3—h4, Le7—g5, 21. Dg3×g5, Dd7—e7, 22. Dg5—f4 (beli je obdržal napad in harmonično skoval svoje figur), Kf8—g8, 23. Te—e3! (s tem, da privede beli še trdnjavo na g8 linijo, bistveno ojači svoj napad), Th8—h6, 24. Te—g3, Kg8—h8, 25. Tg3—g5, Ta8—g8 (samo navidezno se je posrečilo črnu zavaruovati kralja, kar Richter lepo dokaže z naslednjo kombinacijo), 26. Th1—e1, Le6—d7, 27. Te1—e3, Sc6—d8, 28. Tg3×g7! in črni se je vdal, ker na T×g7 sledi D×h6+ s hitrim koncem in ravnotako na K×g7 Te—g5+. Richterjeva dosledna in natančna igra zasluži priznanje.

Škotja Loka

Danes ob 10 v Društvenem domu seja okr. sveta Kreskovega okrožja.
Praznik sv. Jožefa je glavni društveni praznik. Za vse člane in članice je častna dolžnost, da se udeležijo v polnem številu društvene sv. maeš s sv. obhajilom ob pol 9 v župni cerkvi. Zvečer ob 8 bo telovadna akademija z bogatim sporedom, ki jo prireditel FO in DK. Pridite in dajte priznanja delavni mladini.
Občni zbor krajevne protituberkulozne lige bo danes ob 10 v risalnici meščanske šole. Vse člane in prijatelje vabimo, da se udeležijo zborovanja te človekoljubne organizacije.

Po državi

*** Za nevesto ga je opeharil.** V Biellino prihajajo prav radi muslimani z juga, ki bi se radi poročili, saj velja ta kraj kot ženitovanjski trg in skoraj vedno se posreči mladim možem kupiti kakšno deklico, s katero se potem po postavah preroka Mohameda poroče. Tudi Sečir Sačirovič, postaven kmečki fant iz okolice Gnjiljanov, se je podal v Biellino, da bi si tam kupil svojo bodočo življenjsko družico. V svojem prenočišču se je seznanil s starim Serifom Beganovičem, ki je s slikovitimi besedami hvallal odlike svoje hčerke Emine in Sečirja zagotavljal, da dela Emine za tri tovorne živali. Po dolgih pogajanjih sta se moža sporazumela. Sečir se je obvezal, da bo dal za ta biser ženskega spola svojemu bodočemu tustu 2500 din, poleg tega pa še kupil svoji bodoči ženi vso nevestino opremo, ki jo mora izročiti Emine še pred poroko. Srečni ženini, ki je komaj čakal, da bi odpeljal ljubko Emine na svoj dom, se je požuril, da je prinesel Serifu dogovorjeno vsoto, nato pa je nakupil za svojo nevesto celo vrsto krasnih oblek. Šele sedaj so mu pripeljali njegovo bodočo življenjsko družico globoko zadržati. Sečir je videl samo sanjave oči. Ko sta stari Serif in njegova hčerka mislila, da ju nihče ne opazuje, sta med seboj šepetala, kakor hitro se je pa približal ženini, sta umolknila. Ko bi Emine morala iti s svojim ženinom, je šla v sosednji prostor prenočišča. Ker jo dalj časa ni bilo na spregled, jo je Sečir iskal po vseh kotih prenočišča, pa je nikjer ni mogel najti. Sedaj je mladi mož sprevidel, da ga je stari Serif s svojo hčerko grdo ogoljufal. Naznanil ga je oblasti, toda Serif je, ko je bil zaslišan, trdil, da mu Sečir ni dal dogovorjenih 2500 dinarjev, ampak samo polovico, dalje je tajil, da bi njegova hčerka kdaj dobila od svojega ženina obleko. Ker zaljubljeni ženini ni imel nobenega pisanega potrdila in tudi ne priče, ki bi potrdila njegove navedbe skoraj gotovo ne bo dobil svojega denarja nazaj, čeprav pride zadeva pred sodišče. Toda Sečiru ni toliko za svoje prihranke, žali ga posebno to, da se je njegova ljubka nevesta razkrinkala kot grda goljufica.

*** Koliko je vreden nos pjanca.** Te dni se je po ulicah Požarevca potikal zidar Milan Stevič. Bil je zelo slabe volje, ker je njegova žena spet zahtevala denar, on ji pa ni hotel dati zadnje dinarje, ki jih je imel še v žepu. Ko je žena hotela z metlo prisiliti moža, da bi ji dal denar, ji je mož prisolil krepko zausnico. Nato je zbežal z doma. Da bi se pomiril, je Milan Stevič stopil v neko kavarno in si naročil močne slivovke. V kotu kavarne je sedel njegov prijatelj in bulil pred se. Ko ga je Milan z od razburjenja tresočim se glasom pozdravil, se je prijatelj Ljubomir Antončević dvignil in s solzami v očeh objel Milana. Bil je že precej okajen in v takem stanju se je vedno jokati. Naročil je za Milana žganje in začela sta se pogovarjati, med pogovorom pa sta pridno praznila kozarčke. Milan je govoril o vrednosti pravega prijateljstva in o hudobnosti žensk, Ljubomir ima hčerko, ki jo nad vse ljubi. Ko je Milan izjavil, da tudi njegova hčerka kot zastopnica ženskega spola ni nič vredna, je Ljubomir vzkliknil. V svojem dosedanjem najboljšem prijatelju je videl svojega najhujšega sovražnika. Navzlic je nanj in mu odgriznil nos. Drugi gostje so komaj ločili razjarjena moža. Naslednji dan je breznosni Milan vložil proti Ljubomiru kazensko ovadbo in poleg tega zahteval še 30.000 din odškodnine za nos. Mnogi sicer trdijo, da je ta vsota previsoka, kar njegov nos ni bil posebno lep, ampak od pijače močno porudel, Milanovi prijatelji in posebno njegova boljša polovica pa so mnenja, da je nos človeku nenadomestljiv, naravnost neprecenljiv, in da mora Milan zahtevati znatno višjo odškodnino.

Bogojina

Minuli teden je imel naš Fanovski odsek duhovne vaje, ki jih je vodil g. Prša Martin iz Bištrice. Duhovne vaje, ki so trajale tri dni, so bile zelo dobro obiskane. Saj je g. pridigar s svojo toplo, prijazno, a vendar odločno besedo, znal privabiti srca vseh mladih fantov, da so radi prihajali in poslušali božjo besedo. — Vsak dan je bila ob osmih pridiga, v masa in križev pot. Popoldne ob štirih spet pridiga, križev pot in večernice. Drugi dan duh. vaj so fantje opravili vs. spoved, tretji dan pa prešli sv. obhajilo. Res je bilo ganljivo gledati, kako so fantje vedrih obrazov, polnih erce in zadovoljstva, pristopili k obhajilni mizi in odhajali od nje. — Ves čas duh. vaj je bilo v cerkvi ubrano in lepo ljudsko petje, ki ga je sprtno vodil naš znani agilni prosvetni delavec g. Maučec Ignacij. — Vsem, ki so pripomogli, da so duh. vaje tako lepo izpadle, naj Bog stotero poplača.

Frtaučku Gustl ma beseda

deluca, zakua sneg u Iblanca mečeja, ke je vendar tku lep, de se ga člouk kar nagledat na more. Tist deluc me je ta peru ou nog du glave pogledu, pol je pa tkula reku:

»Né se na bojte za ta sneg. Bote videl, de bo Buh prec druga dau, ke boma tega u Iblanca zmetal. Murde pa tud še mal pred. Bug nas na bo zapustu, ke ve, de sma reveži. Kar u Boga zaupima, pa bo use dobr.«

Ke sem vidu, da ma ta deluc prou, sem ga prgmah pustu, pa sem šou naprej pu sojeh poteh.

Potlej ke je ta drug sneg zapadu tku na debel, sem čou pa spet en upravuk na on stran Iblance. Ce mom pridet na una stran Iblanca, morem pa sevede jit spet čez kakšen grem. Ke m je Suštarsk must še ta narbl na roka, must navadn čez Suštarsk must. No, in zdej sem tou jit tudi čez ta must. Ke pridem ke du musta, pa zagledam pouhen must vuzou s snegam naluženem. Gor na enmu teh vuzou pa zagledam spet glih tistga deluca z lupata u rok, ke je sneg u Iblanca metu. Jest sm tou jit kar naprej, de b m ta deluc na mogu dat spet ka-

šenga poduka, koker m ga je dau zadenč. Glih tekat me pa zamerka tist deluc, pa me ugovari: »No gespud, al zdej vidja, de sem mou jest zadenč prou, ke sem vam reku, de nam bo Bug že druga poslou, keder nam bo tega zmkankal, de ga boma mel za zimska pumuč. Jest zmeri u Buga zaupam, zatu me tud še nekol ni zapustu. No, al ni res? Ke boma enkat spet ta sneg u Iblanca zmetal, nam bo pa druga dau, čé ga boma putreben. Ke pa zimské pumuč na nucama sam u Iblan, more pa mal snega tud še za druge kraje pršparat, zatu Iblancani na smena bit preveč pužrešen, de se na boma Buga zamerel.«

Al m ni dobr povedu? Jest mu na tu nisem mogu druga odgovort, koker, de naj le priden sneg u Iblanca mečeja, de boja dubil prec spet zimska pumuč. Pol sm šou pa kar naprej, de ga nisem predoug motu in zadržovu. Sam pr seb sem s pa mislu, de je res še ta narbulš, čé člouk u Buga zaupa. Kdor na Buga pozab, tud Buh na bo najuga puzabu.

Ke sem šou naprej in ja zaviju not u Ziduska ulca, sm pa vidu, da sa Ziduska ulca tudi za zimska pumuč že na pu-voreng spucal. Ta druga puluvica se pa pustil kar taka kakeršna je punavod, kedar ja sneg pupacka. Pu te puluvica more hodet člouk prou previden, de s kakšne noge na zlom in pa še ene par reber za nameček. Jest že merkam, de srečen skuz pridem. Uoi lde pa nisa tku previden, koker sem jest. Kar ke u en dan diujaja naprej, koker ne b mel kakšen parket pud nugam. Marsker ja je že tam skupi, de ja bo pounu ceu soj žeuļejne. Sevede, men tu nč mar ne gre. Sej prauja, de je vsak sam soje sreče kuvač. Zakua b se jest pol u take reči utiku?

Ke sem pršou pol ke napre jdu Zvejzde, sem pa spet vidu, de je taka, de more člouk s pametja hodet pu ne, ne sam z nugam. Glih tam na sred Zvejzde pa videm, kuku se en mužakar in pa ena

ženska pu sneg, prouzprou pu tist plunder valata. Pouhen ldi se je nabral tam ukul in se tku regal, koker se reglaja u tejtare kašen burk. Sevede, da b jima kdu prskoču na pumuč in jima pumagu spet na nuge, tu pa ni nobenmu u glava padel. No, pa se j puznate Iblancane. Kua b vam tu prpoudvou? De b se kdu zavle moja poduka ke j pubulšu, je tku izklučen.

Ke jest na morem take nasreče gledat in se ji smejat, sem se pa hiter prpognu in jima tou pumagat spet na noge. Kumi se mal prpognem, sem se pa tud jest prekucnu najne. Sevede, lde sa se pa začel še bl regal in špase ugajnat. En čas sma se valal pu tleh, nazadne sma se pa le pukonc skubacal. Tu je še dober, de s ni nubeden noge al pa ke j druga zloumu. Ubleke sma mel mal pupackane, pa sram nas je blu tud, ke sa se lde tku režal.

Te nasreče sa bli pa sam tist kanali uržah, ke sa jih naredel glih pu sred tisteh potu skuz Zvejzda. Kene, člouk na sme zmeri gledat na tla, koker de b ke jskou. Pa čé te ker umegrede puzdrau, mu moreš tud udzdraut. Tu ja ulika pogerva. Ce gledaš u tla, ga pa na moreš videt, čé te puzdrau. Pol je pa zamera, čé mu na udzdraveš in te ukul ubiraja pr ldeh, de s ušaben.

Vite, tist kanali sa useh te nasreč uržah. Jest na vem, al sa jih nalaš glih pu sred ceste naredel, ke b jih vendar lohka tud tam naredel, ke na hodja lde, al sa ti lde pukazat, de je tud Zvejzda kanalizirana. Nej bo žé tku al pa tku, men se tu na zdi prou, pa tistem mende tud ne, ke se zavle teh kanalu prekucavaja.

Ke sma bli enkar uti trje spet na nugah in se mal upucal, sta pa kreulala tist mužakar in pa mende negava bulši puluvica, dol pu Zvejzde ke preke Kino Matica, jest sem ja pa ubrau kar naprej gor preke Selenburgu ulc. Mal tešku je šlu, ke me je tku nogu bulela, de sem cela pot stoku. Kumi sem procklou ke du Kazine, sem s mogu pa že mal udpučit na tistmu ta ukroglem kamne, ke ležaja tam še na tleh. Jest dosm več na vem, al sem s ja čist zloumu, al sem s ja tku naroda zvju, de ni bla skori za nubena raba več.

Sevede, tu je že precej doug. Tekat je še ležu sneg pu cel Zvejzd, koker na kakšen gmajn. Tekat sa bli tist kanali še hedu nevaran za nuge, ke sa ble take lukne, de se je kumi videl du dna. Zdej je pa že mal bulš, ke sa tiste pota že precej puštima-ne. Ke bo Zvejzda čist modernizirana, bo pa use tku lepu, de nekol taga. Lde se boja pučutil u Zvejzd glih tku, koker u raje. Mal morma holt še putrpet in na smena sitnast predajat. Kar prec se tud na more taka reč naredit. Sej tist koli, ke boja drevesa k nm prvezal, že stujeja. Drevesa boja pa pol nasadel, pa tudi trava spet nasjal, ke bo ureme bl prprau za sv. U sneg ja mende še nubeden ni dreuja sadiu.

Koker sem brau u časupiseh, boja tud šterna tam nek naredel, koker je bia soje čase. Pol bo tud irišna voda zmeri pr rukah. Sevede penzjunisti sa se troštal in tud bl b se jim ustregel, čé k s kašenga keudra cviček ke u Zvejzda napalal. Krvo, nobeden penzjunist s zdej na more cvička pnošt, ke je tku strašen drag. Noja, pa jest b se ga tud na branu, čé prou m na more nubeden naprej metat, da sem pijanc.

Pa tak paviljon, de bo lohka muska not špilala, boja tud nou poustaul, koker sem slišu. Pa ne tam, koker zdej stuje ta ta star, ke je z tekat stavu, koker rank gorenjak Radecki. Za tega boja mende penzjunisti prusil, de b jim ga prepuštel saj za ta čas, de bo u Zvejzd spet druje zrastu in pa de boja klupi spet nazaj poustaul. Zdej se srumaki prou res nimaja kam diat. Tam pred kazinskem vrtam tud na boja mogel zmeri stat, puseben, čé bo uručina spet enkrat pritelisna.

Bote videl lde boži, kuku bo enkat še lušten u Iblan. Sej nč na rečem, tiste ta nove Zale gor pr Svetne križe nisa napčne. Men se zdejda prou luštne, ke sem jih gledu dol z Grada, ampak med žiher verjamete, de bo usak Iblancan, noja pa Iblancanka tud, rajš sedela u Zvejzd na kašen klop, koker pa gor pr Zalah, čé prou ja boja u Zvejzd se skrbji trpinčle, gor pr Zalah boja pa čist brez useh skrbji lohka pudivale.

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; šentlavinjski oglesi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglesi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinna vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe

Jstejo:

Mlinar

srednjih let, strokovno izvežban, zanesljiv, pošten, išče stalno službo. — Ponudbe v upravo »Slov.« v Mariboru pod »Stalna služba — strokovnjak« št. 470.

Zagovodja

15 letno prakso, vešč vse manipulacije, trdga in mehkega lesa, zmožen vseh pisarniških poslov, prošni za takojšnjo namestitve. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Zagovodja« št. 3868.

Kuharica-gospodinja

18 letna, išče službo za takoj ali pozneje. Gre kamor koli, izvežbana v mešanih stroki, pomagala bi tudi pri gospodinjstvu. Ponudbe v upravo »Slov.« pod št. 3699.

Prodajalka

18 letna, išče službo za takoj ali pozneje. Gre kamor koli, izvežbana v mešanih stroki, pomagala bi tudi pri gospodinjstvu. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Zanesljiva« 3795.

Trg. pomočnica

krščanskih kmečkih staršev, vsestransko sposobna, išče mesto, najraje na deželi. Ponudbe poslati v upravo »Slovenca« pod »Poštena« št. 3819.

Knjigovodja

zmožen vseh vrst knjigovodstva, star 30 let, z večletno prakso, prošni za takojšnjo namestitve. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Prvovrstna moč« št. 3847.

Dekle

malu maturo, tečajem, sprejme vsako službo, tudi v kuhinji, otroku ali kjerkoli. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 3815.

Upokojen orožnik

sprejme za Ljubljano — mesto inkasanta, urad. sluge, informacije, zastopstvo, vratarja ali kaj sličnega. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Zanesljiva« št. 3910. (a)

Trgovska pomočnica

izvežbana, manufakturstika, izučena trgovine meš. blaga, vajena gospodinjstva in gostilne — želi namestitve. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zanesljiva« št. 3910. (a)

Kuharica

vajena vseh hišnih del, išče službo. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Gospodinja« št. 3927. (a)

Prodajalka

pridna, poštena, zanesljiva, s znanjem nemščine, išče primerne zaposlitve. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3924. (a)

Hlapec

srednje starosti, zmožen vseh kmečkih del — išče službo. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3976. (a)

Službo občin. tajnika

iščem. Imam malo maturo, zmožen sem orgljanja, vodstva pevskih zborov. Nastop lahko takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3977. (a)

Kolesa

Tricikelj

močnejše konstrukcije — kupi V. Strahovnik, Rakovniška 6. (k)

Novo kolo »Puch«

in dva otroška vozička, prodam. Peterl, Cankarjeva ul. 7, Kodeljevo.

Še 36 koles

odličnih znamk — nudi po starih nizkih cenah dokler traja zaloga. Fr. Podobnik, Rudnik Ljubljana. Nakup mogoč tudi ob nedeljah dopoldne.

Potniki

Potnika

dobro vpeljanega, za obisk trgovin po deželi, sprejemem. V pošte pri de samo tak, ki že potuje in bi bil pripravljen sprejeti v prodajo nekoliko predmetov. — Ponudbe v upravo »Slov.« pod 4070.

Uvajenci

Frizersko vajeniko

sprejme takoj salon »Nada«, Novi trg 1.

Učenik

za modistovski obrt — sprejemem. Pavla Cevc, Ljubljana, Tyrševa 97.

Čevljarskega vajenca

sprejme Omejec Slavko, čevljarstvo, št. Vid nad Ljubljano.

Pekovskega vajenca

sprejemem takoj. Pangerc Anton, Pobrežje, Nasipna 84.

Kovaškega vajenca

sprejemem. Hrana in stanovanje pri meni. Alojz Erbežnik, Kozarje št. 39, p. Dobrova pri Ljubljani.

Dekle

zdrava, poštena, ki se je že učila 9 mesecev šivati, išče mesto vajenke pri šivilji, kjer bi imela vso oskrbo v hiši. Vprašati pri: Pepi Tramšek, Kajzar, p. Sv. Miklavž pri Ormožu. (v)

Vajeniko

za špecerijsko trgovino takoj sprejemem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3869. (v)

Vajenca

s predpisano šolsko izobrazbo sprejme trgovina železnine v Ljubljani. — Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Železo« 3811.

Mesarskega vajenca

poštenih staršev, sprejemem takoj na deželo. — Oskrba v hiši. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4006.

Ključavničarski vajenec

z enoletno učno dobo želi premeniti mesto k ključavničarski ali mehaniški obrti. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 4074.

Knjige

Nova knjiga

je izšla iz tiska: Montanelli: Sto dni Finske. — Vsa knjiga je polna izredno opisanih prizorov, ki razsvetljujejo vojno in tragedijo, ki jo je doživel finski narod. — Vezana knjiga 80 din, broširana 70 din. Naroča se po povzetju pri: Nakladna knjizara »Eposha«, Zagreb, Trg kralja Petra 11.

Zasluzek

Železničarjevi ženi,

hčerki ali sinu, nudim dober zaslužek. Ponudbe na podružnico »Slovenca« Jesenice pod »Podjetna 482«. (b)

Postranski zaslužek

za vsakogar! — Zastopnik za prodajo interesantnih knjig sprejemem v vseh krajih banovine. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Dobra knjiga« 3858.

Prodajna skladišča

za oskrbovanje z novim izdelkom, ki je sedaj nad vse aktualen, odpiramo po vseh banovinskih in okrajnih mestih. Predmet je brezkonkurenčen ter ga zahtevajo v velikih množinah. Zaslužek dober in stalen, ekstenzija zagotovljena. Reflektantje za ta poseben položaj morajo imeti od 5000 do 20.000 din kapitala v gotovini ter naj pošljejo resne ponudbe na Publicitas, Zagreb, Ilica 9, pod značko »Dobar prosperitet«.

Službe

Dobe:

Čevljarskega pomočnika za boljše dela sprejemem. Mokorel, Mirje 4.

Hlapca

za vsa kmečka dela — sprejemem. Dravljec, Vodnikova 218.

Modni atelje »Vera«

Nebotičnik — išče samostojno pomočnico. Stalno mesto.

Postrežnico

pridno, mlado, pošteno, katerega stanuje pri starših, sprejemem za pomoč v gospodinjstvu od 7—3. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 4013.

Urarskega pomočnika

za takoj išče A. Janko, urar, Maribor. Tedenska plača 400—600 din.

Uradnika

trgovsko naobraženega, po možnosti s krajsjo prakso v industriji, išče večja industrija v Sloveniji. Ponudbe s navedbo študij in zahtevkov pod »Industrija« 3855 v upr. »Slovenca«.

Hlapca za kmečka dela

sprejemem. Plača po dogovoru. — Tarman, Log, Kranjska gora.

Dobre šivilje

za šivanje in likanje belega perila, nujno sprejememo. Plačamo dobro. — Ponudbe na Universal-Reklam, Novi Sad, Željeznička ul. 36, pod »Hitno«.

Železninarja

mlajšega, vendar dobro verziranega, sprejememo. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Vojašine prost« št. 3853.

Dekle

za vsa dela, ki zna tudi kuhati, zelo snažno in solidno, z dolgoletnimi spravevali, za dobro plačo sprejememo. — Ponudbe s sliko na gospo dr. Gjuriš, Zagreb, Slavujevac 4.

Služkinja

poštena, zdrava, vajena vseh domačih in vrtnih del, stara od 24 let dalje, se sprejme. Brecljnik Al., Celovška 93, Ljublj. VII. Oglasi se v popoldanskim urah.

Uradnico

veščo knjigovodstva, slovenske, arbohrvaške in nemške korespondence — išče večje podjetje proti takojšnji namestitvi. — Uradnice s prakso imajo prednost. Ponudbe poslati pod šifro »Stalna služba« na upr. »Slov.« 3709

Abiturientko

učiteljska ali absolventka meščanske šole vzajem od 1. aprila do jeseni k 10 letni deklici. — Opravljala bi tudi lahko gospodinjstva dela. Predpogoj resnost, solidnost, snažnost. Ponudbe na lekarno na Vrhniki. (b)

Vrtnar

v vseh panogah vrtnarstva in sadjarstva samostojen in izvežban, samski ter v vsakem oziru pošten in zanesljiv, dobi takoj mesto na graščinskem posestvu. Ponudbe s prepiš spraveval ter z navedbo zahtevkov ob prosti hrani in stanovanju, je nasloviti na upravo »Slovenca« pod šifro »Graščinski vrtnar« št. 3931. (b)

Uradnika

energičnega in sposobnega, popolnoma vziranega v lesnem poslu v pisarni in na terenu, vsega knjigovodstva, po možnosti tudi arbohrvaškega, nemškega in italijanskega korespondenta, išče za Ljubljano lemo podjetje. Ponudbe s prepiš spraveval in navedbo zahtevkov v upravo »Slov.« pod značko »Lesna stroka« št. 3395.

Hlapca za kmečka dela

sprejemem. Plača 300 din ali več. Rici Franc, Sp. Kašelj 14, p. Dev. Mar. v Polju.

Več mladih deklet

od 15 do 17 let starosti, se sprejme za lahko delo. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 3856.

Prodajalko

veščo v prodaji železnine, sprejme večja trgovina železnine. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Železo« št. 3854.

Kuharico

s dolgiimi spravevali, pošteno, sprejemem za takoj ali s 1. aprilom. Ponudbe podružni. »Slov.« v Kranju pod »Ljubiteljica otrok«.

Soboslikar. pomočnika

dobrega, sprejemem. Sedej Leopold, Slomškova 23.

Brivskega pomočnika

sprejemem takoj. Polanc, Kopitarjeva 1. (b)

Krojaškega pomočnika

sprejemem. Hrana in stanovanje v hiši. — Alojz Krizaj, Zaloška 103. (b)

Dekle

vajena trgovine, dobi takoj mesto. Ponudbe na podružni. »Slov.« Jesenice pod št. 481. (b)

Ženska

dobi prazno sobico in nekaj plačila za opravljane hišnih del. Naslov v upravi »Slov.« pod števil. 3958. (b)

Šiviljsko pomočnico

sprejemem takoj. Gorjanc, Nunska 3, druga veža.

Mesarskega pomočnika

sprejme takoj Musar Jože, Ljubljana, Sv. Petra cesta 6.

Hišnico

ali zakoniki par sprejemem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Vešča pospravljanja« št. 3953.

Upokojenca

sprejemem na veleposejstvo blizu Ljubljane. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4001.

Deklo

za kmečka dela sprejemem. Plača dobra. Karl Blaž, Zaloška cesta 163, Ljubljana.

Mlajšo postrežnico

sprejemem. — Vprašati v mlekarji, Vošnjakova 4.

V stalno službo sprejemem

kamnoseškega pomočnika, kamnoseškega brusarja, močnega delavca, Franjo Kunovar, kamnosek, Sv. Križ, Ljubljana.

Denar

Kdo bi posodil

100.000 din na vknjižbo na prvo mesto. Ponudbe poslati v upravo »Slov.« pod »Varno« št. 4017.

Posojila

se dajo na odplačilo na 2—3 leta, posojila po posebnih pogojih državnim in samoupravnim uradnikom, obrtnikom in malim trgovcem. — Natančnejša pojasnila pošilja Puka štedionica d. d. — Kostajnica.

Posojila

različna, preskrbim hitro in brez kakšnega predplačila. Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka 12.

Iščem finansierja

za svoj nedosegljiv izum, iščem, ker nimam denarja. Novo, še ne v obratu. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Promet in zaslužek« št. 3979.

Ureditev dolgov

izterjavo, inkaso in odkup terjatev sodne in tibe poravnave, dobičkonosno — varno založbo kapitala, preskrbo posojil, knjigovodstvo, bilanca, kalkulacije, sploh vse trgovske, obrtne zadeve vam diskretno uredi koncesionirana komercialna pisarna

ZAJC LOJZE

Ljubljana, Gledališka 7.

150.000 din posojila

proti vknjižbi na I. mesto na vrednost 500.000 din, iščem za zidavo nove hiše v centru Ljubljane. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Event, tudi stanovanje z avgustom v hiši« št. 3864.

Hranilne knjižice

vrednostne papirje

kupujemo

stalno po najvišjih cenah in proti takojšnjemu plačilu

Rudolf Zore

Ljubljana, Gledališka 12.

Radio

Radio

štiricevni, prodam. — Ponudbe v upravo »Slov.« pod značko »Radio« 4051.

Sadje

Jabolka

štajerska, kanadska in razne, kg 6, 9, 12 din »bruto« — neto — franko postaja kupca povzjetjem, razpoložljiva: Postrzin, Maribor, Pobrežje 1.

Fige

za šganjkuho po najnižji ceni oddaja tvrdka Ivan Jelačin, Ljubljana, telefon 26-07.

Češplje in slive

srednjedebelne, več sto komadov različnih vrst, prodaja Janez Perko, Vodnikova 50, Ljubljana VII.

la. jabolka

kupite ugodno pri N. Štular, Tyrševa cesta 37 b. Telefon 36-81.

Zdaj je čas!

Imamo še na zalogi prvovrstne breskve v osmihi najfinjših vrstah, in prvovrstni ringlo, rumen in zelen, medene slive, krasotice iz Livante itd. Dobite v bliski Črni goveji drevesnici. Naslov: A. Adamič, Ljubljana, Sv. Petra cesta 31.

Kupimo

VSAKOVRSTNO

ZLATO

SREBRO - PLATINO

BRILJANTE

ŠMARAGDE SAFIRJE RUBINE

DIAMANTI STARIJSKE

NAKITE TER UMETNINE

PO NAJVIŠJIH CENAH

STARA TROJKA

JOS EBERLE

LJUBLJANA, TYRŠEVA 2

HOTEL SLOH

Roloje

železne, dobro ohranjene, kupim. Rabim 3 komade 3x1,50 m in 3 komade 2,20x1 m. Ponudbe z navedbo mere in cene na podružni. »Slov.« v Celju pod »Trgovina«.

Vsakovrstno zlato

briljante in srebro

kupuje po najvišjih cenah

A. Božič, Ljubljana

Franciškaška ulica 8

Prezračevalec

rabilen, za prostornino 16 m³. kupimo. Ponudbe na Dolničar & Richter, Ljubljana.

Vrtnarji!

Večjo količino Rosae caninae kupuje drevesnica »Perenrvt«, Vrapče kraj Zagreba.

Vsakovrstno zlato kupuje

po najvišjih cenah

CERNE, juvelir, Ljubljana

Wolfova ulica št. 3

Odpadke cunj, papirja

</

ZANATSKA BANKA KRALJ. JUGOSLAVIJE A. D.

PODRUŽNICA V LJUBLJANI

podeljuje obrtnikom, obrtnim podjetjem in obrtnim zadrugam vseh vrst ugodna posojila in kredite v tekočem računu do najvišjega zneska Din 300.000.—. Vloge na hranilne knjižice in tekoči račun obrestuje najugodnejše.

Posestva

REALITETA

posestna posredovalnica
v Ljubljani je samo
v PRESERNOVI ULICI 54
Nasproti glavne pošte
Telefon 44-20

Stanovanjsko hišo

v Moravčah, pripravno
za obrtnika, prodam. -
Vprašati pri Amaliji Kri-
žanec, gostilna, Zagorje
ob Savi. (p)

Kompleks 3000 m²

ob Tyrševi cesti, prodam.
Ponudbe v upravo »Slov.«
pod »Gotovina« št. 4000.

Dve lepi parceli

(eno vogalno), ugodno
prodam v Ljubljani. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 4033.

Parcela 1200 m²

za enonadstropno vilo —
prodam na periferiji. —
Poizve se Cernetova ul.
št. 14.

Hiše, vile, parcele,

in posestva kupite ali
prodaste najsolidnejše po-
tom Realitetne pisarne
F. Pristavec, Ljubljana,
Gospodarska cesta 3-I.
Telefon 23-81.

Dvostanovanjsko hišo

novi, z opeko krito, tik
kolodvora Pragersko —
prodam. Električna in 2000
kv. metrov zemlje, zasa-
dene s sadnim drevjem.
Hiša sposobna za vsako
obrtno. Dopise pošliti na:
Jernej Lubej, Pragersko.

Lesna trgovina

trgovina z mešanim bla-
gom, gostilna in trafikca,
vse v novo grajeni hiši
opremljeni davka, s pro-
storom za les (2000 m²),
vse ograjeno, s 3 šupami
na dvorišču, napredaj —
event. se odda v najem.
Franjo Starkelj, trgov. z
meš. blagom, Mičevac, z.
p. Odra. (n)

V prometnem mestu

v Sloveniji prodam ve-
liko enonadstropno hišo
z gospodarskim poslop-
jem in vrtom, primerno
za trgovino, gostilno,
večje obrt ali manjšo in-
dustrijo. Vpeljan je vo-
dovod, kanalizacija in
elektrika. — Cena zelo
ugodna. Ponudbe v upr.
»Slovenca« pod »Solidna
zgradba 325« št. 3830.

Enonadstropna hiša

v prometnem kraju na
Dolenjskem, tik železni-
ske postaje, z velikim zi-
danim gospodarskim po-
slopijem ter več hektarom
sveta, napredaj. Hiša pri-
pravna za trgovino ali
kafarno koli obrt, gospo-
darsko poslopije pa za
manjšo industrijo. — Na
željo se prodaja še dve
hiši v neposredni bližini
prve. Natančnejši podatki
v upravi »Slov.« pod
št. 3769.

Prodamo:

veleposestvo z vpeljanim
brezkonkurenčnim letovi-
skim pensionom, obširnimi
zemljišči in gozdom;
posestvo v bližini Stične;
vinogradno posestvo na
Dolenjskem; trg. hiša z
gostilno, lepim sadovnjak-
om, zemljiščem in po-
želji v vinogradu na
Dolenjskem; posestvo s
trgovino, gostilno in me-
sarijo, na Stajerskem;
posestvo z enonadstrop-
no hišo z gostilno in ko-
vačnico na Stajerskem;
dvostanovanjsko komfort-
no vilo na Gorenjskem;
enonadstropno, tristan-
ovanjsko hišo z vrtom v
Dravljah; dvostanovanjs-
ko vilo z lepim kul-
turiziranim vrtom na Kode-
ljevem; vilo pri Domžal-
ah; gospodarsko hišo s par-
kom in vrtom, z vpelja-
no gostilno, na Pohorju;
dve starejši stanovanjski
hiši v mestu; številne
parcele v vseh delih me-
sta. — Realitetna pisarna
Ludvik Kunaver, Ljub-
ljana, Miklošičeva 34 —
telefon 20-27. (p)

Vabimo

kupce in prodajalce ne-
premičnin, da se poslu-
žujejo naše pisarne, ker
nudimo prodajalcem hitro
in ugodno prodajo, kup-
cem pa izgotovimo po-
godbe in preskrbimo pre-
pis, vse to za zakonito
dvostrano posredovalni-
no. Obračajte se torej
na realitetno pisarno:
Konrad Tovornik, Celje,
Mariborska cesta 13 a.

Posestvo

z mladim gozdom, ca.
14 ha zemlje, prodam po
ugodni ceni. Naslov v
upravi »Slov.« v Mariboru
pod št. 466.

Stavbno parcelo

prodam v Vizmarjih št.
12. Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 3961. (p)

Parcela

ob Plečnikov avenijski —
tako napredaj. Naslov v
upravi »Slovenca« pod
št. 3975. (p)

Stavbne parcele

pri Bohinju, jezeru, na-
predaj. Vprašati v upr.
»Slov.« pod »Sončna le-
ga« št. 3873.

Vinograd

ob banovinski cesti v
Dramljah, napredaj. Na-
slov v vseh poslovalnicah
»Slov.« pod št. 3718.

Posestvo

v lepem kraju, v ravnini,
na Gorenjskem ali Sta-
jerskem, kupim. Plačam
dobro. Ponudbe v upravo
»Slov.« pod »Srednje ve-
lika« št. 3796.

Hiša z vrtom

in stavbnimi parcelami,
v centru Viča, napredaj.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 4016.

10 orolov gozda

ugodno prodam. Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 4015.

Enonadstropna hiša

z 2150 m² zemljišča, za
večjo obrt, ugodno napre-
daj v Ljubljani. Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 4018.

Majhno posestvo

v Ljubljani, takoj prod-
am. Naslov v upr. »Slov.«
pod št. 4054.

Majhna hišica

napredaj. — Seničica pri
Medvodah. Poizve se pri
Franc Zaletelj, št. Vid n.
Ljubljano.

V Ljubljani prodam

ali zamenjam na deželi
dvostanovanjsko hišo z
vrtom; najraje okoli No-
vega mesta. — Naslov v
upravi »Slovenca« pod
št. 3966.

Realitetna pisarna Jager

Celje — ima napredaj;
izredno lepa kmečka po-
sestva, vinograde, trgov-
ske in stanovanjske hiše,
hotele, termalne kopališče,
lepo vrtnarstvo, gostilne,
žage, mline, stavbišča,
obširne gozdne komple-
kse do 300 orolov l. dr.

Hiša

5 minut od kolodvora v
Celju, vila, inserirana 9.
marca v »Slovenca«, bila
prodana, vendar zaradi
zaprek kupčija razdrta.
Interesenti, ogledajte se
ponovno. Kronovšek, Cel-
je, Glavni trg 6.

Hišo

dvo- do tristanovanjsko,
v okolici Ljubljane, kup-
im. Ponudbe v upravo
»Slov.« pod »Gotovina«
št. 3996.

Enodružinska hiša

z gospodarskim poslop-
jem, 1580 m² zemljišča, ob
glavni cesti, blizu Ljub-
ljane, napredaj za 50.000
dinarjev. Gospodar Ljub-
ljana, Zalokarjeva 2.

Posestvo

ob cesti, 10 minut od št.
Jurja ob juž. žel., v lepi
legi, napredaj. Izve se
pri Zdošek Francu, Hru-
ševac 21, Sv. Jurij ob J.
železnici. (p)

Hiša

napredaj. Vprašati: Stu-
denci pri Mariboru, Jur-
čičeva 17.

Zemljišče

okoli 5500 m², v bližini
Rakovnika v Ljubljani,
prodam po 14 din m². —
Telefon 45-56.

Realitetna pisarna

»Posredovalec«, Ljublja-
na, Aleksandrova cesta
št. 6, posreduje nakup in
prodajo vseh nepremičnin

Več kompleksov

11.000 m² stavbnega in
2400 m² industrijskega ter-
venda ob Ljubljani —
ugodno napredaj. Ponud-
be v upravo »Slovenca«
pod »Poceni« št. 3999.

Stanovanja

Jstejo:

Enosobno stanovanje
za 2 osebi za april ali
maj — isčem. Naslov v
upr. »Slovenca« pod 3670

1000 din nagrade

dobi oseba, ki mi pre-
skrbi štirisobno komfort-
no stanovanje v bližini
sodišča, po možnosti za
takošnjo vasilitev. — Po-
nudbe upravi »Slovenca«
pod »Mirna stranka« št.
3986. (c)

Oddajo:

Enosobno stanovanje
s kabinetom oddam. Dra-
bošnjakova 4, za remizo.

Sobe

Oddajo:

Opremljeno sobo
sončno, oddam. Fugner-
jeva 7. (s)

Opremljeno sobo

z dvema posteljami, od-
dam. Poljanska cesta 44.

Lepo sobo

oddam solidni osebi. —
Zalog št. 118. (s)

Prazno sobo

parketirano, ob tramvaj-
ski progi, nasproti mešč.
šole Glince, Ločnikarjeva
št. 9, oddam po nizki
ceni.

Pridelki

Krompir

prvovrsten Rožnik, od 50
kilogramov naprej — se
dobi po ugodni ceni
v skladišču Niklsbacher,
Tyrševa 36.

Kupim večjo količino

prvovrstnega semenskega
in krmilnega ovsa. Po-
nudbe v upravo »Slov.«
pod »Prvovrsten« 4079.

Semenski oves

grahoro, črno deteljo in
banasko lucerno ter se-
menske trave dobite v
najboljši kakovosti v
Javnih skladiščih pri tv.
Fran Pogačnik, Ljublja-
na, Tyrševa cesta št. 33.

Avto-motor

Motor 200 ccm.

kupim. Blatnik Ignacij,
Veliki stradan 7, Ljub-
ljana.

Majhen tovorni avto

do dve toni nosilnosti,
Chevrolet ali Ford, z do-
brimi gumami, kupim. —
Naslov: Dragutin Krsnik,
Jastrebarsko, Hrvatska.

Tovorni avto Opel-Blitz

tri in pol tonski, z novimi
pnevmatikami, se prod-
a. Poizve se v upravi »Slov.«
pod št. 3814.

Motorno kolo

350—500 ccm, nova tpa,
malo voženo, kupim. —
Ponudbe z opisom in ce-
no poslati na: Sestrič
Anton, Karlovac, Kvater-
nikova 5. (f)

Tovorni avto

lahek, v najboljšem sta-
nju, z dobro gumo, ugod-
no napredaj pri Fajfar,
Trnovska ulica 25.

Edinstvena prilika!

Fuch 250 ccm, Sport mo-
tor, skoraj popolnoma
nov, komaj uvožen, naj-
novejši model, toda pred-
vojni material, napredaj
proti gotovini. Ponudbe
v upravo »Slovenca« pod
»Kvaliteta« št. 4081.

Stroji

Stružnice

(Präzisionsdrehebänke)
200 x 1000 — 1500 mm,
z norton prestavami in
vdelanimi elektromotorji,
so dosepele, ter vrtni
stroji do 30 mm vrtnja.
Ludvik Hlarič, Ljublja-
na, Cesta 29. oktobra 13.
Telefon 37-54. Na poti so
Shaping-stroji Klopff 550
mm skobelne dolžine.

Generator 52 kw

s kompletno stikalno na-
pravo, za napetost 380-
220, v najboljšem stanju,
tako prodam. — Kajetan
Ahačič, Trzin.

Ploski stroj

(Flachmaschine), rabljen,
št. 6 ali 8, ca. 60 cm —
kupimo. Ivan Soboščan,
Čakovec.

Mizarji, pozor!

Klein & Stiefel, Fulda
dobavlja mizarske stroje
najdovršnejše
konstrukcije.

Zahtevajte ponudbe pri

generalnem zastopstvu
za Jugoslavijo
Robert Raznožnik
Ljubljana
Pražakova 8/I, tel. 40-42

Lesna industrija, pozor!

Stroje — Zinkenfräma-
schinen — avtomatske, z
vdelanimi elektromotorji,
dobavlja v kratkem Lud-
vik Hlarič, Ljubljana,
Cesta 29. oktobra št. 13.
Telefon 37-54.

Dva pisalna stroja

še popolnoma nova, naj-
novejša modela, eden v
kovčegu in en pisarniški
standard model — zelo
ugodno prodam. Kovačič,
Cigaletova ulica 11.

Kupim

dobro ohranjeno eno ali
dve turbini, obe skupno
1600 l vode pri 2 m pad-
ca. Ponudbe v upr. »Slov.«
pod »Tudi vodno kolo«
št. 4073.

Mešalni stroj za beton

za 6 m³ na uro, z elektro-
motorjem, v zelo dobrem
stanju, napredaj. Ponud-
be v upravo »Slov.« pod
»Mesalec« št. 4076.

Kompletno opremo

vodne žage venečanke
kupim. Kupim tudi vod-
no turbino do 20 ks. Po-
nudbe s točnim opisom
na Ivan Jazbec, Sv. Pe-
ter pod Sv. Gerami.

STROJNO PODJETJE

ING. BORŠTNAR

LJUBLJANA, IV. JERNEJA ST. 18

IZDELUJE

VODNE

TURBINE

ZAGE, MLIN, TRANS-

MISIJE, DVIGALA ITD

Pohišstvo

Mizarji, pozor!

Najugodnejše si nabavite
vezane plošče in panele
»UKOD«
pri tvornicnem zastopstvu
»FURNIR«

Franciškanska 4, Tel. 32-49

Zahtevajte ponudbe.

Šperano spalnico

lepo, orehova korenina,
soliden izdelek, poceni
prodam. Bitenc Ivan, mi-
zarstvo, Gosposka ul. 10.

Mreže za postelje

izdeluje in sprejema rab-
ljene v popravilo najce-
njeje Alojz Andlovic, Gra-
gorčičeva ulica št. 6 (pri
Gradšču).

Spalnico

moderna stila, krasna
orehova korenina, takoj
proda mizarstvo Artnak-
Mayer, Jenkova 7. Izde-
lava tudi po naročilu.

Modroce

patentne posteljne mreže,
otomane, moderne kauče
in fotelje tudi solidno in
po nizki ceni

Rudolf Radovan

tapetnik

Ljubljana, Mestni trg 18

Več mehkih spalnic

po nizki ceni prodam. —
Musič, mizar, Menges.

Opravo za jedilnico

in spalnico, s posteljnino,
prodam. Sulgaj, Krakov-
ska 6, Domžale.

Kompletna kuhinja

moderna, in postelja z
mrežo, skoraj novo, na-
predaj. Franc Paula, Do-
lenjska cesta 48 a.

Prodam

omaro s predali (Schu-
bladkasten) z nastavkom
za knjige, 2 mizi s stoli,
2 železni postelji z me-
dlenino, 2 stenski uri in
druge kose. Pirc, Cesta
v Mestni log št. 7.

Glasba

IZDELOVANJE

HARMONIK

JOS. FLEISS

LJUBLJANA

TYRŠEVA C. 35

ZAHTEVAJTE CENIK

Organisti!

4 velikonočne pesmi, Ber-
var, dobite v Jugoslovani-
ski knjižarni v Ljubljani.
Izvod 8 din, nad 10 izvo-
dov po 4 din pri izdaja-
telju Jagriču, Celje —
Slomkov trg 9. (f)

Harmoniko

že rabljeno, dobro ohr-
njeno, kupim. — Logar
Adolf, Rovte 141 pri Lo-
gatu.

Klavir

star, vendar dobro ohr-
njen, izdelek J. B. Strei-
cher, napredaj. Poizve in
ogleda se ga lahko v go-
stilni pri »Lovcu«, Vrh-
nika.

Partija instrumentov

pločevinastih, glasbenih,
na pihala, dobro ohran-
jenih, poceni napredaj. —
tudi posamično. Bolčić, Za-
greb, Petrinjska 5 - ka-
varna

Vsakovrstne strojne in električne naprave
projektira in dobavlja

JUGOŠKODA a.d.

Zagreb, Boškovičeva 32/I.
Telefon 67-51

Otroški koticiki:

Carična Vesna

39.

»Z Bogom!« je kriknila Vesna in jezna odletela, pustivši srnjaka samega. Srd in gnev sta jo minila kakor bi trenil, in velika žalost se je polastila njenega srca. »Nisem si mislila, da more biti na svetu toliko zlobe in hudobije,« si je Vesna dejala na tistem in odšla k počitku.

40.

Ne daleč od Vesnina prenočišča pa je slonel na oknu kralj Srdan in mislil na lepo carično.

Les

Ia. hrastove hlode

Kupimo. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »30 cm dalje« št. 4075.

Kupim

vsako količino okroglega rezanega trdega lesa (javor, oreh, jelša, brest, hrast, česnja, bukovino itd.). Plačam takoj. Ponudbe s navedbo kakovosti in količine, s navedbo najvišje cene fre. vagon na Al. Papler, Bled 11.

Dražba lesa

Začasna držav. uprava razpisanih gozdov Ljubljane, Cesta 29. okt. 24-I. bo prodajala na pismenih javnih dražbah iz svojih gozdov na območju šumskih uprav Kočevje-Strazha: 1. dne 4. IV. 1941 v Kočevju ca. 14.200 plm jelovih hlobov na panju, 2. dne 8. IV. 1941 v Strazi ca. 1630 plm izdelanih tesanih tramov fco vagon Strazha.

Pojasnila, pogoji in tiškove so na razpolago pri gornji upravi v Ljubljani in upravah v Kočevju in Strazi pri Novem mestu.

Šivalni stroji

Šivalni stroji »Joh. Jax«

so že skozi 60 let znani kot najboljši. - Rabilni stroji vedno na zalogi. Ivan Jax in sin, Tyrševa cesta 38.

Več rabilnih in novih

šivalnih strojev prodam. Istotam dobite rabilna kolesa. Miler Franc, Startrg 11, Ljubljana.

Krojaški šivalni stroj

zaradi smrti naprodam. - Prim., Ljubljana, Lampetova ulica 13.

Šivalni stroj

moderen, pogreznjiv, najnovejši sistem, - poceni prodam. - Poljak, Prisodna 3.

Anker šivalni stroji

so znani kot najboljši za šivilje, krojače, čevljarje, gospodinje tudi za entianje in cikcak z dvema iglama. Na zalogi rabilni z okroglim čolnicom od 300 din naprej. Prodaja Triglav, Resljeva 16.

ALI STE ŽE PLAČALI NAROČNINO?

Specerijsko trgovino

na prometnem križišču v Mariboru, dobro založeno z zajamčeno dobavo racioniranega živila, prodam. Skupna vrednost 250.000 din brez odkupnine. Navedeni kapital se obrestuje najmanj 30% letno. Samo resne ponudbe v upravo »Slovenca« v Mariboru pod »Dobra investicija« št. 379.

Prodamo

Sveža jajca in cvetje vedno na zalogi po najnižjih cenah pri Baloh, Kolodvorska ulica št. 18, telefon 39-36.

Kovčegi, ročne torbice, aktovke, listnice, denarnice, nogometne žoge, nahrbtniki, gamaše, nagobniki za pse itd. - Vse v veliki izbiri priporoča KRAVOS Maribor, Aleksandrova 13

Kompletni model

za izdelavo betonskih cevi, profil 80 cm, prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3899.

Registrirno blagajno

znamko National, v zanjamo brezhubnem stanju, poceni prodamo. - Radioval, Ljubljana, Dalmatinova 13.

Prodam

dva gumi voza, nosilnost 1500 in 3500 kg. - Zidar Alojzij, Jegličeva 15. (1)

»Cepilna smola«

1/4 kg 8 din, 1/2 kg 15 din. Ing. Prezelj, Ljubljana, Wolfova 3-I., tel. 34-73.

Varčnim gospodinjam

v šempetrskem okraju, priporočamo sveže čajno maslo, kislo in sladko smetano, vsakovrstne sirove mlekarne: Mireksa 15. Novo vodstvo! Podružnica mlekarne »Drama«.

„VELEBIT“

otroški vozički ZAGREB, Ilia št. 55 Najnovejši modeli za 1941. najnižje cene v specialni in največji trgovini otroških vozičkov. Prodaja za gotovino. Prevos in omošje ne računamo. Cenik s slikami brezplačno. Izrežite oglaševalni naslov.

Razpis

dražbe lovišča Začasna državna uprava razpisanih gozdov v Ljubljani razpisuje javno ustmeno dražbo lastnega lovišča revir Sv. Peter, v bližini Dvora pri Žumberku, s površino 2 osredki 1.304,09 ha. Dražba bo dne 29. marca 1941 ob 11 dopoldne v pisarni Začasne državne uprave v Ljubljani, Cesta 29. oktobra št. 24-I. Splošni in posebni lovske zakupni pogoji ter razglas so na razpolago pri Z. D. U. in pri šumski upravi razpisanih gozdov v Strazi pri Novem mestu

Posteljno perje

po din 10 in 14, čehano perje din 25, 35, 55, gosje perje od din 30, 100, 140. »Puhe« 250, 300, 350 dobite pri

Luks A. - Osljek

Desatična 31. Vzorci brezplačno

ČUDO

moderne tehnike Najboljša dolgotrajna točna svetilka s lastnim električnim pogonom! Daje zanesljivo in jako svetlo in, brez vsakršnih baterij, Dinamo točna svetilka »MANULUX« - brez baterij. Samo prodaja: »Logos«, Beograd, predal 386, telefon 25-450. Iščemo novosa predajalce ali zastopnike.

»Rusolink«

zoper ščurke, vročica 6 dinarjev. Ing. Prezelj, Ljubljana, Wolfova 3-I.

Globok otroški voziček

dobro ohranjen, prodam. Avsec, Bežigrad 13.

Puh in perje

za trgovce razpošilja po najnižjih dnevnih cenah Wolkenstein Adolf, Sombor, dunavska banovina. Zahtevajte vzorce. (1)

Jermene

gonilne, šivalne in vezalne, v vseh širinah, priporoča Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova 13

Zapravljivček

skoraj nov, poceni prodam. Groblje 2, p. Domžale.

Globok otroški voziček

prodam. - Sitar Ivanka, Trata, St. Vid nad Lj.

Voz z gumijastimi kolesi

nov, prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod 3772.

»Mikrotan«

zoper miši in podgane, 100 g 12 din; »Mikrotan« pasta 60 g 14 din. Ing. Prezelj, Ljubljana, Wolfova 3-I. (1)

2000 hruškovih divjakov

proda Černe Anton - Ljubljana VII., Za vasio št. 6. (1)

Sušilnice za hmelj

4 m², malo rabiljeno - ugodno prodam. - Lina Henko, hotel, Laško.

Barako

na Masarykovl cesti, ki jo je treba podreti, prodaja ugodno Bahovec, Galusovo nabrežje št. 39, Ljubljana. (1)

Dira na vzmeteh

5-6 ton nosilnosti, s širokimi platišči, v najboljšem stanju - ugodno prodaja Medarna, Ljubljana, Židovska ulica 6.

Vse okrasne rastline

za vaš vrt, kakor perene, rastline za skalanjake, okrasno grmičje, konifere itd., dobite najugodnejše v drevošnici: »Perenivrt, Vrapče kraj Zagreba. - Zahtevajte brezplačen cenik!

Pozor!

Velika zaloga rabilnih in novih čevljev, gumisornjev, gumipodmetnikov vseh števil. Najceneje dobite pri Klavžar, Vošnjakova 4 (vhod za Novim svetom).

Ugodno naprodaj

več šivalnih strojev, koles, otroških vozičkov in drugih predmetov - pri »Prometu«, nasproti križanske cerkve. Tel. 43-90. Tudi ob nedeljah dopoldne na ogled.

Razprodajam sledeče:

trgovske stelaže, steklene vitrine, velika steklena okna, pločevinasta železna vrata, nadpisne železne plošče, stojalni pisalni pult, večje množino različnih košar, vse prav poceni. - Ogled samo v ponedeljek in torek dopoldne: Masarykova ul. št. 43, dvorišče.

Porolito opeko

ima v zalogi »Gradičom«, d. z o. z., Sokolska 15.

Mlekarino

prodam v centru Ljubljane. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 4044.

Magnolije in tamariske

dobro okoreninjene, prodaja Franc Golob, na vrtu učiteljskega v Ljubljani, Resljeva cesta 10.

Leseno Weekend hišico

solidno zgrajeno, krita s Salontom, velikost 4x4x3/4m, takoj prodam. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Nova-St. Vid« št. 3949. (1)

Razno

5 letnega dečka

oddam za svojega. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3914. (r)

Gumblince, gume, plise, monogramo, entel, ažur fino in hitro izvrši

Matek & Mikeš

Ljubljana, Franciškovska ulica nasproti hotela Union Vezanje perila, krasna predtiskana žen. roč. deli

Lisice strojimo

barvamo in provrstno izdelamo. - Krznarstvo L. Rot, Ljubljana, Mestni trg 5.

Telefon 22-75

Tehnična pisarna in posvetovalnica v Ljubljani, Franciškovska ulica št. 10

Ing. Otáhal Jostp

poobl. gradbeni inženir, se priporoča za vse v to stroko spadajoče posle.

Trajno ondulacijo

s 6 mesečno garancijo za 50 din. Vam naredi salon Milan Turk, Trubarjeva ul. 2 pri mostu sv. Jakoba. (r)

Novi naslovi

Franciškovska ul. 3. Telefon 45-13

Kilavi

Podpisač za kilo (Drž. zak. patent št. 19.640). Nov izum patentiranega pasnika (brez trakov - brez jermena za bedra); tisočim bolnim prinese olajšanje. Pri nošenju je telo skoraj popolnoma prosto, počutite se, kot da ga sploh ne nosite. - Pisite takoj po brezplačni prospekt izumitelju: Inž. Janez Napotnik - Utješenovičeva 5, Zagreb

OKAMA MAZIL

Is zdravilnih zelišč - Oa. dovit uspeh pri raneh, opeklinah, okuženih - volko - torih in vnetih itd. za nego dojenčkov pri kožnem vnetju. Izpuščajb in brastah na te menu, za razpokane prsne bradavice. Dobl se v lekarnah in drogerijah.

Ali

ste že naročeni na

Slovenca

?

Vsak

naročnik zavarovan

Vojaški kovčeg

nov, prodaja mizar. Zabajak št. 14, Ljubljana.

Živali

Kravo s teličkom

prodam. Erbežnik Alojz, Kozarje 39, p. Dobrova.

Pava - samico

kupim. Anžin, Tomačevo št. 23 pri Ljubljani. (1)

Psiček

Maltesar - Seiden - pinč se prodaja. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3995.

Kanarčke

zlahtne vrstičke, odlikovane z zlato kolajno - samice od 100 din naprej, samice po 60 din; razpošiljam po povzetju ter jamčim, da pride ptica živa na naslov. Na vprašanja priložite znamko. - Golob Franc, Hranilniška cesta 8, Ljubljana - Bežigrad. (1)

Trilysin

1. Krepi rast las
2. Prilijaj izgine, lasje ne izpadajo
3. Ugonablja za lase škodljive parazite

Trilysin na znanstveni podlagi izdelan tonikum za porast las, uživa svetovni sloves. Zahtevajte, da se vam pošlje brezplačno naša brošura: »Navodila za nego las s Trilysinom«.

Mr. OTO M. JAKŠIČ, ZAGREB Mažuranića trg 5.

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

z. z. neom. j.

Ljubljana, Miklošičeva c. 6

v lastni palači nasproti hotela »Union«

obrestuje hranilne vloge najugodnejše. Nove in stare vloge, ki so v celoti vsak čas razpoložljive, obrestuje po 4%, proti odpovedi do 5%.

Inserirajte v „Slovenca“!

TO JE NOVO POCENI

„MALO VIŠINSKO SONCE“

To remek delo tehnike se dobiva po taki ceni, da si ga more nabaviti vsaka rodbina. Kakor večji modeli, se odlikuje tudi »malo višinsko sonce« - original Hanau - tipa S 100, z velikim bogastvom ultravioletnih žarkov, ki so združeni z milo toploto. Ti žarki z učinkovanjem sonca imajo v svoji zdravilni moči isto vrednost kot oni prirodnega sonca na visokih planinah. Z »malim višinskim soncem« se morate sicer dalje časa obsevati kot z večjimi svetilkami, a istotako je tudi obsevana površina manjša. Kljub temu je za začetek dovoljno obsevanje od 4-6 minut. Redna obsevanja dajejo koži rjavo barvo, varujejo vas obolenj in ohranjujejo vaše zdravje.

Cena kompletnih aparatov od Din 1800 - naprej.

Zahtevajte ponudbe in plačilne pogoje!

Predvajanje kakor tudi najnovejša prospekte zahtevajte od:

Jugoslovensko Siemens a. d., Beograd, Kralja Aleksandra 8; Zagreb, Bogovičeva ul. 1; Ljubljana, Tyrševa la.
Jugoslovensko AEG, Beograd, Brankova ul. 30. AEG Union, Jugoslovensko a. d., Zagreb, Karadžićeva ul. 1; Ljubljana, Ljubarčeva ulica 6.

Malo Višinsko Sonce - Original Hanau

Prosim pošljite mi novi prospekt za »malo višinsko sonce« S 100.

Ime: _____

Kraj: _____

Ulica: _____

STROJNO PODJETJE

R. WILLMANN

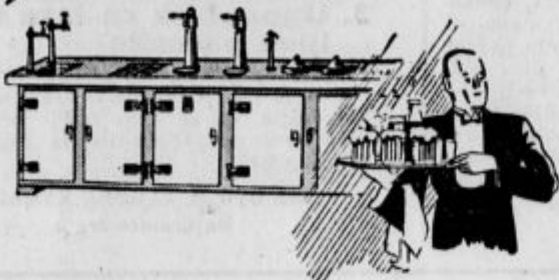

LJUBLJANA

SLOMŠKOVA ULICA 3

GOLDNERJEVI

gostilničarski aparati

BRATA GOLDNER • Beograd - Rakovica

UTEMELJENO 1906 • ZAHTEVAJTE PROSPEKTE!

56-334

Po vaši želji Vam izdela Knjigoveznica Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani

Kopitarjeva 6/II

v svoji čitalnici razne poslovne knjige, ako niso že v zalogi, istotako izvrši tudi vsa druga knjigoveška dela, posebno razne vezave od preprostih do razkošnih oblik.

Posebni oddelki za izdelovanje damskih torbic, pasov, denarnic in drugega usnjenege galanterijskega blaga Vam nudijo te predmete vedno v lepih, modernih tisonah.

Cene skrajno nizke.
Poslužite se!

Zahvala

Za premnoge izraze sožalja, ki smo jih prejeli ob izgubi naše nepozabne žene, mamice in stare mamice, gospe

Katinke Primožič

soproge žolskega upravitelja

se vsem najlepše zahvalujemo. Posebna zahvala ge. dr. Merlakovi, dr. Soncu in bolniškim strežnicam za njih trud, častiti duhovščini, številnim stanovskim tovarišem, šišenski čitalnici za krasno petje in vsem blagim darovalcem vencev in cvetja ter mnogim spremljevalcem na zadnji poti, posebno domačemu učitelstvu in učencem. — Vsem Bog plačaj!

V Ljubljani, dne 15. marca 1941.

Zalujoči ostali.

Breskve, vrtnice!

10 breskavih grobov, zaporedoma zorelih sort 120 din. — 10 raznobarvnih niskih vrtnic 80 din. — 5 raznobarvnih vrtnic spenzaljk 45 din. — Vse franko! Povzete ali naplačilo. V zalogi še nekaj češenj »zgodnja iz Marke« in aliv.

Drevesnica JELEN, Št. II, pri Valenju

POZOR! Vsakovrstne rabljene stroje, orodje ter železne, litinske in druge kovinske predmete, cunje, papir, gumij in steklovino kupuje po najvišjih dnevnih cenah trdka

JUSTIN GUSTINČIČ,

Maribor, Kneza Koclja ul. 14. telef. 21-30 ter podružnica na vogalu Ptujске in Tržaške ceste, telef. 24-94.

Ščipalca (cvikerja)

izvrstnega za Goodyear in Mackay izdelavo, z dolgoletno prakso, **iščemo**. Stalna zaposlitev, dobra plača. Ponudbe s fotografijo je poslati ZAGREBAČKI TVORNICI CIPELA d. d. ZAGREB. Nova Ves 11

Mreže

za postelje dobite najceneje v Komenskega ulici št. 34 izdelovanje posteljnih čitnih vložkov.

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom je mast CLAVEN. Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča M. Hrnjak, lekarnar, Sisak

Varujte se potvorbi!

Zaščitni znak

Razglas

Občina Jesenice opozarja na razglas o II. ponudbeni licitaciji

za oddajo gradbenih in obrtniških del za novogradnjo mrtvašnice na Jesenicah

ki je bil objavljen v »Službenem listu« št. 20 dne 8. marca 1941. — Vsi potrebni licitacijski pripomočki se dobe pri občini Jesenice proti plačilu nabavnih stroškov.

Uprava občine Jesenice

Zahtevajte v vseh lokalih »Slovenca«

ZAHVALA. Najpristrčnejša zahvala vsem dragim, ki ste spremlili mojo drago mamo

Frančiško Vidmar

k večnemu počitku dne 15. decembra lanskega leta. Obenem srčna hvala za podarjeno cvetje, kakor tudi lepa hvala č. sestram itd. v zavetišču Sv. Jožefa za ves trud, ki so ga imele s pokojno.

New Canaan, Conn., USA, 9. II. 1941.

Lujza Margon roj. Vidmar, Matija Margon, zet.

Podaljšaj si življenje!

Življenje moremo podaljšati, bolečine preprečiti, boleznim oskrbiti, slabotne ojačiti, nestalne moremo učvrstiti in nesrečne napraviti srečne!

Kaj je vzrok vsake bolezni?

Oslabljenost živcev, potrlost, izguba dobrih pr jateljstev ali svojih bližnjih, razočaranje, strah pred boleznijo, slab način življenja in mnogo drugih razlogov.

Zadovoljstvo

Je najboljši zdravnik! So pota, ki Te morejo dovesti do dobrega razpoloženja, oživiti tvoj značaj, napolniti Te s novim upanjem: ta pot je pa opisana v razpravi, ki jo še more vsakdo, ki zahteva, dobiti takoj in povsem brezplačno!

V tej mali priročni knjižici je razloženo, kako morete v kratkem času in brez ovire med delom ojačiti živce in mislice, trudnost, odpraviti slabo razpoloženje, raztresenost, oslabiljenje spomina, nerazpoloženje za delo in nebroj drugih bolezenskih pojavov. Zahtevajte to razpravo, ki Vam bo nudila mnogo prijetnih ur.

Oe ne morete takoj pisati, tedaj ta oglas spravite.

PANNONIA apoteka, Budapest 72, Postfach 83. Abt. 123.

Novo!

PRISTNA LJUTOMERSKA VINA
naročate le pri
VINARSKI ZADRUGI V LJUTOMERU

Znatno dvignete vrednost Vašega imetja!

Z nasajanjem po dvorišču napravite svojo hišo ugodno za počitek po težkem dnevnem delu in z olepšanjem jo lahko tudi dražje prodaste. — Z ureditvijo vrta in sadovnjaka si pridobite stalen dohodek in preskrbite svojo rodbino z najdragocenejšo ljudsko hrano — z žlahtnim sadjem. — Poznana najboljša sadna drevesca razpošilja, sodobne načrte izdeluje največja drevesnica v državi:

„HORTUS“, sadna in trtna vele-drevesnica, SUBOTICA

Zahtevajte veliki brezplačni ilustrirani cenik!

ZAHVALA. Za obilne dokaze iskrenega sočutja in sožalja, ki smo jih prejeli ob nenadomestljivi izgubi našega dragega, srčno dobrega moža, očeta, gospoda

AVGUSTA NOVAKA

se vsem in vsakemu posebej najtopleje zahvalujemo. Iskreno zahvalo izrekamo č. duhovščini, gg. trgovcem iz občine Polje ter vsem darovalcem krasnih vencev, kakor vsem onim, ki so v tako obilnem številu spremili našega nepozabnega pokojnika na njegovi zadnji poti.

Ve vče, dne 14. marca 1941.

Zalujoča družina Novakova.

Umrli je naš ljubljani soprog, skrbni oče in stric, gospod

Josip Supan

carinski uslužbenec v pok.

danes, 15. t. m. po kratki, mučni bolezni, previden s tolažili svete vere.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v ponedeljek, dne 17. t. m. ob 4 popoldne iz hiše žalosti Ribniška ulica 25 na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 15. marca 1941.

Globoko žalujoči ostali.

Grazia Deledda:

13

Marianna Sirca

Sardinska povest.

Zazdelo se ji je, da je vsa njena preteklost mrtva in od njenega življenja odsekana kot suha, nepotrebna veja. Marianna zapre škrinjo in stopi v druge sobe, a povsod, tudi v kanonikovi sobi, kjer je postelja pokrita z zeleno odelo in kjer počiva njegova slika na omari s knjigami, povsod se širi duh po zaprtih, po vlagi, po podzemski plesnobi.

Nato stopi v podstrešje. Tu je obširna, precej visoka soba z nagnjenim stropom. Dve okni gledata na dvorišče in cesto, v daljavi so vrtovi, dolina in gore.

Od tramov, ki tvorijo strop, visijo grozdi in hruške; na tleh so raztegnjeni zlatorumeni nandelji in krompir, še rumen kot jabolka. V košarah je tudi kruh, in sicer kruh iz ječmenove moke za ovčarje, temen kruh za služkinjo in bel kruh za njo. Tu je tudi moka, testenine, stročje in vse, kar je pri dobri hiši potrebno. Nič ne manjka. V kotu med dvema oknom je ležišče za služkinjo; nizka postelja iz črvene lesa, pokrita z grobo odelo iz sivorne volne, da se zdi kakor, da je od tigrove kože.

Marianna je sedla na njo in mislila na razne reči ter se zazrla skozi okno v daljavo. Od okna do okna kroži blagodejen vonj zraka. Nad goro Orthobene se vzpenja modro nebo in plava oblček, rdeč kot roža. Glasovi, ki prihajajo se tresejo v tihoti iz daljave. Marianni se zdi, da ti glasovi prihajajo iz koč. Spomnila se je na one pretekle dni, ko sta jo oče in mati pripeljala v stricevo hišo ter ji pokazala vse sobe, stopnice in podstrešje in vse polno ženskih dobrin. Tudi tedaj se je vsedla na nizko posteljo ter se do-

taknila grobe odeje. Mislila je tudi na to, kako se je igrala bosa na cesti, kako je šla proti večeru z dečki k vodnjaku in govorila neke besede, celo kletvice. Vsega tega sedaj ne dela. A zbogom svoboda! Ko je prišla k stricu, je morala nositi vedno čevlje; in ko so bili novi, se ji je zdelo, da ji vlečejo noge navzdol; tako so jo stiskali, da je bila primorana, stopati pre-mišljeno.

V začetku jo je služkinja Fidela zabavala s svojimi pripovedkami in čudnimi navadami. Videla je, kako sedi na dnu nizke postelje in jo debele, trde noge služkinje tiščijo v hrbet. V hiši je bilo toliko praznih sob in velikih, škrokih ter malih postelj, a Fidela je hotela, da spi tam gori pri njej. Povedala ji je tudi, zakaj.

»Vedeti moraš, da se odtod bolj vidi na vse strani in bolje sliši, odkod prihaja ropot.

In glej! Ponoči se je večkrat dvignila in je gledala iz enega in drugega okenca. Če je sijala luna, se je tudi Marianna dvignila v polmraku na svoji postelji ter sledila služkinji z očmi. Videla je, kako se je v nočni srajci, s čepico na glavi, ki se je trda kot lesen kip, tako gibala, kot da bi uganjala čarovnije.

In Marianna se je bala. Bala se je vsega: služkinje, ki je prežala na oknu; zunanega ropota, ki se je tu pa tam razlegel; bala se je vseh predmetov, ki so se medlo razločevali na dnu podstrešja; bala se je črnih grozdov, ki so viseli od visečih tramov, kot razkuštrane glave. Bala se je vsega in vendar ji je bil njen strah prijeten. In ko se je čez dan dolgočasila in je morala pred stricem povečati oči, je z veseljem mislila na nočne ure, na skrivnostno življenje, na podstrešje in na pripovedke.

»Pripoveduj! Pripoveduj! Kako je bilo, ko si bila v hiši tvojih gospodarjev... Kako je bilo tedaj?... Povej mi, sicer skočim s postelje,« je rekla Marianna, ko se je vrnila Fidela v posteljo ter premaknila odejo.

»Toraj... počakaj... kaj sem rekla? Stoj mirno, ti kobilica!«

»Začni znova! Fidela!«

»Poslušaj: ko mi je bilo petnajst, šestnajst, ali osemnajst let, prav natančno ne vem, sem služila v hiši Cristine Zandu. Moji gospodarji so bili bogati. Ta moj sedanji gospodar, Bog ga potolaži, je bogat, a bogati so bili tudi oni; v hišo je bilo celo napeljana voda; denarja, srebrnine in svetinj pa so imeli kot v kakšni cerkvi. Denar so hranili v skrinji, ki je bila ob vhodu v hišo; bakreni drobiž so imeli kar v košari kot bob.

Sedaj ti ne morem natančno povedati, kako se je zgodilo. Nekega večera, bilo je na predvečer praznika, se je gospodar vrnil domov s svojo palico in se takoj vlegel v posteljo, ne da bi prej večerjal. Mogoče je bil pil; sicer ne morem z gotovostjo trditi, da je pil, a pravim: morda je pil. Me ženske smo bile v kuhinji. Hlapec, ki je napajal konje, je nenadoma vstopil. Njegove oči so izražale bojazen, ko je zavpil: »Mati moja, gospodinja moja, kakšen strah! Kakšen strah!« in naglo je zbežal po lestvici, ki je vodila v podstrešje nad kuhinjo. In jaz sem bežala za njim. Čeravno nisem vedela, za kaj gre, so mi lasje vstajali od groze. Vrgel se je na posteljo in zavil v odejo. Jaz sem se vrgla na tla in skozi neko špranjo sem videla grozo, ki se je godila v kuhinji. Skupina maskiranih mož, ki so sličili strašilom, je naglo vstopilo v kuhinjo. Trije so zgrabili mojo gospodinjo; eden od njih je imel sekiro. Drugi so hitro vstopili v hodnik in od tam šli v gornje prostore. Njihove stopinje so takó odmevale, kot da bi bili sami razuzdani demoni, ki so prišli iz pekla.

Ali si razumela, da je bila to drhal cestnih razbojnikov? Mnogo jih je bilo, mogoče trideset, mogoče več. Hlapec na postelji je vpil in klical na pomoč, a nihče se ni upal na dan,

da ga ne bi zadel strel zločincev. V nekaj minutah so ubili gospodarja in pobrali vse dragocenosti. A še niso bili zadovoljni; tisti, ki je imel sekiro, je z drugima dvema vodil gospodinjo in jo vlekli, kot da bi bila mrtva. Pokazati jim je morala, kje je skrit denar. Zunaj sta počila dva strela; bili so hišni sosede, ki so skušali razbojnike prestrašiti. Toda nekateri, ki so ostali v dvorišču za stražo, so kričali onim znotraj: »Pogum in naprej!« Vsa hiša je bila v neredu, kot da bi jo stresel potres.

Videla sem one tri, ki so gospodinjo zopet pripeljali v kuhinjo. Njene noge so se vleklo po tleh, ko da bi bili dve cunji, njen obraz je bil od groze vse spačen. Ker ni znala pokazati skrivališča, so jo tolkli po ramah s pestmi in ji pretili s sekiro. Nato so jo spet slekli; ko so našli dva tisočaka, skrita v njenem modrecu, se je zdelo, da so pomirjeni.

Gospodinja je jecljala: »Imejte dobro srce! Mislite na vašo mater!... In oni so odgovarjali: »Še malo počakaj! Če ne poveš, kje je denar, te položimo nago na žareč trinožnik...« Eden med njimi je že položil trinožnik na žerjavico. A ko so pa zunaj ponovno zadoneli strelci, so v hipu vsi zbežali. Tudi moja gospodinja, ki je ostala sama, se je nekam skrila. Jaz sem ostala vso noč v podstrešju; skrila sem se med šope trstja, ki so stali v kotu. Še sedaj se mi včasih zdi, da sem še tam, da slišim korake razbojnikov in da umiram zalušena. Radi tega strahu sem po tisti noči prenehala biti ženska.

Ta zaključek je Marianna zelo zabavala. Smejala se je, četudi se ji je grlo od groze še stiskalo! Zdelo se ji je, da vidi Fidelo na podstrešju, med trstjem, in kako nenadoma skoči iz skrivališča, spremenjena v dečka. In vsakokrat je, vsa utripajoča od strahu in usmiljenja, hrepeneče pričakovala na konec zgodbe, a grizlo se neprestano ustnice, da bi pred časom ne prasnala v smeh.